

ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง
ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551

นางสาวภาณิดา บัวเพชร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

TRAUMATIC EXPERIENCE OF THE VICTIMS OF THE POLITICAL CONFLICT
IN OCTOBER B.E. 2008

Miss Phanida Buaphet

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Counseling Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์
ความขัดแย้งทางการเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551

โดย

นางสาวภาณิดา บัวเพชร

สาขาวิชา

จิตวิทยาการปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันนงค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์)

ภาณิดา บัวเพ็ชร์ : ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์
ความขัดแย้งทางการเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 (TRAUMATIC EXPERIENCE
OF THE VICTIMS OF THE POLITICAL CONFLICT IN OCTOBER B.E. 2008)
อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณญา ต้อยคำภีร์, 170 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียใน
เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้สูญเสีย
อวัยวะหรือสูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกายจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง
จำนวน 9 ราย (ชาย 6 ราย และ หญิง 3 ราย) คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด
เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบทีม
ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน ผลการศึกษาพบ 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) แรงจูงใจในการเข้าร่วม
การชุมนุม ได้แก่ ความต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ต้องการร่วมแสดงสิทธิ์ทาง
การเมืองเพื่อพลังมวลชน ต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุม เป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและ
เพื่อนผู้ใกล้ชิด (2) ความเจ็บปวดและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย ได้แก่
การบาดเจ็บสูญเสียอวัยวะและความรู้สึกที่มีต่ออาการบาดเจ็บ (3) ความสะเทือนใจจาก
บาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน ประกอบด้วย ความรู้สึกขณะที่เผชิญเหตุการณ์ บาดแผลทางใจ
ภายหลังเหตุการณ์ (4) วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ได้แก่ การมีข้อจำกัดทางร่างกายส่งผลต่อการใช้
ชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป ด้านสังคม
ความสัมพันธ์กับผู้อื่น (5) การเติบโตภายหลังประสบเหตุ ได้แก่ มิตรภาพ ความอบอุ่น ความ
ห่วงใยกำลังใจ การเห็นคุณค่าในการกระทำของตน ศาสนารักษาใจ การตระหนักในด้านดี
ของชีวิต ความเข้มแข็งด้วยใจตน

ข้อค้นพบจากผลการวิจัยนี้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในประสบการณ์
ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง โดยเฉพาะในประเด็นที่
เป็นการเติบโตภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจดังกล่าว

สาขาวิชา.....จิตวิทยาการปรึกษา.....ลายมือชื่อ.....
ปีการศึกษา.....2554.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5278122438 : MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY

KEYWORDS: TRAUMATIC EXPERIENCE / VICTIMS / POLITICAL CONFLICT

PHANIDA BUAPHET: TRAUMATIC EXPERIENCE OF THE VICTIMS OF THE
POLITICAL CONFLICT IN OCTOBER B.E. 2008. ADVISOR: ASST.PROF.
ARUNYA TUICOMEPEE, Ph.D., 170 pp.

This study aimed to examine traumatic experience of the victims of the political conflict in October B.E. 2008. Key informants were 9 deformed victims (6 males and 3 females) of the political conflict. They were purposively selected using the set criteria. Data were collected through individual interview and were analyzed using consensual qualitative research method. Major findings were (1) Motivation to join political assembly, i.e., desire to protect the royal institution, expect to show one's political power, aim to assist political assembly, and concern for family members and close friends (2) Pain and physical injury from a near deadly experience, i.e., loss of organs, and feelings towards pains (3) Traumatic experiences in physical and mental injury, i.e., feelings towards the situation, and mental injury after the situation (4) Changed lifestyle i.e., physical limitations, occupation, learning, and relationship with other people (5) Post traumatic growth i.e., friendship, warmth, concern, and social support, self-esteem, spiritual and religious growth, positive thinking in life, personal strength.

The findings provide an understanding of the traumatic experience of the victims of the political conflict especially in growth following such a posttraumatic event.

Field of Study : Counseling Psychology Student's Signature

Academic Year : 2011 Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จขึ้นไม่ได้หากขาดความอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน ดังนี้ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณญา ตู่ย์คำภีร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยทั้งในด้านจิตวิทยาการปรึกษา อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนการดำเนินการวิจัยในทุกทาง ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา แม้พบอุปสรรคหนักหนาอาจารย์ได้เป็นความอบอุ่นใจที่ช่วยให้ผู้วิจัยผ่านพ้นช่วงเวลาเหล่านั้นมาด้วยดี

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัสที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างมากแก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.โสริช โพธิแก้ว ผู้ทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าใจถึงการงานอันเบิกบานในวิชาชีพจิตวิทยาการปรึกษา ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์ และ อาจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์ ที่ให้คำแนะนำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีแนวทางที่ชัดเจนขึ้นและขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้กรุณาให้โอกาสผู้วิจัยได้เข้าศึกษาได้เรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอันเป็นศาสตร์ที่ลึกซึ้งทรงคุณค่า

ขอขอบคุณ คุณสุเวศน์ สุกใสและภรรยาที่ให้ความช่วยเหลือในการแนะนำผู้ให้ข้อมูลตลอดจนติดต่อประสานงานให้ผู้วิจัยเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลตลอดการวิจัย รวมถึงคุณลือชัย ศรีเงินยวง และ คุณชยุตม์ เหมจักร ที่ช่วยแนะนำข้อมูลในการติดต่อผู้ให้ข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณเรวดี สกฤดาภิระ คุณสมรภัทร์ ทองทรัพย์ และ คุณมณฑนา วรนิมมานนท์ ที่สละเวลามาเป็นผู้ร่วมทีมวิจัยแบบทีมผู้วิจัยเห็นชอบร่วม ผู้วิจัยซาบซึ้งกับความช่วยเหลือ คำแนะนำ และกำลังใจที่มีให้ผู้วิจัยตลอดการศึกษาวิจัยยิ่งนัก ขอขอบคุณ คุณสิทธิชัย ครามานนท์ คุณพิมพ์นิต คอนดี และ คุณฉัตรสุมาลย์ ศรีทองอุ้น ในแรงสนับสนุนและความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณทุกๆ กำลังใจ ความห่วงใยจากเพื่อนๆ รุ่น 25 ที่คอยร่วมทางเดินเคียงข้าง ประคองกันเมื่อยามล้า กระตุ้นกันเมื่อยามอ่อนล้า ขอขอบคุณรุ่นพี่รุ่นน้องจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่มีมิตรภาพอันอบอุ่น ช่วงเวลาดีๆ ตลอด 3 ปี เกิดขึ้นได้เพราะมีทุกๆ ท่าน ขอขอบคุณเพื่อนทุกสถาบัน สำหรับทุกๆ รอยยิ้มและถ้อยคำแห่งกำลังใจ ความช่วยเหลือ แรงสนับสนุนที่ส่งถึงกันเสมอ

สิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด “ครอบครัว” คำสั้นๆ ที่เป็นทุกอย่างสำหรับผู้วิจัย ขอขอบพระคุณคุณพ่อที่รักผู้ร่วมเดินทางกับผู้วิจัยในทุกจังหวะของชีวิต คุณแม่ผู้ให้กำลังใจ เชื่อมมั่นในตัวลูกคนนี้เสมอมา และพี่สาว บุคคลสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย ขอขอบคุณในความรักและห่วงใย ที่มีให้แก่กันตลอดมา หากปราศจากบุคคลทั้งหมดเหล่านี้ความสำเร็จใดๆ ของผู้วิจัย ก็ไร้ความหมาย ขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของกันและกัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความขัดแย้งทางการเมือง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความสะเทือนใจ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูญเสียอวัยวะ.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย.....	37
การดำเนินการเก็บข้อมูล.....	38
ผู้ให้ข้อมูล.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย.....	43

	หน้า
การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ข้อมูลพื้นฐานและรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ความสะเทือนใจ.....	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	110
อภิปรายผลการวิจัย.....	112
ข้อเสนอแนะ.....	120
รายการอ้างอิง.....	125
ภาคผนวก.....	133
ภาคผนวก ก.....	134
ภาคผนวก ข.....	136
ภาคผนวก ค.....	139
ภาคผนวก ง.....	142
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	170

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ลำดับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551.....	10
2	อัตราการปรับตัวของเศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2551-2552.....	13
3	ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	40
4	ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง.....	108
5	แนวคำถามและตัวอย่างคำถามการสัมภาษณ์.....	140
6	ตัวอย่างการวิเคราะห์ประเด็นหลักของผู้วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละท่าน.....	143
7	ตัวอย่างการลงรหัสข้อมูล : การใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป.....	149
8	ตัวอย่างการวิเคราะห์ภาพรวม : แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม.....	152
9	ตัวอย่างการแสดงความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน.....	154
10	ตัวอย่างผลการจัดหมวดหมู่ภายหลังการร่วมอภิปรายของผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน และการลงความเห็นของผู้ตรวจสอบ : ประเด็นหลักที่ 1.....	157
11	การลงความเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน.....	157
12	ตัวอย่างผลการจัดหมวดหมู่ภายหลังการร่วมอภิปรายของผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน และการลงความเห็นของผู้ตรวจสอบ : ประสบการณ์สะเทือนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน.....	161
13	ตัวอย่างผลการจัดหมวดหมู่ภายหลังผู้ตรวจสอบให้ความเห็นทุกประเด็น.....	162
14	ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการลงตาราง.....	165
15	ตัวอย่างข้อความและใจความสำคัญ : ประสบการณ์สะเทือนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน หมวดหมู่อาการเจ็บปวดสะเทือนใจ.....	166

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบของความรุนแรง.....	12
2	การเปรียบเทียบสุขภาพจิตคนไทย จำแนกตามเขตการปกครองและภาค ระหว่างปีพ.ศ. 2551-2553.....	14

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความขัดแย้งทางการเมือง (political conflict) หมายถึง ความไม่ลงรอยกัน ความแตกต่างกันทางประเด็นทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่งทางการเมือง นโยบายการบริหารประเทศ การตรวจสอบการบริหารงานของคณะรัฐบาล (พระมหาสุทนต์ นรเชฏฐิโฐ, 2553) ทั้งนี้ เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยมาเป็นเวลานาน ในแต่ละยุคสมัยมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ชัยวัฒน์ สถาอานนท์ (2551) ได้กล่าวถึงความเป็นไปของความขัดแย้งทางการเมืองของสังคมไทยในปัจจุบันว่ามีความแตกต่างจากความขัดแย้งในสมัยก่อนอย่างมาก กล่าวคือ ช่วงปี พ.ศ. 2490 - 2516 เป็นความขัดแย้งที่เกิดระหว่างผู้นำซึ่งเป็นกลุ่มทหารเป็นส่วนใหญ่ ช่วงปี พ.ศ. 2516 - 2549 เป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐกับภาคประชาชน และช่วงปี 2550 จนถึงปัจจุบัน เป็นความขัดแย้งหลักระหว่างขบวนการสังคมขนาดใหญ่ 2 กลุ่ม ซึ่งถือเป็นสภาพการณ์ที่สังคมไทยไม่เคยเจอมาก่อน

เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความรุนแรงทางการเมือง เนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้นก่อให้เกิดการบาดเจ็บสูญเสียชีวิตอย่างมาก กล่าวคือ เหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ใช้เวลายาวนานกว่า 24 ชั่วโมง โดยเริ่มตั้งแต่ตอนเย็นของวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่มีการชุมนุมปิดล้อมพื้นที่บริเวณหน้ารัฐสภา การชุมนุมดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มีการใช้ความรุนแรงของเจ้าหน้าที่รัฐในการสลายการชุมนุมโดยใช้แก๊สน้ำตาและระเบิดแก๊สน้ำตาในการสลายการชุมนุม เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตรวม 7 คน มีผู้บาดเจ็บจำนวน 625 คน (ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ, 2552; ธีรเดช เอี่ยมสำราญและคณะ, 2551) จากความสูญเสียดังกล่าวทำให้เห็นว่า เหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นเหตุการณ์ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม ดังที่ WHO ได้กล่าวถึงความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (Collective violence) ว่าหมายถึง กลุ่มบุคคลที่กระทำความรุนแรง หรือใช้อำนาจทางกายข่มขู่ คุกคามผู้อื่น อันทำให้เกิดการบาดเจ็บทางกาย ทางใจ หรือเสียชีวิต ทำให้สูญเสียสิทธิ์บางประการ หรือเป็นความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางสังคม (social violence) ความรุนแรงทางการเมือง (political violence) และความรุนแรงทางเศรษฐกิจ (economic violence)

ความรุนแรงเหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและผู้คนอย่างมาก โดยเฉพาะผลกระทบต่อด้านจิตใจ ซึ่งได้แก่ ทำให้เกิดความตึงเครียดและมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของคนในสังคมมากขึ้น เกิดการสูญเสียทรัพยากรและเวลา นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความทุกข์ใจซึ่งมาจากการแบ่งพรรคแบ่งพวก เมื่อฝ่ายหนึ่งรู้สึกว่าเป็นผู้ชนะและอีกฝ่ายเป็นผู้แพ้ก่อให้เกิดการเอาชนะมากกว่าการร่วมมือร่วมใจ (สิทธิพงษ์ สิทธิขจร, 2535) ดังเช่นในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองกรณีการสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งถือเป็นเหตุการณ์ทางการเมืองอีกครั้งหนึ่งที่รุนแรงและก่อให้เกิดความสูญเสียและความสะเทือนใจต่อสังคมไทยโดยกว้าง

นอกจากนี้เหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ยังส่งผลกระทบต่อจิตใจทางอ้อมผ่านเศรษฐกิจ และสังคม กล่าวคือ ในด้านเศรษฐกิจ จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เมื่อบ้านเมืองเกิดความวุ่นวายทางการเมืองขึ้น ความเชื่อมั่นในการลงทุน อัตราการลงทุนจากต่างประเทศ และอัตราการท่องเที่ยวลดต่ำลง (ธนิต โสรัตน์, 2553) ในด้านผลกระทบต่อทางสังคม จากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ทำให้ผลสำรวจคะแนนสุขภาพจิตของคนในสังคมไทย โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในภาคกลางเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองขึ้น มีคะแนนอยู่ในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับพื้นที่ในภาคอื่นของประเทศไทย โดยข้อมูลจากผลการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจแห่งชาติ (2554) ที่ทำการสำรวจสุขภาพจิตคนไทย ระหว่าง พ.ศ. 2551 - 2553 พบว่ากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นจังหวัดที่มีประชากรสุขภาพจิตดี ในปี พ.ศ. 2551 สูงกว่าภาคอื่นๆ (ยกเว้นภาคใต้) กลับมีคะแนนสุขภาพจิตที่ลดลงในปี พ.ศ. 2552 โดยเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2553 และกลายเป็นภาคที่มีคะแนนสุขภาพจิตต่ำที่สุด สืบเนื่องจากปัญหาทางการเมืองยังไม่สงบ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554)

จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้คนในสังคมโดยตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะจิตใจของผู้ได้รับบาดเจ็บสูญเสียจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เพราะแม้ว่าบาดแผลทางร่างกายจะสามารถรักษาให้ดีขึ้นได้แต่บาดแผลทางใจ (psychic trauma) นั้น มักใช้เวลาช้านานกว่าในการรักษา บางรายใช้เวลาเป็นเดือน บางรายใช้เวลาเป็นปี และในบางรายแม้เวลาจะผ่านไปนานหลายปีแล้ว แต่บาดแผลทางใจดังกล่าวก็ยังไม่ลบเลือนไป (พิเชษฐ อุดมรัตน์, 2551) สภาวะทางใจของบุคคลที่ต้องเผชิญภายหลังประสบเหตุการณ์ที่คุกคามชีวิต ความเป็นอยู่ หรือทำให้ได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรงจนมีอาการหวาดกลัวหรือรู้สึกช่วยตัวเองไม่ได้ ยิ่งหากเหตุการณ์นั้นมีความรุนแรงและก่อให้เกิดความสูญเสียมากเท่าไร ระดับความเครียดก็ยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น ความเครียดและความกดดันที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวเพื่อเผชิญหน้าเหตุการณ์ที่คุกคามและการทำใจเพื่อยอมรับความสูญเสียที่เป็นผลตามมา

ก่อให้เกิดภาวะที่เรียกว่า “ความสะเทือนใจอย่างรุนแรง” (trauma) ซึ่งสามารถคงอยู่ได้เป็นระยะเวลานานหลายปีหรือแม้แต่ตลอดชีวิต เป็นบาดแผลในใจที่ส่งผลต่อสุขภาพจิต ความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง และการดำเนินชีวิตตามปกติ (APA, 2000; มานิต ศรีสุรภานนท์ และ จำลอง ดิษยวณิช, 2542) ภาวะทางใจเหล่านี้จะเกิดขึ้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจของแต่ละบุคคล เช่น บุคลิกภาพ กลไกทางด้านจิตใจ (defense mechanism) ที่ใช้เมื่อเผชิญกับความเครียด ความสามารถในการฟื้นคืนพลังเมื่อเผชิญกับอุปสรรค (resilience) เป็นต้น (APA, 2000) ผลกระทบทางจิตใจของผู้ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ไม่เพียงแต่เกิดกับผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์เท่านั้น หากแต่ญาติหรือคนใกล้ชิดของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ก็อาจได้รับผลกระทบเช่นกัน รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่ได้รับข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารจนส่งผลกระทบต่ออารมณ์และจิตใจด้วย (Updegraff, Silver, & Holman, 2008; Wipatayotin, 2006)

จากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ครั้งนี้นับมากมาย ในสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์ โดยส่วนมากกล่าวถึงผลการสำรวจจากสวนดุสิตโพล (2551) และเอแบคโพล (2551) ในประเด็น ความคิดเห็นและความรู้สึกของคนไทยที่มีต่อเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังหัวข้อข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ เช่น คนไทยสุขเพิ่มได้จงรักภักดีชี้ เหตุการณ์ 7 ตุลาฯ ทุกข์สุด (หนังสือพิมพ์บ้านเมือง, 2551) หยุดปล้นความสุขคนทั้งประเทศ (หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 2551) ความสุขคนไทยพุ่งสวนทาง GDP ตกต่ำ (ASTV ผู้จัดการรายวัน, 2551) ความสุขมวลรวมคนไทย (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2551) เป็นต้น การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความไม่สงบทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมืองเช่นนี้ ส่งผลต่อความเครียดของผู้ที่ได้รับรู้เรื่องราวแม้ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าว ความเครียดที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ที่ได้รับรู้เรื่องราวความรุนแรงเหล่านี้ เรียกว่า ความสะเทือนใจร่วม (Collective Traumas) ดังเช่นในงานวิจัยของ Updegraff, Silver & Holman (2008) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์สะเทือนใจจากเหตุการณ์การก่อการร้ายวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 และภาวะความเครียดที่เกิดขึ้นจากปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองนี้ ส่งผลให้กลุ่มคนที่ติดตามสถานการณ์ทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ ผู้ที่เข้าร่วมการชุมนุมหรือผู้ที่รับข่าวสารข้อมูลทางการเมืองอย่างต่อเนื่องเกิดความเครียด นอกจากนี้ทำให้เกิดอาการความเครียดจากสถานการณ์ทางการเมือง (Political Stress Syndrome: PSS) ซึ่งเป็นปฏิกิริยาของอารมณ์และจิตใจที่เกิดขึ้นกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือมีความสนใจปัญหาทางการเมืองอย่างหนักแล้ว บางคนอาจมีความวิตกกังวล ความเครียด อันนำไปสู่ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้ง กระทบต่อสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Wipatayotin, 2006) อีกด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆจะเห็นว่าประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองนำมาซึ่งความรุนแรงและภาวะความเครียด ความโกรธ กระทั่งต่ออาารมณ์ความรู้สึกของผู้คนในสังคม หรืออาจจะส่งผลทำให้ความสามารถในการคิดตัดสินใจของผู้คนลดลง (Kanagaratnam & Asbjornsen, 2007) และทำให้เกิดท่าที หรือความคิดที่จะไม่ปรองดองกับฝ่ายตรงข้ามมากขึ้น (Shamai & Kimhi, 2006) นอกจากนี้ความสะเทือนใจร่วม (Collective Traumas) (Updegraff, Silver, & Holman, 2008) ยังส่งผลในการบั่นทอนจิตใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานของคนที่เครียด และสูญเสียพลังงานไปกับภาวะทางใจอันขุ่นมัวเหล่านี้ยิ่งอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก ความขัดแย้งความรุนแรงจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองเหล่านี้พบได้บ่อยครั้งในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย

แม้ว่าตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันจะมีเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองเกิดขึ้นมากมาย บ้างมาจากการปฏิวัติ การรัฐประหาร หรือแม้แต่การเรียกร้องเดินขบวนจากประชาชน เช่น เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในช่วงวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 จนถึงเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งถือเป็นเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่รุนแรง สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติและความสะเทือนใจแก่ผู้คนในสังคมอย่างมาก (พิเชษฐ อุดมรัตน์, 2551) แต่เหตุการณ์ในลักษณะเช่นนี้ก็ยังคงปรากฏให้เห็นในสังคมไทย เพียงแค่ต่างวาระ ต่างสถานที่ และเหตุปัจจัยเท่านั้น

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจจากเหยื่อในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทย เพื่อให้เข้าใจ ความคิด ความรู้สึก ของผู้บาดเจ็บสูญเสียในเหตุการณ์ดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพต่างๆ ได้นำความรู้หรือข้อค้นพบที่ได้ ไปเป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ ดูแลจิตใจแก่ผู้บาดเจ็บสูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองต่อไป โดยเลือกศึกษาจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปีซึ่งเป็นระยะเวลาที่บุคคลจะสามารถฟื้นตัวขึ้นมาจากการประสบกับเหตุการณ์รุนแรงที่ได้เผชิญ เพื่อประโยชน์แก่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการเก็บข้อมูลที่จะไม่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจ หรือก่อให้เกิดความสะเทือนใจในการระลึกถึงเรื่องราวจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองน้อยที่สุด (Bonanno, 2004) โดยศึกษาเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ใช้การดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน (Consensual qualitative research: CQR) ซึ่งผู้วิจัยได้มีคำถามหลักในการวิจัย คือ ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

คำถามการวิจัย

ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองมีลักษณะเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน (Consensual qualitative research: CQR) เพื่อศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 โดยมุ่งทำความเข้าใจประสบการณ์ตามทัศนคติและความรู้สึกของผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้สูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกายจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดและสมัครใจที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูล ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคล (individual interview)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ประสบการณ์ความสะเทือนใจ (traumatic experiences) หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก ความนึกคิดของผู้ได้รับบาดเจ็บ สูญเสียอวัยวะหรือผู้สูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกายที่เกิดจากภาวะจิตใจหวั่นไหว จากการประสบเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 อันได้แก่ การผ่านประสบการณ์เฉียดตาย จนบาดเจ็บสูญเสียทางด้านร่างกาย การได้รับความกดดันทางจิตใจจากสถานการณ์ความรุนแรงนี้ ความรู้สึกดังกล่าวเกิดขึ้นในขณะเกิดเหตุการณ์ชุมนุมและภายหลังการเข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง

ผู้บาดเจ็บสูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง (political victims) หมายถึง ผู้ที่ได้รับความสูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกาย ได้แก่ พิการ สูญเสียอวัยวะ หรือได้รับบาดเจ็บจนเกิดแผลเป็นตามร่างกาย จากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองโดยมีระยะเวลา นับตั้งแต่การสูญเสียจนถึงปัจจุบันไม่ต่ำกว่า 2 ปี เพื่อประโยชน์แก่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่จะก่อให้เกิดความสะเทือนใจในการระลึกถึงเรื่องราวจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองน้อยที่สุดในระยะเวลาดังกล่าว (Bonanno, 2004)

ความขัดแย้งทางการเมือง (political conflict) หมายถึง ความไม่ลงรอยกันทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยมที่แตกต่างในทางการเมืองและการแสดงจุดยืนในวิถีของตน จนนำไปสู่

การเผชิญหน้าในงานวิจัยครั้งนี้ กล่าวถึง เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่ก่อให้เกิดความรุนแรงโดยการสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่รัฐจากเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีความรู้และความเข้าใจประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง
2. เป็นแนวทางในการทำงานในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบและได้รับความสูญเสียจากความขัดแย้งทางการเมือง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทบทวนแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำความเข้าใจ
ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง วันที่ 7
ตุลาคม พ.ศ. 2551 ในด้านต่างๆ โดยผู้วิจัยทบทวนแนวคิด ดังต่อไปนี้

1. ความขัดแย้งทางการเมือง (Political Conflict)

1.1 ความหมายและขอบเขต

ความขัดแย้ง (conflict) ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.
2538 หมายถึง การไม่ลงรอยกัน

ความขัดแย้ง ตามความหมายของ Oxford Advance Learner's Dictionary (2005)
หมายถึง สถานการณ์ความขัดแย้งกันทางความคิดเห็นและพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม
ความขัดแย้ง คือการขัดขวางด้วยการใช้กำลังหรือการก่อให้เกิดภาวะความตึงเครียดจากบุคคลอื่น
หรือกลุ่มคนมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป

การเมือง (politics) คือ ทุกสิ่งเกี่ยวกับอำนาจ สถาบัน และองค์กรในสังคม ซึ่งมีอำนาจ
ครอบคลุมเด็ดขาดในสังคมนั้น (Pennock & Smith, 1964) และเป็นการต่อสู้ช่วงชิงการรักษาไว้
และการใช้อำนาจทางการเมือง (ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, 2539)

ความขัดแย้งทางการเมือง (political conflict) ในความหมายของ พระมหาอุทธาน
นรเชฏฐโฐ (2553) คือ ความไม่ลงรอยกัน ความแตกต่างกันทางประเด็นทางการเมือง เช่น
การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่งทางการเมือง นโยบายทางการบริหารประเทศ การตรวจสอบ
การบริหารงานของคณะรัฐบาล เป็นต้น

ในงานวิจัยฉบับนี้ ให้ความหมายของความขัดแย้งทางการเมือง คือ ความไม่ลงรอยกัน
ทางความคิดเห็นที่แตกต่างในทางการเมือง และแสดงจุดยืนในวิถีของตน จนนำไปสู่การ
เผชิญหน้าด้วยการแสดงออกเช่น การเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง โจมตี เป็นต้น

1.2 ลักษณะของความขัดแย้งทางการเมือง

ความขัดแย้งแบ่งได้หลายประเภท โดยหลักขึ้นอยู่กับประเด็นปัญหา สำหรับความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยนั้น พระมหายุทธนา นรเชฏโฐ (2553) ระบุว่า เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการสร้าง การบิดเบือน ข้อมูลข่าวสารและการรักษาผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่ม

นอกจากนี้ เทพพนม เมืองแมน (2540) ได้ระบุลักษณะของความขัดแย้งทางการเมืองไว้ดังนี้

1. การที่บุคคลหรือฝ่ายต่างก็มีเป้าหมายร่วมเฉพาะหรือมีค่านิยมร่วมเฉพาะของกลุ่มที่เห็นได้จริงหรือที่แต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องมองเห็น
2. ปฏิสัมพันธ์ที่แสดงออกมาให้เห็นเป็นพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นถึงการข่มขู่ การลด หรือการกดดันฝ่ายตรงข้าม หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ
3. การที่บุคคลแต่ละฝ่ายเผชิญหน้ากันในลักษณะที่มีการกระทำที่ เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน ตรงกันข้ามต่อกัน
4. การที่บุคคลแต่ละฝ่ายพยายามสร้างสภาวะของความไม่สมดุล ในลักษณะที่จะทำให้มีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง

1.3 ประเภทของความขัดแย้ง

อร่ามศรี ศิริพันธ์ (2525) ได้แบ่งลักษณะความขัดแย้งเป็น 3 ประเภท

1. ความขัดแย้งในตัวบุคคล (personal conflict) อาจเป็นความขัดแย้งในด้านบุคลิกภาพ ทั้งทางร่างกายหรือทางจิตใจและอารมณ์ซึ่งไม่ลงรอยกัน
2. ความขัดแย้งทางความคิดระหว่างบุคคล (conflict of idea) อาจเป็นความขัดแย้งในเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม หรือธรรมเนียมที่แตกต่างกัน อาจเกิดจากความรู้ความสามารถหรือมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน
3. ความขัดแย้งระหว่างบุคคลในผลประโยชน์ (conflict of interest) เป็นความขัดแย้งกันของผลประโยชน์หรือทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยต่างฝ่ายต่างต้องการครอบครองผลประโยชน์เหล่านั้น ผลที่ตามมาคือความขัดแย้งจากผลประโยชน์

ส่วนพระไพศาล วิสาโล (2550) ได้แบ่งความขัดแย้ง ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ เช่น ระหว่างกรรมกรกับนายทุน เกษตรกรกับพ่อค้า ประเทศกำลังพัฒนากับประเทศพัฒนาแล้ว

2. ความขัดแย้งทางสังคม เกิดจากความแตกต่างทางค่านิยม ประเพณี วิถีชีวิต เพศ ความเชื่อ เช่น ความขัดแย้งทางศาสนา

3. ความขัดแย้งทางการเมือง อันเกิดจากความแตกต่างของความสัมพันธ์ด้านอำนาจ เช่น ความขัดแย้งระหว่างพลเรือนกับทหาร

เหตุการณ์ความขัดแย้งที่ผู้วิจัยศึกษาในครั้งนี้คือ ความขัดแย้งทางการเมืองในกรณีศึกษา เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เพื่อให้เข้าใจบริบททางการเมืองและเหตุการณ์ในวันนั้นได้ดียิ่งขึ้น ความเป็นมาของเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มีดังนี้

1.4 เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง กรณีศึกษา วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

เหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ถือเป็นเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่รุนแรง อันเกิดจากความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างของประชาชน ที่แสดงความไม่พอใจการบริหารประเทศของรัฐบาลในสมัยนั้น (รัฐบาลของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์) เนื่องด้วยมีกระแสวิพากษ์วิจารณ์การบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาลเป็นอย่างมาก มูลเหตุความไม่พอใจดังกล่าว เริ่มก่อตัวและสะสมมาเป็นเวลานานที่เห็นได้ชัดเจนคือในปี พ.ศ. 2551 กรณีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 กล่าวคือ หลังจากที่มีการใช้รัฐธรรมนูญไม่ถึง 1 ปี (มีการลงประชามติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550) ส่งผลให้มีผู้ออกมาชุมนุมประท้วงเพื่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญ (ไชยันต์ ไชยพร, 2553) กรณีการหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีของนายกรัฐมนตรี ประกอบกับข่าวการทุจริตของนักการเมือง และข้าราชการที่สร้างความไม่พอใจให้แก่ประชาชน การกระทำดังกล่าวส่งผลให้เกิดการรวมตัวของประชาชนหลายกลุ่มจนทำให้มีผู้ชุมนุมประท้วงเรื่อยมา ภายใต้ชื่อ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” (ธีรเดช เขี่ยมสำราญ, 2551)

เหตุการณ์การสลายการชุมนุมประท้วงที่บริเวณหน้ารัฐสภา เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 นับเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เนื่องจากการสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีการใช้แก๊สน้ำตาและระเบิดแก๊สน้ำตายุ่งใส่ประชาชน ทำให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิชุมนุมโดยสงบตามรัฐธรรมนูญได้รับบาดเจ็บจำนวน 625 คน และมีผู้เสียชีวิตจำนวน 8 ราย (ลีอชัย ศรีเงินยวง และคณะ, 2552; ธีรเดช เขี่ยมสำราญ และคณะ, 2551) ซึ่งประเทศไทยเคยประสบเหตุการณ์การสลายการชุมนุมที่ใช้ความรุนแรงโดยรัฐบาลเช่นนี้มาแล้วหลายครั้งแล้ว ตั้งแต่อดีต เช่น กรณีวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และวันที่ 16

ตุลาคม พ.ศ. 2519 แต่เหตุการณ์เหล่านี้ ยังคงเกิดขึ้นซ้ำๆ รวากับเป็นบทเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แต่อย่างใด

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเหตุการณ์ความขัดแย้งการเมือง เพื่อเป็นประโยชน์แก่วิชาชีพจิตวิทยาการปรึกษาอันจะนำองค์ความรู้เหล่านี้ช่วยในการรักษาเยียวยาจิตใจแก่ผู้ประสบเหตุการณ์ความขัดแย้งการเมือง โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาจากการเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะความสูญเสียไม่ต่ำกว่า 2 ปี จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระยะดังกล่าวเหมาะสมแก่การเก็บข้อมูลเนื่องด้วย การช่วยเหลือเยียวยาหรือการกระตุ้นให้ผู้ประสบเหตุนี้ยกย้อนกลับไปยังเหตุการณ์ความสูญเสียดังกล่าวในเวลาของผู้สูญเสียยังมีความรู้สึกสะเทือนใจต่อภาวะสูญเสียนั้น ก่อให้เกิดการทำร้ายผู้ประสบเหตุมากกว่าการช่วยเหลือ ดังนั้นผู้จึงศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของผู้สูญเสีย ภายหลังจากช่วง 2 ปี (Bonanon & Field, 2001; Bonanon, 2004) เพื่อศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้เป็นเหยื่อความขัดแย้งทางการเมือง โดยเลือกศึกษากรณีเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีระยะเวลาผ่านมานับแต่เกิดเหตุการณ์จนถึงการเก็บข้อมูลศึกษา มากกว่า 2 ปี เหตุการณ์ในวันนั้น ใช้เวลายาวนานรวมกว่า 24 ชั่วโมง โดยเริ่มตั้งแต่เย็นของวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่มีการชุมนุมปิดล้อมพื้นที่บริเวณหน้ารัฐสภา เหตุการณ์การชุมนุมในวันนั้นดำเนินอย่างต่อเนื่องไปจนถึงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มีการใช้ความรุนแรงในการสลายการชุมนุม จนเกิดความสูญเสียของผู้ที่อยู่ในจุดเกิดเหตุซึ่งมีลำดับเวลาของเหตุการณ์ดังกล่าว (ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ, 2552; ธีรเดช เขี่ยมสำราญ และคณะ, 2551) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1

แสดงลำดับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

เหตุการณ์วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2551	เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551
<p>เมื่อเวลา 18.20 น. กลุ่มผู้ชุมนุมชุมนุมกันบริเวณทำเนียบรัฐบาลและขยายพื้นที่การชุมนุมไปยังหน้ารัฐสภาเพื่อปิดล้อมพื้นที่ไม่ให้คณะรัฐบาลเดินทางเข้าไปเปิดประชุมสภา เพื่อแถลงนโยบายอันจะทำให้รัฐบาลสามารถเบิกจ่ายงบประมาณในปีนั้นได้</p> <p>เวลา 19.00 น. กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดย พล.ต.ต.อนันต์ ศรีหิรัญ เตรียมกำลังพร้อมเพื่อรักษาความปลอดภัยบริเวณหน้า</p>	<p>เมื่อเวลา 6.10 น. ตำรวจหลายร้อยนายยิงแก๊สน้ำตาใส่ผู้ชุมนุมบริเวณด้านหน้ารัฐสภาและกำลังตำรวจพร้อมโล่และเกราะ เคลื่อนพร้อมยิงแก๊สน้ำตาและระเบิดแก๊สน้ำตาคดดันให้ผู้ชุมนุม เพื่อเปิดทางให้นายกรัฐมนตรี นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ และคณะรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งเข้าแถลงนโยบายในรัฐสภา ขณะนั้นมีผู้บาดเจ็บสูญเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก</p> <p>เวลา 10.00- 12.00 เกิดการสลายการ</p>

เหตุการณ์วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2551	เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551
<p>รัฐสภาและบริเวณโดยรอบทำเนียบรัฐบาล เวลา 19.45 น. ผู้ชุมนุมตั้งขบวนบริเวณลานพระราชวังดุสิตประมาณ 4,000 คน และเคลื่อนขบวนมาถึงหน้าอาคารรัฐสภา ชุมนุมกันบริเวณถนนอุทองในและถนนราชวิถี ข้างอาคารรัฐสภาด้านแยกพิชัย</p> <p>ช่วงเวลา 22.40 มีการประชุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสูงเกี่ยวกับสถานการณ์การชุมนุมที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีการให้สัมภาษณ์แก่สื่อถึงมาตรการในการควบคุมการชุมนุม</p> <p>เวลา 23.00 น. ที่ทำเนียบรัฐบาล ชั่วคราว (ดอนเมือง) นายก สมชาย วงศ์สวัสดิ์ ได้เรียกประชุมคณะรัฐมนตรีฉุกเฉินเกือบทั้งคณะ เป็นเวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที และแจ้งว่าที่ประชุมได้มอบให้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้รับผิดชอบในการเจรจาคลี่คลายสถานการณ์การชุมนุมในครั้งนี้</p> <p>ในคืนนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังคงอยู่ปะปนกันบริเวณทำเนียบรัฐบาล</p>	<p>ชุมนุม โดยผู้ชุมนุมจากทำเนียบรัฐบาลจำนวนหลายพันคนต้องถอยมาบริเวณแยกการเรือน เวลาประมาณ 15.00 เจ้าหน้าที่ตำรวจยิงแก๊สน้ำตาใส่ผู้ชุมนุมบริเวณแยกสะพานซังฮี้ถึงแยกการเรือน เพื่อเปิดทางให้ ส.ส.เดินทางออกจากพื้นที่รัฐสภาหลังอ่านแถลงนโยบาย เวลาประมาณ 16.00 น. มีการยิงแก๊สน้ำตาใส่ผู้ชุมนุมบริเวณรัฐสภาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>ในช่วงค่ำเวลาประมาณ 19.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจยิงแก๊สน้ำตาและระเบิดแก๊สน้ำตาใส่ประชาชนบริเวณ ด้านกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บชน.) ทำให้มีผู้เสียชีวิตหนึ่งรายและผู้เสียอวัยวะ บาดเจ็บสาหัส มีบาดแผลฉกรรจ์จำนวนมาก</p> <p>เวลาประมาณ 22.00 น. และ 23.15 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจยิงแก๊สน้ำตาใส่ผู้ชุมนุมบริเวณ บชน.จนถึงบริเวณพระบรมรูปทรงม้า ทำให้มีผู้บาดเจ็บสาหัสจำนวนมาก สรุปรวมยอดผู้เสียชีวิต 7 คน บาดเจ็บกว่า 625 คน</p>

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบถึงลักษณะของเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งมีเกิดการเผชิญกันระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่รัฐจนทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเกิดขึ้น ถือเป็นเหตุความรุนแรงทางการเมืองที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมาก WHO (2002) ได้ให้ความหมายของคำว่า การกระทำความรุนแรงไว้ดังนี้

การกระทำความรุนแรง หมายถึง “การกระทำที่แสดงเจตนาออกมาทางร่างกาย การข่มขู่ บังคับ การแสดงอำนาจ ทั้งต่อตนเอง บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคล รวมถึงชุมชน โดยมีจุดประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการบาดเจ็บ ความสูญเสีย ความสะเทือนใจ หรือการเสียชีวิต” หากพิจารณาความหมายของการกระทำความรุนแรงนี้ในมิติขององค์ประกอบของความรุนแรง (components of violence) จะพบว่า องค์ประกอบหลักของภาวะความรุนแรงมี 3 ประการ ดังนี้

<p>1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ความตั้งใจที่จะทำให้ เกิดผลของการกระทำ (Intentionality) สามารถแสดง ในรูปแบบของ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Intentional Physical Force ● Sexual ● Psychological 	<p>2. เหยื่อ (Victim) หมายถึง ผู้ถูกกระทำ ซึ่งมีหลาย ระดับ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Person/Individual ● Group/Interpersonal ● Community ● Societal 	<p>3. ผลลัพธ์ (Results) หมายถึง ผลจากการกระทำที่เกิด จากความตั้งใจที่มีต่อเหยื่อ แสดงออกในรูปของ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Injury ● Death ● Psychological harm ● Maldevelopment/ Deprivation
--	--	---

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของความรุนแรง

จากเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของความรุนแรงซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีปัจจัยนำเข้า เกิดจากความตั้งใจที่จะกระทำ มีเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำที่มีลักษณะเป็นกลุ่ม (societa) และมีผลของการกระทำที่เกิดจากความตั้งใจในแง่ของการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ทำร้ายจิตใจ และทำให้ไม่เกิดความเติบโตของงาน ซึ่งตรงกับความหมายของความรุนแรงระหว่างกลุ่ม ดังนี้

ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (collective violence) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่กระทำความรุนแรง หรือใช้อำนาจทางกายข่มขู่ คุกคามผู้อื่น อันทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิต ทางกาย ทางใจ ทำให้สูญเสียสิทธิบางประการ หรือเป็นความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางสังคม (social violence) เช่น การต่อสู้ทางชนชั้น การก่อการร้าย ความรุนแรงทางการเมือง (political violence) เช่น สงคราม ความขัดแย้งระหว่างรัฐ (state violence) และความรุนแรงทางเศรษฐกิจ เช่น การนัดหยุดงาน เป็นต้น

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 นับเป็นความเสียหายที่ไม่อาจประเมินเป็นมูลค่าได้ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และกระทบต่อผู้คนในสังคมทั้งที่เป็นผู้รับรู้เหตุการณ์และเป็นผู้ประสบเหตุการณ์ด้วยตนเอง ดังนี้

(1) **ด้านเศรษฐกิจ** ในปี พ.ศ. 2552 ภายหลังจากการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ประเทศไทยมีการส่งออกลดลงจาก ร้อยละ 17 - 18 เหลือเพียง ร้อยละ 0 - 5 และส่งผลให้ภาคการผลิตมีการผลิตที่ลดลง การจ้างงานลดลง ร้อยละ 6.5 และส่งผลต่อการว่างงานจากร้อยละ 1.4 เป็นร้อยละ 2.5 คิดเป็นจำนวน 900,000 - 1,200,000 คน นอกจากนี้การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ถดถอยของโลก ยังส่งผลต่อการเติบโต GDP ของไทย จากร้อยละ 4.0 เป็น 0.75 - 2.0

ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2552 ดังกล่าวส่งผลต่อปัญหาเศรษฐกิจในปีถัดๆ มา ทั้งในเรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลกของไทยที่จากปี พ.ศ. 2551 คิดเป็นร้อยละ 2.2 แต่ในปี พ.ศ. 2552 ปรับลดลงถึง ร้อยละ 0.9 การขยายตัวทางเศรษฐกิจ จากปี พ.ศ. 2551 คิดเป็น ร้อยละ 3.5 - 4.0 ปรับลดลงร้อยละ 0 - 2.0 GDP รวม (ต่อหน่วยล้านล้านบาท) จากปี พ.ศ. 2551 คิดเป็นร้อยละ 9.232 ในปี พ.ศ. 2552 เป็นร้อยละ 9.324 และการบริโภคภายใน ปี พ.ศ. 2551 ร้อยละ 1.9 ในปี พ.ศ. 2552 ปรับขึ้นเป็นร้อยละ 2.9 ดังตารางต่อไปนี้ (ธนิต โสรัตน์, 2553) ตารางที่ 2

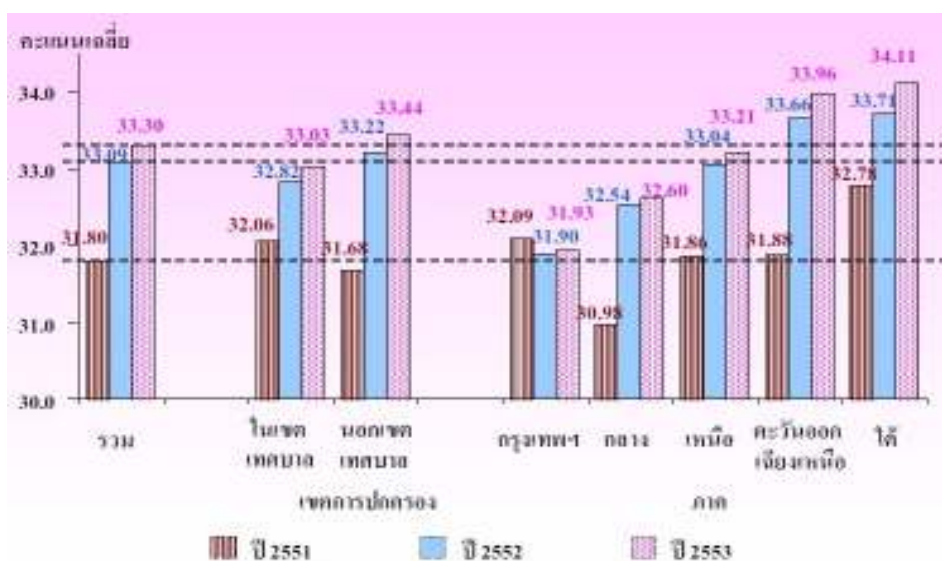
แสดงอัตราการปรับตัวของเศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2551 - 2552

เศรษฐกิจไทยปรับตัวลดลงตามเศรษฐกิจโลก	ปี 2551 (ร้อยละ)	ปี 2552 (ร้อยละ)
1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก	2.2	0.9
2. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ	3.5 - 4.0	0 - 2.0
3. GDP รวม (ล้านล้านบาท)	9.232	9.324
4. การบริโภคภายใน	1.9	2.9
5. อัตราเงินเฟ้อ	6	2.0 - 2.5
6. อัตราการว่างงาน	1.4	2.2 - 2.5

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2552 เศรษฐกิจของไทยปรับตัวลดลงจากปี พ.ศ. 2551 อย่างเห็นได้ชัด การเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นไปอย่างล่าช้า ประเทศขาดเสถียรภาพ และความน่าเชื่อถือ ย่อมกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมโดยตรง

(2) **ด้านการเมือง** ผลกระทบจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ในปี พ.ศ. 2551 ก่อให้เกิดขาดเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศไทย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำหลายครั้ง ดังเช่น ภายในปี พ.ศ.2551 เพียงหนึ่งปีมีนายกรัฐมนตรีถึง 4 คน ได้แก่ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายสมัคร สุนทรเวช นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล (รักษาการ) และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ การเปลี่ยนแปลงผู้นำมากถึง 4 ครั้ง ทำให้การดำเนินนโยบายการบริหารประเทศขาดความต่อเนื่อง ในช่วงนี้มีเหตุการณ์ความไม่สงบจากการชุมนุมประท้วงหลายครั้งแต่เหตุการณ์ที่รุนแรงจนส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจำนวนมาก นั่นคือ เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่มีสลายการชุมนุมบริเวณหน้ารัฐสภา

(3) **ด้านสังคม** นอกจากนี้จากความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับรัฐบาลในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม ปี พ.ศ. 2551 ทำให้เกิดบรรยากาศความตึงเครียดแก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในเขตพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งมักมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น โดยสังเกตได้จากการสำรวจสุขภาพจิตของคนไทยในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2553 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2554) ซึ่งสำรวจจากคนไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2553 พบว่า คนไทยในภาคกลาง มีคะแนนการมีสุขภาพจิตที่ดี ต่ำที่สุด คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 30.98 เมื่อเทียบกับภาคอื่น ได้แก่ ภาคเหนือ (31.86) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (31.88) และภาคใต้ (32.78) ตามลำดับ ส่วนในปี พ.ศ. 2552 - 2553 ภาคกลาง ยังคงมีคะแนนการมีสุขภาพจิตดี ต่ำที่สุดในบรรดาทั้ง 4 ภาค และเมื่อเปรียบคนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและเขตนอกเทศบาลในปี พ.ศ. 2551 - 2553 พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 คนไทยในทั้งในเขตเทศบาลและเขตนอกเทศบาลมีคะแนนการมีสุขภาพจิตดี น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับ ปี พ.ศ. 2552 - 2553 นอกจากนี้ยังมีข้อมูลที่น่าสนใจในคะแนนการมีสุขภาพจิตที่ดีของผู้ที่อาศัยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ว่ากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นจังหวัดที่ประชากรมีสุขภาพจิตในปี พ.ศ. 2551 สูงกว่าภาคอื่นๆ (นอกจากภาคใต้เท่านั้น) แต่กลับมีคะแนนการมีสุขภาพจิตดี ลดลงในปี พ.ศ. 2552 โดยคะแนนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2553 และภาคกลางกลายเป็นภาคที่มีคะแนนสุขภาพจิตต่ำสุด เนื่องจากปัญหาความไม่สงบทางการเมือง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) ดังจะเห็นได้จากภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2

การเปรียบเทียบสุขภาพจิตคนไทย จำแนกตามเขตการปกครองและภาค ระหว่างปี 2551 - 2553

จากข้อมูลดังกล่าวที่แสดงว่าสุขภาพจิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและผู้ที่ย้ายอยู่ในภาคกลางในช่วงปี พ.ศ. 2551 มีคะแนนสุขภาพจิตดีอยู่ในระดับต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ซึ่งเป็นผลมาจากความไม่สงบทางการเมืองที่เกิดขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) ตารางนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีแนวโน้มจะมีความใกล้ชิดกับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองนั้นมีสุขภาพจิตต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดความสะเทือนใจร่วม (WHO, 2002)

(4.) **ด้านจิตใจ** จากการศึกษาพบว่า ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (collective violence) ก่อให้เกิดความสะเทือนใจร่วม (collective traumas) ดังเช่นในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่เป็นการขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนอันก่อให้เกิดความรุนแรง ซึ่งนอกจากผู้บาดเจ็บสูญเสียชีวิตจะได้รับความบาดเจ็บทั้งกายและใจโดยตรงแล้ว เหตุการณ์รุนแรงนี้ยังส่งผลให้ผู้ที่ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์แต่ร่วมรับรู้ความรุนแรงจากสิ่งที่เกิดขึ้นดังเช่นในงานวิจัยของ Updegraff, Silver, และ Holman, (2008) ที่ศึกษาผลในทางลบจากเหตุการณ์การก่อการร้ายวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 พบว่าประสบการณ์ดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ที่ได้รับรู้เรื่องราวความรุนแรงจากเหตุสงครามความวุ่นวาย แม้จะไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์โดยตรงหรือเรียกว่าความสะเทือนใจร่วม อันส่งผลในการบั่นทอนจิตใจ และประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลต่ำลง และก่อให้เกิดการสูญเสียพลังงาน นอกจากนี้ภาวะเครียด โกรธ ดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของบุคคลในสังคม หรือส่งผลทำให้ความสามารถในการคิดตัดสินใจของบุคคลลดลง (Kanagaratnam & Asbjornsen, 2007) และทำให้เกิดท่าที หรือความคิดที่ไม่ปรองดองกับฝ่ายตรงข้ามมากขึ้น (Shamai และ Kimhi, 2006) อันจะเป็นปัญหาของสังคมต่อไป

สภาวะทางจิตใจของผู้ประสบเหตุการณ์ที่รุนแรงอันกระทบต่อจิตใจ ดังเช่นเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้ประสบเหตุจะมีการตอบสนองต่อเหตุการณ์ความสะเทือนใจที่แตกต่างกันไปซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยของแต่ละบุคคล เพื่อความเข้าใจสภาวะทางจิตใจของผู้ประสบเหตุการณ์ความสะเทือนใจได้อย่างชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจะกล่าวถึงสภาวะดังกล่าวในแนวคิดเกี่ยวกับความสะเทือนใจ ดังต่อไปนี้

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสะเทือนใจ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสะเทือนใจ ประกอบด้วย ความหมายและลักษณะของความสะเทือนใจ ภาวะเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจ ความสะเทือนใจที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ความสะเทือนใจจากการสูญเสียอวัยวะ และการเติบโตภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจดังนี้

2.1 ความหมายและลักษณะของความสะเทือนใจ

ความสะเทือนใจ (trauma) เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยมีผู้เรียกแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น “ภาวะบาดเจ็บ” (จิราพร ลวดทอง, 2550) “ความสะเทือนใจ” (มานิต ศรีสุรภานนท์ และ จำลอง ดิษยวณิช, 2542) และ ธีรจุฑา จรัสโยธินนุวัฒน์ (2547) ได้ใช้คำว่า ความสะเทือนใจแทนคำว่า trauma เช่นกัน และคำว่า “traumatic experience” ก็มีผู้เรียกแตกต่างกัน เช่น พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2544) เรียก “traumatic experience” ว่า “ประสบการณ์ที่เป็นบาดแผล” ธีรจุฑา จรัสโยธินนุวัฒน์ (2547) เรียก “traumatic experience” ว่า “ประสบการณ์ความสะเทือนใจ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ใช้คำว่า “ความสะเทือนใจ” ในความหมายเดียวกับ “trauma” และ “ประสบการณ์ความสะเทือนใจ” ในความหมายเดียวกับ “traumatic experience”

ความสะเทือนใจ ตามความหมายของพจนานุกรม มีเขียนไว้ใกล้เคียงกัน เช่น ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายคำว่า ความสะเทือนใจ หมายถึง การมีจิตใจ หวั่นไหวอย่างแรงเมื่อได้ประสบกับสิ่งไม่น่าพอใจ The American Heritage Medical Dictionary (2007) ให้ความหมายความสะเทือนใจว่า ประกอบด้วย

- (1) การได้รับการบาดเจ็บทางด้านร่างกายอย่างรุนแรง หรือการตกใจอย่างรุนแรง จากสถานการณ์ความรุนแรง หรืออุบัติเหตุ
- (2) ประสบการณ์การได้รับความกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงซึ่งนำไปสู่ความบกพร่องทางด้านอารมณ์และจิตใจ
- (3) อาการของความสะเทือนใจ ที่เกิดขึ้นภายหลังจากเกิดวิกฤติการณ์ความรุนแรงต่างๆ หรือเหตุการณ์ใดๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สิน หากยังไม่ได้การบำบัดฟื้นฟู หรือเยียวยารักษาให้ทันท่วงที จนทำให้เกิดการหวาดวิตก ย้อนกลับไปยังภาพเหตุการณ์เดิม ประสบการณ์เดิม ควบคุมตนเองไม่ได้ ทำให้เกิดความเครียดมาก บางกรณีอาจนำไปสู่การทำร้ายตนเองและกลายเป็นภาวะความสะเทือนใจอย่างรุนแรงซึ่งเป็นลักษณะอาการในกลุ่มของอาการ ผิดปกติจากความวิตกกังวล และมีอาการหลายอย่างร่วมกับโรคซึมเศร้า

กล่าวโดยสรุป ความสะเทือนใจ หมายถึง ภาวะความกระทบกระเทือนทางใจที่ทำให้บุคคลรู้สึกหวั่นไหวอย่างรุนแรง ไม่มั่นคงทางอารมณ์ ความรู้สึก อันเกิดจากสถานการณ์ความรุนแรงที่กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตนำไปสู่ความบกพร่องทางด้านอารมณ์และจิตใจของผู้ที่ได้ประสบเหตุการณ์นั้นๆ

ความสะเทือนใจเกิดได้จากสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป เหตุการณ์ความสะเทือนใจ (traumatic events) หรือลักษณะของภัยพิบัติที่ แบ่งตามสถานการณ์ได้ดังนี้

1. สถานการณ์ภัยธรรมชาติ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติไม่เกี่ยวข้องกับ การกระทำหรือของมนุษย์หรือผลงานของมนุษย์ ได้แก่ คลื่นยักษ์สึนามิ แผ่นดินไหว พายุ น้ำท่วม เป็นต้น

2. ภัยที่เกิดจากมนุษย์ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดการกระทำโดยมนุษย์ หรือจากการจงใจ หรือเป็นความผิดพลาดของการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ การก่อการร้าย การข่มขืน การทรมาน การปล้น การลักพาตัว การเผชิญสงคราม อุบัติเหตุรุนแรง หรือการรับทราบว่าคุณป่วยด้วยโรคร้าย

เหตุการณ์ความขัดแย้งในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จัดเป็นภัยที่เกิดจากมนุษย์ซึ่ง ลักษณะของเหตุการณ์ความสะเทือนใจที่แตกต่างกันเหล่านี้ส่งผลต่อสภาวะทางจิตใจจากการ ประสบเหตุด้วย สภาวะจิตใจภายหลังจากการเผชิญกับเหตุการณ์ความสะเทือนใจ มีดังนี้

2.1 ภาวะเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจ

ภาวะเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจ (Posttraumatic Stress Disorder: PTSD) มีผู้แปลคำๆ นี้ไว้แตกต่างกัน เช่น สมภพ เรืองตระกูล (2545) แปลว่า โรคทางจิตเวช เนื่องจากภัยอันตราย พิเชษฐ อุดมรัตน์ (2544) แปลว่า โรคเครียดภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ธีรจุฑา จรัสโยธินนุวัฒน์ (2547) แปลว่า “ภาวะสะเทือนใจอย่างรุนแรง” อัมพล สุอำพันธ์ (2536) แปลว่า “ความผิดปกติทางจิตใจภายหลังภัยอันตราย” ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า “ความสะเทือนใจ” เรียก “trauma” และคำว่า “ภาวะสะเทือนใจอย่างรุนแรง” เรียกแทน “Post-Traumatic Stress Disorder” เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

ภาวะสะเทือนใจอย่างรุนแรง (PTSD) หมายถึง อาการทางด้านจิตเวชที่มีอาการเกิดขึ้น หลังจากที่ได้ประสบต่อภาวะที่เป็นอันตรายและกระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง โดยมี ลักษณะหวาดผวาคิดและระลึกถึงเหตุการณ์นั้นบ่อยครั้ง ความสนใจในสิ่งต่างๆ ลดลงหรือหมดไป รู้สึกไม่เป็นส่วนหนึ่งกับสังคม ห่างไกลจากญาติมิตรและคนใกล้ชิด มีอารมณ์ซึมเศร้าเฉยเมย ไม่รื่นเริง ไม่แจ่มใส คิดสิ่งใดไม่ค่อยออก ตื่นเต้นตกใจง่าย ขาดสมาธินอนไม่ค่อยหลับ (อัมพล สุอำพันธ์, 2536)

สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (American Psychological Association, 2000) กล่าวถึงภาวะ ความสะเทือนใจอย่างรุนแรงนี้ว่าเกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลได้เผชิญหน้าหรือประสบกับ เหตุการณ์รุนแรงที่เกี่ยวข้องกับความตายอันเป็นเหตุการณ์ที่คุกคามชีวิตหรือทำให้ได้รับบาดเจ็บ อย่างรุนแรง จนทำให้มีอาการหวาดกลัว (fear) ความหวาดหวั่นอย่างรุนแรง (horror) หรือรู้สึกชว

ตัวเองไม่ได้ (helplessness) เป็นผลมาจากการเผชิญเหตุการณ์ที่กระทบใจ อันได้แก่ สงคราม การถูกทำร้ายด้วยความรุนแรง เช่น การข่มขืน การทำร้ายร่างกาย การปล้น การถูกลักพาตัว การถูกจับเป็นตัวประกัน การอยู่ในภาวะการโจมตีจากผู้ก่อการร้าย การถูกทรมาน ถูกปล้น ถูกกักขัง ภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติที่เกิดจากมนุษย์ อุบัติเหตุทางรถยนต์ หรือการเป็นผู้รับรู้ในเหตุการณ์รุนแรงต่างๆ เช่น เห็นบุคคลได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตเนื่องจากการถูกทำร้าย อุบัติเหตุ สงครามและภัยพิบัติ การพบเห็นศพของผู้เสียชีวิต หรือการประสบเหตุการณ์ที่รุนแรงต่างๆ เช่น พบเห็นบุคคลถูกทำร้าย อุบัติเหตุร้ายแรง การประสบเหตุการณ์ที่บุคคลที่ใกล้ชิดได้รับบาดเจ็บสาหัส เสียชีวิต กระทั่งเห็น หรือการสูญเสียบุคคลใกล้ชิดโดยกระแทก เป็นต้น

หลังเหตุการณ์วิกฤต (crisis events) หรือเหตุการณ์ความสูญเสียที่รุนแรงต่างๆ ผู้สูญเสียอาจเกิด ภาวะวิกฤตทางจิตใจ (psychological crisis) หมายถึง ภาวะที่ไม่สมดุล ทางจิตใจซึ่งบุคคลไม่สามารถจัดการได้ เป็นปฏิกิริยาต่อสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและมนุษย์ ผู้สูญเสียเผชิญกับอุปสรรคสำคัญในชีวิตซึ่งลำบากเกินกว่าจะเอาชนะได้ เกิดความสับสน ไม่มั่นคง และผิดหวังเป็นเวลานาน แม้จะใช้ความพยายามในการแก้ปัญหาแล้ว ก็ไม่สามารถผ่านพ้นปัญหานั้นได้ (Caplan, 1961 อ้างถึงใน Pruett & Brown, 1990) เมื่อบุคคลเกิดความสะเทือนใจกับเหตุการณ์นั้นอย่างรุนแรง อาจทำให้เกิดโรคเครียดเฉียบพลัน

โรคเครียดเฉียบพลัน ตามเกณฑ์การวินิจฉัยความผิดปกติทางจิตฉบับที่ 4 (DSM-IV) (APA, 1994) หมายถึง ความผิดปกติทางด้านจิตใจ ที่มีอาการเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ประสบต่อภาวะที่กระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง มีอาการอย่างน้อยที่สุด 2 วันแต่ไม่เกิน 1 เดือน หลังเหตุการณ์ความเครียดที่รุนแรง อันเป็นเหตุให้มีความทุกข์ทรมานใจหรือรู้สึกบกพร่องทางสังคม อาชีพ หรือด้านอื่นๆ ที่สำคัญ หรือทำให้ความสามารถในการประกอบการทำงานลดลง

ในกรณีที่บุคคลจะมีความรู้สึกสะเทือนใจ นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์จนถึงระยะเวลา 3 เดือน ซึ่งใน DSM (2000) ได้เรียกอาการในระยะ 3 เดือนแรกว่าเป็น trauma หรือ ความสะเทือนใจ ซึ่งผู้ที่มีอาการดังกล่าวจะฟื้นตัวได้ภายในช่วง 3 เดือนแรก และเรียกอาการความสะเทือนใจที่คงอยู่นานหลัง 3 เดือน ว่าเป็น ภาวะสะเทือนใจอย่างรุนแรง

จากการศึกษาพบว่า การช่วยเหลือเยียวยาทางใจในช่วงที่บุคคลยังมีความรู้สึกต่อสภาวะการสูญเสียนั้น ก่อให้เกิดการทำร้ายผู้ประสบเหตุมากกว่าการช่วยเหลือ เพื่อไม่ให้เป็นการทำร้ายผู้ประสบเหตุ จึงควรศึกษาในภายหลังช่วงเวลา 2 ปี เนื่องจาก ภายในช่วงเวลา 2 ปี การรักษาจะเกิดอาการล้มเหลวในการปรับสภาพของจิตใจได้เนื่องจากจิตใจของคนป่วยยังไม่ฟื้นฟูจากเหตุการณ์สะเทือนใจ ด้วยเหตุนี้การรักษาในแบบต่างๆ อาจทำร้ายบุคคลผู้ประสบเหตุได้ เพราะจิตใจยังไม่

พันรายการฟื้นตัวใน 2 ปี เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วง 2 ปี นั้นเป็นความคิด ความรู้สึกในทางลบ เกี่ยวกับความ (Bonanan & Field, 2001; Bonanan, 2004)

(1) อาการ Post-Traumatic Stress Disorder และ Acute Stress

ตามที่ DSM-IV กล่าวไว้ อาการต่างๆ แบ่งประเภทได้ดังนี้

(Criterion A1) ความสะเทือนใจอย่างรุนแรง (PTSD) เป็นอาการที่เกิดจากการเผชิญเหตุการณ์ที่มีความรุนแรงโดยตรงต่อประสบการณ์ส่วนบุคคล เป็นเหตุการณ์ที่เฉียดตายหรือมีอาการบาดเจ็บรุนแรงหรือเหตุการณ์อื่นที่มีความรุนแรงทางร่างกายของบุคคลหรือการมีส่วนร่วมได้รับรู้ ประสบ พบเห็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นความตาย การบาดเจ็บรุนแรงหรือการกระทำที่รุนแรงต่อร่างกายของบุคคล ทั้งบุคคลในครอบครัวและบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องหรือการได้รับรู้ การกระทำรุนแรงที่ไม่ได้คาดฝัน การเสียชีวิตอย่างกะทันหัน อาการบาดเจ็บรุนแรง ประสบการณ์เสียชีวิตหรือบาดเจ็บของบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่ใกล้ชิด

(Criterion A2) บุคคลได้มีการตอบสนองต่อความกลัวที่รุนแรง ความรู้สึกที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ความหวาดกลัว

(Criterion B) เป็นอาการโรคที่เกิดขึ้นจากการประสบเหตุการณ์รุนแรงสะเทือนขวัญ หรือการต้องประสบกับเหตุการณ์นั้นซ้ำอีก

(Criterion C) อาการหลีกเลี่ยงการเกี่ยวข้องกับการ trauma หรือ ไม่มีการตอบสนองใดๆ ต่อเหตุการณ์ ความสะเทือนใจ

(Criterion D) อาการที่ต่อต้านความตื่นเต้นเร้าใจที่เพิ่มขึ้น

(Criterion E) สำหรับผู้ที่มีอาการระยะของโรคยาวนานมากกว่า 1 เดือน

(Criterion F) อาการของโรคก่อให้เกิดการต่อต้านทางสังคม ไม่สามารถเข้าสังคมการทำงาน หรือ สิ่งอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญ

หลังเหตุการณ์ที่คุกคามชีวิต จิตใจเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และรุนแรง ปฏิกริยาแตกต่างกันตามวัย มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่ทำให้อาการของความเครียดต่อเนื่อง จนเกิดเป็นอาการต่างๆ หลายระบบได้ดังนี้ (พนม เกตุมาน, 2548)

ข้อคทางจิตใจ เจ็บเบเฉย งง ขาดการตอบสนอง สับสน อารมณ์เฉยชาไม่แจ่มใสรำเริงเหมือนเดิม อาการนี้มักเกิดในวันแรกๆ

ตกใจและหวาดกลัว (hyperarousal) เกิดจากความกลัวเหตุการณ์นั้น วิตกกังวลง่าย กังวลแม้แต่เรื่องเล็กน้อย ตกใจง่ายจากเสียงดัง หรือเสียงคลื่น ขาดสมาธิ ย้ำคิดย้ำทำ คิดวนเวียน

เรื่องที่วิตกกังวลซ้ำๆ ถามพ่อแม่ถึงความปลอดภัยซ้ำๆ อาจมีอาการอารมณ์แปรปรวน ร้องไห้ ไม่สามารถควบคุมตนเอง

ความกังวลอาจเกิดจากเหตุการณ์ที่เกิดตามมา เช่น พ่อแม่พลัดหลง การเผชิญสถานการณ์ตามลำพัง กลัวจากการสูญเสียในการค้นหาผู้รอดชีวิต

รู้สึกเหมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้นอีก (re-experiencing) คิดถึงเหตุการณ์นั้นซ้ำๆ ตกใจขึ้นมาเองเหมือนตัวเองอยู่ในเหตุการณ์นั้นเมื่อมีสิ่งเร้าเพียงเล็กน้อย คิดซ้ำๆ ถึงเหตุการณ์นั้นฝันร้ายว่าอยู่ในเหตุการณ์นั้นอีก รู้สึกเหมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้นขึ้นมาเองและตกใจกลัว (flash back) เกิดอาการทางร่างกายของความวิตกกังวลรุนแรง เช่น ใจสั่นมือสั่น เหงื่อออกมาก ในเด็กโตหรือวัยรุ่นบางคน

กลัวและหลีกเลี่ยง (avoidance) กลัวสถานที่หรือสถานการณ์ที่ประสบเหตุ หวาดกลัวสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ และหลีกเลี่ยงไม่กล้าเผชิญกับสิ่งเร้าเหล่านั้นๆ กลัวสิ่งที่คล้ายๆ สิ่งกระตุ้น เช่นกรณีภัยพิบัติ ผู้ประสบเหตุจะกลัวน้ำจากฝักบัว กลัวสระว่ายน้ำ ไม่กล้าว่ายน้ำหรืออาบน้ำจากฝักบัว ในผู้ที่ถูกข่มขืนไม่กล้าเผชิญหน้าหรือไม่กล้าชี้ตัวผู้กระทำ ไม่กล้าเข้าไปในที่ที่เกิดเหตุ

อาการต่างๆ เหล่านี้ ถ้าเกิดขึ้นใน 4 สัปดาห์แรกหลังเหตุการณ์ เรียกว่า โรคเครียดเฉียบพลัน อาการเหล่านั้นมักหายได้เอง หากหลัง 4 สัปดาห์แล้วยังมีอาการเหล่านี้อยู่ หรืออาการเหล่านั้นเกิดขึ้นในภายหลังเรียกว่า ภาวะสะเทือนใจอย่างรุนแรง

(2) เกณฑ์การวินิจฉัยภาวะเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจ

McNally, Bryant, และ Ehlers (2003) ระบุว่าผู้ที่มีอาการทางจิตใจอย่างรุนแรงในระยะแรกหลังประสบเหตุการณ์วิกฤต หรือเหตุการณ์ความรุนแรง เช่น ภาวะซึมเศร้า โกรธ หรือตื่นตระหนกอย่างรุนแรง จะส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตรุนแรงในระยะยาวได้โดยจำนวนหนึ่งป่วยเป็นโรคทางจิตเวชตามมาเช่น ภาวะเครียดแบบเฉียบพลัน ภาวะความสะเทือนใจอย่างรุนแรง โรคซึมเศร้า พฤติกรรมการฆ่าตัวตาย และการติดสารเสพติด (Substance Use Disorders: SUD) เป็นต้น

ในเหตุการณ์ความรุนแรงภายหลังจากที่ผู้ได้รับผลกระทบพ้นช่วงภาวะฉุกเฉินทางกาย ซึ่งอยู่ในช่วง 72 ชั่วโมง ถึง 2 สัปดาห์ เป็นช่วงที่มีอาการความเครียดแบบเฉียบพลัน (APA, 1994) ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพและสุขภาพจิตจะให้การช่วยเหลือทางจิตใจ ปัจจุบันยังไม่มีเครื่องมือในการวัดความรู้สึกทุกข์ทรมานทางจิตใจภายใน 3 ระยะเวลาดังกล่าว เนื่องจากข้อมูลที่จะบรู้อาการได้มาจากตัวผู้ประสบเหตุการณ์เอง

สมาคมจิตวิทยาแห่งอเมริกา APA (2000) ได้แสดงการวินิจฉัยอาการ PTSD ไว้ว่า เป็นภาวะทางจิตใจที่ประกอบด้วยกลุ่มอาการ 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 คือ มีมโนภาพและความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์สะเทือนใจ เห็นภาพหรือได้ยินเสียงเหตุการณ์ซ้ำๆ ฝันร้าย ตัดขาดจากโลกภายนอก (dissociation) เป็นบางเวลา และกลับไปรู้สึกและปฏิบัติตัวประหนึ่งเหตุการณ์กำลังเกิดขึ้นซ้ำอีก

กลุ่มที่ 2 คือ หลีกหนีจากความขัดแย้ง (avoidance) และไม่ตอบสนองทางอารมณ์ (numbing) ซึ่งรวมถึง มีอาการกลัวสุดขีด (phobia) กับสถานที่หรือเหตุการณ์ที่ทำให้หวงรำลึกถึงเหตุการณ์สะเทือนใจ แยกตัวจากสังคม และถอนตัวจากการรับรู้ทางอารมณ์ และ

กลุ่มที่ 3 คือ ระบบประสาทอัตโนมัติถูกกระตุ้นให้ทำงานมากเกินไป ได้แก่ อาการขาดสมาธิและจำเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นไม่ได้ ตกใจง่าย เหงื่อออก ใจสั่น หงุดหงิดง่าย และนอนไม่หลับ

2.2 ความสะเทือนใจจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

เหตุการณ์สะเทือนใจ (traumatic event) ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดคิดมาก่อน ไม่ว่าจะเป็เหตุการณ์ที่เกิดจากธรรมชาติ หรือจากมนุษย์ ย่อมส่งผลต่อสุขภาพจิตตั้งแต่ระดับเล็กน้อยไปจนถึงขั้นป่วยเป็นโรคทางจิตเวช ได้แก่ โรคเครียดเฉียบพลัน (Acute Stress Disorder: ASD) และโรคเครียดจากความสะเทือนใจอย่างรุนแรง (Post traumatic Stress Disorder: PTSD)

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ พิเชฐ อุดมรัตน์ นายกสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า จากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม แม้ยังไม่มีข้อมูลระบุว่าเหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุการณ์ของปัญหาสุขภาพจิตหรือโรคทางจิตเวชใดบ้าง แต่การเฝ้าระวังและติดตามคนที่เป็กลุ่มเสี่ยง (high risk group) ก็เป็เรื่องที่ควรปฏิบัติ ดูแนวทางการประเมินอาการทางจิตที่เกิดขึ้นหลังเกิดเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้ดังนี้ 1) มีอาการนอนไม่หลับเกือบทั้งคืนมา 5 วันติดต่อกัน 2) คิดอยากตาย 3) หวาดกลัวจนไม่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ 4) เห็นภาพเหตุการณ์หรือฝันร้ายถึงเหตุการณ์ซ้ำ 5) สะดุ้ง ผวา ตกใจง่าย ตลอดเวลา 6) โกรธแค้นหรือคิดจะทำร้ายผู้อื่น 7) อึดอัด หายใจติดขัด ใจสั่น เหมือนกำลังจะตาย 8) เบื่อหน่าย ไม่อยากทำอะไรเลย 9) คิดวิตกกังวล ตึงเครียดมากจนไม่สามารถประกอบอาชีพ ทำกิจวัตรประจำวันได้ 10) ทำร้ายตนเอง ซึ่งพิเชฐ อุดมรัตน์ (2551) กล่าวว่า หากพบมากกว่า 1 ข้อเป็ต้นไป จัดว่ามีความเสี่ยงต่อโรคทางจิตเวชดังเช่นกลุ่มผู้สูญเสียที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาซึ่งอาจมีภาวะที่เป็กลุ่มเสี่ยงได้

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีงานวิจัยหลายฉบับที่ศึกษาผู้ที่เคยผ่านเหตุความรุนแรงจากสงครามหรือเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง (Kessler, Bromet, Hughes, &

Nelson, 1995; Orth, Cahill, Foa, & Maercker, 2010) พบว่าเหตุการณ์ความรุนแรงเหล่านี้ นำมาซึ่งภาวะความเครียด ความโกรธ อันส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้คนอย่างมาก

ดังเช่นงานวิจัยของ Kessler, Bromet, Hughes, และ Nelson (1995) ศึกษาความโกรธ และเกลียดชังจากผู้ที่เคยผ่านเหตุการณ์ความรุนแรง เช่นในสงครามเวียดนาม พบว่า ความโกรธ มีผลต่อการพัฒนาและการรักษาอาการของความสะเทือนใจอย่างรุนแรง นอกจากนี้ความโกรธยัง ส่งผลต่อความผิดปกติในรูปแบบอื่นๆ กล่าวคือ ความโกรธเป็นลักษณะร่วมของโรคทางจิตเวช เช่น ความสะเทือนใจอย่างรุนแรง ความผิดปกติด้านบุคลิกภาพ และความหดหู่ โดยกล่าวว่า ความสะเทือนใจอย่างรุนแรง พบได้บ่อยในวิกฤติการณ์เหตุการณ์ความสะเทือนใจในชีวิตซึ่ง รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติ ความรุนแรงระหว่างบุคคลและมวลชน ภัยพิบัติที่เกิดจากฝีมือ มนุษย์ และอุบัติเหตุ และมากกว่าหนึ่งในสามของผู้ป่วยที่มีความสะเทือนใจอย่างรุนแรง ไม่ประสบความสำเร็จในการรักษาให้หายจากโรคนี้ได้แม้ว่าเวลาจะผ่านไปนานหลายปี ความโกรธและความเกลียดชัง เป็นปัญหาสำคัญของผู้ที่เคยผ่านเหตุการณ์ความรุนแรงเช่น สงครามในเวียดนามที่มีความสะเทือนใจอย่างรุนแรง

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ที่เคยผ่านเหตุการณ์ความรุนแรงเช่นใน คีองสงคราม มักมีอาการโกรธร่วมอยู่ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาพบทวนวรรณกรรมพบว่า ความโกรธ ความเกลียดชัง เป็นความรู้สึกที่ผู้ประสบเหตุได้รับจากเหตุการณ์ความสงบทางการเมืองด้วย

ความโกรธ (anger) และความเกลียดชัง (hostility) ตามความหมายของ Barefoot (1992) และ Novaco (1994) เป็นองค์ประกอบของกระบวนการความคิด ความรู้สึกทางอารมณ์ และ พฤติกรรม องค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อการเกิดความโกรธ ความเกลียดชัง และความรุนแรงซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อความสะเทือนใจอย่างรุนแรง (PTSD) ความโกรธและความเกลียดชัง คือผลที่ได้ จากกระบวนการเรียนรู้จากสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การกระตุ้นทางกายภาพ และปฏิกิริยาสะท้อนกลับ

นอกจากนี้เพื่อให้เข้าใจสภาวะทางจิตใจของผู้ที่ผ่านเหตุการณ์ความรุนแรง เช่น ความไม่สงบทางการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความขัดแย้งทางการเมืองจากเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งมีการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่รัฐสลายการชุมนุมจนทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมเกิดการบาดเจ็บ สูญเสียอวัยวะจำนวนมาก (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2551) ความรู้สึกต่อร่างกายที่ขาดความสมบูรณ์ทางกายย่อมส่งผลต่อสภาวะทางจิตใใจนอกจากการถูกกดขี่ในสถานการณ์ ความขัดแย้งทางการเมืองดังนี้

2.3 ความสะเทือนใจจากการสูญเสียอวัยวะ

อัตลักษณ์ (self image) การที่บุคคลรับรู้ตนเองทั้งหมด ทั้งภาพลักษณ์ รูปร่าง บุคลิกภาพ ของตน ศักยภาพและอื่นๆ นักจิตวิทยาากล่าวว่า self image ของคนเราเป็นภาพในจิตใจของบุคคลที่มีต่อรูปลักษณ์ทางกายของบุคคลรวมถึง ความต้องการ และความรู้สึกของบุคคลนั้น

ในศตวรรษที่ 13 คำว่า “image” มีความหมาย เชื่อมโยงกับคำว่า “intimate” (to make a copy of) หรือการเห็นภาพตนเอง ต่อมาในศตวรรษที่ 16 ได้มีการเพิ่มความหมายในเชิงจิตวิทยา เข้าไปด้วย โดยหมายถึง การมองภาพลักษณ์ของตนเอง การอธิบายความเป็นตัวเรา (Rosenblum & Lewis, 1999)

อัตลักษณ์ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับตนเองและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น รูปลักษณ์ของตน สิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับตนแต่เปลี่ยนแปลงได้ เช่น ความกลัว และสิ่งที่ครอบครอง วัตถุที่เปลี่ยนแปลงได้ เช่น เงินตรา เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย สิ่งเหล่านี้เป็น ภาพลักษณ์ของบุคคล การที่บุคคลแสดงตนต่อสาธารณะและการที่บุคคลประเมินตนเอง

อัตมโนทัศน์ (self concept) เป็นการรับรู้ ความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับบุคคลหรือ ความรู้สึก ของการเป็น “ตัวฉัน” ของบุคคล ความคิดที่บุคคลมีต่อลักษณะทางกายภาพของตนเอง สังคม และการเรียน

ความสะเทือนใจจากการสูญเสียอวัยวะหรือการสูญเสียความสมบูรณ์ของร่างกายทำให้ ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกถึงการพร่องไปของภาพลักษณ์ จึงทำให้การรับรู้ตนเองว่าตนเคยมีสิ่งที่ครอบครอง แต่ปัจจุบันไม่มีอยู่แล้ว ส่งผลให้เกิดความพร่องในชีวิต จึงทำให้ความรู้สึกเชื่อมั่น ความรู้สึกที่มีต่อ ตนไม่เต็มเท่าเดิม กระทบต่อความรู้สึกที่มีต่อการรับรู้ตนอย่างมาก (Darling-Fisher, 1985)

2.4 การเติบโตภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจ

นอกจากการกล่าวถึงประเด็นความสะเทือนใจแล้ว ภาวะหลังความสะเทือนใจในลักษณะ ของ การเติบโตจากการประสบเหตุการณ์ความสะเทือนใจ (posttraumatic growth) ก็เป็น ลักษณะหนึ่งของประสบการณ์ทางจิตใจที่อาจพบได้ภายหลังจากภาวะความสะเทือนใจ

Tedeschi (1996) และ Calhoun (2004) ได้กล่าวถึงการเติบโตภายหลังประสบเหตุการณ์ สะเทือนใจ หมายถึง ประสบการณ์ในการจัดการกับเหตุการณ์ทางด้านลบซึ่งเป็นมากกว่าเพียง การรอดชีวิตของผู้ที่ต้องอยู่ในภาวะสูญเสียจากประสบการณ์สะเทือนใจ ความเติบโตหลังความ สะเทือนใจเป็นตัวบอกถึงผู้ที่สามารถปรับหรือพัฒนาสภาวะทางจิตใจ ชีวิตความเป็นอยู่ของตน การตระหนักรู้ในตน เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงในชีวิตที่เคยประสบมา การเติบโตจากการประสบ เหตุการณ์ความสะเทือนใจเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วย

1. การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ตนเอง (self-perception) คือ การที่ผู้ประสบเหตุการณ์ความสะเทือนใจ รับรู้ตนในทางบวก เห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความเข้มแข็งของตนเองที่เพิ่มขึ้น หรือตระหนักว่าตนเองมีพลังหรือ ความเข้มแข็ง กล่าวคือ หลังจากที่สามารก้าวผ่านความเจ็บปวดทรมานมาได้ บุคคลจะมีลักษณะของความเชื่อมั่นในตนเองและนับถือตนเองเพิ่มขึ้น รับรู้หรือรู้สึกว่าคุณสามารถจัดการเรื่องต่างๆ ในชีวิตได้ดีขึ้นกว่าเดิม เมื่อเกิดปัญหาหนัก บุคคลนั้นจึงมีทางเลือกที่จะจัดการกับปัญหาได้

2. เปลี่ยนแปลงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationships) คือ การที่ผู้ประสบเหตุการณ์ความสะเทือนใจมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด สนับสนุน และมีความหมายกับผู้อื่นมากขึ้น กล่าวคือ บุคคลตระหนักถึงความพิเศษของคนสำคัญในชีวิต และมีความรู้สึกว่าคุณรักผู้อื่นได้มากขึ้น โดยเฉพาะคนในครอบครัว และเพื่อน หรือบุคคลที่มีความรู้สึกเช่นเดียวกัน เนื่องจากได้ผ่านสถานการณ์ร้ายแรงมาด้วยกัน

3. ปรัชญาในการดำเนินชีวิต (philosophy of life) การที่ผู้ประสบเหตุการณ์ความสะเทือนใจ เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลง มีหลักในการดำเนินชีวิตของตนเองภายหลังเหตุการณ์สะเทือนใจ มองชีวิตอย่างมีความหมายมากขึ้น บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงการจัดลำดับความสำคัญเรื่องต่างๆ ในชีวิต และมีการเปลี่ยนแปลงความคิดว่าเรื่องใดในชีวิตที่สำคัญ มีการแสดงออก หรือมีความรู้สึกรื่นรมย์ ชื่นชม ในเรื่องต่างๆ ไป ตลอดจนเรื่องเล็กๆ ในชีวิตเพิ่มขึ้น การตระหนักว่าในชีวิตคนเรายังมีเรื่องที่ทำได้ เป็นไปได้ หรือเป็นหนทางดำเนินชีวิตใหม่ๆ มีการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา และมีข้อกำหนดหรือแนวทางใหม่ๆ ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งรู้สึกว่ามีกำลังใจ และเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สนใจจริงจังกับการตั้งคำถามเรื่องหลักๆ เกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่ มีการเสวนาแลกเปลี่ยนเรื่องศรัทธาต่อศาสนามากขึ้น มีความชื่นชมกับธรรมชาติและความงดงามของชีวิตมากขึ้น

อย่างไรก็ตามความงอกงามทางจิตใจไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างฉับพลันทันที แต่มีลักษณะการเกิดที่ต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยทั้งปัจจัยภายในของผู้ประสบเหตุการณ์ความสะเทือนใจเอง และปัจจัยภายนอกที่เกิดภายหลังเหตุการณ์ดังกล่าวและส่งผลให้เกิดความเติบโตงอกงามของบุคคลในด้านต่างๆ ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความเติบโตงอกงามของบุคคล ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพบางประการ และกระบวนการคิดของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย การจัดการกับภาวะอารมณ์ทางลบ ความรู้สึกขัดแย้งที่มีต่อความเชื่อและจุดหมายของชีวิตตน รวมทั้งการได้บอกเล่าเรื่องราวที่ตนเองได้ประสบ ส่วนปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยในการช่วยเหลือส่งเสริมการทำงานของปัจจัยภายใน อันประกอบด้วย การเปิดโอกาสให้ผู้ประสบเหตุได้เปิดเผย หรือระบาย

ความรู้สึก รวมทั้งการแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงความคิด การมองหาวิธีแก้ปัญหา การมองหาจุดหมาย และหนทางในการดำเนินชีวิตใหม่ของตน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นบุคคลสามารถเติบโตได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับประสบการณ์ความสะเทือนใจ ในขณะที่ผู้ประสบเหตุบางรายเมื่อพบประสบการณ์ความสะเทือนใจก็ไม่จำเป็นต้องมีการเติบโตงอกงาม (Tedeschi & Calhoun, 2004)

การเติบโตภายหลังประสบการณ์ความสะเทือนใจเป็นภาวะของบุคคลที่เติบโต พ้นฟูจากประสบการณ์สะเทือนใจเหล่านั้น การจะทำความเข้าใจการเผชิญปัญหาของบุคคลอันนำไปสู่ความเติบโต ผู้วิจัยจะนำเสนอการเผชิญปัญหา (coping) เพื่อความเข้าใจปัจจัยที่ช่วยในการรักษาเยียวยาจิตใจให้เกิดความงอกงามขึ้น ดังนี้

การเผชิญปัญหา (coping) หมายถึง ความพยายามในการจัดการปัญหาที่บุคคลประเมินว่าเกินความสามารถที่ตนจะรับได้ พฤติกรรมและการคิดแก้ปัญหาเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมออย่างไม่หยุดนิ่ง (Lazarus & Folkman, 1984) โดยกล่าวถึงวิธีการเผชิญปัญหาดังนี้

1. การเผชิญปัญหาโดยมุ่งจัดการกับปัญหา (problem-focused coping) คือ การที่บุคคลพยายามจัดการกับสถานการณ์หรือสาเหตุของความเครียดด้วยการคิด และทำความเข้าใจถึงสาเหตุ ที่มาของปัญหา ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาแสวงหาแนวทางในการจัดการกับปัญหานั้นๆ และลงมือจัดการแก้ไข หรือมุ่งแก้ไขที่ตนเอง โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและความต้องการของตนเองใหม่ และลงมือจัดการแก้ไขปัญหานั้นโดยตรง

2. การเผชิญปัญหาโดยมุ่งจัดการกับอารมณ์ (emotion-focused coping) คือ การที่บุคคลพยายามที่จะจัดการกับความเครียดหรือความรู้สึกด้านลบ โดยการจัดการอารมณ์ หรือความทุกข์ที่มีด้วยการตระหนักในด้านดีของชีวิต มองมุมบวก การทำสมาธิ หรือการระบายออกทางอารมณ์ เป็นต้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเผชิญปัญหา (Lazarus & Folkman, 1984 อ้างถึงใน พัชรินทร์ อรุณเรือง, 2545) กล่าวว่า บุคคลมีวิธีการเผชิญปัญหาและการประสบผลสำเร็จในการเผชิญปัญหาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่อยู่ทั้งภายในและภายนอกของบุคคล ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่

1. สุขภาพและพลังของบุคคล (health and energy) บุคคลที่มีสุขภาพดี มีร่างกายแข็งแรงจะมีความเข้มแข็งและทนต่อสภาวะความเครียดได้มากกว่าบุคคลที่มีร่างกายอ่อนแอ

2. ความเชื่อในทางบวก (positive believe) ความเชื่อในความสามารถของตนเอง รวมถึงความเชื่อในความเข้มแข็ง อำนาจภายในและภายนอก คือความเชื่อในทางบวกที่ส่งผลต่อการเผชิญปัญหา

3. ทักษะการแก้ไขปัญหา (problem solving skills) บุคคลที่หาข้อมูลความรู้ต่างๆ ใช้ความคิดอย่างมีเหตุมีผล วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดีจะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถเผชิญกับปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

4. ทักษะทางด้านสังคม (social skills) บุคคลที่มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นจะช่วยให้มีความสามารถในการเผชิญปัญหาได้ดี

5. การสนับสนุนทางสังคม (social support) บุคคลที่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้างจะสามารถเผชิญปัญหาได้และจัดการปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

6. ทรัพยากรทางด้านวัตถุ (material resource) บุคคลที่มีทรัพยากรทางด้านวัตถุ เช่น ทรัพย์สิน เงินทอง หรือสิ่งของต่างๆ สามารถใช้เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาได้วิธีหนึ่ง จึงถือเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการปัญหาได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ในทางพุทธศาสนายังมีวิธีการเผชิญปัญหาด้วยการนำหลักธรรมคำสอนต่างๆ ของศาสนาเป็นแนวทางให้หลุดพ้นจากความทุกข์ได้ อันได้แก่ หลักไตรลักษณ์ ดังนี้

ไตรลักษณ์ เป็นธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ ตรัสรู้ แปลว่า ลักษณะทั่วไป เสมอเหมือนกันแก่สิ่งทั้งปวง ทุกสิ่งเมื่อเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และต้องดับไปตามธรรมชาติ อาศัยเพียงความสัมพันธ์และปัจจัยของกันและกัน ไตรลักษณ์เป็นความจริงของสรรพสิ่งทั้งปวง มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ อนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา

1. อนิจจัง หมายถึง ความไม่เที่ยงแท้ ไม่ยั่งยืน เป็นภาวะที่เกิดขึ้นแล้วเสื่อมสลายไป

2. ทุกขัง หมายถึง อาการเป็นทุกข์ คือ อาการที่มีความบีบคั้นด้วยอำนาจของธรรมชาติทำให้เกิดขึ้นและสลายตัว เป็นอาการกดดัน อาการฝืนและขัดแย้งอยู่ในตัว ทำให้ทุกสิ่งไม่สามารถทนอยู่ในสภาพเดิมได้ตลอดไป จนต้องแปรเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

3. อนัตตา หมายถึง ความไม่มีตัวตนที่แท้จริง การไม่มีอยู่ของสภาวะใดๆ ทุกสิ่งไม่สามารถบังคับบัญชาให้เป็นไปตามต้องการได้ เช่น ไม่สามารถบังคับให้ชีวิตยั่งยืนอยู่ได้ตลอดไป ไม่สามารถบังคับจิตใจให้เป็นไปตามปรารถนา เป็นต้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูญเสียอวัยวะ

ภาพลักษณ์ (body image) เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากความนึกคิดของบุคคล สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามการรับรู้ ความต้องการของบุคคล หรือเกิดจากการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ภาพลักษณ์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดชีวิตตามการรับรู้ของบุคคล การที่บุคคลเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์อาจมาจากสิ่งแวดล้อมภายในหรือภายนอกตัวบุคคลก็ได้ เมื่อบุคคลเปลี่ยน

ภาพลักษณ์จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวต่อภาพลักษณ์ที่เปลี่ยนไป หากบุคคลไม่สามารถปรับตัวได้อาจก่อให้เกิดปัญหาซึ่งกระทบต่อการรับรู้ของตน

การสูญเสียภาพลักษณ์ของบุคคลที่เกิดจากการสลายการชุมนุมโดยเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากจะทำให้เกิดการสูญเสียทางกายแก่ผู้ชุมนุมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อจิตใจอย่างมาก ในด้านการรับรู้ตนเอง เมื่อภาพลักษณ์ของร่างกายอันสมบูรณ์เป็นสิ่งที่คุณประสพเหตุเคยมี กลับต้องเปลี่ยนแปลงไป ทำให้สภาวะทางใจของผู้ประสพเหตุพร่องไปด้วย การรับรู้ตนเองที่บกพร่องไปส่งผลกระทบต่อ

3.1 ผลกระทบจากความสูญเสีย

ความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียภาพลักษณ์ของบุคคล ได้แก่ ความไม่สมบูรณ์ทางร่างกาย สูญเสียอวัยวะ เช่น การสูญเสียแขน ขา ส่งผลกระทบต่อ 1) อัตมโนทัศน์ในการรับรู้ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น 2) สุขภาพและการทำงานของร่างกาย 3) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และ 4) สภาวะทางจิตใจที่มีต่อการสูญเสีย

3.1.1 อัตมโนทัศน์ในการรับรู้ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ดังที่ Fitt (1965 อ้างถึงใน สุจินดา ยิ่งรักศรีศักดิ์, 2547) องค์กรประกอบของอัตมโนทัศน์ดังกล่าวโดยพิจารณาจาก 2 ด้านใหญ่ๆ คือ

(1) การใช้ตนเองเป็นเกณฑ์ (internal frame of reference) หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเอง ประกอบด้วย อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับตนเองว่า เป็นอย่างไร ซึ่งเป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า “ฉันเป็นอะไร” อีกประการหนึ่งคือ อัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง เป็นการพิจารณามโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวข้องกับคำถามที่ว่า “ฉันรู้สึกเกี่ยวกับตนเองอย่างไร” และ อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม หมายถึง การรับรู้และความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ของตนเอง เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า “ฉันประพฤติอย่างไร”

(2) การใช้ผู้อื่นเป็นเกณฑ์ (external frame of reference) หมายถึง ความคิดเห็น ความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง ประกอบด้วย อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเองในด้านรูปลักษณ์ภายนอก เรื่องเพศ สุขภาพ ความสามารถและทักษะต่างๆ อัตมโนทัศน์ด้านศีลธรรม หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดีหรือคนเลว ความพึงพอใจในศาสนาของตน อัตมโนทัศน์ด้านส่วนตัว หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าของตน ความรู้สึกมั่นใจในตนเอง

ประเมินค่าบุคลิกภาพของตนโดยไม่รวมลักษณะทางด้านร่างกายและความสัมพันธ์กับผู้อื่น อัตมโนทัศน์ด้านครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว ซึ่งแสดงถึงการรับรู้ตนเองว่าใกล้ชิดหรือห่างเหินจากครอบครัวเพียงใด และ อัตมโนทัศน์ด้านสังคม หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

การสูญเสียนอกจากส่งผลให้เกิดความบกพร่องด้านร่างกายและความสามารถที่ลดลงแล้วยังทำให้เกิดความวิตกกังวล รู้สึกสูญเสียภาพลักษณ์ ความเป็นเอกลักษณ์และความเชื่อมั่น ทั้งยังทำให้ไม่ประสบความสำเร็จต่อสิ่งที่มุ่งหวัง การสูญเสียอวัยวะ เป็นการทำลายภาพลักษณ์ในด้านความสวยงามของร่างกาย ผู้สูญเสียจำนวนมากพยายามปกปิดความพิการที่เกิดขึ้นเพราะรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อยโดยเฉพาะในสังคมที่ยึดถือคุณค่าของความสวยงาม (Lambert & Lambert, 1985) เป็นเหตุให้ผู้ป่วยซึมเศร้าและอัตมโนทัศน์เป็นไปในทางลบ นอกจากนี้ยังรบกวนความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง มีความวิตกกังวลว่าจะถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง

นอกจากนี้ คีนิงนิจ อนุโรจน์ (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเกิดภาวะซึมเศร้าและความวิตกกังวล ระหว่างผู้ป่วยที่สูญเสียอวัยวะโดยเฉพาะแขนและขา กับผู้ป่วยทั่วไปในโรงพยาบาล พบว่ากลุ่มผู้ป่วยที่ถูกตัดอวัยวะ มีความวิตกกังวลและซึมเศร้ามากกว่ากลุ่มผู้ป่วยทั่วไป และจากข้อจำกัดทางร่างกาย การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำลง นอกจากนี้ยังพบความกลัวได้บ่อยในผู้ป่วยที่ถูกตัดขา คือกลัวว่าสามีหรือภรรยาไม่ยอมรับตนเนื่องจากไม่มีขา ทำให้หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ อาจทำให้หมองโลกและผู้อื่นในแง่ร้ายจิตใจไม่เป็นสุข อารมณ์แปรปรวนได้ง่ายก่อให้เกิดภาวะเจ็บป่วยทางจิตใจ จากความรู้สึกต่อตนเองที่เปลี่ยนไปในทางลบ ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

3.1.2 สุขภาพและการทำงานของร่างกาย เป็นกรรับรู้ความปกติสุขด้านร่างกาย การที่คนเราจะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขนั้น จะต้องมียอดประกอบที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ สุขภาพและการทำงานของร่างกายที่ดี เพราะการมีสุขภาพดี มีร่างกายแข็งแรง สามารถกระทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถนำไปสู่วิถีทางที่จะนำมาซึ่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต อาจกล่าวได้ว่า สุขภาพดี คือ คุณภาพชีวิตนั่นเอง (ประภาพร จินนทญา, 2536) การสูญเสียอวัยวะนั้นเป็นการส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพโดยตรงแม้ว่าจะได้รับการรักษาจนพ้นภาวะคุกคามต่อชีวิตแล้ว ข้อจำกัดทางร่างกายยังเป็นอุปสรรคในการทำกิจวัตรประจำวัน เช่น การแต่งกาย การขับถ่าย โดยเฉพาะในกิจกรรมที่เข้าเป็นหลักเช่น การขึ้นลงบันได การเดินทาง เป็นต้น เพราะการสูญเสีย

ข่าวย่อมหมายถึง การสูญเสียความสมดุลในการเคลื่อนไหว การทรงตัว และอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เนื่องจากความสามารถในการดูแลตนเองลดลง

3.1.3 สังคมและเศรษฐกิจ การสูญเสียอวัยวะ ความสูญเสียทำให้ผู้สูญเสียรู้สึกว่าเป็นตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่น และการตอบสนองจากบุคคลอื่นจะทำให้เขารู้สึกมีปมด้อย เนื่องจากคนส่วนใหญ่จะมองคนพิการด้วยความประหลาดใจ บางคนยอมรับ บางคนสงสารและเห็นใจ บางคนกลัวหรือมีคำถามมากมาย(Lambert & Lambert, 1985) ทำให้ผู้ป่วยไม่ทราบว่าเป็นอย่างไรในสายตาคนอื่น ไม่แน่ใจในการวางตัวในสังคม เกิดปัญหาในการสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ในบางครั้งไม่กล้าแสดงออก เกิดภาวะเก็บกดในระดับต่างกัน บางครั้งทำให้ผู้ป่วยแยกตัวเองอยู่ตามลำพัง ไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสังคม นอกจากนี้จากการที่ต้องเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ในการเป็นสมาชิกในสังคมเปลี่ยนบทบาทกับคู่สมรส เช่น ไม่สามารถทำหน้าที่ผู้นำทั้งในครอบครัว และหน้าที่การงาน ทำให้เกิดความคับข้องใจซึ่งอาจคุกคามถึงชีวิต บางรายอาจมีความเศร้าโศกหรือเกิดความไม่พอใจในชีวิต และจากการที่สังคมมองคนพิการเป็นบุคคลที่ไร้ความสามารถ ทำให้มีการจ้างงานลดลง อาจมีการเปลี่ยนงานหรือลาออกจากงาน ทำให้รายได้ลดลงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว ประกอบกับการที่สังคมไทยมีทัศนคติต่อคนพิการว่าเป็นบุคคลไร้ความสามารถ

3.1.4.สภาวะทางจิตใจที่มีต่อการสูญเสียอวัยวะ การสูญเสียอวัยวะเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้บุคคลเกิดความเครียด และทำให้เกิดการสูญเสียเนื่องจากการสูญเสียอวัยวะแขนขา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลขาดความสามารถ ในการตอบสนองของความต้องการขั้นพื้นฐาน (จินตนา ยูนิพันธ์, 2529) ความผูกพันทางจิตใจกับสิ่งที่สูญเสีย เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีปฏิริยาโต้ตอบรุนแรง ถ้าความเจ็บป่วยรุนแรง หรือมีความพิการที่มีผลต่อการทำงาน ภาพลักษณ์และการพึ่งพาผู้อื่นอยู่มากก็จะทำให้ผู้ป่วยรับรู้ถึงความสูญเสียอย่างรุนแรง นอกจากนั้นปัญหาภาวะเครียดที่เกิดจากความเจ็บป่วยที่รุนแรงจากการผ่าตัด ระยะเวลาในการผ่าตัด และการสูญเสียในแง่อื่นๆ การไม่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ภาพลักษณ์ที่น่าเกลียดก่อให้เกิดความรู้สึกขมขื่น และรู้สึกกระทบกระเทือนจิตใจรุนแรง ส่งผลต่อความยุ่งยากซับซ้อนในการปรับตัว ถ้าองค์ประกอบในการปรับตัวสมดุล บุคคลก็จะปรับตัวได้ ไม่เกิดภาวะวิกฤติทางอารมณ์ ถ้าองค์ประกอบการปรับตัวไม่สมดุล การรับรู้เหตุการณ์ไม่ถูกต้อง สิ่งสนับสนุนไม่เพียงพอ ใช้กลไกการปรับตัวไม่เหมาะสม แก้ปัญหาไม่ได้ ภาวะไม่สมดุลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคคลเกิดภาวะวิกฤติทางอารมณ์

การสูญเสียอวัยวะจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองหรือจากเหตุการณ์ร้ายแรงที่คุกคามหรือกระทบต่อความมั่นคงของชีวิต เป็นภาวะที่ผู้สูญเสียต้องประสบกับความสูญเสียอย่าง

กะทันหัน กล่าวคือ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างฉับพลันและรุนแรง สภาวะเหล่านี้ทำให้เกิดความยากลำบากในการที่จะยอมรับ และปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากเป็นภาวะที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ประสบความสูญเสียโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคคลนั้นขาดความช่วยเหลือในด้านทรัพยากรทางสังคม (สรียา สุขจัน, 2529 และ โสภา อ่อนโอบาส, 2538 อ้างถึงใน ณสรวง นเรนทรเสนี, 2553) ก็อาจทำให้บุคคลยิ่งรู้สึกอ่อนแอ กัดดัน ยุ่งยากใจ และสิ้นหวัง (Rapoport, 1970; Parad, 1973 อ้างถึงใน ปรียานุช ชื่นตา, 2550) การสูญเสียความมั่นคงเหล่านี้ เป็นผลให้บุคคลเกิดความรู้สึกท้อแท้ต่อการดำรงชีวิตอยู่ต่อไป และสูญเสียความสามารถในการปรับตัวได้ตามปกติ บุคคลที่เผชิญกับสถานการณ์เหล่านี้ จัดเป็นผู้ที่อยู่ใน ภาวะวิกฤต (crisis) หรือภาวะวิกฤตทางอารมณ์ (emotional crisis) (หทัยทิพย์ ไชยวาทิ, 2551) พฤติกรรมหรือการแสดงออกของบุคคลเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤติในแต่ละบุคคลแตกต่างกัน เกิดความรู้สึกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมซึ่งพบในภาวะวิกฤติได้อยู่เสมอ (สุจินดา ยิ่งรักศรีศักดิ์, 2547) ได้แก่

(1) ความกลัว (Fear) บุคคลที่มีพฤติกรรมกลัวส่วนมากจะมีความกลัวต่อบุคคลสถานที่หรือสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งแสดงออกโดยอาการพูดตรงๆ หรือการหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่กลัวนั้น ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้บุคคลจะแสดงออกกลนกลาน ตัวสั่น หรือเป็นลม หหมดสติไป บางคนอาจแสดงออกโดยหายใจหอบเร็ว เจ็บหน้าอกรุนแรง มีอาการของโรคหัวใจ เกิดตะคริวที่หน้าท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเดิน หรือบางคนอาจใช้ยาหรือสารเสพติด เพื่อควบคุมอารมณ์ของตน

(2) ความวิตกกังวลระดับสูง (excessive anxiety) พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีตั้งแต่กระสับกระส่าย หายใจเร็ว หัวใจเต้นแรงเร็ว รู้สึกมวนท้อง อาการรุนแรงขึ้นจนตัวสั่น หรือหหมดสติ

(3) ความโกรธ (anger) เป็นความโกรธที่ไม่สมเหตุสมผล ซึ่งจะแสดงออกตั้งแต่พฤติกรรมต่อต้าน ไม่ยอมรับความคิดเห็นของใคร เอาแต่ใจตนเอง มีความคิดว่าบุคคลที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกับตนเองคือศัตรู ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงออกจึงรุนแรงไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์

(4) ความซึมเศร้า (depression) บุคคลจะแสดงออกตั้งแต่การมีอารมณ์อ่อนไหวร้องไห้ได้ง่าย แม้มีปัญหาเพียงเล็กน้อย ใจคอห่อเหี่ยว เศร้า มองสิ่งรอบข้างในแง่ร้าย หหมดอาลัยในชีวิตไม่สนใจสิ่งแวดล้อม แยกตัวออกจากสังคม รู้สึกตนเองไร้ค่า และสิ้นหวัง ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ นอนไม่หลับ ไม่อยากรับประทานอาหาร หหมดความรู้สึกทางเพศ และสุดท้ายจะรู้สึกว่าตนเองมีความผิดอาจจะซึมเศร้ามากจนคิดฆ่าตัวตาย

(5) การที่มีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างรุนแรงเกิดขึ้น (potential of violence) บุคคลที่มีภาวะวิกฤติอาจแสดงพฤติกรรมรุนแรงออกเป็น 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมรุนแรงในทางทำร้ายตนเอง

หรือพฤติกรรม รุนแรงในทางทำร้ายผู้อื่น ซึ่งบุคคลที่มีพฤติกรรมรุนแรงทั้งสองลักษณะควรได้รับการวินิจฉัย และช่วยเหลือโดยเร็ว

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องด้วยงานวิจัยในประเทศไทยเรื่องประสบการณ์ความสะเทือนใจของเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยโดยตรง ยังไม่มีปรากฏนัก ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่เน้นการวิเคราะห์สาเหตุของเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง และนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา เช่น หนังสือเรื่อง สร้างสันติด้วยมือเรา : คู่มือสันติวิธีสำหรับนักปฏิบัติการไร้ความรุนแรง (พระไพศาล วิสาโล, 2553) งานวิจัยเรื่อง พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทย : กรณีศึกษากลุ่มเสื้อเหลืองและกลุ่มเสื้อแดง (พระมหายุทธนา นรเชฏฐโธ, 2548) เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างทั้งสองกลุ่ม หรืองานวิจัยที่ศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจซึ่งใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบคุณภาพในแง่ของความสะเทือนใจลักษณะต่างๆ ตัวอย่างเช่น การศึกษาเรื่องประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้ประสบเหตุการณ์ไฟไหม้ : กรณีศึกษาชุมชนในเขตบางเขน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจประสบการณ์ของผู้ประสบเหตุการณ์ไฟไหม้ในชุมชน เขตบางเขน (ธีรจุฑา จรัสโยธินนุวัฒน์, 2547) เรื่อง ประสบการณ์ทางจิตใจของผู้ต้องขังหญิงคดีฆาตกรรมในทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ (นายสมภพ แจ่มจันทร์, 2553) เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมในงานวิจัยหลายฉบับเพื่อศึกษาการดำเนินงานวิจัย เนื้อหาเลือกศึกษาในส่วนที่มีความเชื่อมโยงกับเรื่องที่คุณวิจัยสนใจศึกษานั้นคือ ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกัน

พระมหายุทธนา นรเชฏฐโธ (2553) ศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทย : กรณีศึกษากลุ่มเสื้อเหลืองและกลุ่มเสื้อแดง เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างทั้งสองกลุ่ม งานวิจัยนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าถ้าทั้งสองกลุ่มใช้หลักการทางพุทธศาสนาอันได้แก่ การเผชิญกับความจริง ยอมรับในกฎแห่งกรรม การให้อภัย การคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม การเคารพในมติของมหาชน และการยึดมั่นในความถูกต้อง ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของทั้งสองกลุ่มจะหมดไปโดยสิ้นเชิง แต่สาเหตุที่ความขัดแย้งยังดำรงอยู่และไม่สามารถหาทางออกร่วมกันได้เพราะแนวทางที่นำเสนอและวิธีที่ดำเนินการอยู่เพื่อหาทางออกปัญหาที่ผ่านมามีส่วนใหญเป็นการดำเนินการโดยมติทางการเมืองอย่างเดียวไม่ได้ใช้มิติที่มีอยู่อย่างหลากหลายในสังคม งานวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ธีรจุฑา จรัสโยธินนุวัฒน์ (2547) ศึกษาเรื่องประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้ประสบเหตุการณ์ไฟไหม้ : กรณีศึกษาชุมชนในเขตบางยี่ขัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจประสบการณ์ของผู้ประสบเหตุการณ์ไฟไหม้ในชุมชน เขตบางยี่ขัน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์นิยมเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้ประสบเหตุการณ์ไฟไหม้ การเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเชิงลึกและการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก 8 คน (ชาย 4 หญิง 4คน) จาก 5 ครอบครัวและผู้ให้ข้อมูลประกอบที่อยู่ร่วมในเหตุการณ์อีกจำนวนหนึ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและบริบท จากบทสัมภาษณ์และข้อมูลภาคสนามเพื่อสร้างข้อสรุปเชิงอุปมาน

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศมีการศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจอันเนื่องมาจากการสูญเสียจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่รุนแรง ซึ่งได้แก่ การศึกษากับกลุ่มประชากรที่ได้รับความสูญเสียจากการก่อการร้าย สงครามและการเมือง (Updegraff, Silver, & Holman, 2008; Hobfoll, Nisim, & Johnson, 2006; Shamaia & Kimhib, 2006; Tol et al., 2010; Gump, 2010) ผู้เสียหายจากอาชญากรรมรูปแบบต่างๆ (Frazier, 1990; Falsetti & Resick, 1995) และผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือเป็นเหยื่อจากความรุนแรงทางการเมืองเช่นในสงครามกลางเมือง (civil war) และการแบ่งแยกดินแดน (Orth, Cahill, Foa, & Maercker, 2010) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Orth, Cahill, Foa, และ Maercker (2010) ได้ศึกษาโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจและความโกรธ ในเหยื่อคดีอาญา ซึ่งประกอบด้วย ผู้หญิงจำนวน 282 คน ร้อยละ 48 ถูกล้วงละเมิดทางเพศ และร้อยละ 52 ไม่ถูกล้วงละเมิดทางเพศ ร้อยละ 75 ของกลุ่มตัวอย่างถูกระทำโดยคนแปลกหน้า ร้อยละ 25 ถูกกระทำโดยคนรู้จัก อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 30 ปี 8 เดือน โดยใช้การศึกษาข้อมูลระยะยาวจำนวน 2 ชุดด้วยการวัดซ้ำ 3 ครั้ง ในช่วง 3 เดือน เดือนแรกหลังจากถูกล้วงละเมิดทางเพศ (การศึกษาครั้งที่ 1) และวัดอีก 2 ครั้ง ในช่วง 5 และ 7 เดือน (การศึกษาครั้งที่ 2) ผลการวิจัยพบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่ยังมีโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจมากจะยังมีความสะเทือนใจ (trauma) มาก ผู้ที่สะเทือนใจมากจะยังมีภาวะอารมณ์โกรธสูง แต่ในผู้ที่มีความโกรธไม่สูง ไม่พบภาวะความสะเทือนใจ ในงานวิจัยครั้งนี้ทำการทดสอบและมีแบบจำลองของการเกิดกลุ่มอาการด้านอารมณ์ที่เป็นความโกรธและกลุ่มอาการของความสะเทือนใจอย่างรุนแรง 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบจำลองที่ 1 สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความโกรธและโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจ เพื่อสังเกตผลกระทบที่ยังคงอยู่ของแต่ละตัวแปรในแต่ละช่วง ข้อ

ค้นพบในผู้ที่มีอาการความสะเทือนใจอย่างรุนแรงจะมีค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ในระดับสูง โดยมีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.83 ส่วนในผู้ที่มีภาวะความโกรธ มีค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ ระดับปานกลาง โดยมีค่าตั้งแต่ 0.41 - 0.51 จากข้อมูลดังกล่าว สิ่งที่บ่งบอกคือ สำหรับผู้ที่มีโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนใจการทดสอบครั้งแรกจะสามารถพบความสะเทือนใจอย่างรุนแรงในครั้งต่อไปอย่างต่อเนื่องแต่สำหรับภาวะความโกรธ เมื่อทดลองในครั้งต่อไป พบว่าภาวะความโกรธไม่เป็นไปอย่างคงที่ แต่สิ่งที่ค้นพบคือ ภาวะความโกรธมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือน

รูปจำลองที่ 2 เป็นการศึกษาการเกิดขึ้นของอาการความสะเทือนใจอย่างรุนแรงถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดอาการดังกล่าว ข้อค้นพบ คือ มีปัจจัยบางประการ ที่เรียกว่า “common factor” ที่ส่งผลต่ออาการความสะเทือนใจอย่างรุนแรงและ ภาวะความโกรธเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล หรือ ลักษณะประจำตัวที่ทำให้เกิดอาการ

รูปจำลองที่ 3 เป็นการนำเสนอรูปแบบจำลองที่แสดงให้เห็นความเกี่ยวเนื่องของโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนและภาวะความโกรธที่แสดงให้เห็นผ่านตัวเลขว่าอาการความสะเทือนใจอย่างรุนแรงส่งผลต่อภาวะความโกรธอย่างต่อเนื่อง แต่ในทางทฤษฎีที่พบภาวะความโกรธไม่ได้มีผลอย่างต่อเนื่องกับความสะเทือนใจอย่างรุนแรง

ผลจากการวิจัยสนับสนุนความเป็นไปในสังคมที่ระบุว่า เมื่อมีการก่ออาชญากรรม หรือ ความรุนแรงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ส่งผลกระทบโดยตรงต่อจิตใจโดยเฉพาะผู้ที่ได้รับความสะเทือนใจมาก และมีผลต่อภาวะความโกรธส่งผลให้บุคคลมีความกดดัน หรือเครียดหากเครียดมากจะส่งผลถึงความสามารถในการจัดการการดำเนินชีวิต

งานวิจัยต่อมาเป็นการวิจัยร่วมกันของ Kanagaratnam นักจิตวิทยาประเทศนอร์เวย์ และ Asbjornsen (2007) นักวิชาการจากคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัย Bergen ที่ศึกษาภาวะการขาดสมดุลของภาวะความสะเทือนใจเรื้อรังที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีภาวะความสะเทือนใจอย่างรุนแรง (PTSD) จำนวน 22 คน เปรียบเทียบกับ กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่าไม่มีโรคทางจิต จำนวน 23 คน ในการทดลองมีการทดสอบการบริหารจัดการความจำในการเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตกับการกระทำในปัจจุบันซึ่งสามารถช่วยให้บุคคลทำกิจกรรมต่างๆ ได้ เช่น การวางแผนงาน การบริหารจัดการเวลา และการจดจำรายละเอียดต่างๆ โดยมีสมมติฐานว่าการบริหารจัดการความจำ (executive functioning) นี้มีนัยสำคัญในการรักษาหลังจากผู้ป่วยได้ผ่านประสบการณ์ความรุนแรงทางการเมือง การบริหารจัดการความจำประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่าง

กระบวนการจิตใจกับโลกภายนอก (intentionality) การยับยั้งการตอบสนองทางพฤติกรรม (inhibition) และความทรงจำของบุคคล (executive memory) การทดลองนี้ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้ Tower of London, Stroop Color-Word Test และ Wisconsin Card Sorting Test (WCST) ตามลำดับ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองที่มีความสะเทือนใจรุนแรงนั้นมีความบกพร่องในการตอบสนองต่อความสามารถในสิ่งที่เคยทำได้ และการบริหารจัดการความจำในการเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตกับการกระทำในปัจจุบัน ทั้งนี้ปัญหาในการบริหารจัดการความจำสืบเนื่องมาจากระดับอาการความสะเทือนใจที่สูงกว่าปกติ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางจิตใจกับโลกภายนอก และการยับยั้งการตอบสนองทางพฤติกรรมนั้นไม่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มนี้ได้ นอกจากนี้ อาการตื่นตัวต่ออันตรายและเห็นภาพซ้ำๆ หรือฝันร้ายจากเหตุการณ์ความสะเทือนใจก็ไม่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางจิตใจกับโลกภายนอก กล่าวโดยสรุปคือ ความสะเทือนใจมีความสัมพันธ์กับกระบวนการการตอบสนองต่อความสามารถในสิ่งที่เคยทำได้และความจำที่บกพร่อง วิธีคิดที่ผิดปกตีสมาทรมองผลกระทบต่อความทรงจำต่อเหตุการณ์ความสะเทือนใจได้ จึงเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของผู้ป่วย จากงานวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความสะเทือนใจส่งผลกระทบต่อความจำที่บกพร่อง ความสามารถ และความคิดที่ส่งผลกระทบต่อรับรู้เหตุการณ์ความสะเทือนใจซึ่งทำให้ผู้ป่วยฟื้นตัวได้ช้า

เมื่อไม่นานนี้มีงานวิจัยอีกฉบับหนึ่งเป็นงานวิจัยของ Shamai และ Kimhi (2006) จากมหาวิทยาลัย Haifa ที่ศึกษารูปแบบของความสัมพันธ์ของภัยคุกคาม ทศนคติทางการเมือง และการเป็นอยู่ดีมีสุข (ระดับความเครียดและความพึงพอใจ) ของวัยรุ่นในประเทศอิสราเอลกับปฏิกิริยาที่อิสราเอลถอนทหารออกจากเลบานอน กลุ่มตัวอย่าง เป็นวัยรุ่น 419 คน จากผู้ที่อาศัยอยู่ทางตอนเหนือของประเทศซึ่งเป็นพื้นที่ที่ติดกับเขตแดนของอิสราเอลและเลบานอน และผู้ที่มาจากพื้นที่ส่วนกลาง ซึ่งห่างจากเส้นเขตแดน ผลการวิจัยพบว่า

1. พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทั้งสองกลุ่ม เมื่อสำรวจทัศนคติทางการเมือง (ผู้ที่อยู่ส่วนกลางมีคะแนนสูง) สำรวจระดับของความเครียด (ผู้ที่อยู่ภาคเหนือคะแนนสูงกว่า) และสำรวจความพึงพอใจในชีวิต (ภาคเหนือมีคะแนนต่ำกว่า)
2. พบความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญระหว่างภัยคุกคาม และทัศนคติทางการเมือง
3. พบความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างทัศนคติทางการเมืองและความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางการเมืองและความเครียด ความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในชีวิต

4. ในเรื่องทัศนคติทางการเมืองระหว่างระดับของการคุกคามและความเป็นอยู่ การเมือง และผลการศึกษาและนโยบายสุขภาพจิต

กล่าวโดยสรุปแล้วข้อค้นพบของงานวิจัยฉบับนี้คือศึกษางานวิจัยเช่นเดียวกันนี้ในปาเลสไตน์ของ Punamaeki (1996) ที่ศึกษาวัยรุ่นและในงานของ Punamaeki et al. (1997) เปิดเผยว่า เหตุการณ์ความสะเทือนใจ (traumatic events) จากสงครามและการก่อการร้ายทำให้เกิดความยึดมั่นในความคิดของตน ความคิดเหล่านี้ คือความคิดที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการไม่ประนีประนอมทางการเมือง และการกระทำที่แสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อฝ่ายตรงข้ามมากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2544 มีงานวิจัยที่กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจครั้งใหญ่ นั่นคือ เหตุการณ์วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นการก่อวินาศกรรมของผู้ก่อการร้ายที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในโลกอย่างกว้างขวาง งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาโดย Seery, Silver, Holman, Ence, และ Chu (2008) ศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับคนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การก่อการร้ายในครั้งนี้ โดยกล่าวถึงความสะเทือนใจร่วม (collective traumas) ว่าเป็นสิ่งที่มีผลในเชิงลบต่อผู้คนจำนวนมาก แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะไม่ได้ประสบเหตุการณ์ความสะเทือนใจที่เกิดขึ้นโดยตรง แต่ความสะเทือนใจจากเหตุการณ์วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 ส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านจิตใจและปัญหาสุขภาพ นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบที่แตกต่างกับความเชื่อโดยทั่วไปว่าการจัดการกับสถานการณ์กับความเสียใจสะเทือนใจ ต้องแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกออกมา หากผู้ใดไม่ทำเช่นนั้นจะส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพจิต แต่จากการทดสอบความคิดความเข้าใจนี้ โดยกลุ่มตัวอย่าง 2,138 คน ซึ่งเป็นตัวแทนสมาชิกจากประเทศต่าง ๆ ที่สามารถใช้เว็บไซต์ที่ได้รับโอกาสในการแสดงปฏิกิริยาของพวกเขา เพื่อการโจมตีการก่อการร้ายในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 หลังจากติดตามผลทำการสำรวจและประเมินผลทางสุขภาพจิตแล้ว ในอีก 2 ปีต่อมา พบว่า แทนที่ผู้แสดงความรู้สึกและปฏิกิริยาโจมตีการก่อการร้ายจะมีสุขภาพที่ดีกลับให้ผลแยกกว่าผู้ที่ไม่ได้แสดงปฏิกิริยาเหล่านั้น ทำให้ได้ผลสรุปว่า การเกิดความสะเทือนใจร่วม เกิดจากได้รับรู้เรื่องราวข่าวสารแห่งความสะเทือนใจซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อผู้หนึ่งแม้จะไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ความสะเทือนใจเอง นอกจากนั้น การแสดงออกของคนที่ให้ความคิดเห็นโจมตีการก่อการร้าย การแสดงออกความรู้สึก ความคิดเห็นเหล่านั้นก็ไม่ได้เป็นหนทางที่ทำให้รักษาอาการให้ดีขึ้น ผลจากการค้นพบนี้เป็นประโยชน์ในการรู้แนวทางและกระบวนการในการจัดการกับความสะเทือนใจที่เกิดขึ้น

จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่าความขัดแย้งทางการเมืองที่นำมาซึ่งภาวะความเครียด ความโกรธ กระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้คนในสังคม (Orth, Cahill, Foa, & Maercker,

2010) หรืออาจส่งผลให้ความสามารถในการคิด ตัดสินใจของผู้คนลดลง (Kanagaratnam & Asbjornsen, 2007; Punamaeki, 1996) ทำให้เกิดท่าทีและความคิดในการไม่ปรองดองกับฝ่ายตรงข้ามมากขึ้น (Shamai & Kimhi, 2006) และ ผลกระทบที่มีโดยตรงต่อจิตใจของผู้ที่ได้รับรู้เรื่องราวความรุนแรงจากเหตุสงคราม การก่อการร้าย (เหตุการณ์ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544) แม้จะไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์โดยตรงก็ส่งผลกระทบต่อผู้รับรู้อาวสารได้ หรือเรียกว่า สามารถเกิดความสะเทือนใจร่วม (Collective Traumas) (Updegraff, Silver, & Holman, 2008) ซึ่งส่งผลในการบั่นทอนจิตใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานของคนที่ต้องเครียด และสูญเสียพลังงานไปกับภาวะทางใจอันรุนแรงเหล่านี้เป็นอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก เช่นในงานวิจัยของ Kanagaratnam และ Asbjornsen (2007) ความขัดแย้ง ความรุนแรงจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองเหล่านี้พบได้บ่อยครั้งในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย นอกจากนี้แม้ว่าตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันจะมีเหตุการณ์ ความไม่สงบทางการเมืองเกิดขึ้นมากมาย บ้างมาจากการปฏิวัติ บ้างมาจากการรัฐประหาร หรือแม้แต่การเรียกร้อง การเดินขบวนจากประชาชนเอง เหตุการณ์เหล่านี้ล้วนสร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติอย่างมากมาย แต่ดูเหมือนว่า เหตุการณ์ในลักษณะเช่นนี้ก็ยังคงปรากฏให้เห็นในสังคมไทย เพียงแต่ต่างวาระ ต่างสถานที่และเหตุปัจจัยกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งถือเป็นเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดกับคนหมู่มาก (collective violence) อันส่งผลกระทบต่อผู้คนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้คนในสังคม (collective trauma) กลายเป็นความสะเทือนใจร่วม ทั้งที่ได้ประสบเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าวด้วยประสบการณ์ตนเอง หรือได้รับร่วมรับรู้ เหตุการณ์สะเทือนใจนี้ ผู้วิจัยในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษาจึงต้องการทำความเข้าใจประสบการณ์ของผู้ที่เคยได้รับบาดเจ็บและสูญเสียจากเหตุการณ์ดังกล่าว โดยศึกษาวิจัยด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งดำเนินการวิจัยแบบทีมผู้ร่วมวิจัยเห็นชอบร่วมที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและทีมผู้ร่วมวิจัยโดยมีการร่วมกันอภิปรายข้อมูลในทุกขั้นตอน เพื่อที่จะได้รับรู้ประสบการณ์ของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองอย่างเข้าใจจากขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ในแง่ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ดังกล่าวในมุมมองของนักจิตวิทยาการปรึกษา เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจและให้การช่วยเหลือผู้ที่สูญเสียหรือเป็นเหยื่อจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพการวิจัยแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน (Consensual qualitative research: CQR) ที่มุ่งศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 โดยมีขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย

1.1 การเตรียมความพร้อมในเรื่องทฤษฎี โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียและเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองโดยเฉพาะเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้วิจัยมีจุดยืนในการศึกษาเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองดังกล่าวเพื่อความเข้าใจในสถานการณ์โดยหลีกเลี่ยงการตัดสินการกระทำหรือความคิดเห็นทางการเมือง มุ่งเน้นให้เป็นไปเพื่อรับรู้และเข้าใจสภาวะทางจิตใจที่เกิดขึ้นกับผู้เป็นเหยื่อทางการเมืองจากเหตุการณ์ความขัดแย้งในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นหลัก นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อเป็นแนวทางและขอบเขตในการสร้างข้อคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยศึกษาจากสื่อออนไลน์ หนังสือ และบทความต่างๆ เช่น หนังสือเรื่องบาดแผล 7 ตุลา : เรื่องจริงของคนจริงก้นจากงานศึกษาวิจัย (ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ, 2552) ที่มีการรวบรวมข้อมูลและประสบการณ์ ของผู้ที่ได้รับความสูญเสียโดยตรงจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง และหนังสือเรื่อง บันทึกคนข่าว 7 ตุลา ข้อเท็จจริงที่แตกต่าง จัดทำขึ้นโดย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (ธีรเดช เขี่ยมสำราญ, 2551) เป็นการบอกเล่าเรื่องราวเหตุการณ์จากประสบการณ์ของนักข่าวหลากหลายสำนักข่าวที่อยู่ในเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้น

1.2 การเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจผู้ประสบเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการลงปฏิบัติงานให้บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ในพื้นที่ชุมชนบ่อนไก่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง ในโครงการ “จิตวิทยาจุฬา เยียวยาสังคม” ซึ่งดำเนินการโดยศูนย์จิตวิทยาสุขภาพและสภาวะสาธารณสุข คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 19 และ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2553

ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจประสบการณ์ทางจิตใจของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เข้าร่วมการอบรมในโครงการ “เพื่อนรับฟัง”(เครือข่ายพุทธิกา) ระหว่างวันที่ 27-29 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นโครงการที่จัดอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อลงพื้นที่ในชุมชนต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบทางการเมือง เช่น ชุมชนริมทางรถไฟ ชุมชนหลังป่าอมมหากาฬ เป็นต้น

1.3 การเตรียมความพร้อมในเรื่องทักษะการให้การปรึกษาในเชิงจิตวิทยา เนื่องด้วยความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลโดยตรงทั้งทางร่างกายและใจ เมื่อผู้ให้ข้อมูลต้องกล่าวถึงประสบการณ์ดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ โกรธเคือง เศร้าเสียใจ เมื่อย้อนนึกถึงเหตุการณ์ความรุนแรงที่ตนได้ประสบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องมีทักษะการให้การปรึกษาเพื่อช่วยเหลือผู้ให้ข้อมูลได้ หากเกิดกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลมีภาวะความสะเทือนขึ้นจากการนึกย้อนถึงเหตุการณ์ดังกล่าว โดยผู้วิจัยมีประสบการณ์การให้การปรึกษาในเชิงจิตวิทยาในรูปแบบของการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม จำนวน 20 กลุ่ม เป็นเวลา 325 ชั่วโมง และการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลจำนวน 6 คน เป็นเวลา 5 ชั่วโมง 30 นาที รวมเป็น 330 ชั่วโมง 30 นาที

1.4 การเตรียมความพร้อมในเรื่องระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 3600626 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการพยาบาล (qualitative research nurse science) และมีประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัยคุณภาพนำร่องจากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำวิจัย

1.5 การเตรียมความพร้อมในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่มิวิจัยเห็นชอบร่วมกัน (CQR) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือและบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพตามระบบของงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่มิวิจัยเห็นชอบร่วมกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติม เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่มิวิจัยเห็นชอบร่วมกัน โดยผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่มิวิจัยเห็นชอบร่วมกัน

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ได้รับความสูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จำนวน 9 ราย เป็นชาย 6 ราย และหญิง 3 ราย อายุระหว่าง 24 - 66 ปี โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลประสบเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ด้วยตนเอง
2. ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ได้รับความสูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 หมายถึง ผู้สูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกาย ได้แก่ การสูญเสียอวัยวะ พิการ ทูพลภาพจากเหตุการณ์ หรือ ได้รับความเจ็บสาหัสจนเกิดแผลเป็นในปัจจุบัน โดยผู้ให้ข้อมูลได้รับความสูญเสียโดยเริ่มตั้งแต่วันเกิดเหตุการณ์จนถึงปัจจุบัน ไม่ต่ำกว่า 2 ปี เพื่อไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจแก่ผู้ให้ข้อมูลเมื่อต้องรื้อฟื้นถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น หรืออาจก่อให้เกิดความสะเทือนใจจากการระลึกถึงเรื่องราวในที่สุด (Bonanno, 2004; Bonanno & Field, 2001) ซึ่งระยะเวลาจากการเกิดเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จนถึงการศึกษาเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554 รวมเป็นระยะเวลา 2 ปี 10 เดือน
3. ผู้ให้ข้อมูลสามารถสื่อสาร พูดโต้ตอบกับผู้วิจัยได้เข้าใจ และมีสติสัมปชัญญะดี
4. ผู้ให้ข้อมูลสมัครใจและยินดีที่จะเข้าร่วมการวิจัยตามรายละเอียดการพิทักษ์สิทธิ์ เพื่อความเข้าใจผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองได้มากขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลักไว้ ดังในตารางที่ 3 ในหน้า 40 ดังนี้

ตารางที่ 3

แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ ข้อมูล รายชื่อ	นามสมมุติ	เพศ	อายุ (ปี)	ที่อยู่ ปัจจุบัน	ความสูญเสีย ทางกาย	ระยะเวลาขณะ			สถานที่ สัมภาษณ์	
						บาดเจ็บ ได้รับความ ช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่ พยาบาล	ระยะ เวลาการ รักษาตัวใน โรงพยาบาล	จำนวน ครั้ง ในการ สัมภาษณ์		ระยะ เวลาการ สัมภาษณ์ (ชั่วโมง)
1	หนึ่งฤทัย	หญิง	42	กรุงเทพฯ	เท้าแห้ง	เกือบในทันที	1 เดือน	1	1.30	ที่ทำงานผู้ให้ ข้อมูล
2	พิมพ์	หญิง	38	นนทบุรี	นิ้วเท้าหัก หนึ่ง ศีรษะหลุดร่อน มองไม่เห็นระยะ หนึ่ง มีแผลเป็นตาม ร่างกายจากกระเปิด แก๊สน้ำตา	3 ชั่วโมง	1 เดือน 22 วัน	1	1.30	บ้านพัก ผู้ให้ข้อมูล
3	สายชล	ชาย	24	นนทบุรี	กระดูกเท้าหัก	15 นาที	2 เดือน	1	1.20	ร้านอาหาร
4	พิชิต	ชาย	45	กรุงเทพฯ	เนื้อบริเวณลำคอ โดนลวก เป็นแผล เปิดที่คอ ปอดทะลุ หลอดลมฉีกขาด ถูกตัดมือข้างขวา	30 นาที	2 เดือน	2	(I) -1.30 (II) -1.30	บ้านพัก ผู้ให้ข้อมูล (ร้านขาย ภาพศิลปะ)
5	ด้อย	ชาย	66	กรุงเทพฯ	ขาขวาขาด	1 ชั่วโมง	2 เดือน	1	1.20	ร้านอาหาร
6	มนต์	ชาย	40	กรุงเทพฯ	สูญเสียตาขวา	15 นาที	-	1	1.30	ร้านอาหาร
7	อำพล	ชาย	45	กรุงเทพฯ	กระดูกแขนแตก เอ็นขาดที่ข้อศอก	เกือบในทันที	2 เดือน	1	1.20	บ้านพัก ผู้ให้ข้อมูล
8	อนงค์	หญิง	52	กรุงเทพฯ	สะเก็ดระเบิดแก๊ส น้ำตาฝงอยู่ในขา เป็นรอยแผลเป็น	20 นาที	2 สัปดาห์	1	1.15	สวนสาธารณะ
9	จ้าง	ชาย	64	กรุงเทพฯ	เข้าหลุม เนื้อขาด้าน ในฉีกขาดทั้งสอง ข้าง อัมพาตฉีกขาด ถูกสะเก็ดระเบิด แก๊สน้ำตาบริเวณ ท้อง	15 นาที	1 เดือน 24 วัน	1	1.30	บ้านพัก ผู้ให้ข้อมูล

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจาก คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เมื่อผู้วิจัยได้รับการอนุญาตให้เก็บข้อมูลและผ่านการพิจารณาจริยธรรมจาก คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อไปยัง 3 แหล่งข้อมูลที่จะนำไปสู่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่

(1) ผู้วิจัยติดต่อไปยังบรรณาธิการของหนังสือเรื่อง “บาดแผล 7 ตุลา : เรื่องจริง ของคนจริงกลับจากงานศึกษาวิจัย” เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการติดต่อผู้ที่เคยให้ข้อมูลใน หนังสือเล่มดังกล่าว โดยการแนบเอกสารการอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการพิจารณา จริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและรายละเอียด โครงการวิจัยพร้อมจดหมายแนะนำตัวของผู้วิจัย

(2) ผู้วิจัยติดต่อไปยัง ผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล ที่ทำงานในสายอาชีพสื่อมวลชน ประเภทข่าวการเมืองในสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการติดต่อผู้บาดเจ็บ สูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 โดยอธิบายวัตถุประสงค์และรายละเอียดของ งานวิจัยให้ทราบ

(3) ผู้วิจัยติดต่อไปยังรองประธานชมรมผู้บาดเจ็บจากเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ภายหลังได้รับการแนะนำจากผู้ให้ข้อมูลรายหนึ่ง

3. ผู้วิจัยจะตรวจสอบผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกว่ามีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ หรือไม่ ในกรณีที่มิได้มีผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล กล่าวคือ ผู้ที่สามารถแนะนำผู้วิจัยเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลได้และ มีความใกล้ชิดกับผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการประสานงานกับผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล เพื่อตรวจสอบ ข้อมูลของผู้ที่จะให้ข้อมูลว่ามีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือกหรือไม่ บาดเจ็บสูญเสียจาก เหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด โดยขอความกรุณาผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล ช่วยติดต่อประสานกับผู้บาดเจ็บสูญเสียโดยตรง กรณีไม่มีผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล ผู้วิจัยจะเป็น ผู้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลเองโดยตรง

4. เมื่อผู้วิจัยได้รายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือกการวิจัยมาแล้วจึงทำการ ติดต่อไปยังผู้เข้ามามีคุณสมบัติดังกล่าวเพื่อสอบถามถึงความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย โดย

ผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดของโครงการวิจัยและแจ้งสิทธิ์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ทราบ พร้อมทั้งแนบเอกสารชี้แจงรายละเอียดในการเข้าร่วมการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลได้รับทราบโดยส่งผ่านหลายช่องทางตามความสะดวกของผู้ต้องการเข้าร่วมการวิจัย ได้แก่ การส่งจดหมาย หรือการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

5. หากได้รับการตอบรับจากผู้ให้ข้อมูลว่ายินดีที่จะเข้าร่วมการวิจัยจะขอนัด วัน เวลาและสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวกเพื่อขอสัมภาษณ์โดยใช้เวลาสัมภาษณ์ในแต่ละราย 1 ชั่วโมง 15 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์

6. ภายหลังจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการจดบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (field notes) เพื่อบันทึกรายละเอียดในการสัมภาษณ์ เรื่องราวของผู้ให้ข้อมูลบรรยายภาคในการสัมภาษณ์รวมถึงความคิดความรู้สึกของผู้วิจัยต่อการเก็บข้อมูลแต่ละครั้งเพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

7. เมื่อผู้วิจัยถอดเทปจากการสัมภาษณ์เสร็จจะทำการตรวจสอบข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล หากมีข้อมูลที่ต้องแก้ไข ผู้ให้ข้อมูลสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้และหากข้อมูลส่วนใดขาดความชัดเจนผู้วิจัยจะติดต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัย เป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ สังเกต และจดบันทึกข้อมูล เนื่องจากตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญของการเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. คำถามในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองและนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับมาปรับใช้สำหรับการสร้างแนวทางการสัมภาษณ์ โดยแบ่งแนวคำถามออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

(1) คำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองและความขัดแย้งทางการเมือง ตัวอย่างเช่น ขอให้ท่านเล่าถึงเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง? และใช้แนวคำถามในประเด็นย่อยๆ เช่น สิ่งที่ท่านต้องเผชิญในเหตุการณ์วันนั้นคืออะไรบ้าง? อะไรเป็นสิ่งที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง? เป็นต้น

(2) คำถามที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองมีผลต่อจิตใจของท่าน รวมทั้งการใช้ชีวิตของท่านทุกวันนี้อย่างไรบ้าง? และตามด้วยคำถามในประเด็นย่อย เช่น ท่านมีวิธีในการดูแลจิตใจตนเองอย่างไรบ้างคะ? เป็นต้น

(3) คำถามสรุป เช่น มีอะไรที่อยากจะบอกเพิ่มเติม จากประสบการณ์ที่ได้พบครั้งนี้บ้างไหมคะ?

2.4 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 7 เดือน ระหว่าง วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล คนละ 1 ครั้ง ยกเว้นผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 ที่สัมภาษณ์ 2 ครั้ง เนื่องจากมีเสียงบรรยายกาศรบกวนเป็นเวลานานจนไม่สามารถถอดเทปบันทึกการสนทนาระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลได้

จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าไม่สามารถติดต่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้ทุกครั้ง เนื่องจากข้อจำกัดในเกณฑ์การคัดเลือกของกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างบางรายไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูล กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างบางรายไม่ได้รับบาดเจ็บสาหัสตามเกณฑ์การคัดเลือก กลุ่มตัวอย่างบางรายอาศัยอยู่ต่างจังหวัด ถือเป็นข้อจำกัดเรื่องการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างบางรายไม่สามารถสื่อสารได้ เนื่องจากความบาดเจ็บจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เช่น สมองชาตออกซิเจนจากการบาดเจ็บในเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเวลานานมีผลทำให้ไม่สามารถสื่อสารพูดคุยได้อย่างปกติ และด้วยเหตุการณ์อุทกภัยในช่วงปลายปี พ.ศ. 2554 ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ในระยะหนึ่ง จึงทำให้มีผู้สามารถให้ข้อมูลได้เพียง 9 ราย จากเดิมที่ผู้วิจัยเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 13 ราย

2.5 การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียจากความขัดแย้งทางการเมืองในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นการศึกษาในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความอ่อนไหวทางความรู้สึกโดยเฉพาะเมื่อกล่าวถึงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกาย ผู้ให้ข้อมูลอาจได้รับผลกระทบต่อจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกในระหว่างการวิจัย จึงนับเป็นจรรยาบรรณของผู้วิจัยที่จะต้องคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิของผู้ร่วมวิจัยตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ซึ่งก่อนการศึกษาเก็บข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้

ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนกลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2554 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

เมื่อผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์และในการวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบถึงสิทธิของผู้ให้ข้อมูลในการที่จะตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ก็ได้ ตามความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล หากผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมการวิจัยแล้ว และรู้สึกไม่สะดวกใจที่จะตอบคำถามผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะเลือกไม่ตอบคำถามนั้นได้ หรือหากผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกไม่สะดวกใจในการสัมภาษณ์ก็สามารถขอยุติการเข้าร่วมการวิจัยได้อย่างอิสระ ด้วยการขอลอนตัวหรือขอยุติการสัมภาษณ์ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้ให้ข้อมูล โดยระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนาผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำไปศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงการสนทนาผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ มีเพียงผู้วิจัย ผู้ร่วมวิเคราะห์ และอาจารย์ที่ปรึกษาเท่านั้นที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้และจะทำลายข้อมูลดังกล่าวภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจะนำไปใช้เผยแพร่ในทางวิชาการเท่านั้น ในส่วนของชื่อหรือข้อมูลส่วนตัวที่จะสามารถระบุถึงผู้ให้ข้อมูลได้ ผู้วิจัยจะใช้เป็นรหัสหรือชื่อสมมติแทนการระบุถึงผู้ให้ข้อมูลและหากมีข้อมูลส่วนใดที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการให้เปิดเผย ผู้ให้ข้อมูลจะตัดข้อมูลนั้นออก

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยซึ่งระบุชื่อ ข้อมูลและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย รวมทั้งประโยชน์หรือความเสี่ยงที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับ หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมวิจัยฉบับนี้ เป็นการระบุว่าผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลในการเป็นผู้เข้าร่วมงานวิจัย และสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ โดยมีการลงลายมือชื่อของผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นการยืนยันว่า ผู้ให้ข้อมูลยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบถึงประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้ว่า การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอาจไม่มีค่าตอบแทนใดๆให้แก่ผู้ให้ข้อมูล แต่ประสบการณ์จากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ของผู้ให้ข้อมูลจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ต้องการศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจ และเป็นแนวทางในการช่วยเหลือผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองต่อไป ทั้งนี้ในการบอกเล่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงขึ้นในระหว่างการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะคอยประเมินสถานการณ์โดยสังเกตอาการ อารมณ์ และความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลในขณะสนทนา ว่ามีความพร้อมในการให้สัมภาษณ์มากน้อยเพียงใด หากผู้ให้ข้อมูลไม่พร้อมในการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะยุติการสัมภาษณ์ไว้เพียงเท่านั้น หากเรื่องราวที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงทำให้ผู้ให้ข้อมูล มีอาการโกรธ

ร้องไห้ หรือ เกิดภาวะที่ทำให้กระทบกระเทือนจิตใจผู้วิจัยจะทำการหยุดสัมภาษณ์ทันทีและให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อช่วยเหลือเยียวยาสภาวะจิตใจของผู้ให้ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามแนวของการวิจัยเชิงคุณภาพแบบทีมผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน (Hill et al., 2005) มีดังนี้

1. การตั้งทีมวิจัยหลัก โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอีก 2 ท่านซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบทีมผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน มากกว่า 3 ปี โดยทุกขั้นตอนของการดำเนินการจะมีการอภิปรายร่วมกันของทีมผู้วิจัยหลัก นอกจากนั้นยังมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบการวิเคราะห์ (auditor) ข้อมูลและดำเนินการวิจัย โดยเบื้องต้นมีการถอดเทปข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้แบบคำต่อคำ (verbatim) จากนั้นจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลใน 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดประเด็นหลัก ในขั้นนี้ผู้วิจัยแต่ละท่านต่างอ่านบทบันทึกแล้วสรุปจัดเป็นกลุ่ม หมวดหมู่หรือประเด็นที่จะครอบคลุมข้อมูลทั้งหมดในแบบของตน จากนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะได้อภิปรายกันถึงประเด็นเหล่านี้จนกว่าจะเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของจำนวนและชื่อของประเด็นต่างๆ

(2) การสรุปแนวคิดสำคัญ ในขั้นนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยต่างคนต่างอ่านข้อมูลในแต่ละประเด็นจากบทสัมภาษณ์และจับใจความมาเป็นแนวคิดสำคัญ (core ideas) ด้วยประโยคหรือข้อความสั้น ๆ จากนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะอภิปรายกันถึงคำ ที่ใช้ระบุแนวคิดสำคัญเหล่านี้จนกว่าจะเห็นพ้องต้องกัน และทำการส่งให้ผู้ตรวจสอบคือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของประเด็นหลักและแนวคิดสำคัญ

3) การวิเคราะห์ภาพรวม ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการวิเคราะห์ภาพรวม เพื่อที่จะจัดหมวดหมู่แนวคิดสำคัญจากกลุ่มต่างๆ ที่มีความเหมาะสม จากนั้นจะร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริงในแต่ละกลุ่มในเรื่องของประเด็นหลักและหมวดหมู่ต่างๆ ที่จะครอบคลุมข้อมูลทั้งหมดสุดท้ายผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะอภิปรายกันถึงหมวดหมู่เหล่านี้จนกว่าจะเห็นพ้องต้องกัน และส่งให้ผู้ตรวจสอบทำการตรวจสอบในผลการวิเคราะห์ภาพรวมอีกครั้ง

4) การลงตารางข้อมูล การที่ข้อมูลได้บันทึกลงตารางหมายความว่ารูปแบบหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นหลักในแต่ละกลุ่มตัวอย่างนั้นสามารถระบุได้แล้ว มีการตกลงกันว่าแนวคิดสำคัญที่จะมีอยู่ในแต่ละประเด็นหลักนั้น จะต้องมีการตอบสนองจากกลุ่มตัวอย่างอย่าง

น้อย 4 คนขึ้นไปจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จึงจะสามารถสรุปเป็นรูปแบบได้ (pattern) ซึ่งรูปแบบเหล่านี้จะถูกนำมาอภิปรายจนกว่าจะเห็นพ้องต้องกัน และการตั้งประเภทย่อยต่างๆ ก็อยู่บนพื้นฐานของการอภิปรายจนเห็นพ้องต้องกันนี้ด้วย การวิเคราะห์ภาพรวม (cross analysis) นี้จะทำให้สามารถระบุจำนวนที่เกิดขึ้นของประเด็นเหล่านั้นได้ โดยจะเรียงลำดับตามความถี่ที่เกิดขึ้น

การที่ผู้วิจัยเลือกงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง ประสพการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ฉบับนี้ เนื่องด้วยกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วม สามารถใช้อธิบายงานวิจัยในเรื่องของการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบแบบแผน และประเด็นสำคัญคือ มีการร่วมกันอภิปรายการวิเคราะห์ในทุกขั้นตอน ระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวคือ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้ร่วมวิเคราะห์ ข้อมูลอีก 2 ท่าน ตลอดการดำเนินการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ในทุกขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลมีการอภิปรายร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีผู้ตรวจสอบการวิเคราะห์ คือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมตรวจสอบข้อมูลในแต่ละขั้นตอนเช่นกัน ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน มีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันถือเป็นการลดอคติในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วม ยังมีการระบุความถี่ในแต่ละประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเป็นการบอกให้ทราบว่าข้อมูลที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวถึงตรงกันและกล่าวถึงในประเด็นใด มาก ปานกลาง หรือ น้อยเช่นไร ด้วยสาเหตุเหล่านี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้งานวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมในงานวิจัยฉบับนี้

4. ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ในการวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน ต้องอาศัยผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 3 - 5 คน ในการร่วมวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่มีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและยังลดอคติในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยหลักซึ่งส่งผลให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายข้อมูลจนเห็นชอบร่วมกันของทีมผู้วิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่มาจากหลากหลายมุมมอง ไม่ยึดตามทัศนคติ หรือความเห็นส่วนตัวของผู้ใดผู้หนึ่ง เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว ยังมีการตรวจสอบข้อมูลโดย ผู้ตรวจสอบ (auditors) ได้แก่อาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่านที่ช่วยตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากทีมผู้วิเคราะห์ข้อมูลหลักในทุกขั้นตอน นอกจากการวิเคราะห์ข้อมูลตาม

รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกันแล้วเมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จจะมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยการส่งข้อมูลกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ (member checks) ความถูกต้องของข้อมูลว่าเป็นข้อมูลที่มาจากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลจริงๆ นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ใกล้ชิดของผู้ให้ข้อมูลอีกด้วย กล่าวคือ เพื่อนผู้ดูแลผู้ให้ข้อมูล 1 ราย และภรรยาของผู้ให้ข้อมูลหลัก 1 ราย ซึ่งเป็นบุคคลใกล้ชิดที่มีส่วนในการดูแลผู้ให้ข้อมูลในขณะรักษาตัว โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวิจัย ในประเด็นการดูแลรักษาจิตใจของผู้ให้ข้อมูล พบว่าผู้ใกล้ชิดและผู้ให้ข้อมูลกล่าวไปในแนวทางเดียวกันกับข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวกับผู้วิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่มีวิจัยเห็นชอบร่วมกัน เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บาดเจ็บสูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกายจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จำนวน 9 ราย การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ผู้อ่านสามารถติดตามการรายงานผลการวิเคราะห์ได้อย่างสะดวกและง่ายต่อความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงสรุปข้อมูลพื้นฐานและรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายไว้ลำดับแรก แล้วจึงรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อมา ทั้งนี้ได้คำนึงถึงหลักการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้ใช้นามสมมุติในการกล่าวถึงผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดโดยระบุข้อมูลส่วนที่ยากแก่การระบุถึงตัวผู้ให้ข้อมูลหลักเท่านั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

หนึ่งฤทัย (นามสมมุติ) เป็นหญิง อายุ 44 ปี จากการสัมภาษณ์ หนึ่งฤทัยได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

หนึ่งฤทัยต้องการแสดงเสียงของประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการบริหารบ้านเมืองของผู้ปกครองที่พร่องศีลธรรมไปและเพื่อจุดยืนทางศีลธรรม ไม่ได้มองว่าเป็นความขัดแย้งทางทัศนคติ แต่เป็นเรื่องของศีลธรรม เห็นว่าเป็นแต่มันไม่ใช่สิ่งที่เราจำเป็นต้องทำเพื่อให้ประเทศชาติได้พัฒนาต่อไป “แต่ในความคิดของตัวเอง ขอเถียงว่ามันไม่ได้เป็นความขัดแย้งทางทัศนคติ มันเป็นเรื่องของศีลธรรม... สิ่งที่เขาทำเนี่ย ทัศนคติหมายถึงคิดต่างกัน ชอบกินไข่ดาวแบบสุกแบบดิบอย่างเนี่ยเป็นทัศนคติ แต่อันนี้ที่เขาทำผิดศีลธรรมเขาขโมยของ เขาช่าคน”

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

หนึ่งฤทัยถูกยิงระเบิดแก๊สน้ำตาในช่วงสาย เวลาประมาณ 10 โมงเช้า บริเวณบชน. (กองบัญชาการตำรวจนครบาล) ด้วยคิดว่าในช่วงเช้าตำรวจได้ยิงสลายผู้ชุมนุมได้แล้ว จึงไม่คิดว่าจะมีการยิงกันขึ้นอีก “ระรอกแรกหมดแล้ว แล้วเราก็เดินอ้อมมาตรงนี้ ซึ่งตรงนี้เป็นกองบัญชาการ

ตำรวจนครบาลซึ่งไม่เคยรู้เลยว่ามันอยู่ตรงนี้ถ้ารู้คงไม่ผ่านมาหรอก” ยังไม่ทันที่หนึ่งฤทัยจะตั้งตัวก็มีลูกกระเบิดแก๊สน้ำตาลอยมา ซึ่งไม่มีการแจ้งเตือนผู้ชุมนุมแต่อย่างใด “เราก็เห็นว่าลูกมันลอยออกมาเราก็วิ่ง วิ่งก็ไม่พ่นนะมาถึงก็ไม่ว้าวด้วยเข้าไปว่าอะไรมันก็เบ้มเลย เราก็หลุดไปนั่ง นั่งก็ไม่กล้าขยับแก๊สมันก็คลุ้งไปหมดนะ ก็เอาปิดหน้าปิดนั้น ตอนนั้นก็นึกไม่ออก ขายังอยู่หรือเปล่าวะ”

หลังจากได้รับบาดเจ็บที่เท้า โชคดีที่หนึ่งฤทัยไม่ได้ถูกกดดันอยู่ในสถานการณ์อยู่ๆๆ ได้รับการช่วยเหลือจากน้องคนหนึ่งที่อยู่ไปส่งโรงพยาบาลแล้วนำส่งโรงพยาบาลเกือบจะในทันทีนับเป็นโชคดีของตน

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

หนึ่งฤทัยถูกยิงระเบิดแก๊สน้ำตาบริเวณหน้าชน. ทำให้ นิ้วเท้าขาด (นิ้วก้อย นิ้วนาง และ นิ้วบางส่วนของเท้าขวาขาดหายไป) “เท้ามันแห่วงหายไปเลยอะคะ บางคนบอกนิ้วขาดๆ จะเอานิ้วมาต่อมันไม่ใช่อะคะ คือเท้ามันแห่วงหายไปเลยอะ”

การรักษาตัว

ในระหว่างการรักษาตัวที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งได้รับการปฏิบัติที่ไม่ค่อยสุภาพนัก จากผู้ให้บริการรักษาที่มีความเห็นทางการเมืองต่างกัน “ไปทำไมล่ะ? อย่างเนี่ย พอเห็นแล้วเขาก็หน้าหงิกหน้าอง เนี่ยถูกตำรวจยิงมา จะเห็นใจมั๊ยเนี่ย.. “แล้วไปทำไมล่ะ” หมอก็อหยาบคาย ก็เฉย ๆ นะคือก็เข้าใจนะตอนหลังย้ายมาโรงพยาบาล (ชื่อโรงพยาบาล) ก็โอเคก็จบ”

ร่องรอยความบาดเจ็บสูญเสียในปัจจุบัน

เท้าข้างขวาขาดแห่วงไปและเป็นรอยแผลเป็น หนึ่งฤทัยไม่สามารถใส่ส้นสูงได้ “ใส่ส้นสูงไม่ได้เนี่ยสำคัญ ถ้าจะร้องก็ร้องเรื่องเนี่ย”

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

หนึ่งฤทัยกล่าวว่า การดำเนินชีวิตของตนไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงไปมากนัก โดยเฉพาะด้านประกอบอาชีพ ยังคงทำงานแห่งเดิม เนื่องจากตนโชคดีที่ได้รับความช่วยเหลือจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน “พอเจ็บเนี่ย ทางคณะเขาหาทางลาให้เขียนลาเลยนะเราจะได้ไม่ผิด ก็เรียกว่าเราโชคดีมาก ตอนนั้นก็มีทั้งคนที่ชอบ (ชื่อนักการเมือง) ไม่ชอบ (ชื่อนักการเมือง) แต่ก็ไม่มีใครพูดให้เราเสียใจ” ในเรื่องอาชีพการงานจึงไม่ถือว่ามีผลกระทบนัก แต่มีผลกระทบด้านสังคมกล่าวคือ ในช่วงที่รักษาตัวจากอาการบาดเจ็บ อยู่โรงพยาบาลต้องระมัดระวังคำพูดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากขึ้น “ตัวเองมาอยู่ที่นี้จะไม่รู้สึกเพราะตัวเองจะหลีกเลี่ยงไม่พูดการเมืองกับใครแต่อย่างไร โรงพยาบาล รู้เลยว่าเขาต้องระมัดระวัง” แต่คิดว่าเป็นโชคดีของตนที่ได้อยู่ในสังคมที่ไม่มีใครให้ร้ายเมื่อเทียบกับผู้บาดเจ็บท่านอื่นที่ต้องถูกใส่ร้ายว่าสร้างบาดแผลขึ้น โดยกล่าวว่าอาจจะ

เพราะหน้าที่การงานที่ทำอยู่ทำให้ เสียงของผู้บาดเจ็บคนหนึ่งเป็นเสียงสะท้อนของประชาชนที่ดั่ง
ขึ้นในสังคม นอกจากนี้ อาการบาดเจ็บดังกล่าวยังมีผลต่อลูกๆ ด้วยกล่าวคือ “เขาเคยบอกว่า เขาซี
ตกใจขึ้นนะ ชักลัวขึ้น แต่เราก็ต้องพยายามทำว่าเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นอะ เขาจะได้รู้สึกไม่มีอะไร
เปลี่ยนแปลง เขาก็บอกเขาชักลัวขึ้น”

ความสะเทือนใจ

หนึ่งฤทัยกล่าวว่าอาจจะเป็นโชคคติของตนที่ไม่ต้องโดนกดดันในสถานการณ์ที่รุนแรงเช่นนี้
นานจึงไม่มีอาการทางใจใดๆ “ไม่ได้ปฏิเสธนะแต่คิดว่าไม่มี แต่ข้อดีข้อหนึ่งคือตัวเองโดนบีบแล้ว
ออกมาเลย ไม่ได้รู้สึกว่าจะต้องกลัวอะไรอยู่นานมันก็น่ากลัวนะ จำความรู้สึกตัวเองได้ว่ามันมีดีไป
หมด มันเป็นวันมันน่ากลัว แต่แป๊บเดียวเราก็เจอแต่คนดีๆนะ อย่างบุรุษพยาบาลพอพาออกมา
เขาก็น่ารักอะ เขาพยายามจะช่วยเราทุกอย่าง” เพียงแค่ไม่ต้องการรับรู้เรื่องราวของเหตุการณ์วันที่
7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มากนักเพราะในบางครั้งก็ทำให้นึกถึงเหตุการณ์นั้นๆอีก “จริงๆคือยังไม่ได้
อ่านสักคน อาจจะเป็น trauma อย่างหนึ่งนะคะ คือไม่อยากกลับไป คือคุณโจ๊ก (นามสมมุติ) คนนี้
เนี่ยป่วยอยู่ด้วยกัน แล้วคนที่สมองเสียไปนั้นก็ป่วยอยู่ด้วยกัน แล้วก็มีความพยาบาลของ
โรงพยาบาล (ชื่อโรงพยาบาล) ที่ป่วยอยู่ด้วยกันทำให้เรารู้สึกว่าไม่จำเป็น คือเข้าใจว่าแต่ละคน
ต้องผ่านอะไรมาบ้าง ไม่รู้บอกไม่ถูก ถ้าไปอ่านอะไรอย่างนี้อาจจะทำให้เลยเส้นได้ อ่านแค่ของ
น้องผู้หญิงที่สั้นทำหายไปแค่นั้นก็ไม่ไหวแล้ว”

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

ครอบครัวเป็นสิ่งที่ช่วยให้หนึ่งฤทัยฟื้นตัวได้เร็วขึ้น หนึ่งฤทัยไม่ต้องการทำตัวเศร้าเสียใจ
เพราะไม่อยากให้ครอบครัว (คุณพ่อและคุณแม่และสามี) รู้สึกผิดเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งที่ชวนให้
หนึ่งฤทัยไปเข้าร่วมการชุมนุม และสิ่งที่เป็นหนทางในการรักษาใจคือการพยายามคิดในแง่บวก
เสมอ เลือกลงโลกให้ตัวเองมีกำลังใจ “มันต้องฝึกอะ คือเราต้องบอกตัวเองว่า มุมดีอยู่ที่ไหน ต้อง
ยอมรับเลยว่าไม่ใช่มาจาก nature อย่างเดียวเป็นอะไรที่ฝึกมาตลอด ไม่รู้จะว่ามันเป็นคงเป็นวิธีที่
เราใช้ในการป้องกันตัวเองตลอด คือเวลามองอะไรรู้ว่ามันมีทั้งดีกับเสีย แต่เราก็ต้องรู้ว่าต้องเกาะ
เส้นไหน” และการได้พูดคุยกับเพื่อนผู้ร่วมชุมนุมที่ได้รับบาดเจ็บก็ทำให้หนึ่งฤทัยสามารถฟื้นฟูกาย
และใจให้ดีขึ้น “บางทีเราก็จะไปคุยกับคนที่เจ็บด้วยกัน คิดว่าคนส่วนใหญ่บางคนก็จะคล้ายๆกัน
เขาก็จะกระตุ้นตัวเองขึ้นมาว่าต้องรีบหายนะ”

หนึ่งฤทัยเล่าว่า ก่อนวันเกิดเหตุหนึ่งวัน (วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2551) เธอและลูกสาวได้
พบคนพิการที่นั่งขอทานอยู่ หลังจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 หนึ่งฤทัยได้พูดคุยกับ
ลูกสาวได้ย้อนกลับมาทำให้เธอนึกถึงคำพูดตนเองและทำให้เธอ ต้องทำตัวให้เข้มแข็งต่อไป “วัน
นั้นยังจำได้เลยว่าวันจันทร์เรื่องเกิดวันอังคารลูกถามว่า แม่คนขาขาดมันจะเป็นยังไง ใ้เราก็อยาก

สอนภาษาอังกฤษ (หัวเราะ) ตอนนั้นนี่อะไรก็ไม่วู้ สอนชะยาวเลย มันก็มี 2 อย่าง ขาขาดแล้วจะ encourage หรือ discourage ขาขาดแล้ว discourage ก็นั่งเป็นขอทานร้องห่มร้องไห้ไป ถ้าขาขาดแล้ว encourage คือลุกขึ้นมาสู้แล้วทำให้ดีกว่าเดิม ยังนี่ก็อยู่เลย แล้วขาขาดด้วยนะ พูดแล้วคำพูดคำคอกก็เลยต้อง ต้อง encourage ชีวิตมันก็ต้องเป็นอย่างนั้นนะ” การทำตนให้เข้มแข็งเพื่อไม่ให้ครอบครัวเป็นห่วงและการมองโลกด้านบวกเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้เธอฟื้นฟูใจจากความบาดเจ็บสูญเสียมาได้

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2554 เวลา 10.30 - 12.00 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 30 นาที (รวมเวลาในการสนทนาประเด็นอื่นๆ 30 นาที) สถานที่ในการสัมภาษณ์คือ ที่ทำงานของหนึ่งฤทัย

บรรยากาศในการสัมภาษณ์

บรรยากาศในการสัมภาษณ์เป็นไปอย่างเรียบง่ายเป็นกันเอง ผู้ให้ข้อมูลให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดีมีความเต็มใจในการให้ข้อมูล ลักษณะห้องที่ใช้ในการสัมภาษณ์มีความเป็นส่วนตัวดี ในระหว่างการสัมภาษณ์มีแม่บ้านนำเครื่องดื่มมาต้อนรับนอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังมอบหนังสือที่เคยให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ 7 ตุลาเรื่อง “บาดแผล 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เรื่องจริงของคนจริงจากงานศึกษาวิจัย” แก่ผู้สัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

พิมพ์ (นามสมมติ) เป็นหญิง อายุ 40 ปี เป็นคนไทยโดยกำเนิด รูปร่างท้วม ผิวขาว ผอมยาว บุคลิกคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง แต่งกายทะมัดทะแมง ในชุดลำลอง พูดเสียงดัง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พูดคุยกับผู้สัมภาษณ์ด้วยความจริงใจ เมื่อได้ทราบจุดประสงค์ของการทำวิจัยอย่างชัดเจนแล้ว จึงให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมในการวิจัยเป็นอย่างดี อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน ปัจจุบันพิมพ์อาศัยอยู่กับครอบครัวใหญ่ประกอบไปด้วย คุณแม่ สามี และลูกชาย 2 คน ในจังหวัดนนทบุรี จากการสัมภาษณ์ พิมพ์ได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

รักชาติและต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ “อันนี้พี่รับไม่ได้ อย่างหนึ่งวันนั้นที่พี่ตัดสินใจ 7 ตุลา! ที่ออกมาวันนั้นเขาบอกแล้วว่าเราจะล้มล้างพระมหากษัตริย์” และต้องการใช้วิชาชีพพยาบาลของตนช่วยเหลือผู้ชุมนุมท่านอื่นๆ “เหตุการณ์ที่ทำให้พี่เข้าไป ในเมื่อพี่เป็นพยาบาลตอนนั้นพี่เจ็บแล้วพี่เป็นพยาบาลพี่ ตรงนี้ทุกครั้งเรามีความรู้ทางพยาบาลเราทำอะไรไม่ได้

เลยไปอยู่ตรงนั้น พุดอะไรก็ได้สื่อสารก็ได้ สื่อสารมวลชนไปคุยกับใครเขาก็ไม่ยอมรับเราอยู่ แล้วเพราะงั้นก็ทำเท่าที่ทำได้ ใช้วิชาชีพ"

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ตอนเช้าของวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ขณะที่พิมพ์จะเดินทางไปทำงานที่โรงพยาบาล แห่งหนึ่งเพราะต้องเข้าเวรตอนเช้า ขณะที่เดินอยู่ตรงแยกพิชัย ก็เกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดขึ้น ซึ่งไม่มีสัญญาณแจ้งเตือนใดๆ จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ "ถ้าปกติตามหลักสากลของโลกเลยนะ สามัญสำนึก ของมนุษย์ที่มีสามัญสำนึก เนี่ยมันต้องบอกว่า กูจะบุกแล้วนะ ... พี่เดินออกไปไม่มีการเตือน ฉายสปอร์ตไลท์ บุ่ม! เสียงดัง บิ่งๆๆ!! ตอนนั้นรู้เลย คือควายที่ไหนก็คิดได้ว่าเสียงปืน อย่าบอกว่ามีใครมาจุดประทัดเล่นสนุกสนานมันไม่ใช่บรรยากาศมันตึงเครียดนะ อย่างน้อยมันก็เหมือน พฤษภาคมวันที่มียิงก็ถอยออก นี่มีไม่ประกาศเลย"

พิมพ์เล่าว่าขณะนั้นกำลังโทรศัพท์คุยกับหัวหน้าว่าจะซื้ออาหารมือเข้าไปให้หัวหน้ายังไม่ทันสิ้นเสียงสนทนา โทรศัพท์ก็กระจายหายไป ในช่วงซุลมุน มีการมีคนหนึ่งดึงตัวพิมพ์ให้หลบอยู่ข้างหลังการ์ด เพื่อช่วยเหลือพิมพ์ โดยบอกให้อยู่ใกล้ๆ การ์ดไว้แต่ตำรวจยิงข้ามศีรษะการ์ดมา "พอวิ่งเข้าใบริมๆ มันก็ยิงข้างๆ रिम พี่เลยวิ่งไปกลางถนน นั่งหมอบอยู่กับเพื่อนๆ เติบโตหมดตอนนั้นไม่ค่อยรู้สึกพอเจียบก็เลยเงยหน้าขึ้นมา พอเสียงที่ 2 อะ บิ่ง!! มาอีกทีหนึ่งคือควีนส์ขาว แสบตาไปหมดแล้วนะ"

จากนั้นพิมพ์ถูกจู่โจมอย่างต่อเนื่องอีก 2 ครั้ง รวมแล้วถูกระเบิดแก๊สน้ำตาไป 3 ลูก พิมพ์บาดเจ็บสาหัสมาก ดังนี้ "เสียงอีกตุ่มหนึ่งเข้ามา พี่มั่นใจว่ามันเป็นระเบิด ลูกเท่านี้ (ทำมือขนาดลูกมะนาว) หล่นลงมาเท่า พี่เตะเข้ามามันก็ระเบิดขึ้นมาตรงนี้ กลางนี้เลย (บริเวณกลางอากาศเหนือเท้า) เติบโตเลยรองเท้ากระจายหายไปเลย" แม้ว่ารองเท้าที่พิมพ์ใส่จะเป็นรองเท้าใบเดินป่าอย่างดีแต่ก็กระจายขาดรุ่งริ่งด้วยแรงระเบิด ในขณะที่พิมพ์มองหานิ้วด้วยความยากลำบาก "ตอนนั้นทุกอย่างมองไม่เห็นมันเป็นม่านควันแล้วก็แสบตา พี่ก็พยายามมองนะ เฮ้ย! นิ้วกุหาย โทษนะ (ชี้ไปที่นิ้วเท้า นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง) นิ้วกุหาย เหลือแค่ 2 นิ้วเนี่ย (เหลือแค่ นิ้วโป้งและนิ้วก้อย) นิ้วมันห้อยร่องแรงไปข้างหลัง แต่พี่ไม่เห็นพี่ก็ควานหาใหญ่ ใจนี้กะนะ ถ้าเก็บได้มันต้องต่อได้ พี่ควานหา พี่ไม่รู้ว่ามันห้อยร่องแรงไปข้างหลัง"

เมื่อถามถึงความเจ็บปวด พิมพ์กล่าวว่า ในช่วงแรกไม่เจ็บปวดแต่รู้สึกขา แต่หลังจากนั้น 15 - 20 นาทีเริ่มปวดเพราะกระดูกหายไปอะ "พี่ก็... ใจข้างมันถอะวะ มันก็แค่พิการไป 3 นิ้ว" และถูกจู่โจมอีกครั้ง ครั้งนี้พิมพ์กระเสือกกระสนเอาชีวิตรอดในสภาพที่สายตามองไม่ค่อยเห็นแล้ว เพราะฤทธิ์ของแก๊สน้ำตาแล้วคลื่นกระเสือกกระสนเข้าหาที่หลบภัยคือบริเวณริมฟุตบอลบาส ดังนี้ "สักพักหนึ่งได้ยินอีกเสียงหนึ่งนะ พี่ก็หลบไป คว่าหน้า ไม่ไหวหายใจไม่ออก น้ำไม่มี ไม่ได้เตรียม

น้ำ พี่ก็หนายไปอย่างนี้ (ทำท่านอนหงายประกอบ) คือเจ็บเท้าเริ่มปวดเท้าแล้วสักแป๊บหนึ่ง มาอีก ลูกหนึ่งนะพี่ก็ เอ๊ย! ทำไมกุยกขาไม่ค่อยขึ้นวะ ดิงๆ วะ กูอยู่ตรงกลางนี่ไม่ไหวแล้ว พี่ก็คิดว่าหน้า แล้วก็คลานไปถึงริมถนนอะ ตอนนี้อยู่กึ่งกลางถนนนะ ถ้าไม่ไปซ้ายไปขวาไปหน้าไปหลังมันต้องเจอ ที่หนึ่งล่ะที่เป็นริมถนน พี่ก็คลานๆ ไปจนเจอริมฟุตบอลนะ...มีคนเอาน้ำมาราด ก็ช่วยกันเช็ด ขอบอย่างเดียว ให้อวดตรงนั้น พี่ก็คลานเข้าไปหน้าอกเกยฟุตบอล มือคลำเข้าไปเจอกระถางต้นไม้ ใ้เจอแล้วๆ พอที่กำลังจะคลานเข้าไปเสียงระเบิด ตู้ม!”

เมื่อถูกระเบิดอีกลูกหนึ่งหนึ่งศีรษะของพิมพ์ร่อนลงมา ซึ่งส่งผลให้ปัจจุบันคิ้วของพิมพ์ไม่เท่ากัน จากนั้นจึงหาที่กำบังตนในระหว่างนั้นมีเสียงดังโวกเหวกเต็มไปหมด “เหมือนหนึ่งหัวมันร่อนลงมา พี่ก็คลำหา เอ๊ย มันเศษผ้าหรืออะไร? ... เออวะ เข้าไปอยู่ข้างในก่อน อยู่ตรงนี้กูตายแน่ พี่ก็คิดว่าผ้าพลาสติกสำหรับนอนแล้วคลานเข้าไป มุดไปอยู่ในต้นไม้ที่อยู่ริมถนนนะ มันนานมาก รู้สึกนานนะ ก็ได้ยินเสียงเกราะเคาะมาเรื่อยๆ ตำรวจมันเคาะมาเรื่อยๆ “มันเห็นกูมัยเนื้อ” ...มันเห็นอยู่แล้วแหละแต่พี่ไม่เห็นมันไง ได้ยินเสียงอะไรเยอะเยอะไปหมด” เหตุการณ์หลังจากนั้น พิมพ์เล่าว่ามองเห็นหลายๆ ว่ามีคนพยายามเข้ามาช่วยพิมพ์ แต่ถูกตำรวจตี แล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจก็เคลื่อนตัวผ่านทางนี้ไป “มันเอาตีนเขี่ยพี่ไปอย่างเนี่ย เอาตีนเขี่ยจริงๆ นะ เอาตีนเขี่ย สักแป๊บพี่ก็ได้ยินเสียงมันผ่านพี่ไป”

ในห้วงเวลาแห่งความเจ็บปวดนี้ พิมพ์เล่าว่ายังมีความประทับใจที่ตนได้พบที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นเช่นกัน เช่นเดียวกับที่ไม่คาดคิดว่าจะต้องพบเหตุการณ์ความรุนแรงเช่นนี้ คือ มีนายตำรวจผู้หนึ่งให้ความช่วยเหลือแก่พิมพ์ ด้วยการช่วยปฐมพยาบาล ดังนี้ “มีคนหนึ่งพี่จำได้เลย! ... คนเนี่ยวิ่งเข้ามาถอดพี่ไว้ นอกถอดไว้ทำนี้ แล้วมันก็เจาะน้ำใส่ “มือนะมีมัย เอามือเจาะน้ำล้างหน้าไปเรื่อยๆ เดี่ยวรถพยาบาลก็มา” พี่จำเสียงมันได้เลยนะ พี่พยายามลืมตามองมันมองเห็นมันไม่ชัดเท่าไรแต่พี่จำได้เขาเป็นคนที่ปากสวดยมาก สักพักได้ยินเสียงหัวหน้ามันมั่ง “นายตำรวจ ปล่อยทุกอย่างวางทุกอย่าง ... คุณมีหน้าที่เคลียร์ทาง วาง!” ใ้บ่นบอก “ใจร้ายชิบหายเลย” มันก็เรียกคนข้างๆ พี่ พี่ก็เพิ่งรู้ว่ามีคนอยู่ข้างๆ “คุณๆ ช่วยเพื่อนคุณหน่อยเร็ว เขากำลังจะตายแล้ว” คือตอนนั้นมองไม่เห็นแล้ว รู้สึกพวๆ มั่วๆ เหมือนตาจะบอด คนนั้นก็ช่วยตัวเองนะ มองไม่เห็นอะไรเหมือนกันนะ “จำไว้วะ เดี่ยวจะให้คนมาช่วยอยู่อย่างนี้นะ เจาะน้ำล้างไปก่อน” มันก็เอามือจิ้มๆ น้ำแก้ว ให้พี่ล้างไปเรื่อยๆ ”

พิมพ์เล่าว่า หากมีโอกาสพบนายตำรวจผู้นี้จะขอกราบแทบเท้าเพราะซาบซึ้งในน้ำใจที่นายตำรวจคนนี้มีให้ตน “ถ้าพี่รู้วะ พี่จะขอกราบมันที คือมันอาจจะโดนคำสั่งมาไง” ระหว่างที่ได้รับความช่วยเหลือ พิมพ์พยายามลืมตาแต่มองเห็นเพียงปากของผู้ช่วยเหลือ ป้ายยศทุกอย่างของนายตำรวจถูกปลดออก มีหมวกกันน็อกและใส่หน้ากากกันแก๊ส พิมพ์บรรยายให้ฟังถึง

ช่วงเวลาที่ได้รับความช่วยเหลือว่าในตอนนั้น ตำรวจนายนั้นปลดหน้ากากกันแก๊สของตนออกเพื่อเอาผ้าขนหนูผืนเล็กๆ ที่อยู่ในหน้ากากกันแก๊สผืนหนึ่งแบ่งให้พิมพ์แล้วรินน้ำใส่ผ้าผืนนั้นพร้อมทั้งบอกว่า “จำเอาไว้ เานี้ปิดตาไว้” ขณะนั้นมีเสียงเตือนให้นายตำรวจที่ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บกลับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในแถวนายตำรวจรายนั้นบอกกับพิมพ์ว่าตนต้องไปแล้ว ให้พิมพ์พยายามช่วยตัวเองไว้ “ไอ้คนนั้นบอกว่า คุณจะลองกับผมใช้มั้ย? บอกให้ปล่อยทุกอย่างวางทุกอย่างคุณจะลองกับผม ชัดคำสั่งผมใช้มั้ย อีคนนี้มีมันสะดุ้งแล้วก็วางพียง จนกระทั่งตำรวจอีกคนมาช่วย แต่ว่านานกว่าอีกคนจะมา”

ในขณะที่รอความช่วยเหลือจากหน่วยพยาบาลและเจ้าน้ำตาลังตาไปเรื่อยๆ พิมพ์พยายามใช้ตาข้างที่เห็นเรียกหน่วยพยาบาลที่อยู่บริเวณนั้น เมื่อคุ่นๆ ว่าจะเป็นคนทำงานโรงพยาบาลเดียวกัน จึงเรียกชื่อน้องคนนั้นออกมา เมื่อน้องพยาบาลหันมาเห็น “น้องหันมาเท่านั้นแหละ คือเขาก็มองไม่ค่อยเห็นเราหรอกเขาก็เฝ้าเข้ามา “ไอ้พิมพ์” เชื้อมัยน้ำตาถูกผู้ชายมันออกอะ พี่รู้เลยว่าเสียงมันครือมันร้องให้ มันก็กอดพี่นะ มันบอก “รถนิดนึงนะ รถเราเข้ามาไม่ได้เลย มันไม่ให้รถพยาบาลเข้ามาในนี้ มันไม่ให้รถพยาบาลเข้ามาช่วย”

จากนั้นก็มียายตำรวจอีกคนหนึ่งมาถามชื่อพิมพ์ เพื่อนำไปฟ้องร้องในคดีกับภูผู้ก่อความไม่สงบ แต่หนึ่งฤทัยไม่ทราบว่าจะตำรวจจะมาถามเพื่อแจ้งข้อหาและเข้าใจผิดคิดว่าเป็นบุรุษพยาบาลมาถามข้อมูลเพื่อจะช่วยเหลือ จึงร้องขอความช่วยเหลือไปพอทราบว่า ไม่ใช่หน่วยพยาบาลแต่เป็นตำรวจที่จะมาแจ้งข้อหา น้ำตาแห่งความเจ็บปวด เกลียดชังก็ไหลเอ่อออกมา “เจ็บๆ ยิ่งกว่าใดๆ ในโลกเลย น้ำตาไหลจริงๆ ก่อนหน้านั้นมันอาจจะไหลอยู่แล้วแต่น้ำตามันไหลลึกๆ ข้างในอะ เกลียดมาก พี่บอกได้เลยวิชาชีพเดียวที่พี่เกลียดคือ ตำรวจ” หลังจากนั้นจึงได้รับการช่วยเหลือไปส่งโรงพยาบาล เหตุการณ์จาก 6 โมงเช้าเข้าไปถึงโรงพยาบาลประมาณ 10 โมง

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

การมองเห็นที่ไม่สมบูรณ์เช่นเดิม กระดูกร้าวเท้าขวา 3 นิ้วหักพับไปด้านหลังเท้า ผลเป็นตามร่างกายจากแก๊สน้ำตาบริเวณ เท้า แขน คิ้ว โคนขาด้านใน

การรักษาตัว

พิมพ์มีสติตลอดเวลาในการรักษาตัว รู้ตัวทุกขณะจนถึงตอนที่หลับไป “รู้ครั้งสุดท้ายคือมีคนลากพี่ไปบนเตียง เอากรรไกรตัดเสื้อผ้าพี่แล้วถามว่าของพวกนี้จะให้ใคร พี่บอกว่าให้น้อง ... (บอกชื่อ นามสกุล) พุดแค่นี้ พี่ก็หลับไปเลย แล้วมาฟื้นอีกที คือในความรู้สึกพี่ว่าพี่ฟื้นนะ แต่เขาว่าไม่ฟื้น” ตลอดการรักษาตัว พิมพ์เล่าว่าตนรู้ว่าใครมาเยี่ยมมาหาบ้างแต่ในขณะนั้นไม่สามารถขยับตัวได้ จนกระทั่งตี 3 - 4 ซีพจรเริ่มจะนิ่งไป น้องพยาบาลคิดว่าพิมพ์คงไม่รอด

แน่ๆ พิมพ์เล่าว่ารู้ตัวแม่กระทั่งห้องพยาบาลมากอด มาเช็ดตัวให้ มาสวดมนต์และร้องไห้ แม้แต่ความเจ็บปวดต่างๆ พิมพ์ก็รับรู้ได้เพราะในขณะที่มอร์ฟินหมดฤทธิ์ “ระหว่างนั้นเขาก็ดูเดชะหะ ก็รู้สึกเจ็บมากเลย รู้สึกเลยว่ามันปวดตรงกระดูกปวดตรงเท้าตรงนั้นตรงนี้ปวดทั่วร่างกาย ในขณะที่ให้มอร์ฟินอยู่ก็รู้ว่ามันเป็นมอร์ฟิน ตอนนั้นตี 3 มั้ง มอร์ฟินหมด” เมื่อน้องพยาบาลก็ถามหมอว่าให้มอร์ฟินให้อีกมั๊ย หมอบอกว่า “ให้ก็ไม่มีประโยชน์แล้ว ให้เขาไปเถอะ”

พิมพ์กล่าวว่า เมื่อได้ยินประโยคนั้น ในใจคิดว่า “นี่กูตายแล้วจริงๆ หรือวะ กูจะไร้ค่ากับโลกกับชาติได้แค่นี้หรือ กูทำอะไรได้ไม่มากแล้วใช้มั๊ย แลกมาดูไม่คุ้มเลยแลกมากับสัตว์เดรฉานเพียงคิดนะตอนนั้นแต่ก็ไม่รู้ทำยังไง” แต่เมื่อมอร์ฟินไม่ได้กดระบบประสาทแล้ว เนื่องจากทุกคนคิดว่า พิมพ์คงได้แต่นอนรอความตายอย่างเดียว พิมพ์จึงกลั่นใจและขึ้นตัว เพื่อปลดปล่อยใจแล้ว ปฏิหารย์ก็เกิดขึ้น “เฮ้ย มีแรงแล้วนี่หว่า ไหนๆ ก็จะตายแล้ว กูยังไม่ปลดปล่อยใจเลย พี่ก็เอามือขึ้นมาดึงพอสักพักหนึ่งพี่เหมือนพี่รู้สึกหายใจได้นะ น้องบอก เฮ้ยๆ ดึงท่อๆ หมอมาพยาบาลมา จะเอามาใส่พี่ก็กั๊กๆ ใส่น้องอินเทิร์นมันก็ไม่โอ “อยากตายใช้มั๊ยพี่! ปล่อยเลย ไม่ต้องใส่แล้วไหนๆ ก็ไหนๆ ครอบแมสไว้แล้วกัน” ซีฟจอร์ขึ้น มอนิเตอร์ขึ้น DP ขึ้น ขึ้นๆ แล้วพี่ก็เริ่มน้ำตาไหล” พิมพ์น้ำตาไหลด้วยความเจ็บปวดแต่เริ่มรู้สึกถึงการมีชีวิตหลังจากผ่านประสบการณ์เฉียดตายที่ต้องเผชิญ

ร่องรอยความบาดเจ็บสูญเสียในปัจจุบัน

สูญเสียอวัยวะ (นิ้วเท้า) บาดเจ็บทางร่างกายหนังศีรษะหลุดร่อน บาดเจ็บทางร่างกาย สูญเสียการมองเห็นระยะหนึ่ง มีอาการเจ็บคันแผลจากสะเก็ดระเบิด (บริเวณหว่างขา) มาจนถึงปัจจุบัน

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

ด้านการประกอบอาชีพ พิมพ์ต้องออกจากงานขาดรายได้ “หลังจากออกจากตรงนั้นมาก็ไม่ได้ทำงานอีกนะเพราะที่ห่างหายไป 3 - 4 เดือนเนี่ยใครจะรอพี่ ตำแหน่งพี่ก็มีคนมาเสียบแล้ว พี่ทุกวันนี้ก็ไม่ม้งานประจำอาศัยไปทำโน่นทำนี่นิดหน่อยตอดเล็กตอดน้อย แฟนพี่ก็ให้กินก็หาไปเรื่อยอะ” ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี “อย่างตัวพี่เขาบอกว่าตัวพี่เป็นคนพกระเบิดถึงได้โดนระเบิดเองไง แล้วพี่โดนฟ้องอยู่นะ ตอนนี้คดีก็ยังคงค้างอยู่บอกว่าเป็นข้อหาก่อความไม่สงบเป็นกบฏ”

ภายหลังจากออกจากโรงพยาบาลห่างเหินกับสามีหลังจากออกจากโรงพยาบาลเนื่องจาก พิมพ์ต้องการไปสูภรรณภูมิในขณะที่ยังไม่หายดี แฟนก็เป็นห่วงไม่ต้องการให้ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ทางการเมืองอีก “แฟนพี่ก็ไปเยี่ยมแฟนพี่เขาโกรธไม่คุยกับพี่เลย ไม่คุยกับพี่จากออก

จากสุวรรณภูมิมาจนหมดมือบ ไม่คุยก็คือไม่คุย ก็ไม่คุยกันเป็นครั้งเดือน” แต่ปัจจุบันอาศัยอยู่ด้วยกันมีลูกด้วยกันอีกหนึ่งคน

ความสะเทือนใจ

“พี่ไม่ได้หลอกตัวเอง เขาก็ส่งพี่ไปหาอาจารย์จิตวิทยาของพี่เนอะ อาจารย์ก็บอกว่ามันเป็นพยาบาลทำข้อสอบอะไรก็ได้เต็มหมด พี่ก็ทำๆ เต็มหมดอะ แต่เราคิดอย่างนั้นจริงๆ นะ แต่ลึกๆ พี่ไม่รู้เนะ ได้ลึกๆ พี่คงมีอาการอยู่อะ” ด้วยความที่พิมพ์เป็นพยาบาลจึงรู้ว่าการทำแบบวัดอาการทางจิตใจควรตอบเช่นไรแต่ตนรู้สึกว่าจะมีอาการสะเทือนใจอยู่ พิมพ์กล่าวว่าตนเองรู้ตัวว่าในช่วงแรกมีอาการฝันร้าย “ก็มีนักจิตวิทยา อาจารย์พี่มาถามว่าเป็นยังไงมั้ง วันแรกๆ ที่พี่ฝัน พี่จะฝันร้าย” แต่ในปัจจุบันสามารถเล่าถึงเรื่องราวต่างๆ จากเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้อย่างชัดเจน ไม่มีอาการกลัวหรือไม่อยากพูดถึงแต่อย่างใด มีเพียงอารมณ์โกรธต่อบุคคลที่มีส่วนในการสลายการชุมนุมที่ยังคงปรากฏอยู่

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

ลูกเป็นกำลังใจสำคัญ นอกจากกำลังใจจากลูก เพื่อนผู้ร่วมชุมนุมและพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถแล้วศาสนาถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้พิมพ์มีสุขภาพใจที่ดีขึ้นด้วย “ก็ไม่ว่าผ่านกระบวนการมาได้เพราะอะไรอาจจะ เป็นหนึ่งลูก สองหนังสือบางส่วน สวมจากคนอื่น ๆ กำลังใจรอบข้าง .. พี่ก็พยายามนึกถึงเนื้อหา ณ ปัจจุบันเราทำดีที่สุดแล้วเราไม่เคยเสียใจถึงจะพลาดก็เพราะตรงนี้เราเขลาเราวิชาแต่เราคิดดีที่สุดแล้วอดมที่ สุดแล้วมันได้เท่านี้ ก็เท่านี้แหละ ไซ้มัย เพราะเราไม่สามารถจะรังโลกทั้งโลกได้ แต่สามารถรังใจเรา ได้”

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2554 เวลา 10 .00 - 11.30 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 30 นาที (รวมเวลาการให้มนุตรและรับประทานอาหารว่าง 30 นาที) สถานที่ในการสัมภาษณ์ คือบ้านพักของพิมพ์มีลักษณะเป็นทาวเฮ้าส์ขนาดกลางแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี

บรรยากาศในการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างอบอุ่นเป็นกันเอง แม้ในช่วงแรกผู้สัมภาษณ์ยังไม่คุ้นเคยสถานที่ นักแต่ผู้สัมภาษณ์ก็ได้รับการต้อนรับจากพิมพ์ และครอบครัว (คุณแม่ของพิมพ์) เป็นอย่างดี เนื่องจากพิมพ์ได้รับรู้วัตถุประสงค์และรายละเอียดในการสัมภาษณ์อย่างชัดเจน ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ให้ไปสัมภาษณ์ในห้องนอน บริเวณชั้น 2 ของบ้านพิมพ์ซึ่งอาศัยอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ เมื่อเข้ามาในห้องนอน พิมพ์จัดเตรียมสถานที่ในการสนทนาไว้เป็นสัดส่วน

ภายในห้องนอนประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่าน ลูกของผู้ให้ข้อมูล (ทารกเพศชาย) 1 ท่าน เพื่อนของผู้ให้ข้อมูล (พี่เลี้ยงเด็ก) 1 ท่าน ผู้สัมภาษณ์ 2 ท่าน รวม 4 ท่าน เนื่องจากพิมพ์มีลูกอ่อน อายุประมาณ 2 เดือน ในขณะที่การให้สัมภาษณ์ไปด้วย จึงทำให้การสัมภาษณ์ในบางช่วงไม่ต่อเนื่องนัก อย่างไรก็ตามภายใต้บรรยากาศอันเรียบง่าย เป็นกันเองเช่นนี้ ทำให้ผู้วิจัยรับรู้ได้ถึงความรู้สึกไว้วางใจ และบรรยากาศอันอบอุ่นที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังเตรียมรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 แสดงผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบการสัมภาษณ์ไว้ให้ผู้วิจัยอีกด้วยซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเต็มใจในการเข้าร่วมวิจัยเป็นอย่างดี

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

สายชล (นามสมมติ) เป็นวัยรุ่นชาย อายุ 24 ปี เป็นคนไทยโดยกำเนิด รูปร่างสูงใหญ่ ผิวเข้ม ตาโต ผมสั้น บุคลิกคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง แต่งกายทะมัดทะแมงสมัยนิยม แม้ลักษณะภายนอกดูสีหน้าขรึมเมื่อสนทนาด้วย สายชลงมีสีหน้ายิ้มแย้มมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พูดคุยกับผู้สัมภาษณ์อย่างเป็นกันเอง แม้ว่าสุขภาพจะไม่ค่อยแข็งแรงเนื่องจากยังไม่หายจากอาการไข้หวัดหนักแต่ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างมาก จากการสัมภาษณ์ สายชลงได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

เมื่อดูโทรทัศน์แล้วรับรู้เหตุการณ์การสลายการชุมนุมทนเห็นการใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุมไม่ไหวต้องการเข้าไป ช่วยเหลือผู้ที่ถูกยิงขับไล่ในเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผมก็ทนไม่ไหวถ้าหากกันอย่างนี้มันเกินไปถ้าอยู่กับบ้านก็ไม่ได้อะไร ถ้าไปช่วยเขา เขาลำบาก อยู่ๆ เขามาทำเพื่ออะไร ตอนนั้นไม่รู้นะ ผมคิดอย่างนี้ “ผมเห็นว่าไม่ไหวแล้วผมก็เลยแต่งตัวออกไปเลย ผมเป็นคนๆ หนึ่งนะจะช่วยไปจัดการกับตำรวจทั้งกองร้อยคงไม่ไหว อาจจะไปช่วยเหลือคนที่บาดเจ็บก็ยังมี ดีกว่าอยู่เฉยๆ นั่งดูวิจารณ์อยู่บ้าน ผมคิดว่ามันไม่มีประโยชน์นะ”

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

เวลาทุ่มกว่าวันที่ 7 สายชลง ออกจากบ้านเพื่อไปชุมนุม เมื่อไปถึงยังไม่มีกรยิงกัน จนเวลา 3 ทุ่มมีเสียงยิงกันอีกครั้งหนึ่งบริเวณสี่แยกใกล้ลานพระบรมรูปทรงม้าซึ่งมีคนอยู่มาก ราว 4 ทุ่มมีการยิงกันอีกรอบคราวนี้ สายชลงมาเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่ตำรวจบริเวณหน้า บชน. สายชลงไปอยู่แถวหน้าเมื่อเห็นลูกกระเบิดแก๊สน้ำตาจึงหลบได้ “เหมือนลูกไฟมันพุ่งเข้ามา ผมอยู่ข้างหน้าเห็นผมก็หลบได้ใช่ปะ แต่คนที่เขาอยู่ข้างหลังจะไม่เห็น” ในระหว่างนั้น สายชลงเห็นคุณลุงท่านหนึ่งคนช่วย

ด้านตำรวจอยู่ด้วยกันโดนยิงแก๊สน้ำตา จึงพยายามเข้าช่วยพยายามเข้าไปดึงตัวคุณลุงออกมา “ตอนนั้นผมสงสารแก่มากเลยแกนั่งอยู่กับที่ แกนั่งไม่ไปไหนเลยคนอื่นที่เขาพอไหวเขาก็ถอยออกมา แต่แกนั่งอยู่คนเดียว แกมองไม่เห็นอะไรอะ” เมื่อพยายามช่วยเหลือคุณลุงมาได้และสำรวจตัวเองพบว่าตนบาดเจ็บสาหัส จึงกลับมาตรงที่รพพยาบาลที่จอดอยู่บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า หน่วยพยาบาลเอาน้ำเกลือมาล้างให้ เมื่อล้างหน้าล้างตาเสร็จ สายชลนำน้ำมาใส่กระเป่าเพื่อเอาไปให้คนข้างหน้าที่ยังอยู่บริเวณนั้น แต่ยังไม่ทันไร ตำรวจยิงระเบิดแก๊สน้ำตาตกตรงแถวหน้ารพพยาบาล สายชลเล่าว่ารองเท้าผ้าใบกระเด็นหายไป ไฟจากสะเก็ดระเบิดก็ค่อยๆ ลุกๆ ขึ้นมา “ผมไม่รู้สึกตัวตรงนั้นหรือโดนบู๊จากปืนๆ อยู่ก็กระเด็นลงไปนอนเลย มีแผลสะเก็ดที่แขนที่อะไรบ้าง” จากนั้นมีคนมาช่วยเหลือ พยายามลากสายชลออกไปจากจุดเกิดเหตุแต่ในขณะนั้นถูกยิงมาเรื่อยๆ คนที่มาช่วยเหลือจึงหนีเอาตัวรอด “เขาวิ่งออกไปแล้วก็ปล่อยผมไว้ ผมก็นอนอยู่ตรงนั้น แต่มีคนหนึ่งวิ่งกลับมาพยายามดึงหลบเข้าที่ปลอดภัย แต่เมื่อถูกยิงซ้ำมาอีก จำต้องถอยไป” สายชลเล่าว่า โคนระเบิดแก๊สน้ำตาถูกเดียว โชคดีที่แม้จะมีลูกระเบิดที่ยิงเข้ามาแต่ลูกที่ยิงมาไม่โดนตน “ผมก็ยังรู้สึกตัวยังไม่ได้สลบอะไร ผมก็คลานเองเลย คลานหลบที่ปลอดภัยน่าจะจะเป็นได้รพพยาบาลเพราะได้รถมันน่าจะเข้ามาไม่ได้ ผมก็คลานเข้าไปได้รพพยาบาลพยาบาลในรถเห็นก็วิ่งออกมา ใส่แปลเลย แล้วก็ขึ้นรถ”

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

สายชลนี้วก้อยขาขวาขาด หลังเท้าและใต้ฝ่าเท้าขวามีแผลฉีกขาดเหวอะหวะ

การรักษาตัว

แม้จะมีอาการบาดเจ็บและเสี่ยงต่อการสูญเสียอวัยวะแต่ สายชลไม่รู้สีกกลัวแต่อย่างใด มีเพียงความเจ็บปวดจากบาดแผลและความเหน็บหนาวเท่านั้นที่เขาารู้สึก “ตอนนั้นผมไม่กลัวๆ เอ่อไหนๆ ก็โดนแล้วกลัวไปก็เท่านั้น ผมเห็นนี้วก้อยมันเหมือนจะขาด ผมก็เลยถามว่าจะขาดมั้ยครับ เขาบอก 50 50 ถามว่าต้องตัดมั้ย เขาบอกว่าไม่รู้ต้องดูก่อนต้องดูหมอมืออีกทีหนึ่ง ผมก็โอเค แล้วก็รอด ... ช่วงเวลานั้นผมหนาวมากเลยนะผมนอนสั้นๆ ปวดขา เจ็บมากเลย ความรู้สึกกลัวไม่มีนะ แต่รู้สึกหนาวแล้วก็ปวด” จากนั้นจึงเข้าห้องผ่าตัดและรักษาตัวนาน 3 เดือน

ร่องรอยความบาดเจ็บสูญเสียในปัจจุบัน

มีผลต่อการเล่นกีฬา คือ เตะบอลไม่ได้เล่นกีฬาที่กระทบกระแทกแรงๆ ไม่ได้ แต่กระนั้นสายชลก็ไม่ได้รู้สึกแสบกับบาดแผลตน “ไม่ได้ใส่ใจแต่ผมชอบนวดมันเล่น รู้สึกดีเพราะมันเป็นเนื้อบางๆ เหมือนเป็นแผลเป็นนะพี่”

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

ต้องตรีอุปเรียน ลาออกแล้วย้ายคณะไปเรียนคณะอื่นในสถาบันเดิม ในเรื่องบาดแผลทางกายส่งผลให้เล่นกีฬาไม่ได้ ในด้านสังคม เสียความสัมพันธ์กับเพื่อนที่เห็นต่างทางการเมืองกัน “คำพูดที่เพื่อนบอกแทนที่จะบอก อ้อยเป็นไงบ้างแต่ไม่ใช่ เขาบอก “มึงจะไปทำไมวะ ใจพวกนี้ให้มันตายๆไปให้หมด” พูดอย่างเนี่ยกับผม ผมเสียความรู้สึกนะ พอผมได้ยินผมบอก “งั้นก็ไม่ต้องมาคุยกัน” ผมก็ไม่คุยเลย ไม่คุยไม่ติดต่อดีแล้วเขาก็จะเป็นคนที่ออกห่างไปเหมือนกัน” และต้องระมัดระวังคำพูดมากขึ้นในเรื่องการเมืองกับผู้ที่มีความเห็นต่างกันมากขึ้น “ยายเขาก็อายุอีกฝั่งหนึ่ง เขาก็จะชอบมาพูดมาโน้มน้าวในทางที่ไม่ดีเกี่ยวกับเสื้อเหลืองไม่ใช่ออย่างนี้ๆ ผมก็เฉยๆ ผมก็บอกว่า แยกแยะเองละกันโตๆ กันแล้ว ผมก็เป็นเด็กไม่อยากพูดอะไรมาก ต่างคนต่างมีความคิดให้คิดกันเองดีกว่า อย่างแฟนผมเมื่อก่อนก็ไม่ชอบเรื่องการเมือง ผมก็ไม่ได้ฝั่ง แต่เขาจะเรียนรู้เอาเองก็ให้ดูเอาเองว่าตอนนี้สังคมไทยเป็นยังไง”

ความสะเทือนใจ

สายชลไม่มีอาการใดๆ จากเหตุการณ์สามารถพูดคุยถึงเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างปกติ “ส่วนตัวผม ผมไม่กระทบเรื่องจิตใจเลยนะ ผมไม่ได้กลัวเลยนะถ้าให้ผมไปผมก็ไปได้ ผมไม่ได้กลัวไม่ได้แหงระเบิดพวกนั้นเลยนะ ไม่ได้เห็นแล้วกลัวไม่กล้าเข้าอะไรอย่างนี้ ไม่ใช่ หลังจากเจ็บแล้วก็ได้ไม่มีจิตใจว่ากลัวอะไรขนาดนั้น”

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

ได้รับกำลังใจจากประชาชน กลุ่มผู้ชุมนุมที่มาเยี่ยมเยียนแม้จะไม่รู้จักกันก็ตาม นอกจากนี้ยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระราชินีที่ทรงห่วงใยและให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ “กำลังใจส่วนหนึ่งผมว่ามาจากประชาชนคนที่มาเยี่ยมผม ผมประทับใจครอบครัวหนึ่ง มาพ่อแม่ลูกมีลูกชายคนหนึ่งลูกสาวคนหนึ่งแล้วก็ซ้อขนมมากินกัน ลูกชายก็เอาขนมมาแบ่ง แม่ก็ร้องไห้ ... สงสารเรา ก็มาจับมือ สงสารเราต้องมาเจ็บตัวเพราะพวกเขา เขาบอกว่าเขาไม่ได้ช่วยเหลือใจเขาเลยเห็นใจคนที่มา ... เขาเห็นเราบาดเจ็บแทนพวกเขาเขาก็มาเยี่ยมยั้งดึนะที่เขามาเยี่ยมมาไม่ขาดสายมาทุกวันอะที่ วันหนึ่งก็ไม่ได้มาคนเดียวนะ ใครไม่รู้จะผมไม่รู้จักมาเยี่ยมมาหา มาคุยซ้ออะไรมาให้บ้างมีน้ำใจอะครับ ไม่ให้เราอยู่คนเดียวอะ เหมือนไม่ทิ้งกัน”

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2554 เวลา 10.30 - 11.50 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 20 นาที (รวมเวลาการรับประทานอาหารกลางวัน 20 นาที) สถานที่ในการสัมภาษณ์คือ ร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการเกมออนไลน์ในเขตชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดนนทบุรี

บรรยายกาศในการสัมภาษณ์

บรรยายกาศในการสัมภาษณ์เป็นกันเองมาก ผู้ให้ข้อมูลให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลยังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ภาษาในการสนทนาจึงไม่เป็นทางการนัก สถานที่สัมภาษณ์เป็นร้านขายอาหารและเครื่องดื่มที่มีบริการเกมออนไลน์ บริเวณเดียวกับที่พักของผู้ให้ข้อมูล แม้ผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลจะนั่งอยู่ในสัดส่วนที่มีความเป็นส่วนตัวแต่ก็มักมีผู้ใช้บริการของร้านมาทักทายผู้ให้ข้อมูลเป็นระยะๆ ทำให้การสัมภาษณ์ขาดความต่อเนื่องในบางช่วง

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

พิชิต (นามสมมุติ) เป็นชาย อายุ 44 ปี รูปร่าง ผอม สูง ผิวค่อนข้างขาว รูปร่างสันทัด ใบหน้าแหลมเรียวในแบบชาวจีน ศีรษะล้าน ท่าทางเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายในชุดลำลอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พูดคุยกับผู้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ เป็นกันเองและยินดีเข้าร่วมในการวิจัยเป็นอย่างมาก จากการสัมภาษณ์ พิชิตได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

ครั้งแรกในการเข้าร่วมชุมนุม พิชิตไปในนามกลุ่มแนวร่วมศิลปินเพื่อประชาธิปไตยด้วยการใช้ความสามารถทางศิลปะวาดภาพประกอบการชุมนุม แต่เมื่อได้สัมผัสบรรยากาศและได้รับฟังเรื่องราว วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมชุมนุมทำให้ได้รับรู้ความเป็นไปของเหตุบ้านการเมืองมากขึ้นนับจากนั้นจึงเข้าร่วมชุมนุมอยู่เสมอ รวมถึงในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่ได้ติดตามข่าวทางโทรทัศน์แล้วรับรู้เหตุการณ์การสลายการชุมนุมจึงต้องการไปร่วมชุมนุมเพื่อช่วยเหลือผู้ชุมนุมและด้วยความรักและต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์เพราะตนเป็นผู้หนึ่งที่อยู่อาศัยอยู่ในร่มพระบรมโพธิสมภาร

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. พ.ศ. 2551

คาดว่าตนถูกยิงระเบิดแก๊สน้ำตาจากกำแพง บชน. เนื่องจากตนเองนั่งติดกำแพง บชน. และไม่เห็นภาพตอนถูกยิงรู้เพียงว่าอยู่ๆ ก็ถูกระดมยิงโดยไม่ทันตั้งตัว พิชิตเล่าให้ฟังว่า ในช่วงที่ถูกยิง มีควันสีขาวเต็มไปหมด จึงคิดว่าตนเองตาย หรืออยู่บนสวรรค์ แต่ขณะนั้น พิชิตหายใจไม่ออก เพราะแรงระเบิดแก๊สน้ำตาโดนเข้าที่บริเวณอกและคอเป็นแผลเปิด และมีก็ขาดห้อย แต่พิชิตยังมีสติดีมาก ภาวนาอยู่โดยตลอด “มันซา พอโดนปั๊บเนี่ย บั๊ม! ลืมตาเห็นควันขาวๆ เรายืนเเอ เราตายหรือยัง หรือเราขึ้นสวรรค์อยู่เนี่ย นึกว่าอยู่บนสวรรค์เลยอะ แต่ทำไมมันหายใจขัดๆ มือก็ห้อยอย่างเนี่ย ก็อิมเราไม่ได้ตายนิ มีพระอยู่ 2 องค์...ก็หยิบขึ้นมา พุทโธ...พุทโธ ที่แรกแว็บแรกเลย บอก อิติปิโสภักควา อรหันต์สัมมา เสร็จแล้วในตัวเองก็บอกว่า บอกยาวไป...ผมพูดอย่างเนี่ย ผมก็ยังรู้สึก

ว่าผมตลก ยังคิดเองว่า พุทโธละกัน คือเราหายใจลึกๆ มันมีแต่เลือดไปหายใจมันได้ลมเข้าไปหน่อย หายใจชัดๆ พุทโธ...” ขณะพยายามหายใจอย่างยากลำบาก พิชิตเล่าว่าได้ยินเสียงตำรวจมาใกล้ๆ ในใจคิดว่าหากถูกเตะคอต้องตายเป็นแน่ ระหว่างนั้นมีนักข่าววิ่งมาถ่ายภาพ ตนจึงซุกนิ้ว 2 นิ้ว ให้กล้องว่าไม่เป็นไร เมื่อนักข่าวถ่ายรูปเสร็จก็วิ่งจากไป จากนั้นมีรถพยาบาลเข้ามาคันแรก ไม่กล้ารับเพราะมีตำรวจยืนอยู่ จนคันที่สองเข้ามาตำรวจนายนั้นให้ความช่วยเหลือดี ช่วยประคอง พิชิตขึ้นเปลก่อนนำส่งโรงพยาบาล เมื่อถามถึงอาการเจ็บปวด พิชิตเล่าว่าขณะร่างกายนั้นมันซาไม่รู้สึกเจ็บจนกระทั่ง ในตอนรักษาตัวต้องพบความเจ็บปวดทรมานมาก

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

มือขวาขาด ช่วงอกได้รับแรงกระแทกจากกระเบิดแก๊สน้ำตา ส่งผลให้ปอดทะลุ ไตฉีกขาด หลอดเลือดและหลอดลมฉีกขาด และมีสะเก็ดแผลตามร่างกายบางส่วน

การรักษาตัว

ใช้เวลารักษาตัวนาน 2 เดือน ในระหว่างนั้น พบกับความเจ็บปวดจากการรักษาแผลที่เป็นแผลใหม่บริเวณหน้าอกและคออย่างมาก โดยเฉพาะการแกะแผล มีครั้งหนึ่ง พิชิตเล่าว่าคุณหมอ ลืมให้ยากดประสาท ในการแกะแผล แม้จะภาวนาพุทโธก็ไม่สามารถระงับความเจ็บปวดได้ “พูดถึงเจ็บนะ หมอก็เริ่มฉีดยาแล้วมาแกะแผล หมอก็ฟังชาวบาทแล้วก็แกะแผล ผมก็แบบ แหมเราก็เนี่ยที่เราพุทโธแล้วแน่ รอด จะไม่เจ็บ หมอเขาจะให้ยาไง วันนั้นลืม เรา ก็ พุทโธ ทำไมมันเจ็บวะ พยายามเขียนว่า ยา ก็เลยรู้ว่าหมอไม่ได้ให้ยา 20 กว่านาทีแล้วอะ เหมือนชั่วโงมเลยอะ” ยิ่งในฤดูหนาวที่ไม่สามารถห่มผ้าห่มบริเวณคอและอกได้ถึงทรมานจนพิชิตกล่าวหาว่า เข้าใจคำว่าหนาวเข้ากระดูกเลยว่าเป็นเช่นไร “หมอนอนห่มผ้าเพราะแผลยังไม่ปิด ซึ่ง 3 วัน ซึ่งเดือนธันวาคมเนี่ยหนาวมาก ตอนนั้นนะหนาวจริงๆ รู้สึกเลยว่าคนที่หนาวเข้ากระดูกเป็นอย่างไร ไม่ให้ห่มผ้านะ นอนอยู่ชั้น 5หนาว พุทโธ โธ เขาไม่อยู่ ไม่เคยหนาวอย่างนี้มาก่อน”

นอกจากนี้ยังมีบาดแผลที่มือขวา ซึ่งต้องตัดมือขวาซึ่งเป็นมือที่ถนัดทิ้งเนื่องจากหากปล่อยเอาไว้อาจติดเชื้อได้ และมือที่ตัดทิ้งไปเพราะหากไม่ตัดทิ้งอาจติดเชื้อไม่เอื้อต่อการรักษาให้คุณหมอตัดมือยอมเข้าใจ หากเป็นประโยชน์ต่อการรักษาจะปฏิบัติอย่างไรไม่ยึดติด “ขนาดตรงมือนะ เหลือกระดูก 3 ซ้อย ตอนแรกก็เคยคิดว่าเขาจะต่อให้เราได้มัย หมอบอกว่ามันไม่สามารถต่อได้เราก็บอกว่า ... พี่บอกตัดไปเลยครับ เพื่อมันจะได้ดูแลแผลให้หายง่ายๆ จบก็จบ ตัดเลย คืออะไรที่เป็นประโยชน์กับหมอและเป็นประโยชน์กับเรา เราไม่ยึด” พิชิตพบความเจ็บปวดทรมานจากการรักษาอีกหลายกรณี เช่น หมอพบว่า พิชิตอาจจะเป็นไตวายเฉียบพลัน แต่พอรู้ว่าตนไม่ได้เป็น ก็ดีใจมาก

มีกำลังใจพยายามรักษาตัวให้หายดีและฝึกเขียนภาพด้วยมือซ้ายที่ไม่ถนัดแทนมือขวาที่สูญเสียไป โดยตลอดระยะเวลาการรักษาตัวมีภรรยาคอยให้การดูแล

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

ผู้วิจัยพบร่องรอยความบาดเจ็บทางกายในปัจจุบัน ได้แก่ พิขิตสูญเสียมือขวา หลอดเสียงได้รับความกระทบกระเทือนจน เสียงแหบพร่า และรอยแผลเป็นบริเวณที่โดนระเบิดแก๊สน้ำตา ตามร่างกาย โดยเฉพาะลำคอและอก

เมื่อไม่สามารถใช้มือขวาซึ่งเป็นมือที่ถนัดได้ พิขิตจึงหัดวาดภาพด้วยมือซ้าย ซึ่งใช้เวลาหัดวาดภาพด้วยมือที่ไม่ถนัด เป็นเวลา 3 เดือน นับจากรักษาตัวในโรงพยาบาลเสร็จ ปัจจุบันได้ใช้มือซ้ายในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ แทนมือขวา เช่น วาดภาพ เขียนหนังสือ พิมพ์คอมพิวเตอร์ ทานข้าวและกิจกรรมส่วนตัวต่างๆ ซึ่งมีมือการวาดภาพของ พิขิตมีชื่อเสียงมากตั้งแต่วาดภาพด้วยมือขวาจนกระทั่งวาดด้วยมือซ้าย พิขิตปิดกิจการร้านขายภาพวาดจากเดิมขายภาพอยู่ในตลาดจัดจากรเนื่องจากในช่วงรักษาตัวจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ไม่สามารถบริหารจัดการได้ แล้วมาเปิดกิจการร้านขายภาพวาดที่บ้านตนในเขตชุมชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ

นอกจากนี้ด้วยแรงระเบิดแก๊สน้ำตาโดนบริเวณทรวงอกและลำคอ ทำให้หลอดเสียงและหลอดลมฉีกขาด พิขิตไม่สามารถพูดด้วยเสียงเดิมได้ ภรรยาพิขิตกล่าวให้ผู้วิจัยฟังว่าเดิมสามีเป็นคนร้องเพลงเพราะ แต่ปัจจุบันเสียงแหบพร่า ลักษณะการเปล่งเป็นลมและเบาแต่กระนั้นก็สามารถสื่อสารได้เพียงแต่อาจมีเสียงเบา ภรรยาของพิขิตจึงเป็นผู้ช่วยเหลือในการติดต่อสื่อสาร ในการเขียนจดบันทึก ในกรณีที่ เขียนหรือสื่อสารได้ไม่สะดวกนัก

ความสะเทือนใจ

ไม่พบอาการสะเทือนใจที่เกิดจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เช่น ผันร่าย ผวา ตกใจใดๆ “เราได้พักใจมันก็เลยไม่มีอะไรมา ผันร่ายเหตุการณ์ผันร่ายต่างๆ ภาพติดตาเหมือนเราดูหนัง ไม่มีเลย ผวา หวาดกลัว ไม่มี จนถึงวันนี้ก็ยังไม่ มีพยายามนึกถึงก็ไม่ มี ไม่มีจริงๆ ” จากคำบอกเล่าของผู้ใกล้ชิด (ภรรยา) ตลอดเวลาในการรักษาตัวในโรงพยาบาล พิขิตต้องทนทรมานจากความเจ็บปวดอย่างมากทำให้ในระหว่างการสัมภาษณ์ เมื่อพิขิตพูดถึงการรักษาตัวที่ต้องทนความหนาวเหน็บจากอากาศในฤดูหนาวทั้งไม่สามารถห่มผ้าปิดทับแผลไหม้บริเวณหน้าอกได้จึงมีอาการหนาวสั่นขึ้นมา จนต้องขอหยุดพักการสัมภาษณ์ครั้งหนึ่ง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก นับจากเหตุการณ์ดังกล่าวแม้แต่ในงานรำลึกถึงเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่จัดขึ้นในแต่ละปีพิขิตก็ไม่เคยมีอาการใดๆ “วันนั้นที่น้องสัมภาษณ์พี่ แล้วพี่เล่าถึงความรู้สึกหนาว มันแน่นเลยอะ มันรู้สึกครั้งเดียวในชีวิตเลย พอเล่าแล้วเราไปจินตนาการกับมัน หนึ่งเลยถ้าเราไม่ไป

จินตนาการไม่ไปนึกถึงมัน มันจะไม่รู้สึกอะไรเลย วันนั้นพยายามเล่าให้มันถึง มันแน่นไปหมด รู้สึกได้เลยว่าหนาวมากเลย”

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

ศาสนาเป็นสิ่งที่ช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจ เนื่องจากพิชิตมักเจริญสติ มีคำสอนของพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ โดยเฉพาะการมีสติรู้เท่าทันตัวเองช่วยให้พิชิตฟื้นตัวได้เร็วขึ้น พิชิตกล่าวว่าตนไม่ได้รู้สึกเสียใจในสิ่งที่เกิดขึ้น พร้อมเข้าใจในความเป็นไปของสิ่งต่างๆ ว่าไม่มีสิ่งใดแน่นอน ทุกอย่างล้วนเป็นอนิจจังจึงใช้สติในการดำรงชีวิตและมองไปข้างหน้าโดย คิดถึงภรรยาและลูก เป็นสำคัญแม้จะเสียแขนอันเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบอาชีพศิลปิน แต่ก็พยายามอย่างหนักจนสามารถวาดรูปด้วยมือซ้ายได้ สามารถขายภาพวาดสร้างรายได้ให้กับครอบครัวโดยบอกกับตนเองว่าต้องทำงานให้หนักขึ้นเพื่ออนาคตของลูกตั้งแต่ตอนรักษาตัวว่า “ช่วงแรกที่ตื่นมาคิดอย่างเดียวว่าถ้ายังไม่ตายต้องวาดรูปหาตั้งค้มาใช้ค่ารักษาพยาบาล วันแรกที่ตื่นมาคิดว่า คงต้องขยันหน่อย”

พิชิตเล่าให้ฟังว่ามีบาทหลวงท่านหนึ่งที่พิชิตเคยอยู่กับท่านและเปรียบเสมือนเป็นพ่อ พิชิตเคยได้ให้กำลังใจไว้และเป็นสิ่งที่พิชิตจำได้อย่างขึ้นใจว่า “คุณพ่อบอกว่าอย่าไปโกรธเหมือนนะเพราะมือเขาปกป้องชีวิตเรา คนอื่นจะยังงไม่ป็นไรยังงพิชิต (นามสมมุติ) ก็คือ ลูก ของพ่อ” คำกล่าวนี้เป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่จากคนรอบข้างที่ตนรักอันจับใจที่ทำให้พิชิต กลั้นน้ำตาแห่งความซาบซึ้งไว้ไม่อยู่ และทำให้พิชิต เข้มแข็งต่อความเจ็บปวดต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต นอกจากนี้ยังมีคำสอนในทางพุทธศาสนาที่พิชิตยึดถืออันคือธรรมะของพระพุทธองค์ในการผ่านพ้นช่วงเวลาภายหลังเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 “อันนี้ผมจำข้อนี้มาตั้งแต่เด็กเลยพระท่านสอนว่าการปฏิบัติธรรมเนียต้องเสียสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต เสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม ฤาษีท่านยอมกระโดดให้แม่เสียกินเพราะแม่เสียจะกินลูก ฤาษีก็เลยเสียสละให้แม่เสียกินซึ่งเป็นพระโพธิสัตว์ที่มาบำเพ็ญเป็นพระพุทธเจ้า พอมาเจอกับเรา เราเข้าใจอย่างน้อยเราไม่ได้ทำในสิ่งที่ไม่ดี เราทำในสิ่งที่ถูกต้อง เราเสียสละเพื่อปฏิบัติธรรมเราเลยไม่เสียใจอันนี้ธรรมะตัวนี้แหละ” นอกจากนี้กำลังใจจากคนในครอบครัวและความช่วยเหลือจากกลุ่มเพื่อนผู้ร่วมชุมนุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมเด็จพระราชินีฯ ทำให้พิชิตสามารถผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยากลำบากเหล่านั้นมาได้

จากการสัมภาษณ์ภรรยาของพิชิตพบว่า เธอรู้สึกตกใจกับการรับรู้ข่าวของสามี “ก็ดูบในแง่หนึ่งอะ ในอารมณ์หนึ่งก็ดูบไป แต่ตอนที่เขาไม่กลับมาเราก็รู้ว่าเขาโดนแน่ แต่จะอยู่ตรงไหน ยังไงเราก็โทรเช็คตามโรงพยาบาลก็ไม่เจอหลายโรงพยาบาลเลย” เมื่อทราบว่าสามียังมีชีวิตอยู่แม้จะบาดเจ็บสาหัส ก็ทำใจและเลือกมองในแง่ดีว่า “ก็คิดในแง่ดีว่า ก็ยังดีที่ยังมีโอกาสได้มีชีวิตแล้วก็ได้อยู่กับลูกก็ยังมีโอกาสได้ทำบุญ จริงๆ ก็มีคนมาเตือนแล้วว่าเสียไปข้างหนึ่งเพราะงั้นมีโอกาสเราก็

จะทำบุญเพราะช่วงอยู่ในโรงพยาบาลแล้วออกจากโรงพยาบาลแล้วที่พิชิตก็ทำบุญซึ่งปกติเขาก็ทำบุญอยู่แล้วแต่ช่วงนั้นเขาก็ทำเยอะ และ ณ วันนี้ถ้ามีโอกาสก็ทำ” แม้ว่าจะต่อมาก็รู้สึกโกรธผู้ที่มาใส่ร้ายสามีนั่น ว่าพระกระเปาะตัวเองและพระที่กำอยู่ในมือคือกำระเบิด และได้ฟ้องร้องผู้ที่ทำให้ข่าวในลักษณะนั้นไป แต่เมื่อเวลาผ่านไปคดีที่เคยฟ้องร้องผู้ที่กล่าวร้ายแก่สามี ทั้งคู่ก็ถอนฟ้อง เธอกล่าวว่า “จริงๆ ถ้าเราสนใจเรื่องของศาสนาหน่อย มันเป็นเรื่องที่สูญเสียชีวิตไปแล้วอาจจะไม่ต้องถึงกับปฏิบัติธรรมแต่ถ้ามีสติอะ มันสูญเสียชีวิตไปแล้วมันเรียกกลับมาไม่ได้มันไม่ใช่สิ่งของที่ซื้อใหม่ได้ ก็มันผ่านไปแล้วก็ผ่านไป เรื่องคดีความก็ให้มันเป็นไปตามครรลองของมันเราก็มีครรลองการใช้ชีวิตของเราต่อไป”

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ครั้งที่ 1 วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 สถานที่คือ ร้านขายภาพศิลปะของพิชิตภายในร้านมีมุมกาแฟให้บริการลูกค้า ในช่วงเวลา 11.00 - 12.30 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 30 นาที แต่เนื่องจากเป็นวันอาทิตย์ทางร้านมีลูกค้าเข้าออกอยู่ตลอดเวลาและบรรยากาศของร้านมีเสียงรบกวนมากทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พิชิตและภรรยาได้เต็มที่นัก ประกอบกับข้อมูลเสียงบางช่วงขาดหายไปไม่สามารถจับใจความได้ชัดเจน

สัมภาษณ์ครั้งที่ 2 วันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2554 เป็นวันเสาร์ สัมภาษณ์สถานที่เดิมคือร้านขายภาพศิลปะของพิชิต เวลา 10.30 - 12.00 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 30 นาที (รวมเวลาในการเยี่ยมชมภาพศิลปะและสนทนาเรื่องส่วนตัว)

หมายเหตุ ในการสัมภาษณ์พิชิต ในบางครั้งภรรยาของพิชิตจะเป็นผู้ให้ข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์เนื่องจากในบางครั้งการสนทนากันเป็นเวลานาน ทำให้เสียงของพิชิตแหบไปเป็นบางช่วงซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

ต้อย (นามสมมุติ) เป็นชาย อายุ 54 ปี รูปร่าง ท้วมสูง ผิวสองสี ใบหน้ากลม ลักษณะการพูดมีสำเนียงชาวจีน พูดเสียงดังฟังชัด ลักษณะการเดิน เดินได้ไถ่เคียงกับปกติ ท่าทางจริงจัง แต่งกายในชุดลำลองใส่เสื้อยืดกางเกงขาสั้น พูดคุยกับผู้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ จริงใจ เป็นกันเองและยินดีเข้าร่วมในการวิจัยเป็นอย่างมาก จากการสัมภาษณ์ ต้อยได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

ต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่อาจทนได้ หากผู้ใดมาจาบจ้วงสถาบันพระมหากษัตริย์ “ก็จาบจ้วงใจ ผมอยู่ไม่ได้ ไม่ต้องการใครมาจาบจ้วงเกี่ยวกับเรื่องจาบจ้วงในหลวงนี่ออกเยอะมากเลย ออกทุกวัน ... คือเรามีอารมณ์ว่า เรายังไม่ได้ว่าจะมาแก้กฎหมาย จะมาจาบจ้วงในหลวง เรายังไม่ได้”

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ต้องรับรู้ข่าวว่ามีการยิงกลุ่มผู้ชุมนุมเพื่อสลายการชุมนุมตั้งแต่ 6 โมงเช้าของวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เกิดใจความไม่พอใจทนไม่ได้กับการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่รัฐต้องการไปช่วยผู้ชุมนุม จึงเข้าไปช่วยผู้ชุมนุมบริเวณหน้าบชชน ในช่วงบ่ายโดยอาสาเป็นผู้ประจันกับตำรวจแถวหน้า ในช่วงแรกอาสาไปเจรจากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อขอพื้นที่ในการชุมนุมแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ยอม เมื่อหันกลับไปคุยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกทีเดินเข้าไปประจันหน้า ครูเดียวได้ยินเสียงดังปัง! “มันสังข์ ยิง! ต่อหน้าอย่างนี้เลย มันสังข์ยิงเลย เดินเข้าไปมันสังข์ยิง คนที่สังข์ยืนอยู่ใต้ต้นไม้เป็นตำรวจใหญ่ เขาบอกยิง! บ๊อบเดียวเอง ไม่มีเตือนเลย” ขณะที่ค่อยพยายามกระเสือกกระสนหาที่หลบ รู้สึกตกใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเห็นรูปในหลวงที่ถือไว้หลุดมือพยายามหนีแต่คิดว่าถ้าวิ่งไปทางตรงต้องหนีไม่พ้นจึงคลานไปยังต้นไม้ “มันไม่ใช่ยิงขึ้นฟ้า เล็งมาข้างหลังเรา ... เราเห็นไม่ดีเราก็พุ่งหลาวหลบลงไปเพื่อจะหลบกระสุนใช่ไหม? มองดูว่าตรงไหนพอที่จะอาศัยได้ มองไปเห็นต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง เออ ถ้าเราคลานไปหลบตรงต้นไม้เราอาจจะรอด เราก็ระหว่างที่คลานยังไม่ถึงต้นไม้เลย เสียงระเบิด ดัง ตุ้ม!

สภาพร่างกายของต้อยหลังจากโดนระเบิดแก๊สน้ำตา คือ ต้อยขาขาด สร้างความเจ็บปวดทรมานเป็นอย่างมาก “ห้อยเลย กระรุ่งกระริง แล้วจากนั้นมา เราก็เจ็บปวดมาก เจ็บปวดมาก พวกตำรวจก็ยิงใหญ่เลย ยิงแล้วก็เดินไป (เสียงสั้นเครือ) แก๊สน้ำตาก็พุ่ง ใส้เราก็นอนอยู่ตรงนั้น ถ้าเราไม่ร้อง นักข่าวก็ไม่รู้ เห็นเขาเดินเคาะโล่ เคาะโล่บุกใหญ่เลย ... เคาะๆ “อยู่ได้ อยู่ไป ... ตะเกียกตะกายเข้าไปพึ่งตรงต้นไม้ ใจก็นึกขึ้นมาได้ว่า ซาตินี้ชีวิตนี้ จะทำยังไงดี ยกขาขึ้นมา คอยทำไมขาเรานี่ ห้อยกระรุ่งกระริงเลย” ต้อยเล่าด้วยน้ำเสียงสั้นเครือว่าหลังจากนั้นมีนักข่าวมาถ่ายรูปปนแล้วก็วิ่งตามตำรวจไป ได้แต่นั่งมองภาพเพื่อนพี่น้องที่มาชุมนุมถูกทำร้ายแต่ตนช่วยอะไรไม่ได้ เจ็บใจเจ็บปวดเป็นอย่างมาก รถพยาบาลที่จะเข้ามาช่วยก็ไม่สามารถเข้ามาได้โดนยิงถูกยิงจนกระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจออกจากบชชนไป รถพยาบาลจึงเข้ามาและ นำต้อยไปรักษาตัว

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

ขาขวาขาด ในช่วงรักษาตัวหมอต้องตัดขา “เขาก็ไปตัดขาเราทิ้ง หลังจากตัดขาเราทิ้ง ทิ้งอยู่บนเตียง เราตื่นมาเราก็ หมอ ขาผมล่ะ? เขาบอก เขาก็ทิ้งไปแล้ว มันละ”

การรักษาตัว

เป็นช่วงเวลาที่ตัวยได้ได้รับความเจ็บปวดทรมานจากบาดแผลมาก มีหลายครั้งที่ตัวยพยายามจะเดินด้วยตนเองโดนลืมนี่ไปว่าตนไม่มีขาแล้วจึงเสียหลักล้ม และต้องทนกับความเจ็บปวดจากแผลเป็นเวลาหลายเดือน “ตอนนั้นเราก็กังพอดูรู้เรื่องทุกอย่าง เพียงแต่เจ็บขาก็เลยทุกคืนก็เลยไม่ยอมนอน มีอยู่คืนหนึ่งผมก็เลยลองเอาไม้ไผ่ไปหน้าห้องน้ำ ไม่ยอมเรียกพยาบาลที่หลับอยากไปเอง ที่นี้ไปล้มตรงห้องน้ำเสียงดังโครม คนก็ตะโกนบอก คนใช้ตกห้องน้ำ”

ร่องรอยความบาดเจ็บสูญเสียในปัจจุบัน

ขาขวาขาดต้องใส่ขาเทียม

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

นอกจากต้องสูญเสียขาข้างขวาไปแล้ว การประกอบอาชีพก็ต้องเปลี่ยนไปเดิมจากที่เคยทำงานรับส่งเอกสาร ปัจจุบันมาเปิดร้านขายน้ำซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนผู้ร่วมชุมนุมในเรื่องทางสังคม การรับรู้ข่าวสารของตน ตัวยถูกกล่าวหาว่าเป็นคนสร้างข่าว ประสพการณ์ครั้งนี้ถูกบิดเบือนไปว่า “สร้างภาพเอาน้ำเฮลบลูบอยรอดแล้วก็บิดเบือนข่าว...มันบอกว่าไอ้เรื่องขาขาดวันนั้นนะ ถนนมันลื่น มันวิ่งกันไปวิ่งกันมาเกี่ยวขากันไปโดนอะไรขา” และถูกฟ้องร้องดำเนินคดีในข้อหาทักท้วง ก่อความไม่สงบจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อครั้งยังรักษาตัวในโรงพยาบาล “หลังจากผมพักฟื้น รุ่งเช้าตำรวจเข้าไปสอบสวนผมเลย ผมเป็นผู้ถูกกระทำ แล้วพวกคุณจะมาสอบสวนผมเรื่องอะไร? ผมอยากรู้...เขียนเสร็จเขาบอกให้ผมเซ็น ผมบอกผมไม่เซ็น ผมไม่ใช่จำเลยนะ พวกคุณยิงผม เขาก็หันไปหาผู้ใหญ่ คนที่โต เขาว่า หมวดครับ เขาไม่เซ็นนะ ก็ไม่เซ็นก็บอกว่าคนใช้เขาเจ็บมือก็เซ็นแต่ตนเอง เขียนๆ ไปเลย เซ็นกันไปเลย”

ความสะเทือนใจ

ตัวยกล่าวว่าช่วงแรกของการรักษาตัวมีอาการฝันร้ายและผวาตกใจ ปัจจุบันเมื่อเล่าเรื่องราว 7 ตุลา ก็ยังคงมีอาการสะเทือนใจเกิดขึ้น “ผมก็ก้าวไม่พ้นอะ เรื่อง 7 ตุลา ทุกวันนี้ผมยังจิตใจผมยังก้าวไม่พ้นหรอก (เสียงสั่นเครือ น้ำตาไหล) มันยังฝังอยู่ในสมองหมด ... สะเทือนใจที่พวกเขาได้กระทำกับพวกเรา หมอก็บอกให้ผมไปพบจิตแพทย์ ผมบอกว่าผมไม่ใช่คนบ้าจะต้องให้ผมมารักษา ผมไม่ใช่คนบ้า ผมรู้ทุกอย่าง เขาบอกคุณรู้แต่คุณก้าวมันไม่พ้น ก้าวไม่ข้าม (เสียงสั่นเครือ)”

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

แม้จะได้รับความบาดเจ็บอย่างสาหัสจนต้องสูญเสียขา แต่ตัวยก็ได้รับมิตรภาพ ความช่วยเหลือ กำลังใจจากเพื่อนผู้ร่วมชุมนุม ประชาชนมากมาย นอกจากนั้นยังได้รับความช่วยเหลือจากสมเด็จพระราชินีนำมาซึ่งความซาบซึ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นอย่างมาก “ระหว่างที่ผมเจ็บ

ท่านออกค่าใช้จ่ายทุกอย่างให้ผม ให้ค่าใช้จ่ายให้ผม แล้วอีกอย่างหนึ่งไ้กระเช้าที่เขาเอามาให้
สวย กระเช้าใหญ่ ทุกวันนี้ผมก็เก็บเอาไว้บนหิ้งพระ”

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2555 เวลา 13.40 - 15.00 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์
1 ชั่วโมง 20 นาที (รวมเวลาการรับประทานอาหารกลางวัน 20 นาที) สถานที่ในการสัมภาษณ์คือ
ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม บริเวณสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

บรรยากาศในการสัมภาษณ์

เนื่องด้วยต้องทำการค้าขายในบริเวณที่มีผู้คนพลุกพล่าน เพื่อความสะดวกของต้อยที่จะ
ไม่กระทบต่อการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยจึงดำเนินการสัมภาษณ์ต้อยที่ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม
บริเวณใกล้เคียงกับร้านค้าของต้อยซึ่งเป็นร้านที่มีบริเวณกว้างขวาง บรรยากาศผ่อนคลาย มีที่นั่ง
จัดวางเป็นสัดส่วน ภายในร้านติดเครื่องปรับอากาศ ในช่วงแรกของการสัมภาษณ์ที่มีการกล่าว
แนะนำตัวและแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์รวมทั้งการพิทักษ์สิทธิในการวิจัย บรรยากาศในการ
สัมภาษณ์เป็นไปอย่างสงบแต่เมื่อต้อยเล่าถึงประสบการณ์จากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.
2554 ในบางช่วงของการสนทนา ต้อยพูดด้วยเสียงอันทรง แสดงความโกรธเคืองและเสียงสั่นเครือ
ในขณะที่เดียวกันก็มีน้ำตาที่ไหลอาบแก้ม ต้อยกล่าวว่าตนรู้สึกสะเทือนใจทุกครั้งทีกล่าวถึง
เหตุการณ์ดังกล่าว พร้อมทั้งบอกถึงความรู้สึกของตนที่ทั้งโกรธและเจ็บใจในความสูญเสียที่ไม่ได้
รับความเป็นธรรม การสนทนาเต็มไปด้วยอารมณ์และความรู้สึกมากมาย

เมื่อผู้วิจัยได้ประเมินสถานการณ์โดยสังเกตจากท่าทีน้ำเสียงการพูดคุยของต้อยแล้วว่า
ยังคงร้องไห้ มีความรู้สึกบางประการเมื่อกล่าวถึงประสบการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงหยุดการ
สัมภาษณ์ทันที และได้สอบถามต้อยว่าหากรู้สึกไม่สะดวกใจที่จะกล่าวถึงเรื่องดังกล่าวสามารถยุติ
การสัมภาษณ์ไว้แต่เพียงเท่านี้ได้ จากนั้นผู้วิจัยใช้ทักษะการให้การปรึกษาจากประสบการณ์การให้
การปรึกษาเชิงจิตวิทยา เพื่อให้ต้อยคลายจากภาวะอารมณ์ในขณะนั้น ภายหลังจากกล่าวกับ
ผู้วิจัยว่าตนไม่เป็นไร และยินดีที่จะการสัมภาษณ์ดำเนินต่อไป การสัมภาษณ์ดำเนินไปได้ระยะ
หนึ่ง ด้วยเหตุที่ต้อยเล่าเรื่องราวต่างๆ ด้วยเสียงอันทรงและเต็มไปด้วยความรู้สึก อีกทั้งยังมีน้ำตา
ไหลอาบแก้มเป็นระยะ ลูกค้ำที่อยู่ในร้านท่านหนึ่งซึ่งเป็นผู้ร่วมเหตุการณ์การสลายการชุมนุมใน
วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ด้วย เดินเข้ามาจับมือแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจต้อยแม้เป็น
เพียงช่วงเวลาสั้นๆ แต่ต้อยกล่าวว่าตนรู้สึกดีใจทุกครั้งที่ได้รับกำลังใจเช่นนี้แม้เวลาจะผ่านไปเนิ่น
นานแล้ว ผู้วิจัยร่วมรับรู้ความรู้สึกดังกล่าวของต้อย แต่ถึงกระนั้นจากการสังเกตและประเมิน
สถานการณ์ที่เกิดขึ้นผู้วิจัยได้คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของต้อยจากข้อจำกัด

ทางสถานที่ ผู้วิจัยจึงขออนุญาตในการเคลื่อนย้ายตำแหน่งที่นั่งในการสัมภาษณ์โดยย้ายไปทำการสัมภาษณ์ในมุมหนึ่งของร้านซึ่งค่อนข้างเป็นส่วนตัวกว่าครั้งแรก การสัมภาษณ์ได้ดำเนินต่อไป และเมื่อจบการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลแก่ต้อยถึงหน่วยงานที่มีการให้บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (ศูนย์สุขภาพและสุขภาพภาวะสาธาณะ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) หากต้อยสนใจรับบริการการปรึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถให้รายละเอียดแก่ต้อยได้ แต่ต้อยไม่สนใจเข้าร่วม ทั้งนี้ทั้งนั้น ผู้วิจัยเข้าใจและเคารพในการตัดสินใจของต้อย จากนั้นเมื่อสนิทกันสักครู่ ผู้วิจัยจึงกล่าวขอบคุณและอำลากัน

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

มนต์ (นามสมมุติ) เป็นชาย อายุ 37 ปี รูปร่าง ผอมสูง ผิวสองสี ใบหน้าเรียวยาว ศีรษะล้าน ใส่แว่นตา สีหน้าเรียบเฉย พูดเสียงเบา เครื่องดื่ม แต่งกายในชุดลำลองใส่เสื้อยืดกางเกงขายาว พูดคุยกับผู้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ เป็นกันเองและยินดีเข้าร่วมในการวิจัยเป็นอย่างมาก

ปัจจุบันเป็นคอลัมนิสต์ให้หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งในประเด็นการเมือง ทำงานอยู่บริเวณสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง จากการสัมภาษณ์ มนต์ได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

ต้องการเข้าร่วมเป็นพลังมวลชน เพื่อผลักดันให้บ้านเมืองพัฒนาได้อย่างมีทิศทาง เป็นห่วงประเทศชาติ มองว่าการกระทำนี้เป็นความเสียหายของแต่ละคนเพื่อหลอมรวมกัน เพื่อให้ประเทศชาติมีทิศทางที่ถูกต้องโดยกล่าวเพิ่มเติมว่าเพื่อไปกันตำรวจไม่ให้มายิงประชาชน

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

นอกจากไปร่วมชุมนุมแล้ว มนต์ก็ยังเล่นดนตรีเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ชุมนุม โดยในช่วงที่มีการยิงสลายการชุมนุมบริเวณสี่แยกการเวกซึ่งไม่ค่อยมีผู้ชุมนุมอยู่เท่าใดนัก มนต์ก็ยังคงเล่นดนตรีอยู่ จนกระทั่งถูกยิงจนกีตาร์โปร่งคู่ใจชำรุดเสียหายด้วยแรงระเบิด “ ที่นี้กำลังเล่นกีตาร์กันอยู่ แล้วก็กีตาร์มันก็อัดเข้าที่หน้าอก ที่นี้ไต่ตรงนั้นอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กีตาร์เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเป็นกำแพง ช่วยป้องกันหน้าอกเอาไว้ แต่ข้างในกีตาร์หักหมดเลยนะ” แรงกระแทกทำให้แว่นตาเสียหายและแสบตามากหลังจากน้ำล้างปฐมพยาบาลเบื้องต้นต้องออกมาหาหมอ แล้วมนต์ก็ชุลมุนอยู่ในนั้นทั้งคืน “บางช่วงผมต้องออกมาหาหมอ เป็นห่วงเพื่อนก็ต้องเข้าไปอีก คือทั้งคืนเข้าออกเข้าออกอยู่ตลอด” สภาวะอารมณ์ในขณะนั้น มนต์เล่าว่า ทั้งเครียด เป็นห่วงบ้านเมืองนึกถึงครอบครัวทั้งยังโกรธอีกด้วย “โกรธมันก็โกรธอะนะแต่ว่า อย่างที่ผมบอกมันต้องมีหลักยึดใน

ใจว่าเราจะไม่เผาตรงนั้นเราจะไม่เผาตรงนี้ เราจะไม่เอาเด็ดขาด คือเราไปเผามันก็อาจจะเลวร้าย
 สี่ที่เราชูขึ้นมาเนี่ย คนก็จะมองว่าเราใช้ความรุนแรง”

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

แสบตาและระคายเคืองจากฤทธิ์ของแก๊สน้ำตา “ตุ้มแรกคือรู้เลยเพราะแสบตามากเลย
 โดนตาเต็มๆ เลย คือว่าขนาดตอนนั้นผมใส่แว่นด้วย”

การรักษาตัว

เนื่องจากการมองไม่เห็นของมนต์เพ็งมีในช่วงหลังจากเกิดเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.
 2551 มาได้ระยะหนึ่ง การรักษาตัวหลังเกิดเหตุ มนต์ไม่ได้กล่าวถึงไว้นัก “อ้อ ช่วงนั้นที่ผมเสียตา
 มาอีกขยับหนึ่งแล้ว คือเหตุการณ์มันพัดพามาอีกสถานการณ์หนึ่งแล้ว ต่างกรรมต่างวาระแล้ว”

ร่องรอยความบาดเจ็บสูญเสียในปัจจุบัน

สูญเสียตาขวา มองไม่เห็นจัดอยู่ในประเภทคนใช้สายตาเลือนลาง “ผมนี้จัดอยู่ในคนใช้
 สายตาเลือนลาง เพราะข้างที่เหลืออยู่ก็ไม่ 100% ตอนนั้นมันเป็นทั้งสองข้าง อีกข้างหนึ่งมันก็มัว
 ต้องรอไปเปลี่ยน” แต่สายตายังไม่บอดในตอนนั้น

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

แม้จะยังได้ทำอาชีพเดิม แต่การมองเห็นอย่างเลือนลางทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน
 อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพที่ต้องหาข้อมูลมาเขียนหรือวาดภาพในหนังสือพิมพ์ “งาน
 สร้างสรรค์เราก็ไม่หยุดหรอก แต่ว่าเราจะอ่านหนังสือมันก็ลำบากเลยต้องอาศัยการฟัง แต่การฟัง
 บางที่เราก็ไม่ได้ฟังตรงประเด็น ใครอยากจะมาเล่าให้ฟังได้ทุกเรื่องที่เราอยากจะรู้ ... เราก็ต้องไป
 หาข้อมูลมาอ่านเองมันจะลึกซึ้งมากกว่า คือตอนนี้ก็แยกไป แวนชยายก็อ่านได้ไม่นานมันก็ปวดตา”

ในด้านสังคม มนต์ต้องอดทนต่อคำพูดกระแหนะกระแหนะของสังคมแต่มนต์ก็คิดว่า เป็น
 บททดสอบ “เราก็นึกดีที่จะโดนสารพัดไม่ว่าจะคนรอบข้าง ผังตรงข้าม คนรอบข้างกระแหนะ
 กระแหนะอะไรต่างๆ เราก็ดูต้องยอมรับ มันก็เป็นบททดสอบเรา ... คนที่คิดไม่ตรงกับเราแค่เราใส่เสื้อ
 ผิดกับเขา เราก็ดอนและก็จะโดนพูด”

ความสะเทือนใจ

ในขณะที่ให้สัมภาษณ์เรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เมื่อมนต์นึกย้อน
 ถึงเหตุการณ์ในวันนั้นบรรยากาศเงียบไปชั่วขณะ ก่อนจะกล่าวออกมาอย่างยากลำบาก “คืนวันที่
 นั้นเราก็ไม่ได้นึกถึงอะไร กำพระหลวงตามหาบัว (ผู้ให้ข้อมูลเคาะนิ้วลงกับโต๊ะเป็นจังหวะ หนึ่งไป
 ชั่วขณะ น้ำตาซึม) ... เดี่ยวขอเวลานิดหนึ่ง (หยิบแว่นตาดำขึ้นมาใส่) มัน... (เงียบไปชั่วขณะ)
 โหดร้ายนะ” ยังมีความรู้สึกสะเทือนใจจากเหตุการณ์ดังกล่าว มนต์เล่าว่าหลังจากเหตุการณ์ใหม่ๆ
 หากได้ยินเสียงตุ้มตาม ความรู้สึกเดิมๆ จะหลอนขึ้นมาและยังคงรู้สึกสะเทือนใจไม่อยากจะพูดถึง

เรื่องนี้อีก “ช่วงเดือนแรกผมได้ยินเสียงตุ้มตามนี้ไม่ได้และ มันจะหลอน มันจะมีความรู้สึก หลังจากนั้นก็ปกติ แต่เราก็จะเจอเรื่องอื่นมาเรื่อยๆนะที่มากกระทบใจ ... ยังอินนะ ยังสะเทือนใจ คือไปลงรายละเอียดเราก็เศร้า บอกตรงๆ อยากจะลืมๆ ไป”จากการสัมภาษณ์

จากการสังเกตอาการปฏิกิริยา ภาษากายและของมนต์ ผู้วิจัยพบว่าเมื่อมนต์ต้องกล่าวถึงความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มนต์มีท่าทีที่นิ่งเงียบอยู่นานและกล่าวถึงเรื่องดังกล่าวอย่างยากลำบาก ด้วยน้ำเสียงสั่นเครือ มีน้ำตาเอ่ออยู่ในบ่าตา และไม่มากนัก มนต์ก็หุบแว่นดำมาใส่ในขณะสนทนาถึงประสบการณ์เหล่านี้

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

ผลจากแก๊สน้ำตาทำให้ตาของมนต์มองไม่เห็นมาเกิดขึ้นภายหลังแต่มนต์ก็ได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มเพื่อนร่วมชุมนุมและโดยเฉพาะเพื่อนและครอบครัวที่เป็นกำลังใจทำให้มนต์มีกำลังใจขึ้นแม้ว่าจะมองไม่เห็นเช่นเดิม “เขาก็เป็นกำลังใจให้นะ เขารู้ว่าผมเป็นอย่างไรเขายังไม่ทิ้งผม ถือว่าโชคดีที่มีครอบครัว มีเพื่อนที่เป็นแบบนี้ ถือว่าโชคดี มันก็ยังนึกถึงว่าเรา่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา”

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2555 เวลา 15.30 - 17.00 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 30 นาที (รวมเวลาสนทนากับเพื่อนของผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักอีกท่าน 15 นาที) สถานที่ในการสัมภาษณ์คือ ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม ใกล้สถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร

บรรยากาศในการสัมภาษณ์

บรรยากาศในการสัมภาษณ์ในช่วงเริ่มต้น มนต์ยังไม่ได้เปิดเผยข้อมูลมากนัก เนื่องจากความไม่คุ้นเคยกันของทั้งมนต์และผู้วิจัย ประกอบกับข้อจำกัดในการมองเห็นของดวงตาข้างขวาของมนต์จึงทำให้ในช่วงแรกของการสัมภาษณ์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยและมนต์มีไม่มากเท่าที่ควร ภายหลังจากการสร้างสัมพันธภาพโดยการพูดคุยกันถึงเรื่องทั่วไปในระยะหนึ่ง ในช่วงกลางของการสัมภาษณ์ มนต์ให้สัมภาษณ์อย่างเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยสังเกตจากสีหน้าท่าทางของมนต์ ในช่วงหนึ่งของการสัมภาษณ์เมื่อต้องกล่าวถึงความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มนต์ก้มหน้าลง สายตามองต่ำ นิ่งนาน มีการเคาะนิ้วมือลงกับโต๊ะเป็นจังหวะ มีน้ำตาซึมเอ่อออกมาเมื่อเล่าถึงเหตุการณ์ พร้อมกับหุบแว่นดำขึ้นมาใส่ หลังจากเปิดเผยความรู้สึกที่มีต่อประสบการณ์ในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้วิจัยสังเกตการแสดงอาการ สีหน้า ของมนต์ และกล่าวถามด้วยความใส่ใจถึงความพร้อมของมนต์ในการย้อนนึกถึง

เหตุการณ์ดังกล่าว มนต์กล่าวว่าตนไม่เป็นอะไร ไม่นานนัก มนต์ได้เล่าถึงเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ต่อไป ในช่วงกลางของการสัมภาษณ์มีเพื่อนของมนต์ซึ่งเป็นผู้ได้รับความบาดเจ็บสูญเสียจากเหตุการณ์ดังกล่าวเช่นกัน เข้าร่วมพูดคุยในระหว่างการสัมภาษณ์ด้วย ทำให้บรรยากาศในการสัมภาษณ์เปลี่ยนไป คือมีความเป็นกันเองมากขึ้นแต่มนต์เปลี่ยนจากการแสดงความรู้สึกเป็นการแสดงความคิดเห็นเสียเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยจึงยุติการสัมภาษณ์ในระยะเวลาหนึ่งเมื่อเพื่อนของมนต์กลับไปแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยต่อโดยกล่าวถึงความจำเป็นของการศึกษาประสบการณ์ดังกล่าว และกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จากนั้นจึงดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

อำพล (นามสมมุติ) เป็นชาย อายุ 45 ปี รูปร่างสูง สวมสูท ดูแข็งแรง ผิวสองสี ใบหน้าคม เข้ม สีหน้าขรึม แต่มีอาการซึม พูดเสียงดังฟังชัด บุคลิกคล่องแคล่ว แต่งกายในชุดลำลองใส่เสื้อยืดกางเกงขาสั้น พูดคุยกับผู้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง เป็นกันเองมาก จริงใจและยินดีเข้าร่วมในการวิจัยเป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์ อำพลได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

รับรู้ข่าวสาร และรับรู้ถึงความไม่โปร่งใสของรัฐบาล และได้รับผลกระทบจากการบริหารประเทศแบบทุจริตด้วยจึงต้องการไปร่วมแสดงออกทางการเมือง “ยิ่งเห็นตามโลกก็ยิ่งกว้างขึ้น อ่านก็ไปเจอ นี่ไม่ดีนะ นี่ไม่ถูกต้องนะประกอบกับตัวเองโดนผลกระทบจากปี 44 (ชื่อนักการเมือง) ทำให้เรามีผลกระทบด้วย ตอนนั้นเกี่ยวกับเรื่องตลาด ตลาดหุ้น เราก็เข้าไปเกี่ยวกับพวกนั้นเราเห็นนี่ว่าพฤติกรรมนี้มันพฤติกรรมคนซีโง่งนี่หว่า” และทนไม่ได้ที่เห็นการใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุม ต้องการช่วยเหลือผู้ชุมนุมที่ถูกทำร้าย “เราตามข่าวสารที่หาที่ใหญ่อยู่เลยแต่ดูอยู่ดูเขาถ่ายทอดสด ดูบีบ คนชุมนุมเนี่ยมา มันให้นักเลงมาไล่ตบไล่ตีเขาข้างหลังแล้วเอาหินขว้างเห็นแล้วเราทนไม่ไหว นี่ก็ออกมัย บินมาเลย”

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ก่อนที่อำพลจะถูกยิงด้วยระเบิดแก๊สน้ำตาในช่วงเช้า อำพลยังคิดอยู่ว่าจะกลับไปอาบน้ำที่คอนโดก่อนแล้วช่วง 10.00 - 11.00 น. ค่อยมาชุมนุมใหม่ แต่ยังไม่ทันที่จะได้กลับบ้าน อยู่ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็เข้ามา การที่อำพลบาดเจ็บถูกยิงเป็นคนแรก เพราะเดิมที่อยู่ข้างหลังแต่เมื่อได้ยินคนพูดกันว่าข้างหน้า จะมีรั้วกันระหว่างตำรวจกับคน แต่ข้างหน้าไม่ค่อยมีคนให้ไปช่วยหน่อย แม้คนอื่นจะไม่ได้พูดกับตนแต่เมื่อได้ยินดังนั้นจึงอาสาจะอยู่แถวหน้าเป็นแนวกันให้

“พอเห็น บัง! นัดแรก ได้ยินเสียงพีก็วิ่งเข้าไปเลยนะ กลับไปช่วยเขาไงเพราะเขาบอกว่า อย่าไปไหนนะ ต้องช่วยเขาเพราะว่าถ้าด้านแรกแตกมันเหมือนจิตวิทยาอะถ้าด้านแรกแตกมันจะโดนไปเรื่อยๆ เราก็ไม่คิดนะคิดว่าเป็นแก๊สน้ำตามันคงเควี้ยงมา บัง! ก็วิ่งไปข้างหน้าไปอยู่แถวหน้า ได้ยินเสียง บัง! บังที่ 2 ได้ยินเสียงประมาณ 4 นัดอะแล้วมันเข้าตรงนี้ไง (ชี้บริเวณสี่ข้าง) บังแล้วหมอบก่อนมันเข้าตรงนี้ ก็เข้า! เลือดนี่หว่า คนแรกเลย” หลังจากโดนยิงนัดแรก อำพลเล่าว่าบรรยากาศเหมือนสงครามมีเสียงปืนดังอื้ออึงไปหมดแต่กระนั้น อำพลก็วิ่งสวนเข้าไปเพื่อดำตำรวจ “วิ่งฝ่าไปอีก บังๆๆ พีก็ดำมันนะด่าแรง โทษนะ ไอ้เหี้ย มึงยิงอะไรกันนักหนาอะ คนนะเว้ย! ดำมัน” ในขณะนั้น อำพลรู้สึกโกรธมาก แต่ก็ไม่มีผลอันใดเสียงระเบิดดังขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง 20 กว่านัด แล้วก็ดังเรื่อยๆนะ “ดังบังๆๆ หูอื้อนะ” เมื่อถามถึงความรู้สึกเจ็บ ในขณะนั้นอำพลยังไม่รู้สึกเจ็บมีแต่ความรู้สึกชา หลังจากนั้นก็มีคนพาไปส่งโรงพยาบาล ด้วยมอเตอร์ไซด์โดยนั่งประคองแขนตัวเองที่บาดเจ็บจากการถูกยิง

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

กระดูกแตก เนื้อบริเวณท้องแขนข้างขวาเปิด บริเวณข้อศอกเอ็นขาดต้องใช้ฉีดยึดไว้ เป็นรูทะลุบริเวณสี่ข้างเกิดจากแรงสะเทือนระเบิด

การรักษาตัว

ช่วงรักษาตัวแม้จะต้องพบกับความเจ็บปวดทรมานแต่บางครั้งก็ต้องฉีดยาระงับประสาทเพื่อคลายความเจ็บปวด แต่ถ้าช่วงไหนยังพอทนได้อำพลจะพยายามบอกตัวเองว่าไม่เจ็บ “สมมติว่ามันเจ็บใช้มัย บอกไม่เจ็บนะๆๆ ท่องๆ ไป เหมือนเด็กๆ เจ็บมากก็เบาลงมา แต่ถ้าบอก อู๊ เจ็บมาก มันก็ยังเจ็บอะ ใช้มัย ถ้าบอกไม่เจ็บๆ มันก็เหมือนกับลืมไป แต่บางที่เราดูแล้ว ชิดสักหน่อย” หลังจากนั้นต้องทำกายภาพบำบัดโดยการช็อตไฟฟ้าเพื่อให้เอ็นงอกขึ้นมา และรักษาบาดแผลทั้งแขนและขาที่เกิดจากระเบิดแก๊สน้ำตา “เขาบอกเอ็นงอกเดือนหนึ่งหรือ 3-4 เซนต์อะไรอย่างนี้ แต่ตอนนี้มันยังไม่ถึง พอมาไม่ถึงตรงนี้มันก็ลืบต้องช็อตไฟเพื่อเลี้ยงกล้ามเนื้อให้กล้ามเนื้อไม่ฝ่อ”

อำพลเล่าถึงบรรยากาศในการชุมนุมว่าผู้คนเป็นมิตรกันมาก มีน้ำใจให้แกกัน ในวันที่ไปร่วมชุมนุมไปคนเดียวแต่เมื่อเข้าไปในนั้นได้พบเพื่อนและมิตรภาพมากมาย คั่นก่อนโดนระเบิดยังได้พบเพื่อนร่วมอุดมการณ์ต่างรุ่นอายุ 70 กว่า

ร่องรอยความบาดเจ็บสูญเสียในปัจจุบัน

ปัจจุบันต้องไปพบแพทย์เพื่อตรวจเช็ค เส้นเอ็น และยังต้องช็อตไฟฟ้าเพื่อกระตุ้นไม่ให้แขนลีบ สามารถใช้แขนได้เกือบเช่นเดิม “ทุกวันนี้เมื่อวานตีแบดเรายังปวดๆ อยู่เลย ตรงนี้ (ข้อศอก) มันมีน้ำอืดอยู่” และมีแผลเป็นที่แขน ขา ซึ่งถือว่าดีกว่าเดิมมาก เพราะเดิม “เมื่อก่อนไม่ได้นะ

เดี๋ยวนี้เริ่มดีขึ้น เหยียบบาททำไม่ได้ กำแล้วร่วงๆ เมื่อก่อนขับรถไปทางด่วนนะรับตั้งค้ทอนรับไม่ได้”

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

วิถีชีวิตของอำพลเปลี่ยนไปมากกล่าวคือ หลังอาการบาดเจ็บเขาได้มีโอกาสอยู่กับตัวเอง ได้คิดและทบทวนชีวิต ประกอบกับอาการบาดเจ็บทางกายทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างเดิมซึ่งทำให้การดำเนินชีวิตของอำพลเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น “เมื่อก่อนทำงาน เดี่ยวนี้ไม่ได้ทำ แต่ก่อนเปิดร้านผ้า ทำงานอยู่กับแสงสีเดี๋ยวนี้ก็อยู่กับธรรมชาติมากขึ้น แล้วก็ออกกำลังกาย ตอนนี้นั่นออกกำลังกายทุกเย็นแล้วก็จับ (ซีไปที่คุณแม่) ออกกำลังกายด้วยลดความอ้วน” นอกจากการใช้ชีวิตแล้วในเรื่องแนวความคิดการมองโลกของอำพลก็เปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ จากมืด เป็นสว่างจากแคบเป็นกว้าง “ชีวิตเปลี่ยน เปลี่ยนจากคนไม่เอาอ่าว จากคนคิดแคบๆ คิดถึงแต่เรื่องส่วนตัวกลายเป็นคนคิดกว้างขึ้น อย่างคนแถวนี้มีอะไรเราก็ช่วยเขาหมด ยินดีจะช่วยเขากว้างขึ้นจะทำให้ใจเรากว้างขึ้น ต้องยอมรับว่าพันธมิตรเขาสอนเรา”

ในด้านสังคม ช่วงแรกๆ ที่มีรอยแผลเป็น อำพลกังวลถึงการใส่กางเกงขาสั้นออกกำลังกาย กลัวคนถาม อายแผลเป็น แต่เมื่อเวลาผ่านไปทำให้ไม่กังวล ไม่กลัวอีกต่อไป “มาวันแรก เป็นห่วงนะกลัวเขาจะถาม นึกออกมั๊ย ใส่ขายาวดีมั๊ย ผ่านไป3วัน ประมาณอาทิตย์หนึ่งนะ อู๊ย กางเกงขาสั้นเราเยอะอะ มีประมาณ 7-8 ตัวให้ไปซื้อกางเกงใหม่แล้วขาสั้นทำไงอะ โอ๊ย ไม่อายแล้ว ไปอายอะไรอีก เอาเงี้ย ก็เดินไปอย่างเนียนก็มองอะเนอะ”

ความสะเทือนใจ

อำพลกล่าวว่าในช่วงแรกของการรักษาตัวจากเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ยังคงอาการต่างๆ ดังนี้ “เสียงระเบิด ยังอึ้งนะ ยังก้อง ตอนนอนโรงพยาบาลนี่ยังก้องอยู่นะ ... จำได้แต่ไม่เคยฝัน อาจจะมีฝันแต่จำไม่ได้ แต่ว่าเสียงระเบิดอะยังติดอยู่ในหู” แต่เมื่อผ่านช่วงเวลาการรักษาตัวประกอบกับได้ตกตะกอนความคิดและสิ่งต่างๆ จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยไม่พบว่าอำพลจะมีอาการความสะเทือนใจใดๆ

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

จากการผ่านประสบการณ์ชีวิตมาอย่างโหดโชนทำให้อำพลได้เห็นแง่มุมการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป การได้พักฟื้นรักษาตัวที่โรงพยาบาล ประกอบกับมีกลุ่ม สันติอศิกนำหนังสือธรรมะมาให้อ่าน ได้รับกำลังใจจากประชาชนผู้มาเยี่ยมอย่างล้นหลาม ทำให้อำพลได้เห็นแง่มุมที่ดีในสังคมที่ชีวิตช่วงก่อนไม่ค่อยได้ประสบนัก จึงได้เปลี่ยนมุมมองชีวิตจาก มืดเป็นสว่าง จากแคบเป็นกว้าง ด้วยหลายปัจจัย กล่าวคือ กำลังใจจากเพื่อนร่วมชุมนุมและประชาชน “บางคนมาถึงมายืนดีใจข้างเดียว “ดีใจมากค่ะ” เราก็งง อะไรอย่างนี้มันมีคนอย่างนั้นเลยหรอ งงนะ ไม่เคยเจอ ... ไม่รู้จักกัน

แล้วมายืนให้กำลังใจข้างเตียง ชื่อของมาให้ชื่อนมชื่อน้ำ อะไรวะเนี่ย” มีความช่วยเหลือจากสมเด็จพระราชาธิบดี “เราเป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ตอนนั้นนะ ออกมาไม่เสียสักบาท” เนื้อหาในหนังสือธรรม “ตั้งแต่นั้นมาเขาก็เอาหนังสือพระมาให้อ่าน เรายอนอยู่เราก็อ่านไปด้วยก็เลยครึ่งหนึ่งใจเราก็เหวี่ยงมาทางนี้ ทำอะไรที่ดียุ่ทำอะไรเพื่อสังคมมันก็ช่วยได้เยอะอย่างน้อยใจเรามันก็ไม่ฟุ้งซ่าน ใจเราก็ไม่คิดอะไรที่มันแค่อุ่ไปวันๆ หนึ่ง” และที่สำคัญคือ การตระหนักรู้ เข้มแข็งได้ด้วยใจตนเอง “ต้องบอกว่าได้ด้วยตัวเองจากประสบการณ์ของตัวเองเหมือนกับว่ามันเป็นช่วงจังหวะชีวิตอะ โดยลำพังเราก็มีภูมิอยู่แล้วเราเคยอยู่ด้านลบอะ เราเห็นอะไรลบๆ มาตลอดพอวันหนึ่งเรามาเจอบวก เออบวกมันดีกว่าลบแน่นอน มันเห็นอะ ใสอะ บวกมันดีกว่า” รวมถึงเลื่อมงแง่ดีในชีวิตอีกด้วย “เปลี่ยนไป ไม้รู้ละ คิดว่าดี หนึ่ง ดี ใจดีขึ้น อันนี้ไม่ได้ชมตัวเองนะ แล้วก็ีเหตุผลมากขึ้น มองโลกในแง่ดีมากขึ้น ช่วงเวลาคนเราร้ายๆ นะจะมองในแง่ร้ายแต่ถ้าเวลาเรามองในแง่ดี แล้วมันจะช่วยให้ใจตัวเองเบิกบานขึ้น”

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 เวลา 11.00 - 13.00 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 20 นาที (เวลาในการรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน 40 นาที) สถานที่ในการสัมภาษณ์คือ บ้านพักของอำพลในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

บรรยากาศในการสัมภาษณ์

การมาสัมภาษณ์ที่บ้านของผู้ให้ข้อมูลโดย ก่อนเข้าในตัวบ้านผู้วิจัยรู้สึกเกรงใจอำพลมาก แต่ได้รับการต้อนรับจากอำพลและครอบครัวเป็นอย่างดี บรรยากาศบ้านของอำพลร่มรื่น น่าอยู่ เป็นบ้านขนาดกลางที่มีความสะดวกสบายบรรยากาศอบอุ่น บรรยากาศสัมภาษณ์ เป็นไปอย่าง เป็นกันเองมาก เนื่องจากอำพลและครอบครัวเชิญให้ผู้วิจัย ร่วมรับประทานอาหารเที่ยงก่อนการสัมภาษณ์ ในระหว่างนั้นมีการสนทนากันในเรื่องต่างๆ ทำให้ ทั้งอำพลและผู้ให้ข้อมูลมีสัมพันธภาพอันดี คู่กันเคยกันแล้ว ในการถามคำถามและตอบคำถามจึงเป็นไปอย่างราบรื่นอำพลเล่าประสบการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้อย่างชัดเจน เต็มไปด้วยเรื่องราวที่ทั้งซาบซึ้งใจ และสนุกสนานแม้จะเป็นประเด็นที่เครียด จริงจัง ก่อนกลับได้มีการกล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึกให้แก่อำพล

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

อนงค์ (นามสมมุติ) เป็นหญิง อายุ 53 ปี รูปร่างท้วม ตัวเล็ก ผิวขาว ผมหยาว เชื้อสายจีน สีหน้ายิ้มแย้ม บุคลิกคล่องแคล่ว แต่งกายในชุดลำลองใส่เสื้อขาวกางเกงขาขาวสีขาว พูดคุยกับผู้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ เป็นกันเอง จริงใจและยินดีเข้าร่วมในการวิจัยเป็นอย่างมาก จากการ

สัมภามณ์ อนงค์ได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

ต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ รักและเคารพในองค์พระมหากษัตริย์มาก “ ชาวเห็นว่ามันรุนแรงจังเลยพียากจะเข้าไป เข้าไปตรงนั้นก็รักพ่อหลวง ใจรักพ่อหลวงอะ รักประเทศชาติ พุดๆแล้วใจก็ โหมโหพวกนั้น”

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ในช่วงเวลาก่อนเกิดเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 อนงค์ได้เข้าร่วมชุมนุมอย่างต่อเนื่อง 2 วันไปครั้งหนึ่งบ้าง ทุกวันบ้าง เป็นเวลา 4 เดือน ก่อนวันเกิดเหตุ อนงค์ได้นอนในพื้นที่ชุมนุมอยู่แล้ว เป็นระยะเวลา 10 วันในช่วงใกล้เทศกาลกินเจ ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นวันสุดท้ายพอดี อนงค์เล่าให้ฟังว่าเหตุการณ์วันนั้นวุ่นวายมากช่วงเช้าหลังจากมีการยิงประชาชนไปแล้ว อนงค์ถึงเลที่จะเข้าร่วมชุมนุมในช่วงกลางวันอีก แต่สุดท้ายก็ออกไปบริเวณอนุสาวรีย์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ อนงค์นั่งร่วมชุมนุมอยู่กึ่งกลางระหว่างท่าเนียบ ในช่วงเย็นจึงเดินไป ยังไม่ทันร้องเพลงชาติจบ แกนนำก็ประกาศว่าเหมือนจะต้องถอย แต่ฟังไม่ถนัด ยังไม่ทันได้ตั้งตัว มีการยิงเข้ามาแล้ว อนงค์คิดว่า ไม่น่าเกิดเหตุร้ายหรือจะมีการยิงกันจริงๆ จึงเดินหน้าและเอาผ้าคลุมศีรษะให้เรียบร้อย ป้องกันแก๊สน้ำตา แต่แล้วยังไม่ทันได้เตรียมใจ “ไอ้โห ยังไม่ทันอะไรเลยมันยิงมาควันมันคลั่งไปหมด แล้วพี่ไม่เห็นอะไรทั้งนั้นพี่ก็นั่งคุกเข่าแล้วมันก็สะเทือนบั้งๆ ทุย เสียงนี้มันสะทอนไปหมดเลย หูนี้ฮือไปหมด หูสะเทือนเลยใจยังสั่น ตูบๆๆ เหมือนกลองมาตีเราอะกลัวจนบอกไม่ถูกอะ ยิงมาอย่างน่ากลัวชะมัด” หลังจากนั้นอนงค์นั่งทรุดอยู่กับที่ไม่ไปไหน เอามือปิดหูหลับตาแน่น เสียงปืนยังคงระดมยิงมา อย่างต่อเนื่อง พอลืมตามาอีกครั้งทุกคนหายไปหมดแล้วจึงได้แต่หมอบอยู่เช่นเดิม สักครู่หนึ่งมีตำรวจมาจับตัวขึ้นมา คิดว่าอนงค์เป็นผู้ชาย พอรู้ว่าเป็นผู้หญิงจึงปล่อย หลังจากนั้น อนงค์วิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิตจนไม่ได้สังเกตอาการบาดเจ็บของตน “แล้วเราก็อ้วววว วิ่งยังไงก็ไม่รู้บอกไม่ถูก ที่ไหนได้เลือดมันไหล ไม่มีความเจ็บเลยนะ แต่พี่นี่โชคดีนะเพราะว่าไม่โดนแรง แต่เป็นสะเก็ดอยู่ข้างใน ไอ้ ตอนนั้นพี่ฟังใจเลย พี่ก็ลุกขึ้นมาด่า วิ่งไปด่าตำรวจเลยตอนนั้น ไอ้ตำรวจชั่ว!” และในช่วงหลังรถพยาบาลก็มาช่วยไว้

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

สะเก็ดฝังอยู่ในขาเย็บหลายเข็ม

การรักษาตัว

เจ็บปวดมากเมื่อเอาสะเก็ดระเบิดแก๊สน้ำตาที่ขาออก “พีก็ไปช่วงเย็นไปให้หมอดูแลตลอด หมอเอาสะเก็ดออกไปเรื่อยๆ หูย ตอนเอาสะเก็ดออกมาเจ็บมากๆ มันฝังข้างในมาก แรงแล้วเจ็บ อีกอะไรอีกช่วงนั้นเจ็บมากๆ ”

ร่องรอยความบาดเจ็บสูญเสียในปัจจุบัน

ต้องเจ็บแผลหลายเข็ม เป็นรอยแผลเป็น ปวดขาเวลาเมื่อเดินระยะไกล

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

ช่วงเวลา 4 เดือนไม่ได้ทำงานเพราะไปทำเนียบ และต้องรักษาตัวอีก 2 - 3 เดือน กระทั่ง อาชีพค้าขายและรายได้ของตนในช่วงนั้น “ต้องเพิ่มไปอีก 2 - 3 เดือน ถึงจะไปขายของอะ ต้อง รักษาตัวรักษาขาให้หายดี แล้วก็ต้องดูแลแผลก่อนใช้มีดอะ แล้วก็ต้องไปทำเนียบแล้วต้องไปแกะ พวกสะเก็ด”

ความสะเทือนใจ

อนงค์พบว่าตนเองยังมีอาการ ตกใจ กลัว เสียงดังที่คล้ายระเบิดหลังจากเกิดเหตุการณ์ วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ในงานวันถวายพระเพลิงพระศพพระพี่นางฯ ในช่วงวันที่ 14 - 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 หลังจากเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาหนึ่งเดือน “ตอนนั้นไป สนามหลวงที่เขายิงปืนวันเฉลิมอะไรเนี่ยนะ ไอ้โห ได้ยินเสียงปืนแล้วกลัว กลัวมากๆ พอดีไปอยู่ ใกล้ๆ พอดี เขายิงให้งานพระพี่นางเราไปอยู่ใกล้ๆ พอดี เดินไปใกล้ๆ ช่วงนั้นพอดี เรากลัว ใจเรา สั่น บิงๆๆ เราไปกับลูกชายใช้มีด บอกกลัวมากๆ เลย” และในอีกเหตุการณ์หนึ่งคือ วันเฉลิม พระชนมพรรษาพระเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ. 2551 อนงค์ยังคงตกใจเสียงดังคล้ายระเบิดอยู่ “ตอนหลัง ไปอีกครั้งหนึ่งวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระเจ้าอยู่หัว พีก็กลัวแต่พีก็เดินไป แต่บอกลูกชายว่าอย่า ไปเข้าใกล้ที่เขายิงปืนมากนักนะ บอกแม่กลัว โห มันยังมาแบบบอกไม่ถูกเลยอะ หูเราอะ ใจเราอะ เหมือนกลองตี บุ่มๆๆ ” ในการสัมภาษณ์จากประสบการณ์ที่อนงค์ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังพบว่า อนงค์ สามารถเล่าได้อย่างปกติไม่ได้รู้สึกสะเทือนใจแต่อาจมีความโกรธที่ยังคงหลงเหลืออยู่ เมื่อถามถึง อาการความสะเทือนใจ อนงค์กล่าวว่ามิเป็นธรรมดาอยู่แล้วแต่เมื่อเวลาผ่านไปความสะเทือนใจก็ อาจจางหายตามเวลาไป “มันก็ต้องมีเจ็บปวดอยู่แล้วแหละ แต่ตอนนี้พีก็รู้สึกว่ พีแบบว่ามันก็ยัง สะเทือนใจอยู่ตลอดเวลาแต่ว่ามันจางอะ มันจางไปแล้ว เพราะว่าพีไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นตั้ง นานแล้ว”

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

การไปร่วมชุมนุมนั้นเป็นความตั้งใจที่อนงค์จะทำเพื่อในหลวง แม้ว่าจะเจ็บปวดแต่ก็ภูมิใจ ที่ได้เข้าร่วม “คิดว่าเราทำเพื่อชาติทำเพื่อพ่อหลวงเราก็ดีใจแล้ว มันก็มีปลื้มอยู่ตลอดเวลาอะ”

นอกจากความรักความภูมิใจเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำแล้ว อนงค์ยังคิดในทางบวกว่าดีกว่าคนอื่นที่เขาบาดเจ็บมากกว่านี้ “คนอื่นยังเยาะกว่านี้ นอนอยู่เป็นเดือนๆเกือบปี” นอกจากนี้ความช่วยเหลือจากเพื่อนผู้ร่วมชุมนุม พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระราชาธิบดี ที่เป็นกำลังใจแก่นงค์แล้ว การไหว้พระสวดมนต์มีพระเป็นที่พึ่งทางใจก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้อนงค์ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากมาได้

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 เวลา 12.00 - 13.15 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 15 นาที (นับพบกันตั้งแต่เวลา 10.30 น. ระยะเวลาในการรับประทานอาหารกลางวันและเวลาเดินทางไปสถานที่สัมภาษณ์ รวม 1 ชั่วโมง) สถานที่ในการสัมภาษณ์คือ สวรมณีนาค

บรรยากาศในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนัดพบอนงค์ที่ป้ายรถเมล์ใกล้บ้านพักของอนงค์ แต่เนื่องด้วยในบริเวณนั้นไม่มีสถานที่ที่สะดวกในการให้สัมภาษณ์และเพื่อความเป็นส่วนตัวในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและอนงค์จึงเดินทางไปสัมภาษณ์ที่สวนสาธารณะแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯซึ่งไม่ไกลจากจุดนัดพบนัก ในระหว่างเดินทางไปสวนสาธารณะได้แวะรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน ทำให้เกิดความคุ้นเคยและมีสัมพันธภาพที่ดีก่อนการสัมภาษณ์ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จจึงเดินทางไปสวนสาธารณะแห่งนั้นระหว่างนั้นได้มีการพูดคุยกันถึงเรื่องเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 และเรื่องส่วนตัวหลายประเด็น จนถึงเวลา 12.00 น. ผู้วิจัยจึงได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และจริยธรรมในการเก็บข้อมูล บรรยากาศในการสัมภาษณ์เป็นไปอย่างราบรื่น สัมภาษณ์กันที่เก้าอี้ริมทางเดินในสวนสาธารณะ แต่ในบางครั้งที่มีผู้คนเดินผ่านหรือออกกำลังกาย อนงค์จะลดเสียงลงเมื่อพูดถึงการเรื่องการชุมนุมทางการเมือง เวลาประมาณ 12.20 น. เนื่องด้วยผู้คนที่พลุกพล่านทำให้ออนงค์ไม่สามารถให้กล่าวถึงเหตุการณ์ดังกล่าวได้อย่างสะดวก ผู้วิจัยจึงขออนุญาตย้ายที่เพื่อให้อนงค์มีความเป็นส่วนตัวและสะดวกใจที่จะกล่าวถึงประสบการณ์ในเหตุการณ์วันนั้น ผู้วิจัยและอนงค์จึงย้ายไปสัมภาษณ์ในสวนสาธารณะ ซึ่งมีความเป็นส่วนตัว ท่ามกลางหมู่แมกไม้ มีเสียงนกร้อง และบรรยากาศอันเป็นธรรมชาติที่ร่มรื่น

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9

จ้าง (นามสมมุติ) เป็นชาย อายุ 64 ปี รูปร่างท้วม สูง ผิวสองสี ผมสั้นสีขาว มีเชื้อสายจีน สีหน้ายิ้มแย้ม บุคลิกคล่องแคล่ว แต่งกายในชุดอยู่บ้าน ใส่กางเกงขาสั้น พูดคุยกับผู้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ เป็นกันเอง จริงใจและยินดีเข้าร่วมในการวิจัยเป็นอย่างมาก จากการสัมภาษณ์ จ้าง

ได้เล่าถึงประสบการณ์ของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

ตระหนักว่าตนเกิดในแผ่นดินไทยและรักในหลวงมากไม่ต้องการให้ใครมาจาบจ้วงสถาบันพระมหากษัตริย์ “เหตุผลที่เข้าร่วมอย่างทีบอก เขาดูหมิ่นในหลวงกับราชินี อย่างอื่นผมไม่สนอยู่แล้ว ถึงผมเป็นลูกคนจีนเกิดเมืองไทยผมก็รักในหลวง”

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

จำมักไปชุมนุมร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมชุมนุมเป็นประจำอยู่แล้ว ในช่วงที่มีการชุมนุมก่อนเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จำไปร่วมชุมนุมทุกวัน จนวันสุดท้ายวันที่ 6 จำอยู่บ้านคิดว่าไม่ไปแต่ช่วงได้ดูโทรทัศน์เห็นนักศึกษาไปชุมนุมที่รัฐสภา ตนจึงคิดว่าเราไม่ไปไม่ได้จึงแต่งตัวไปร่วมชุมนุม แต่ภรรยาเป็นห่วงทักท้วงดิ่งกางเกงไม่ให้ไป ด้วยความมุ่งมั่น จำก็ดิ่งกางเกงกลับเพราะลูกไปชุมนุมแล้วตนจะไม่ไปได้อย่างไร เมื่อไปทำเนียบ จำนั่งฟังแกนนำขึ้นเวทีถึง 3.00 น. จน 5.00 น. มีคนขอกำลังผู้ร่วมชุมนุมไปอยู่ที่ประตูหนึ่งประมาณ 200 คน ฝ่าจนถึง 6.00 น. เนื่องจากมีคนแจ้งเตือนว่าตำรวจอาจบุกมาบริเวณนี้ จำจึงฝ้ายามจนถึง 13.00 น.และกำลังจะโทรบอกทางบ้านว่ากำลังจะกลับบ้าน ก่อนกลับได้เดินไปที่รัฐสภา ประมาณ 14.00 น. ยังไม่ทันตั้งตัวก็ถูกยิง “พอยิงมา ยิ่งแก็สน้ำตาผสมระเบิดนั่นแหละ เราก็มีเก็บขวดน้ำเยอะเยอะ เอามาปาดันระเปิดมันไง ไหนได้ มันยังมาปั๊บ ใ้อ้โห ลูกระเบิดมันวิ่งมาหาเราเลย กระเด็นไปเลย เสื้อผ้าเอเย กางเกงเอเยไม่มีเหลือเลย ขาดกระจุยกระจายหมด”

ความบาดเจ็บที่จำได้รับนั้นสาหัส นั่นคือ เข้าหลอดลักษณะคล้ายขาขาด อัมตะฉีกขาด เนื้อขาด้านในทั้ง 2 ข้างแหว่ง ขาด้านในฉีกขาด ต้องตัดเนื้อจากบริเวณอื่นมาปะ ครั้งแรกที่จำเห็นสภาพร่างกายของตนเองถึงกับร้องขึ้นมาว่า “เอ๊ย ขาถูกหายไปไหน?” นอกจากนี้ก่อนจะไปถึงความช่วยเหลือจากแพทย์ มีเพื่อน 3-4 คน ที่อยู่ข้างๆ จำ พาจำหิ้วขึ้นเปลทหารไปหารถพยาบาล เมื่อหิ้วไปถึงครึ่งทาง อาจด้วยความรีบและความกลัวของเพื่อนที่ต้องคอยหลบเสียงปืนทำให้จำหล่นจากเปลลงไป นอกจากนี้จำยังต้องทนทรมานกับความแสบร้อนของสะเก็ดระเบิดแก็สน้ำตาที่ทิ่ม แต่จำกล่าวว่ายังถือว่าโชคดีที่ทิ่มไม่เป็นไรเพราะ มีเบ้าหนึ่งปิดท้องเอาไว้ จึงบาดเจ็บแค่เพียงเท่านั้น “ผมมีเบ้าอยู่อันหนึ่งมันกันท้องได้ เบ้ามันมีของใส่เยอะเยอะ มีน้ำ มีเลือด มีแวนตา มันเลยกันไว้เป็นรูเบ้าเรือเลยนะท้องไม่เป็นไร แต่สะเก็ดเต็มไปหมด หูย..หูเอ๊ย มันร้อน ไม่รู้จะร้อนยังไง เขาหิ้วผมมาผมบอกขอเอาน้ำมาใส่ให้หน่อย มันร้อนจริงๆ ”

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

เขาหลุดเข้าไปข้างหลัง อัดมะมันฉีกขาด เนื้อชาด้านในทั้ง 2 ข้างแหว่ง และรอยสะเก็ดระเบิดแก๊สน้ำตาที่โดนท้องของข้าง ทำให้ปวดเสบบปวดรื้อนอย่างมาก “ข้างนี้มันออกไปฝั่งโน้นนะ (เข้าชาขวางอพับไปด้านหลัง) หัวเขานี้มันหลุดไปเลยนะ มันไม่ขาดแต่มันหลุดไป ผมหายไปปึบ ผมลุกขึ้นมาทันทีเลย เอ๊ยผมหายอะ ผมร้องว่า ขาถูกหายไปไหน? หาไม่เจออะ”

การรักษาตัว

เมื่อไปถึงโรงพยาบาลและเข้าไปห้องฉุกเฉิน ข้างไม่หายใจแล้วซ้ำยังถูกตีป้ายสีตัวว่าเป็นผู้เสียชีวิตแล้ว สักครู่มีคนจะเข็นเตียงข้างไปห้องเย็นสำหรับเก็บศพ โชคดีที่พยาบาลมาเห็นและบอกข้างยังไม่ตายจึงได้นำตัวไปรักษาตัวต่อไป ในขณะที่ล้างแผลข้างเล่าว่า “โอ้โห...ตอนที่ทำมันไม่มีเลือดอะ มันเป็นสะเก็ดระเบิดเต็มไปหมด แล้วตอนที่ล้างอะไรเสร็จ...เนื้อมันหายไปครึ่งหนึ่งอะ เนื้อ 2 ข้าง (ซึ่งที่ชาด้านในทั้ง 2 ข้าง) เนื้อนี้เป็นรูบ่อเรือเลย ลึกลงแต่เขาเอาเนื้อจากฝั่งนี้มาปะหมด เนื้อไม่ขึ้นแล้ว โอ้หุย ประมาณอาทิตย์หนึ่ง เพราะผมเป็นเบาหวานด้วย เนื้อมันเลยเหลือไปหมอบ หมอบบอกตายแน่ไม่รู้จะทำยังไง”

ข้างรักษาตัวด้วยการเอาบัวหิมะมาแปะแผลไว้ซึ่งได้ผลดี แต่เมื่อต้องล้างแผล ได้รับความเจ็บปวดทรมานมาก “มันเจ็บจริงๆอะ เจ็บทุกอย่างเวลามาล้างแผลนะเธอไม่รู้จะเนี่ย หัวเข่าข้างในนี้มันไปเวลาเขาล้างเขาล้างไปถึงข้างใน มันเจ็บ ทรมานไม่รู้จะเจ็บยังไง” อีกทั้งยังต้องกักขังนอนเป็นเวลา 54 วัน ในการรักษาแผลที่ชาด้านในแล้วเอาเนื้อบริเวณอื่นมาปะ นอกจากนี้ข้างยังต้องทนกับความเจ็บปวดที่ได้รับจากการใช้ยาระงับความเจ็บปวดเพราะมีผลข้างเคียงทำให้การขับถ่ายไม่ปกติ “เจ็บแผล ที่นอนอยู่จะ มันเฉยๆ อะ มีแต่ว่าขอยาแก้ปวดมากิน แต่ยาเม็ดไม่กิน ฉีดมันจะหายปวดเร็ว แต่ฉีดแล้วมันจะอุจจาระลำบาก อุจจาระมันจะแข็ง กินนะอุจจาระได้ ถ้าฉีดมอร์ฟีนแก้ปวดก็ไม่ออก อูย ต้องเอามือเข้าไปล้วง ล้วงก็ไม่ได้อีก ต้องใช้วาสลีนทาแล้วเข้าไปล้วง เบ่งยังไงก็ไม่ออก...มืออยู่ครั้งหนึ่งฉีไม่ออกเหมือนกัน ฉีไม่ออกทรมานมันต้องสวน” เป็นระยะเวลาเกือบ 2 เดือน ที่ยาวนานและทรมานสำหรับข้างมาก

ร่องรอยความบาดเจ็บสูญเสียชีวิตในปัจจุบัน

อาการในปัจจุบันหัวเข่ามีน้ำออกบริเวณข้อ “นี่มีน้ำต น้ำตที่มทะเลดูมันเป็นรูหนึ่งแล้วน้ำหล่อลื่นหัวเข่ามันจะไหลผมก็ปะมันไว้เพื่อจะมามาหาหมอนเอน มันก็ยังไหล” และแผลเป็นบริเวณข้างด้านใน มันพองเมื่อโดนความร้อน เช่นเวลาซื้อกับข้าวร้อนๆ แล้วแผลโดนขา “ตอนเช้าๆ ไปซื้อกับข้าว ถ้ามันร้อน อุณหภูมิเดียวมันพองเลย ข้างในมันจะเป็นน้ำเหมือนโดนน้ำร้อนลวกเขาแล้วเป็นแผลอีกแล้ว มันไม่มีเนื้อจริงของมันไงมันเป็นเนื้อเทียมมาปะเฉยๆ มันพองตัวขึ้นมาเลย”

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

ปัจจุบันไม่ได้ทำอาชีพเดิมคือขับรถจักรยานยนต์รับจ้างแล้ว เนื่องจากแม่จะขับรถจักรยานยนต์ได้แต่ไม่สามารถสตาร์ทเครื่องด้วยเท้าขวาได้ “ได้ฮะ ออริได้ซี้ได้ ถ้าสตาร์ทต้องสตาร์ทขาซ้าย ขาขวาสตาร์ทไม่ได้มันสะเทือน มันไม่มีแรงจะกระแทกกับมัน กระแทกไม่ลง รถแกงก็ขับได้ ไปต่อใบขับขี่สาธารณะที่จะขับแท็กซี่ผมเคยขับแท็กซี่มาเหมือนกัน ทุกอย่างที่ผมหึงมามันเป็นงานที่ดีๆ หึงนั่น” ชีวิตประจำวันของจ๋าง คือเป็นพ่อบ้านและเก็บขวดหรือพลาสติกไว้ขาย

ในช่วงรักษาตัวเป็นช่วงที่ลำบาก แต่ก็ทำให้จ๋างได้พบกัลยาณมิตรซึ่งเป็นเพื่อนผู้ร่วมชุมนุม เพื่อนเหล่านี้เป็นกลุ่มสังคมที่จริงใจซึ่งหาไม่ได้จากเพื่อนที่เคยทำธุรกิจร่วมกัน

ความสะเทือนใจ

เมื่อผู้วิจัยถามจ๋างเกี่ยวกับอาการฝันร้ายของตน จ๋างตอบว่าไม่มี เนื่องจากผ่านประสบการณ์การผ่านวิรกรรมเหล่านี้มามากมายตั้งแต่ครั้ง 14 ตุลา และเหตุการณ์ที่ตนต้องบาดเจ็บมาตั้งแต่วัยเด็กอีกมากมาย “ผมไม่มีเลยผมปกติ ไม่มีจริงๆ เพราะผมผ่านพวกกายกรรมพวกนี้มาเยอะแล้ว” ในช่วงที่รักษาตัวมีจิตแพทย์มาถามอาการว่ามีความรู้สึกเช่นไรสะเทือนใจหรือไม่ เสียใจบอกไว้ในตอนนั้นก็ไม่มี โดยเล่าว่า “เขาเห็นเรานั่งสบายไม่มีอะไร ถามว่ามีอาการทางจิตหรือเปล่า เขามาถามว่ามันมีอะไรทางจิตอะไรเปล่ามีฝันร้ายอะเปล่า นอนๆ มีอาการผวาผัย ไม่มี ไม่ต้องกลัว ไม่มี ผมไม่มีอยู่แล้วสบาย” ซึ่งจากการสัมภาษณ์เสียใจแล้วเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างปกติ ไม่มีความรู้สึกสะเทือนใจใดๆ จะมีก็เพียงความเสียดยายหา “เสียใจอย่างเดียว ซาบซึ้งไม่ต้องเป็นอย่างนี้ แค่นั้นเอง”

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

จ๋างกล่าวแก่ผู้วิจัยว่า สิ่งสำคัญที่ทำให้ตนสามารถผ่านเหตุการณ์ต่างๆ มาได้นั้นคือ ความเข้มแข็งจากจิตใจตนเอง “อยู่ที่ใจเราจริงๆ คนที่จะสู้ไม่สู้อยู่ที่ใจเราจริงๆ ใจพ่อผมสู้มาตั้งแต่หนุ่มจนแก่... พ่อผมทำงานหนัก หนักมาก ผม ผมสู้! อย่างหนักๆ ผมก็สู้” อาจกล่าวได้ว่า ประสบการณ์อันโหดโผนผ่านความยากลำบากและความเจ็บปวดในชีวิตที่เคยประสบเป็นภูมิคุ้มกันให้ตนได้เป็นอย่างดี แต่กำลังใจและปัจจัยอื่นๆ ก็มีส่วนทำให้จ๋างเข้มแข็งขึ้นจากเหตุการณ์ความสูญเสียในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้แก่ พระเมตตาจากสถาบันพระมหากษัตริย์ ความห่วงใยจากครอบครัว และเพื่อนร่วมชุมนุม

วัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 เวลา 11.00 - 12.30 น. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง 30 นาที สถานที่ในการสัมภาษณ์คือ บ้านพักของจ้าง มีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

บรรยากาศในการสัมภาษณ์

เมื่อไปถึงบ้าน จ้างให้การต้อนรับเป็นอย่างดี ให้ความเป็นกันเองและเต็มใจในการสัมภาษณ์มาก บริเวณบ้านเป็นทาวน์เฮาส์ ภายในบ้านมีของสะสมมากมาย ส่วนหนึ่งเป็นขวดพลาสติกที่จ้างนำไปขาย ในช่วงแรกของการสนทนามีการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดเบื้องต้นในการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นการสัมภาษณ์เป็นไปได้อย่างดี แต่อาจมีบางครั้งที่สมาชิกในบ้านลงมาทำธุระชั้นล่าง เนื้อหาที่เล่าในบางช่วงจึงไม่ต่อเนื่อง ขณะที่สัมภาษณ์ไปนั้น จ้างดูโทรทัศน์ช่องการ์ตูนที่ตนดูเป็นประจำไว้ จึงมีเสียงโทรทัศน์แทรกเข้ามาในหลายช่วงและมีอยู่ช่วงหนึ่งที่มี แกนนำผู้ร่วมชุมนุมท่านหนึ่งให้สัมภาษณ์จึงมีการหยุดดู แล้วจึงให้สัมภาษณ์ต่อการสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างดีจนสิ้นสุดการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ความสะท้อนใจ

แม้ว่าวัตถุประสงค์ในงานวิจัยฉบับนี้จะกล่าวถึงประสบการณ์ความสะท้อนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 แต่จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประสบการณ์ความสะท้อนใจดังกล่าว ผู้วิจัยค้นพบประเด็นต่างๆที่มีความน่าสนใจ ซึ่งนำเสนอไว้ในผลการวิเคราะห์ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 5 ประเด็น โดยมีรายละเอียดในประเด็นหลัก และหมวดหมู่ดังนี้

1. แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม
 - 1.1 ความต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 1.2 ความต้องการร่วมแสดงสิทธิ์ทางการเมืองเพื่อพลังมวลชน
 - 1.3 ความต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุม
 - 1.4 ความเป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนผู้ใกล้ชิด
2. ความเจ็บปวดและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย
 - 2.1 การบาดเจ็บสูญเสียอวัยวะ
 - 2.2 ความรู้สึกที่มีต่ออาการบาดเจ็บ
3. ความสะท้อนใจจากบาดแผลทางใจที่ยังไม่ลบเลือน
 - 3.1 ความรู้สึกขณะเผชิญหน้าเหตุการณ์

3.2 การมีบาดแผลทางใจภายหลังเหตุการณ์

4. วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

4.1 การมีข้อจำกัดทางร่างกายส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

4.2 การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป

4.3 ด้านสังคม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น

5. การเติบโตภายหลังประสบเหตุ

5.1 การมีมิตรภาพ ความอบอุ่น ความหวังใจและกำลังใจ

5.2 การเห็นคุณค่าในการกระทำของตน

5.3 การมีศาสนารักษาใจ

5.4 การตระหนักในด้านดีของชีวิต

5.5 การมีความเข้มแข็งในตน

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม

ผู้ให้ข้อมูลต่างมีเหตุผล แรงบันดาลใจหรือสิ่งที่ทำให้ตนตัดสินใจเข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จากการทำข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยพบว่าประกอบไปด้วยหลากหลายสาเหตุซึ่งแบ่งเป็นหมวดหมู่ได้แก่ 1.1 ต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ 1.2 ต้องการร่วมแสดงสิทธิทางการเมืองเพื่อพลังมวลชน 1.3 ต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุมและ 1.4 เป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนผู้ใกล้ชิด ดังนี้

1.1 ความต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมเนื่องจากต้องการแสดงจุดยืนในการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงอยู่ต่อไป ไม่ต้องการให้ผู้ใดมาดูหมิ่น จึงออกมาร่วมชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“อันนี้ที่รับไม่ได้ อย่างหนึ่งวันนั้นที่พี่ตัดสินใจ 7 ตุลา! ที่ออกมาวันนั้นเขาบอกแล้วว่า เขาจะล้มล้างพระมหากษัตริย์ วันนั้นเขาบอกแล้วว่ายังไงๆจะต้องล้มล้างแน่นอน ทุกคนที่มาคือกลัวล้มล้าง ถ้ามาได้เลยนะพันธมิตร์ที่ออกมาว่าครั้งที่ออกมา เพราะสถาบันจริงๆ ไม่ได้ออกมาเพราะเหตุอื่นจริงๆนะ เรารับไม่ได้ รับไม่ได้จริงๆ”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ผมไปในฐานะที่ผมจะไปปกป้องพระมหากษัตริย์ ผมทำในฐานะที่ผมเป็นคนหนึ่งที่
อยู่ใต้พระบรมโพธิสมภาร...บอกเลยนะผมเห็นในหลวงท่านเสด็จลงมาผมน้ำตาไหล
ทุกครั้งเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“ก็จวบจ้วงใจ ผมอยู่ไม่ได้ ไม่ต้องการใครมาจวบจ้วงเกี่ยวกับเรื่องจวบจ้วงในหลวงนี้
ออกเยอะมากเลย ออกทุกวัน ...คือเรามีอารมณ์ว่า เรายังไม่ได้ว่าจะมาแก้กฎหมาย
จะมาจากจ้วงในหลวง เรายังไม่ได้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“ใจนะ ใจรักพ่อหลวง คิดว่าถ้าเราไปช่วยอย่างเนี่ย เรารู้สึกดีใจว่าเราได้ช่วยพ่อหลวง
ทำให้พ่อหลวงมีความสุข ไม่ทำให้พ่อหลวงคิดมากเกินไป ไม่อยากให้พ่อหลวงไม่
สบายพระทัย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“เหตุผลที่เข้าร่วมอย่างที่บอก เขาดูหมิ่นในหลวงกับราชินี อย่างอื่นผมไม่สนอยู่แล้ว
ถึงผมเป็นลูกคนจีน เกิดเมืองไทยผมก็รักในหลวง...เขาหัวผมขึ้นแปลผมก็ยังถือธงอยู่
ทุกวันนี้ ถึงบอกว่าใครมารังแกในหลวงราชินี ไม่ได้ พวกผมไม่ได้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่
9)

1.2 ความต้องการร่วมแสดงสิทธิทางการเมืองเพื่อพลังมวลชน

ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมเนื่องจากต้องการร่วมแสดงออกทางการเมืองตามสิทธิของ
ตนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพลังมวลชน โดยมีเหตุผลทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป
แบ่งเป็นหมวดหมู่ย่อย ได้แก่ 1.2.1 ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริตไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของ
นักการเมืองและ 1.2.2 ห่วงใยบ้านเมืองต้องการให้ประเทศชาติพัฒนา ดังนี้

1.2.1 ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริตไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของผู้นำบริหาร
ประเทศ

ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมเนื่องจากไม่อาจยอมรับหรือไม่อาจทนต่อการกระทำที่ทุจริต
ของผู้บริหารประเทศได้ รับไม่ได้กับการทำหน้าที่บริหารบ้านเมืองโดยไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรม จึง
มาร่วมแสดงสิทธิทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ศีลธรรมของเราเนี่ย ขอศีลห้าก็พอ อย่างพระมหากษัตริย์ต้องมีทศพิธราชธรรม ท่านก็มีของท่านที่ต้องทำอีก 10 ข้อ ต้องทำ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่เป็นผู้ปกครองก็ต้องมี value อีกอย่างหนึ่งที่เขาจะต้องทำที่เราอาจจะคาดหมายเขาตรงนี้มากไป เพราะทุกข้อเขาไม่มีศีลธรรมสักข้อ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“เขาไม่มีสิทธิ์มากินภาษีเราได้มากขนาดนั้น พี่มีสิทธิ์พูดไข่ม้อย เพราะพี่ก็เป็นส่วนหนึ่ง แม่พี่เป็นชาวนา พ่อพี่เป็นคนงานก่อสร้าง เสียภาษีนะ เต็มด้วยหนี้ไม่ได้ด้วยใน ขณะที่คุณไม่เสียภาษีคุณเลี้ยงได้ คุณมีสิทธิ์มีอะไรคือคุณรวยกว่า เพราะงั้นพี่ขอพูดนิดนึงแต่พอพี่พูดแล้วเขาก็ตามฆ่าพี่” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ไปโดยอัตโนมัติเลย มันเป็นความรู้สึกว่า ตั้งแต่เด็กแล้วเป็นคนที่ไม่ชอบการเอารัดเอาเปรียบกัน เราไม่ชอบความไม่ยุติธรรมในสังคม เราไม่ชอบ แล้วมันมีการเคลื่อนไหวอย่างนี้ รู้สึกว่าเราเป็นส่วนหนึ่งอะ เราเป็นแรงขับเคลื่อนเขาด้วย เราไปยื่นคนหนึ่งตรงนั้น เท่ากับหนึ่งตารางเมตรนะ พื้นที่หนึ่ง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

1.2.2 ห่วงใยบ้านเมืองต้องการให้ประเทศชาติพัฒนา

ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมเนื่องจากเป็นห่วงความเป็นไปของบ้านเมืองและเป็นห่วงอนาคตของลูกหลาน ต้องการให้ประเทศชาติพัฒนา จึงมาร่วมแสดงสิทธิ์ทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“เสียอนาคต แทนที่จะได้ประเทศที่ดีเนี่ย หรือต้องก้าวหน้าไประดับนี้ การที่เรามีรัฐบาลเฮงชวยซีโกงเนี่ยมันทำให้เราไม่ไปไหนเราถอยหลัง...แล้วลูกเราจะอยู่ยังไง...จริงๆถ้าถามว่าไปเนี่ย คนคงคิดเหมือนกันว่าบ้านเมืองจะไม่ไหวแล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“ผมคิดว่าอยู่อย่างหนึ่งว่าอะไรก็ช่างที่เมื่อรวมกันแล้วสามารถผลักดันไปได้มันจะมีพลังดีกว่าทำคนเดียว งานอะไรที่ทำเป็นทีมมันจะมีพลัง...อันนี้คือเหตุว่าเข้าไปร่วมได้ไง ยิ่งเป็นเรื่องใหญ่เราพลาดไม่ได้เลย ถ้าทุกคนวางเฉย นิ่งเฉยสังคมเรามันก็จะไม่มีทิศทาง ไม่มีอะไรชัดเจนว่าอะไรถูกอะไรผิด เลยสรุปอะไรไม่ได้...คุณก็เข้าไปร่วมแล้ว

ผลักพลังดันทิศทางไป บ้านเมืองมันก็จะพัฒนาไปเร็ว ตอนนี้มีมันคาราคาซังกันอยู่”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

1.3 ความต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุม

ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมเนื่องจากต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุมในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ความช่วยเหลือดังกล่าว แบ่งได้เป็นหมวดหมู่ย่อย ได้แก่ 1.3.1 ต้องการใช้วิชาชีพมาช่วยเหลือผู้ชุมนุม และ 1.3.2 ทนไม่ได้ที่เห็นผู้ชุมนุมถูกทำร้าย ดังนี้

1.3.1 ต้องการใช้วิชาชีพมาช่วยเหลือผู้ชุมนุม

ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมเนื่องจากต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุมในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ด้วยการใช้วิชาชีพของตนเพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนผู้ร่วมชุมนุม ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“พี่ไปในนามสมาคมศิลปินเพื่อประชาธิปไตยไปรณรงค์วัฒนธรรม เราไปสายศิลปะ ก็จะมีหลายๆสายมารวมกัน ไปช่วยเขาทำป้ายเขียนป้ายแล้วก็วาดภาพ”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“เหตุการณ์ที่ทำให้พี่เข้าไป ในเมื่อพี่เป็นพยาบาลตอนนั้นพี่จบแล้วพี่เป็นพยาบาลที่ตรงนี้ทุกครั้งเรามีความรู้ทางพยาบาลเราทำอะไรไม่ได้เลยไปอยู่ตรงนั้น พุดอะไรก็ไม่ได้สื่อสารก็ไม่ได้ สื่อสารมวลชนไปคุยกับใครเขาก็ไม่ยอมรับเราอยู่แล้วเพราะนั้นก็ทำเท่าที่ทำได้ ใช้วิชาชีพ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

1.3.2 ทนไม่ได้ที่เห็นผู้ชุมนุมถูกทำร้าย

ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมเนื่องจาก เมื่อได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 และเห็นผู้ชุมนุมถูกทำร้ายร่างกาย ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกทนไม่ได้ จึงต้องการไปช่วยเหลือเพื่อนผู้ร่วมชุมนุม ซึ่งได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

“ตอนนั้นผมรู้สึกว่่าที่ผมไปผมจะไปช่วยเหลือพวกเขา ถ้าย้อนกลับไปผมก็ต้องทำอย่างนี้อยู่ดีอะ เพราะทนดูอย่างนั้นไม่ได้... มีผู้ชายคนหนึ่งมานั่งกราบไม่ให้เข้าไป แล้วตำรวจก็ดันเข้ามา ผมรู้สึกสงสารว่าทำไมทำกันขนาดนี้คนไทยหรือเปล่า ผมก็ทนไม่ไหวถ้าทำกันอย่างนี้มันเกินไปถ้าอยู่กับบ้านก็ไม่ได้อะไร ตอนนั้นไม่รู้จะผมคิดอย่างนี้ ผมคิดว่าเขาอายุก็เยอะแล้ว แล้วต้องมาทำอย่างนี้เพื่ออะไร แล้วผมอายุน้อย

กว่าเขา ผมมานั่งอยู่เฉยๆ ผมเห็นว่าไม่ไหวแล้วผมก็เลยแต่งตัวออกไปเลย”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“ตอนที่เขาไปชุมนุมกันเห็นวัยรุ่นคนแก่คนเฒ่า มันมาไล่ตีเขาอะมันตีเขาที่ท้าย
ขบวนอะเราทนไม่ไหวสิ บิ่งขึ้นมาเลย บินขึ้นมาเลยนะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

1.4 ความเป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนผู้ใกล้ชิด

แรงจูงใจอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.
2551 เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลเป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนผู้ใกล้ชิดที่ได้เข้าร่วมชุมนุมอยู่
ก่อนแล้ว ด้วยความเป็นห่วงผู้ให้ข้อมูลจึงออกไปร่วมชุมนุม ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าว
ต่อไปนี้

“บอกให้ไปปิดกัน จริงๆตัวเองก็ไม่แน่ใจว่าจะไปหรือไม่ไปดี แต่แม่ไปแล้ว แม่ไปปิด
ล้อมตั้งแต่เที่ยงคืน อันนี้ไปเพื่อแม่...เป็นห่วงที่สุดเป็นห่วง 2 คนคือพ่อกับสามี
ปรากฏว่าเป็นห่วงแม่นะ คือแม่กลับบ้านไปแล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“แล้วคืนนั้นเราก็ชุมนุมอยู่ในนั้นทั้งคืน ที่อยู่กับเพราะเป็นห่วงเพื่อน ...บางช่วงผมต้อง
ออกมาหาหมอม เป็นห่วงเพื่อนก็ต้องเข้าไปอีก คือทั้งคืนเข้าออกเข้าออกอยู่ตลอด”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“ผมเอาเสื้อผ้ากางเกงมาใส่เนี่ย เจ้เขาอยู่บ้านเขาลากกางเกงกลับไม่ให้ไป(หัวเราะ)
ผมก็ไม่ได้ผมก็ต้องลากกลับมาใส่บอกไม่ได้ ลูกๆผมไปหมดแล้ว ผมอยู่คนเดียวไม่ได้
ผมก็วิ่งไปแท็กซี่เลยไปทำเนียบ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

2. ความเจ็บปวดและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย

อาการเจ็บปวด การสูญเสียอวัยวะ สูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกายของผู้ให้ข้อมูล
ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์เฉียดตายในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ก่อให้เกิดบาดแผล
และความรู้สึกเจ็บปวดแก่ผู้ให้ข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วย 2.1 การบาดเจ็บสูญเสียอวัยวะ
2.2 ความรู้สึกที่มีต่ออาการบาดเจ็บ โดยมีรายละเอียดและหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

2.1 การบาดเจ็บสูญเสียชีวิต

การที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จนทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดบาดเจ็บทางกาย นำมาซึ่งความไม่สมบูรณ์ทางร่างกายหรือการสูญเสียชีวิต ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“เท้ามันแหงนหายไปเลยอะคะ บางคนบอกนิ้วขาดๆ จะเอานิ้วมาต่อมันไม่ใช่อะคะ คือเท้ามันแหงนหายไปเลยอะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“นิ้วถูกเหยียบ เหลือแค่ 2 นิ้วเนี่ย (ชี้ไปที่นิ้วเท้า นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง เหลือแค่ นิ้วโป้ง และนิ้วก้อย) นิ้วมันห้อยร่องแรงไปข้างหลัง แต่พื้ไม่เห็นพื้ก็ความหาใหญ่เลยอย่างน้อยๆ ใจนึกนะ ถ้าเก็บได้มันต้องต่อได้ พื้ความหา พื้ไม่รู้ว่ามีมันห้อยร่องแรงไปข้างหลัง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ตรงคอ ตรงนี้เนื้อจะหายไปเลย (ชี้บริเวณลำคอถึงอก) เบิร์นหมดเลย โดนไฟ แล้วตรงนี้ก็ลึกลงไปถึงข้างใน เพราะคุณหมอบอกเอาเอ็กซ์เรย์คอมพิวเตอร์มาให้ดูถึงข้างใน ปอดทะลุ แล้วเนื้อตรงนี้ก็หายไปเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“เขาก็ไปตัดขาเราทิ้ง หลังจากตัดขาเราทิ้ง เราตื่นมาเราก็ หมอ ขาผมล่ะ? เขาบอกขาที่ทิ้งไปแล้ว มันและ เดี่ยวกางเกงนี้เอามั้ย? กางเกงอะ? ผมบอกไม่เอา เอาไปทิ้งให้หมดเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“ผมลุกขึ้นมาเนี่ย หาขาอยู่ ผมเห็น 2 ข้างมันเป็นสะเก็ดระเบิดไปหมดมันไม่มีเลือด มีสะเก็ดระเบิดเต็มไปหมด...ขาฝั่งนี้มันงอไปฝั่งโน้นนะ (เข่าขาขวางอพับไปด้านหลัง) หัวเข่านี้มันหลุดไปเลยนะ มันไม่ขาดแต่มันหลุดไป ...มันไม่เจ็บแล้วละ คือไอ้เนี่ยนะ (ชี้หว่างขา) อ้นทะมะมันฉีกไปด้วยละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

2.2 ความรู้สึกที่มีต่ออาการบาดเจ็บ

เมื่อผู้ให้ข้อมูลได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกเจ็บปวดจากบาดเจ็บทั้งในขณะที่เกิดเหตุและระหว่างการรักษาตัว แต่ในขณะที่เผชิญความเจ็บปวดภายในจิตใจของผู้ให้ข้อมูลย่อมมีความรู้สึกต่ออาการบาดเจ็บ

แตกต่างกัน ความรู้สึกที่มีต่ออาการบาดเจ็บจึงแบ่งได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 2.1.1 ความเจ็บปวดทุกข์ทนจากบาดแผล 2.1.2 ไม่รู้สึกถึงความเจ็บปวดจากบาดแผลสร้างความสะเทือนใจแก่ตน ซึ่งประกอบไปด้วยรายละเอียดและหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความเจ็บปวดทุกข์ทนจากบาดแผล

ผู้ให้ข้อมูลต่างก็ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทนจากบาดแผลที่เกิดจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ทั้งในขณะเกิดเหตุและระหว่างการรักษาตัว ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ปวดเลยครับพี่ ผมเคยประสบอุบัติเหตุรถล้มใช้มัยพี ชาจะฉีกเหวอะเยอะมากเย็บเยอะมากตอนนั้นมันชามันไม่เจ็บเพราะโดนเส้นประสาทแต่อันนี้มันโดนกระดูกเลย ระเบิดกระดูกละเอียดเลยอะพี่” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“มันจะเจ็บตอนที่...พอพูดตอนนี้ นึกขึ้นเลย ตอนที่เขาดูดเสมหะ ดูจนเราเห็นคนที่ดูดเสมหะเราไม่ยอมมองเลยเรานึกถึงเราเลย เราคิดว่าเขาทรมานขนาดไหน เหมือนจะขาดใจเลย สังเกตคนที่ป่วยแล้วดูดเสมหะ ทรมานมากนะ ตอนนั้นทรมานที่สุดเลย ทรมานกว่านี้อีก(ชี้ที่แผล)เพราะข้างในมันเป็นเนื้อเป็นๆ แต่ที่มันเป็นแผลแล้วมัน มันอธิบายไม่ถูก รู้สึกว่าทรมานมาก หายใจไม่ออก เหมือนจะขาดใจอะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“ห้อยเลย กระจุกกระจัง แล้วจากนั้นมา เราก็เจ็บปวดมาก เจ็บปวดมาก พวกตำรวจก็ยิงใหญ่เลย ยิงแล้วก็เดินไป (เสียงสั่นเครือ) แก๊สน้ำตาก็พุ่ง ใส้เราก็นอนอยู่ตรงนั้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“ขาเราก็เจ็บอะ เวลาเอาสะเก็ดออกก็เจ็บอะ ...พี่ก็ไปช่วงเย็นไปให้หมอดูตลอด หมอเอาสะเก็ดออกไปเรื่อยๆ หุย ตอนเอาสะเก็ดออกมาเจ็บมากๆ มันฝังข้างในมาก แรงแล้วเย็บอีกช่วงนั้นเจ็บมากๆ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“54 วัน นอนถ่างขาอย่างเนี่ย ต้องเอาหมอน 2-3ใบมาวาง โย้ย ทรมาน เดี่ยวต้องเข้าห้องผ่าตัดๆ แผลนี้ไม่รู้มันเป็นอะไร ต้องเข้าห้องผ่าตัดตลอดเวลา...มันเจ็บจริงๆ

อะ เจ็บทุกอย่างเวลามาล้างแผลนะ หัวเข่าข้างในนี่มันโบ้เวลาเขาล้างเขาล้างไปถึงข้างในอ้อ้ย มันเจ็บ ทรมานไม่รู้จะเจ็บยังไง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

2.1.2 ไม่รู้สึกว่าความเจ็บปวดจากบาดแผลสร้างความสะเทือนใจแก่ตน

แม้ว่าผู้ให้ข้อมูลจะบาดเจ็บสูญเสียอวัยวะและความสมบูรณ์ทางร่างกาย และรู้สึกเจ็บปวดจากบาดแผลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 แต่ผู้ให้ข้อมูลก็ได้รู้สึกว่าการบาดเจ็บดังกล่าวสร้างความสะเทือนใจแก่ตนเอง ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ตอนนั้นผมไม่กลัวๆ เอ่อไหนๆก็โดนแล้วกลัวไปก็เท่านั้น ผมเห็นนี้วก็อ้อมมันเหมือนจะขาด ผมก็เลยถามว่าจะขาดมั๊ยครับ เขาบอก 50 50 ถามว่าต้องตัดมั๊ย เขาบอกว่าไม่รู้ต้องดูก่อนต้องดูหมอนอีกทีหนึ่ง ผมก็โอเคแล้วก็รอมอ ... ผมไม่คิดอะไร ฉะๆอะ ไม่เห็นเป็นไร แผลนิดหน่อย อาจจะไม่เหมือนคนอื่นแต่ก็ไม่เป็นไร ผมก็ไม่ได้คิดอะไร ผมว่ามันเฉยๆ ไม่ได้รู้สึกเสียใจว่าไม่น่าไปเลย ผมไม่คิดอย่างนี้เลยนะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“ตรงนี้นั้นจะมีกระดูกอยู่ 3 ก้อน มันไม่หมดนะหมอบอกว่ามันรักษาลำบาก ตัดเลยมั๊ย เรียบอก ตัดเลย อยากตัดอะไรตัดเลย อยากตัด ตัดเลย เพราะว่าเสียไปแล้วหมอบอกอธิบายบอกว่าต่อไม่ได้ หมอบอกต้องตัดทิ้ง ก็ไม่ได้เสียใจก็ไม่ได้เสียใจอะไรเลยนะที่เสียไป” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“มีบางที่ บอก หมอไหนสักเข็มสิ คือ มันจะมีช่วงเจ็บมันก็แต่ถ้าใจเราทอ้งไม่เจ็บๆ ... มันพยายามอะ เขาว่าหลักมันอย่างนี้ใช่มั๊ยเราก็ลองทำดู อืมไม่เจ็บๆ มันก็ไม่เจ็บอะ ...สมมติว่ามันเจ็บใช่มั๊ย บอกไม่เจ็บนะๆๆ ทอ้งๆไป เหมือนเด็กๆ เจ็บมากก็เบาลง แต่ถ้าบอก อู๊ เจ็บมาก มันก็ยิ่งเจ็บอะ ใช่มั๊ย ถ้าบอกไม่เจ็บๆ มันก็เหมือนกับลืมไป” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

3. ความสะเทือนใจจากบาดแผลทางใจที่ยังไม่ลบเลือน

จากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ก่อให้เกิดความบาดเจ็บสูญเสียแก่ผู้ชุมนุมจำนวนมากนอกจากอาการบาดเจ็บทางกายที่สามารถเห็นได้จากรอยบาดแผลและความไม่สมบูรณ์ทางร่างกายแล้ว ในทางด้านจิตใจซึ่งไม่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน แต่อาจปรากฏในถ้อยคำของผู้ให้ข้อมูลที่สะท้อนความรู้สึกต่างๆในจิตใจ จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยโดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลพบประสบการณ์ความสะเทือนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือนจากผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะดังนี้

ความสะเทือนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก ความนึกคิดของผู้ให้ข้อมูลที่เกิดจากภาวะจิตใจหวนไหวที่เกิดจากการเผชิญเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้แก่ การผ่านประสบการณ์เฉียดตาย จนบาดเจ็บสูญเสียทางด้านร่างกาย การได้รับความกดดันทางจิตใจจากสถานการณ์ความรุนแรงนี้ในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ความรู้สึกดังกล่าวเกิดขึ้นในขณะที่เกิดเหตุการณ์ชุมนุมและภายหลังการเข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง โดยมีรายละเอียดและหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

3.1 ความรู้สึกขณะที่เผชิญเหตุการณ์

ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้สึกจากประสบการณ์สะเทือนใจขณะที่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์แบ่งได้เป็น 3 หมวดหมู่ ได้แก่ 3.1.1 ความรู้สึกงุนงง ตกใจ ไม่คาดคิดว่าต้องประสบความรุนแรงเช่นนี้ 3.1.2 ความรู้สึกโกรธ โมโห เจ็บใจ คับแค้นใจ เกือบช้ำ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สลายการชุมนุม 3.1.3 ความรู้สึกกลัว หวาดหวั่นจากสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต ห่วงกังวลใจถึงครอบครัว

3.1.1 ความรู้สึกงุนงง ตกใจ ไม่คาดคิด จากสถานการณ์การสลายการชุมนุมที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ผู้ให้ข้อมูลจึงรู้สึกงุนงง ตกใจ ไม่คาดคิดว่าต้องประสบความรุนแรงเช่นนี้ คาดไม่ถึงว่าตนจะต้องพบเจอสถานการณ์ความรุนแรงและต้องบาดเจ็บถึงเพียงนี้จากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“พี่ก็เฮ้ย อะไรวะ งง มันงงมันมึน นี่เขาเริ่มแล้วไฉนี่ย เขาไม่คิดจะบอกเราหน่อยเลยหรอ...ตอนนั้นทุกอย่างมองไม่เห็นมันเป็นมันม่านควันแล้วก็สับสน พี่ก็พยายามมองนะ เฮ้ย! นี่วูห์หาย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ไม่มีการเตือนเลยไม่มีการเตือน เดินเข้าไปมันสังขยง แล้วยิง คนที่สังขยงอยู่ใต้ต้นไม้ เป็นตำรวจใหญ่ เขาบอกยิง! บ๊อบเดียวเอง ไม่มีเตือนเลย ไล่ลูกกระเบิด เขวี้ยงไต่ปืน อย่างจี้เลย ... ไล่เราอยู่ตรงกลาง หันไม่พ้น รูปพระเจ้าอยู่หัวคว่ำ ตกใจ โดนหนัก โดนอยู่ตรงนั้น หันไปอีกที คิดว่าวิ่งตรงๆ นะต้องตายแน่ๆ ถ้าเราคลานไปหลบตรง ต้นไม้เราอาจจะรอด เราก็ระหว่างที่คลาน คลานไปถึงต้นไม้ ยังไม่ถึงต้นไม้เลย เสี่ยง กระเบิด ดัง ตูม!” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“ช่วงที่เกิดเหตุการณ์แรงๆนั้นนะ มันยิง พี่เดินขึ้นหน้าเลยนะ พี่ก็คิดว่ามันไม่ยิงซะ อย่างเดียว แล้วก็คลุมหัวคลุมอะไรเรียบร้อยเลยนะ กลัวพวกแกส่น้ำตา ใ้อโฮ ยังไม่ ทันอะไรเลยมันยิงมา ... พี่รู้ว่าใจมัน ตุ่มๆ เหมือนกระเบิด เหมือนใครตีกลอง แล้วตามันก็มีวๆ สะเทือนบอกไม่ถูกเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“เดินไปพักเดียวใ้อโฮ มันยิงมาไม่ว่าเล่นเลย ฟังนี่ยังไม่ยิงฝั่งกรมตำรวจ เรียกศูนย์ อะไร บชน หรืออะไรเนี่ยละ ชุดหนึ่งตั้ง 400-500 คน ผมก็ไปฟังนี้ ใ้อโฮ มันยิงเป็นว่า เล่นเลย ผมหงายไปบ๊อบ ผมลุกขึ้นมาทันทีเลย เอ้ยขาผมหายอะ ผมร้องว่า “ซากุหายไปในไหน?” หาไม่เจออะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

3.1.2 ความรู้สึกโกรธ โมโห เจ็บใจ คับแค้นใจ เกลียดชัง ขณะที่ผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญอยู่ในสถานการณ์การสลายการชุมนุมในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกโกรธ โมโห เจ็บใจ คับแค้นใจ เกลียดชัง ต่อการปฏิบัติงานของผู้สลายการชุมนุม ไม่พอใจอย่างมากต่อเหตุการณ์ในวันนั้นรวมถึงผู้ที่มีส่วนในการสลายการชุมนุมด้วย ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“แม้กระทั่งตำรวจยังทำร้ายเรา ในวันที่เราถูกรุมฆ่า “รุมฆ่า” รัฐสังฆ่าเรา รัฐที่เรา เลือกลงเขาเข้าไปเนี่ยแหละ สังฆ่าเรา ถ้ามัยยี่ว่าพฤษภาทมิฬกับ 7 ตุลา ต่างกันยังไง 7 ตุลา รุมฆ่าโดยไม่เปิดทางให้เราหนี มี 4 ทิศ เขารุมมาทั้ง 4 ทิศ แล้วก็ฆ่าเรายิงเรา จนกว่าจะตาย ในขณะที่พฤษภาทมิฬ ทหารเนอะเป็นคนยิงแต่เขาเปิดทางให้เราหนี เขาต้องการให้เราออกจากตรงนี้ ใ้อโฮยิ่งเหมือนกัน ยิง! ยิง! แต่เขามีทางให้เราหนี ถ้ามีสู่มึงก็ตายตรงนั้น นั่นคือกฎตามกฎถูกมัยยี่ แต่อันนี้กระบวนกรรุมฆ่าถ้ามั่นอย เขาเปิดทางเส้นไหนให้พวกพี่หนี?” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ไมโทครับ ทำไมยังไม่เลิก เจ็บไม่พอใช่ไหม เราที่คนหนึ่งเว้ยน่าจะไปช่วยด้านตำรวจได้มั้ง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“ก็ฆ่าเหมือนกับเราไม่ใช่คนอะ ตำรวจมันทำกับประชาชนเหมือนกับเราไม่ใช่คน ไม่ใช่คนไทย ทั้งระเบิด ทั้งแก๊สน้ำตายยิง ยิงเข้ามาระดมยิงเข้ามาเป็นพันๆนัดเลย เกิดมาในชีวิตผมก็เพิ่งเจอ 6 ตุลา พฤษภาคมก็ผ่าน 14 ตุลาผมก็ผ่าน วิ่งอยู่แต่ก็ไม่โดนไม่เจ็บปวดเท่าครั้งนี้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“โอ้ ตอนนั้นพี่ฝังใจเลย พี่ก็ลุกขึ้นมาว่า วิ่งไปดำตำรวจเลยตอนนั้น “โอ้ตำรวจชั่ว”... ตอนนั้นโกรธ ก็วิ่งไปดำมันอะ ตอนมีเลือดอะเลือดออกแล้วนะ วิ่งสวนเข้าไปข้างหน้าไปดำมันอะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

3.1.3 ความรู้สึกหวาดกลัว หวาดหวั่น ห่วงกังวลใจ เมื่อผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญอยู่ในสถานการณ์การสลายการชุมนุมในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกถึงความหวาดกลัว หวาดหวั่นใจ กังวลใจกับสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิตเช่นนี้ ในขณะที่หนึ่งก็เครียด ห่วงกังวลถึงครอบครัว ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“สะเทือนอย่างแรงเลย ใจเต้น ปิ๊บๆๆ ก็พี่หมอบอยู่พี่กลัว ใครบ้างที่ไม่กลัว เสียงมันสะเทือนมาก แล้วใครจะไปรู้มันจะยิ่งมาอย่างนี้ ควันมันคลุ้งไปหมดเลย กลัวจะตาย... ตอนนั้นก็ไม่ว่างตัวเองนะ เป็นอะไรก็ช่างแต่ก็ต้องระวังระเวงห่วงครอบครัวว่าจะไม่มีใครดูแลก็ต้องระมัดระวัง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“พี่ก็นึก “กูบอดแน่แล้ว” ตอนนั้นนึกถึงลูกอย่างเดียว ลูกก็ 7 ขวบ “เฮ้ย...ถ้ากูไม่อยู่แม่กูจะทำยังไง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“มันก็ทั้งเครียด ก็นึกหลายอย่าง แวบนึกถึงครอบครัวนึกได้สารพัด เราเครียดโดนปิดล้อม” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

3.2 การมีบาดแผลทางใจภายหลังเหตุการณ์

อาการและความรู้สึกจากประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้ให้ข้อมูลภายหลังจากผ่านเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ประสบการณ์เหล่านี้ปรากฏออกมาในลักษณะของอาการและความรู้สึกดังนี้ 3.2.1 อาการเจ็บปวดสะเทือนใจจากเหตุการณ์ที่ต้องเผชิญ 3.2.2 ความรู้สึกโกรธ คับแค้นใจ เสียใจจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ

3.2.1 ความเจ็บปวดสะเทือนใจ ภายหลังจากการประสบเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้ให้ข้อมูลได้รับบาดเจ็บสาหัสจากเหตุการณ์ดังกล่าว และต้องรักษาตัวเป็นเวลานาน นอกจากบาดเจ็บทางกายแล้ว เหตุการณ์ดังกล่าวยังก่อให้เกิดบาดแผลทางใจแก่ผู้ให้ข้อมูลอีกด้วย บาดแผลทางใจเหล่านี้ปรากฏออกมาในลักษณะอาการเจ็บปวดสะเทือนใจจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ ซึ่งหมายถึง ผู้ให้ข้อมูลยังคงมีความรู้สึกสะเทือนใจ เจ็บปวด ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและต่อผลกระทบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นักการเมือง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้ตนเกิดความสูญเสียจากเหตุการณ์ในวันนั้น มีอาการของความรู้สึกสะเทือนใจอย่างรุนแรง ที่เกิดขึ้นภายหลังการเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 อันได้แก่ รู้สึกเหมือนเผชิญเหตุการณ์นั้นอีก (re-experiencing) เช่นฝันร้ายถึงเหตุการณ์ดังกล่าว หวนนึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าวซ้ำๆ มีอาการเสมือนตนอยู่ในเหตุการณ์นั้นเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น หลีกเลียงที่จะรับรู้เรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นๆ (avoidance) ตกใจง่าย กลัววิตกกังวลเหตุการณ์ดังกล่าว (hyperarousal) เป็นต้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“จริงๆคือยังไม่ได้อ่านสักคน (หนังสือเกี่ยวกับเหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551) อาจจะเป็น trauma อย่างหนึ่งนะคะ คือไม่อยากกลับไป คือคุณใจ (นามสมมุติ) คนนี้เนี่ยป่วยอยู่ด้วยกัน แล้วคนที่สมองเสียไปนั้นก็ป่วยอยู่ด้วยกัน แล้วก็มีคุณพยาบาลที่ป่วยอยู่ด้วยกันทำให้เรารู้สึกว่าไม่จำเป็น ไม่รู้บอกไม่ถูก ถ้าไปอ่านอะไรอย่างนี้อาจจะทำให้เลยเส้นได้ อ่านแค่ของน้องผู้หญิงที่สั้นทำหายไปแค่นั้นก็ไม่ไหวแล้ว”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“ก็มีนักจิตวิทยา อาจารย์พี่มาถามว่าเป็นยังไงมั้ง วันแรกๆที่พี่ฝัน พี่จะฝันร้าย... มันคงมีอะ คือตัวพี่บอกพี่ไม่มีนะ พี่พยายามหาสิ่งดีหาสิ่งชดเชย แต่มันคือ subconscious ใจ เหนือ subconscious ขึ้นมา กลบเกลื่อนได้ มันช่วยได้เหมือนกันนะแต่ได้ไม่ทั้งหมด ลึกๆภูเขาน้ำแข็งข้างใต้มันก็ยังมึ เชื่อมั๊ยพี่บอกพี่ไม่มี นั้งๆคิด

ทบทวนตัวเอง มันไม่มีอะไร ไม่มีแต่มันฟ้องโดยตอนนอนที่ฝันร้าย ตะโกนเสียงดัง ออกมาอย่างเนี้ย แล้วพยาบาลก็ออกมา เป็นไรๆ “ไม่รู้ อ้าวหรือ ผันหรือ ละเมอหรือ” พี่เป็นอยู่เป็นอาทิตย์ เขาก็เลยที่ว่ากำลังหลอกตัวเอง แต่พี่ไม่ได้หลอก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“เราอยู่ในเหตุการณ์ที่มันรุนแรงอะ บางคืนเราก็ได้ยินเสียงตุ้มตามๆแบบนี้เหมือนกับว่ามันยังวนเข้ามาในสมองของเรา เป็นภาพเหตุการณ์ที่เราจำได้เห็นได้จำถึงบอกว่าผมมันก้าวไม่พ้น...เรื่อง 7 ตุลา ทุกวันนี้ผมยัง จิตใจผมยังก้าวไม่พ้นหรือ(เสียงสั้นเครือ น้ำตาไหล)มันยังฝังอยู่ในสมองหมด...สะเทือนใจที่พวกเขาได้กระทำกับพวกเรา หมอก็บอกให้ผมไปพบจิตแพทย์ ผมบอกว่าผมไม่ใช่คนบ้าอะ จะต้องให้ผมมารักษา ผมรู้ทุกอย่าง เขาบอกคุณรู้แต่คุณก้าวมันไม่พ้น ก้าวไม่ข้าม (เสียงสั้นเครือ) มันก้าวไม่ข้าม เขาก็ยังมาถามเรา เหมือนอย่างที่คุณถามพี่อะ ถามเหตุการณ์ 7 ตุลา มาถามเราน้ำตาเราก็จะร่วง ทุกวันนี้ผมอยากจะลืม แต่มันลืมไม่ได้หรือ(เสียงสั้น น้ำตาไหลอาบแก้ม) ...เกิดมาในชีวิตผมก็เพิ่งเจอ 6 ตุลา พฤษภาคมก็ผ่าน 14 ตุลาผมก็ผ่าน ว่างอยู่แต่ก็ไม่โดน ไม่เจ็บปวดเท่าครั้งนี้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“ช่วงเดือนแรกผมได้ยินเสียงตุ้มตามนี้ไม่ได้และ มันจะหลอน มันจะมีความรู้สึก หลังจากนั้นก็ปกติ แต่เราก็จะเจอเรื่องอื่นมาเรื่อยๆนะที่มากกระทบใจ... ก็รู้สึก วันที่จัดงานรำลึกผมก็จะไม่ค่อยจะไอนั้นเพราะผมทำใจไม่ได้ เดินก็หวิวๆอะ ก็บอกตรงๆว่าอยากจะร้องไห้ ...ก็ยังอินนะ ยังสะเทือนใจ คือไปลงรายละเอียดเราก็เศร้า บอกตรงๆอยากจะลืมๆไป” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

3.2.2 ความรู้สึกโกรธ คับแค้นใจ เสียใจ น้อยใจ จากอาการบาดเจ็บ ความสูญเสียจากเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้ให้ข้อมูลยังมีความรู้สึกที่เข้มจากสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลยังคงรู้สึกโกรธเคือง คับแค้นใจต่อผู้มีส่วนในการสลายการชุมนุม รู้สึกไม่พอใจอย่างมากในการกระทำของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้ตนเกิดความสูญเสียจากเหตุการณ์ในวันนั้น รวมทั้ง เสียใจ กับความสูญเสียที่ตนได้รับและน้อยใจต้องกลายเป็นผู้ถูกกระทำ ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ไอ้หมา(นามสมมุติ)เนี่ย! ไอ้หมาสกุล นิ่ง(นามสมมุติ)นี่อีก ไอ้ตำรวจเหี้ยเนี่ย พี่ประเมินค่ามันสูงไป พี่คิดว่ามันเป็นมนุษย์ มันก็คือสัตว์เดรัจฉานตัวหนึ่งอะที่มันสั่งได้ขนาดนั้นอะ ไอ้หิว(นามสมมุติ)! ไอ้เหี้ยหิว(นามสมมุติ)เนี่ย มันคิดได้ไงใจมันต่ำยิ่งกว่าสัตว์อีกนะ มันรุมฆ่ากันได้อะ ใครจะไปรู้ละว่ามันจะทำได้ต่ำเยี่ยงสัตว์เช่นนั้นเนอะในอารยประเทศในประเทศที่นับถือพุทธอะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ตอนนั้นผมก็เหมือนโมโหเหมือนกันนะ โมโหพวกตำรวจรัฐบาลที่เป็นคนสั่ง ผมก็มีโมโหบ้างเขาจะรับผิดชอบยังงัยกับคนเจ็บคนตายเพราะไม่ใช่ผมเจ็บคนเดียวคนเจ็บมีเป็นร้อยที่เข้าโรงพยาบาลไปเท่าไรที่บาดเจ็บเล็กๆน้อยๆอีกเท่าไร ดูสิว่าจะรับผิดชอบยังงัยแต่ก็ไม่มีมารับผิดชอบจากรัฐบาล ฟ้องเราด้วยนะ พี่เห็นปะตอนนั้นไม่เห็นมีการรับผิดชอบเลย ไม่มี ทำเหมือนเฉยๆ ยิ่งเสร็จก็เฉยๆไม่มีการให้ค่าเสียหายผู้บาดเจ็บ ไม่มี” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“ผมก็โมโห เราก็ทำอะไรเขาไม่ได้ ตัวเรายังอยู่ในโรงพยาบาล ผมก็ได้ยินข่าวว่า มียิงทุกคืน รุ่งขึ้นผ้าตัดขาผมเสร็จ ผมบอก หมอ ช่วยพาผมไปมีชวานหน่อย ผมอยากขึ้นไปบนเวที ให้ประชาชนเห็นว่า สิ่งที่ถูกนั้นนะ เป็นความจริงหมด(เสียงสั่นเครือมากขึ้น) ที่เขาพูดมันบิดเบือนไปหมด...ไม่อยากจะให้ใครมาใส่ร้ายเรา...บางคนเขาก็คิดอย่างหนึ่ง คิดว่าเราน้ำตาแรงเพราะความอ่อนแอ จริงๆเราน้อยใจที่ถูกกระทำ ที่ถูกพวกเขากระทำทำกับเราทำกับพี่น้องเรา แล้วเราทำอะไรไม่ได้ และเราเป็นผู้ถูกเขากระทำอีกด้วย แล้วทุกวันนี้เราไม่ได้รับความเป็นธรรม ความเป็นธรรมอยู่ไหน? ผมยังไม่ได้รับความเป็นธรรมเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“มองอีกมุมหนึ่งมันก็น่าสนใจอะ ว่าอีกมุมหนึ่งนะเรื่องวีรชน เรื่องการต่อสู้ ผมก็ไม่ได้บาดเจ็บอะไรหนักหนา ไปพูดในฐานะผู้เข้าร่วม คนด่านะ เขาออกไปต่อสู้เรื่องความถูกต้อง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เขาเสียชีวิตนะ เขาทำเป็น museum เล็กๆอยู่บ้านนะคนทั่วโลกเขาเดินมาดูประวัติพ่อเขา บ้านเรานี้ศพวีรชนยังไม่มีที่เก็บเลย ตรงนี้ผมนั่งน้อยใจนะ ผมนั่งร้องไห้อยู่ที่บ้านนะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

4. วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป หมายถึง ผลจากการบาดเจ็บทางร่างกายและการสูญเสียอวัยวะของผู้ให้ข้อมูลทำให้การดำเนินชีวิตของผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปในเรื่องต่างๆ ได้แก่ เกิดข้อจำกัดทางร่างกายส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป และด้านสังคม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น

จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าประเด็นเรื่องวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ให้ข้อมูลภายหลังจากได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เกิดขึ้นกับผู้ให้ข้อมูลเกือบทุกรายไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเกิดข้อจำกัดทางร่างกายแล้วส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่และด้านสังคม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่อาจกระทบต่อชีวิตมากน้อยแตกต่างกันไปในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 การมีข้อจำกัดทางร่างกายส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

อาการบาดเจ็บทางกายของผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของผู้ให้ข้อมูล ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ดังเดิมซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ใส่ส้นสูงไม่ได้เนี่ยสำคัญ ถ้าจะร้องก็ร้องเรื่องเนี่ย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“พี่พยาบาลคนหนึ่งบอกไหนๆ มันก็จะตายแล้วก็ทำไปเท่าที่ได้แล้วกัน เสียมันไว้ให้ครบ เผื่อว่าศพมันจะไม่สวย เอาเหล็กเสียบไว้ เห็นปะ 3 เส้น นั่นคือเอ็นเน่า เขาตัดเอ็นตรงนั้นไง พี่ถึงได้กระดิกนิ้วไม่ได้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ช่วงนี้ไม่ค่อยได้เตะบอลแล้วครับ กระดูกมันหักแล้วก็เนื้อเยื่อข้างในมันจะเข้ามาปิดสมานแผลแล้วมันจะเป็นเนื้อบางๆ กระทบกระทั่งแรงๆ มันก็รู้สึกมันไม่เหมือนปกติ ผมเลยหลีกเลี่ยงกีฬาใช้ขาบ่อยๆ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“เขาเป็นคนเสียงเพราะร้องเพลงได้ เล่นดนตรีได้ แต่พอใส่ตรงนี้ปุ๊บเสียงเขาเปลี่ยนไป ซึ่งตอนนั้นเสียงเขาจะไม่ใช่ออย่างนี้ มันจะแยกว่านี่มันจะออกมาเป็นแต่ลม พุดได้แต่คำสั้นๆ เพราะพุดไม่ได้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4) (ภรรยา)

“ก็มีผลเยอะ หนึ่งก็ขับรถไม่ได้ ผมนี้จัดอยู่ในคนไข้สายตาเลือนลาง เพราะข้างที่ เหลืออยู่ก็ไม่ 100% ตอนนี้น้ำมันเป็นทั้งสองข้าง อีกข้างหนึ่งมันก็มัว ต้องรอปไปเปลี่ยน แต่เปลี่ยนมันก็เสี่ยง เสี่ยงต่อการติดเชื้อติดอะไรมันก็ไม่เหมือนเดิมแล้วเพราะมัน ไม่ใช่ตาเรา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“ทุกวันนี้เมื่อวานดีเบตเรายังปวดๆอยู่เลย ตรงนี้(ข้อศอก)มันมีน้ำอยู่ไง เมื่อก่อน ไม่ได้นะ เดียวนี้เริ่มดีขึ้น เหยียบบาททำไม่ได้ กำแล้วร่วงๆ เมื่อก่อนขับรถไปทางด่วน นะรับตั้งค้ทอนรับไม่ได้ เพราะเส้นเอ็นขาด ขาดแล้วก็เอามาต่อใหม่แล้วก็ต้องรอมัน ออก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

“ก่อนต้องหาถุงมาปะมาปิด ทรมานเข้าห้องน้ำ ทุกอย่างทรมานหมด ต้องใช้โกส้วม อย่างเดียวแต่ก่อนนั่งไม่ได้คือนั่งได้แต่ขาหนึ่งมาเหยียดมาทางนี้” (ทำท่าประกอบว่า ขาข้างหนึ่งงอ อีกขาต้องเหยียดตรง) (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

4.2 การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป

อาการบาดเจ็บทางกายของผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมทางการเมืองเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของผู้ให้ข้อมูลในเรื่องการประกอบอาชีพที่เปลี่ยนไป รายได้ที่แตกต่างจากเดิม การเรียน และความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไปซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“หลังจากออกจากตรงนั้นมาพื้ก็ไม่ได้ทำงานอีกนะ พื้ห่างหายมา 3-4 เดือนเนี่ยใคร จะรอพื้ ตำแหน่งพื้ก็มีคนมาเสียบแล้ว พื้ทุกวันนี้ก็ไม่ม้งานประจำอาศัยไปทำโน้นทำนี่นิดหน่อยตอดเล็กตอดน้อย แพนพื้ก็ให้กินก็หาไปเรื่อยอะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ผมดริบไปงพื้ ผมต้องดริบเรียน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“เมื่อก่อนก่อนจะโดนระเบิดเนี่ย พื้มีร้านที่จัตุจักรมีรายได้เฉลี่ยแล้วเดือนละประมาณ 4-5 หมื่น ขายภาพซึ่งตรงนั้นมันหายไปเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“ชีวิตผมก็เปลี่ยนไปคือ มีคนเห็นใจ ป้าคนหนึ่งเขาเห็นใจผม เขาก็เลยให้ผมมาขาย น้ำใน(สถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง)เขาลงทุนให้ผม ครั้งแรกขายแค่ 3 อย่างตั้งโต๊ะตัวเดียว หลังจากนั้นพันธมิตรเขาก็เข้ามาซื้อ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“แต่ก่อนเคยเป็นเจ้าของร้าน เปิดผ้าที่หาดใหญ่ คนเป็นเจ้าของร้านอะเนอะก็ต้องกินเหล้า พบปะอะไรกับลูกค้าด้วย ทำให้อยู่แต่กับตรงนั้น อยู่กลางคืนนอนกลางวัน ตื่นกลางคืนนอนกลางวัน อยู่ตรงเนี่ยเป็นสิบปีแล้วชีวิตกลางคืนนะมีแต่เรื่องไม่ดีๆ พอเรามาเจอชีวิตกลางวันมีอะไรที่ดีๆเยอะเนอะ นึกออกมั๊ย ถึงบอกว่าบาดเจ็บนี้ ดีใจนะทำให้ตัวเองเปลี่ยนนะ ยอมรับว่าเปลี่ยน อย่างน้อยๆ ถึงไม่ได้หมดแต่ก็มีเปลี่ยนจากเมื่อก่อนที่กินเหล้าเดี๋ยวนี้ไม่กินเลย นานๆที่ เบียร์เดย์วันเกิดก็เปิดไวน์บางที่ไม่มีไวน์ก็เป็นน้ำกระชายดำ อะไรอย่างนี้ ชิวๆง่ายๆ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

“ในช่วง 4 เดือนนี้ยังไม่เกิดเรื่องอะไรเลย แล้วต้องเพิ่มไปอีก 2-3 เดือน ถึงจะไปขายของอะ ต้องรักษาตัวรักษาขาให้หายดีแล้วก็ต้องดูแลแผลก่อนไข่ม้อยละ แล้วก็ต้องไปทำเนียบไปแกะพวกสะเก็ด” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“งานที่ผมทำอย่างอื่นก็ไม่มีอะไรแล้ว ทุกวันนี้ก็เก็บขวด เข้าๆบางที่เดินไปข้างนอกเห็นขวดก็เก็บมาสะสมไว้...โดนระเบิดก็ไม่ได้ทำแล้ว ก็มีแต่ชมรมฯ เขาจัดงานที่จัดงานที่จังหวัดตรังเราก็เช่ารถตู้ไปขายเสื้อที่โน่น งานที่ไหนเราก็ไปเอาเสื้อไปขายในต่อนั้นยังมีชมรมอยู่ ไปทุกที่จนชมรมมันพังไป ตอนนี้อยู่ทำอะไร” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

4.3 ด้านสังคม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น

อาการบาดเจ็บทางกายของผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมทางการเมืองเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันผู้ให้ข้อมูล ในด้านสังคมการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น คนใกล้ชิด ครอบครัว เพื่อนซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“เขา(ลูก)เคยบอกว่า เขาซีตึกใจขึ้นนะ ซีกั้วขึ้น แต่เราก็ต้องพยายามทำว่าเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นอะ เขาจะได้รู้สึกไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง เขาก็บอกเขาซีกั้วขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“อย่างตัวพี่เขาบอกว่าตัวพี่เป็นคนพระเปิดถึงได้โดนระเบิดเองไงแล้วพี่โดนฟองอยู่ นะ ตอนนี่คดีก็ยังคงอยู่บอกว่าเป็นข้อหาก่อความไม่สงบเป็นกบฏ” (ผู้ให้ข้อมูลราย ที่ 2)

“พอเพื่อนโทรไปบอกผมโดนระเบิด คำพูดที่เพื่อนบอกแทนที่จะบอก เอ้ยเป็นไงมั้งแต่ ไม่ใช่ เขาบอก “มึงจะไปทำไมวะ ไอ้พวกนี้ให้มันตายๆไปให้หมด” พูดอย่างเนี่ยกับ ผม ผมเสียความรู้สึกนะ พอผมได้ยินผมบอก “งั้นก็ไม่ต้องมาคุยกัน” ผมก็ไม่คุยเลย ไม่คุยไม่ติดต่ออะไรแล้วเขาก็จะเป็นคนที่ออกห่างไปเหมือนกัน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“ตอนเขาเรียนหนังสือตอนอนุบาลเนี่ย เพื่อนๆก็ดูขำวะ เพื่อนเขาก็บอกว่า “พ่อหนึ่ง (นามสมมุติ) แชนขาด” เขาก็มาถามนะว่าแม่พ่อแชนขาดหรือ “อ้อ ไม่ใช่” แม่บอก ไม่ใช่ แต่จริงๆก็คือมือขาด จนเขาถามว่าพ่อหายไปไหนนานก็บอกว่า พ่อเขาป่วย เดี่ยวแม่ไปเยี่ยมพ่อ ก็บอกเขาทุกวัน เหมือนกับว่าคนโตเราก็ค่อยๆบอกเขาก็เข้าใจ หลังจากเขาเข้าใจเราถึงพาไปหาพ่อ น้องคนโตเขาก็กอดพ่อแต่คนเล็กอะ หลบอยู่ หลังแม่” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“มันบอกว่าแถวที่หน้ากรมตำรวจเนี่ยไม่มีคนขาดหรือครับ มีแต่คนที่ขาดจาก สนามหลวงเนี่ย เข้ามานอนอยู่ที่นี่ แล้วก็มาสร้างภาพเอา น้ำเฮลบลูบอยรอดแล้วก็ บิดเบือนข่าว... มันบอกว่าไอ้เรื่องขาดวันนั้นนะ ถนนมันลื่น มันวิ่งกันไปวิ่งกันมา เกี่ยววากันไปโดนอะไรขาด มันพูดอย่างนี้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“ถ้าเรารักที่จะร่วมตรงนี้แล้วเราก็นิดีที่จะโดนสารพัดไม่ว่าจะคนรอบข้าง ฝั่งตรงข้าม คนรอบข้างกระแหนะกระแหนะอะไรต่างๆ เราก็ต้องยอมรับ มันก็เป็นบททดสอบเรา... คนที่คิดไม่ตรงกับเราแค่เราใส่เสื้อผัดกับเขา เราก็ดอนและก็จะโดนพูดโดนอะไรแต่เราก็ จะไม่สวนเขากลับไปหรือเราก็จะไม่พูดอะไร” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

5. การเติบโตภายหลังประสบเหตุ

นอกจากประสบการณ์ความสะเทือนใจจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงแล้ว ในเรื่องการดูแลจิตใจ การเติบโตองกงามจาก บาดแผลทางใจภายหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว เป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจที่ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึง

สภาวะจิตใจของผู้ให้ข้อมูลหลังจากผ่านระยะเวลาและปัจจัยต่างๆจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาแล้ว การเติบโตของงานจากบาดแผลทางใจ หมายถึง สิ่งที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีกำลังใจ สามารถเผชิญหน้าหรือผ่านพ้นกับช่วงเวลาแห่งความเจ็บปวดทั้งกายทั้งใจจากความบาดเจ็บสูญเสียในเหตุการณ์การสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ซึ่งประกอบไปด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ 5.1 การมีมิตรภาพ ความอบอุ่น ห่วงใยและกำลังใจ 5.2 การเห็นคุณค่าในการกระทำของตน 5.3 การมีศานารักษาใจ 5.4 ความเข้มแข็งด้วยใจตน และ 5.5 การเปลี่ยนมุมมองชีวิตพลิกวิกฤติสู่โอกาส โดยมีรายละเอียดและหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

5.1 การมีมิตรภาพ ความอบอุ่น ห่วงใยและกำลังใจ

การที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับมิตรภาพ ความอบอุ่น ความห่วงใย และกำลังใจไม่ว่าจะเป็น ความช่วยเหลือ การดูแล การอยู่เคียงข้าง การมอบความรักและความเข้าใจแก่ผู้ให้ข้อมูลทำให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกดีมีกำลังใจในการผ่านพ้นเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ความช่วยเหลือและกำลังใจต่างๆ ที่มีส่วนทำให้ผู้ให้ข้อมูลฟื้นใจขึ้น แบ่งตามที่มาของความช่วยเหลือและกำลังใจแบ่งได้ 3 หมวดหมู่ ได้แก่ 5.1.1 มิตรภาพความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมชุมนุมและประชาชนทั่วไป 5.1.2 พระมหากษัตริย์คุณจากสถาบันพระมหากษัตริย์ 5.1.3 ความรักความอบอุ่นจากคนในครอบครัวที่รักญาติสนิท มิตรสหาย

5.1.1 มิตรภาพความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมชุมนุมและประชาชนทั่วไป การที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับมิตรภาพ กำลังใจ ความห่วงใย ความช่วยเหลือ จากเพื่อนร่วมชุมนุมและประชาชนที่มาเยี่ยม เป็นปัจจัยที่ช่วยผู้ให้ข้อมูลมีกำลังใจในการรักษาตน ผ่านพ้นความเจ็บปวดสูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับมิตรภาพความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมชุมนุม และประชาชนทั่วไปซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ผมประทับใจคนที่มาชุมนุมนะไม่รู้จักผมนะมาเยี่ยมผมทุกวันเลย บางคนมาเป็นครอบครัวเลยมาร้องให้สงสารเราว่ามาทำเพื่อเขา ผมก็ เอ้อ เจ็บตัวแต่ยังรู้ว่าคนไทยยังรักกัน...เราไม่เคยคุยไม่เคยรู้จักแต่มาดูแลเราบางครั้งก็มานั่งเฝ้า...เหมือนเป็นญาติเราเลย เขาทำเหมือนเราเป็นลูกเป็นหลาน ก็ได้กำลังใจตรงนั้นเหมือนกันจากเราเจ็บๆนอนหงาย เขามากี่ดีขึ้น มีคนห่วงเรานะ ผมก็รู้สึกดีอะพี่”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“โชคดีว่าพอช่วงนั้นพอประมาณเกือบๆ ก็จะมีเงินค่ารักษาจากพันธมิตรมาช่วย อาจจะเป็นตรงนี้ได้ที่ทำให้ผมไม่คิดอะไรมาก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“ก็มีพี่น้องพันธมิตรเราคอยให้ความช่วยเหลืออย่างหนึ่ง ให้เราพยายามสู้ต่อไป อย่าท้อถอย ผมไปไหนก็มีแต่คนเข้ามาอด เข้ามาให้กำลังใจ เขาก็จำได้ บางคนเขาก็ยื่นร้องไห้แล้วก็กอดผมบอกว่าพี่ไม่ต้องเสียใจ ผมก็บอกว่าชีวิตผมยังไม่ตายหรอก ...เขาร้องไห้โฮๆ เราก็ปลอบต่อว่าพี่ไม่ต้องเสียใจหรอก ผมก็ตั้งใจที่ได้ทำภารกิจของ ผม(เสียงสั้น) แล้วเขาก็บริจาคให้ผม ผมไปไหนก็มีแต่คนบริจาคก็ให้ผม บอกให้พยายาม บอกให้ผมสู้ต่อไป” (เสียงสั้นเครือ) (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“พอมาเจอเหตุการณ์อย่างนี้ได้นอนคุ้ย สันตือโศกเขาก็มาเยี่ยม 3-4 วันครั้งบ่อยนะ เอาเด็กมาร้องเพลง เอาดอกไม้ที่เขาทำเองไม่ได้ซื้อนะเอามาให้ เอ้อ มีอย่างนี้ด้วย เนอะ เราเห็นน้ำจิตน้ำใจแล้วเราทิ้งใจมีสิ่งดีๆ อย่างนี้ด้วยเนอะ เขาเกิดมาเพื่อสิ่งนี้ ... คนมาหาเรามาเยี่ยมทุกวัน ทุกวันนะ มุดกันมาแอบกันมาแอบยามมา อะไรอะ นี้ ญาติก็ไม่ใช่ รู้จักก็ไม่รู้จัก แต่พยายามมาหาเรามาดีใจกับเรามาแสดงความชื่นชม ... เราก็งง อะไรอย่างนี้มันมีคนอย่างนั้นเลยหรือ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

5.1.2 พระมหากรุณาธิคุณจากสถาบันพระมหากษัตริย์ การที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับความเมตตา ความช่วยเหลือจากสถาบันพระมหากษัตริย์ ในการรักษาตัว ผู้ให้ข้อมูลชายซึ่งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นกำลังใจในการผ่านพ้นความบาดเจ็บ สูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสถาบันพระมหากษัตริย์ได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“นอนอยู่ 1 เดือนกับอีก 22 วันตอนนั้นพี่ก็ยังคงคิดหนี้สินเราก็ยังมีเนอะจะทำยังไงว่า พี่คิดนะแต่ได้เงินจากพันธมิตรมาช่วยและที่สำคัญนะได้กระเช้าทรงเยี่ยมแล้วก็ได้เงินพระราชทานจากท่านไอ้โห่ สุดยอด” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ท่านส่งคนมาผม บอกว่าเต็มที่สั่งกับหมอ หมอใหญ่มาเลยดูแลให้เต็มที่...ตอนแรกผมอยู่ห้องธรรมดาท่านบอกให้ย้ายผมไปห้องพิเศษท่านดูแลดี” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“แต่มันมีมาทดแทนตรงที่เงินบริจาค แล้วตรงนี้สมเด็จพระท่านก็ดูแลให้เป็นผู้ป่วยใน พระบรมราชูปถัมภ์” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“กระเช้าที่ท่านเอามาให้ ทุกวันนี้ผมก็เก็บเอาไว้บนหิ้งพระ กระจก้าใบนั้นกับดอกไม้พวกนั้นผมเก็บไว้บูชา...เราก็ดีใจ เราเป็นคนได้รับความอุปถัมภ์ของพระราชินี ท่านไม่ทิ้งเรา...เราก็ดึงสู้ สู้เพื่อท่าน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

5.1.3 ความรักความอบอุ่นจากคนในครอบครัวที่รัก ญาติสนิท มิตรสหาย การที่ผู้ให้ข้อมูลมีกำลังใจ รับรู้ถึงความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ การดูแลห่วงใยและความใส่ใจ จากครอบครัว บุคคลที่รัก ญาติ มิตรสหาย เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลมีกำลังใจในการรักษาตน ทำให้ตนเข้มแข็งขึ้นผ่านพ้นความเจ็บปวดสูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ผู้ให้ข้อมูลที่รับรู้ถึงความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจจากครอบครัว ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ไม่ใช่แค่เราคนเดียว เราพบว่าคนที่เราไม่สบายทุกคนก็เป็นห่วงพ่อแม่ก็เป็นห่วง ถ้าเรายังทำตัวจมจ่อม เขาก็ต้องทุกข์ยิ่งกว่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“คนที่คุยด้วยคือลูกชาย(เสียงสั่น)บอกว่า มีแต่คนรู้ว่าหนูกับแม่อะไรอย่างนี้ แล้วหนู(นามสมมุติ)ว่าไงอะ “แม่เขามีเหตุผลของเขาเอง แม่ทำอะไรแม่คิดก่อนเสมอ อย่ามาว่าแม่หนูนะ” แค่นั้นเราพอแล้วใจ คือทุกคนในโลกที่ไม่แคร์ใครเลยนอกจากลูกพี่ เทานั้นก็พอแล้ว... พอเริ่มๆวันที่ 2-3 ก็เริ่มเอาหน้าลูกขึ้นมาอีก หนู(นามสมมุติ)พูดถึงน้องหนู ก็มีสิ่งดีๆให้คิด เราก็นั่งยิ้ม เอ...นี่เราบ้าหรือเปล่าวะ ก็ยังนึกอยู่ ฝันร้ายเริ่มหาย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“คือหนึ่ง พี่ปี(นามสมมุติ)เนี่ยเขาไม่แสดงอาการ แล้วลูกก็เข้ามาอกแต่คนเล็กเนี่ย ไม่กล้าเข้า คนเล็กเขา 5 ขวบไป กว่าจะเข้าก็เกือบ 2 ปี กว่าจะเข้ามาอกได้แต่เราก้ไม่ได้ว่าเขาเราเข้าใจเขา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“เขาก็เป็นกำลังใจให้ฉันนะ เขารู้ว่าผมเป็นอย่างนี้เขายังไม่ทิ้งผม ถือว่าโชคดีที่มีครอบครัว มีเพื่อนที่เป็นแบบนี้ ถือว่าโชคดี มันก็ยังนึกถึงว่าเรา่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

5.2 การเห็นคุณค่าในการกระทำของตน

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการทำงานที่ตนเข้าร่วมชุมนุมนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมาย ให้คุณค่าทางใจแก่ตนเช่น เพื่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อให้บ้านเมืองพัฒนา เพื่ออนาคตลูกหลาน สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลมีกำลังใจผ่านพ้นความเจ็บปวดสูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ผู้ให้ข้อมูลที่เห็นคุณค่าในการกระทำของตนและสิ่งที่เป็นคุณค่าในใจเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลพ้นความเจ็บปวดสูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ได้กำไรชีวิต ได้ว่าเออเราทำได้เพื่อชาติ ได้ปกป้องพระมหากษัตริย์ ไปถึงไหนมีแต่คนให้กำลังใจเราชื่นชมเรา เรามีอุดมการณ์ทางนี้เราต้องเดินให้ถึงที่สุด เราไม่ยอม ผมพูดทุกที จาบจ้วงในหลวงผมไม่ยอม อย่ามาจาบจ้วง ท่านอยู่สูงอย่าดึงท่านลงมาเล่นการเมือง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“ข้อแรกก่อน ดีใจนะที่เจอ มันไม่ใช่ว่าคนจะเจอง่ายๆอย่างนี้นะ ถามว่าอยากเจอมั๊ย ไม่อยากเจอนะ แต่ว่าดีใจที่ได้เจอ เคยสมัยก่อนเคยไปตีต่อยกับเขาเฉียดเหมือนกัน ถามว่าถ้าตอนนั้นตายได้อะไรมั๊ย ไม่ได้ แกรมถูกเขาดราหน้าด้วยว่าไอ้นี้เป็นกเพ็วรากถูกมั๊ย แต่ตอนนี้เอ๊ย มีคนมาเยี่ยมเรารู้สึกตัวเองมีคุณค่าขึ้น ถึงบอกว่าได้อะไรมั๊ย ดีใจ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

“คิดว่าเราทำเพื่อชาติทำเพื่อพ่อหลวงเราก็ดีใจแล้ว มันก็มีปลื้มอยู่ตลอดเวลา... พี่ไปทุกครั้งพี่ก็ภูมิใจว่าพี่ได้ไปนะ บางครั้งเหนื่อย มันก็ท้อ แต่ก็สู้ต่อไปก็ เราก็ไปอีก! สู้ต่อไปเพื่อพ่อหลวงของเรา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

5.3 การมีศานนารักขาใจ

จากการทำงานที่ผู้ให้ข้อมูลเผชิญกับความสูญเสียทางกายและผลกระทบจากการบาดเจ็บของตนด้วยการนำแนวทาง คำสั่งสอน ของศาสนาปฏิบัติ หรือมีศานนารักขาใจ

ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถผ่านพ้นช่วงเวลาจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ซึ่งประกอบไปด้วย 5.3.1 เข้าใจความไม่เที่ยงแท้ในชีวิต ปล่อยวาง 5.3.2 การมีสติ ตระหนักรู้ อยู่กับปัจจุบัน และ 5.3.3 สวดมนต์ไหว้พระเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.3.1 เข้าใจความไม่เที่ยงแท้ในชีวิต ปล่อยวาง ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นว่าทุกอย่างล้วนเกิดการเปลี่ยนแปลงแม้แต่ร่างกาย ไม่มีสิ่งใดคงที่ การเข้าใจว่าสิ่งต่างๆ ล้วนไม่มีอะไรแน่นอนเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถผ่านพ้นความเจ็บปวด สูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ผู้ให้ข้อมูลที่เข้าใจถึงความไม่เที่ยงแท้ในชีวิต ปล่อยวาง ได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“เราศรัทธาในศาสนาพุทธ เราฟังเราคิดว่าเราเข้าใจว่าเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความไม่เที่ยง มันเป็นเรื่องจริงมันพิสูจน์ได้ ความไม่เที่ยงเราก็เห็นว่าคนตายแล้วมันไม่เที่ยง ถ้าเที่ยงก็ต้องกลับมาได้ อันนี้เปรียบเทียบหนักๆ นะ ที่นี้เราเจอกับตัวเองมีมันขาด แล้วเราเข้าใจมันด้วยตัวเราว่าความไม่เที่ยง สังขารไม่เที่ยงเป็นอนัตตา มันทำให้เราฟื้นฟูจิตใจได้ง่ายขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“เหมือนเป็นกลาง ว่าต้องเป็นอย่างนี้จริงๆ นะ แต่มีอย่างหนึ่งคือแต่ก่อนจะคิดว่าตัวเองไม่เป็นอะไร เดินทางไปที่ไหนไม่มีอะไรเกิดขึ้นหรอก ตอนนี้จะออกจากบ้านต้องไหว้พระก่อน ตรงนั้นแหละที่คิดว่าเปลี่ยน อะไรมันก็ไม่แน่นอน ซึ่งน่าจะรู้มาตั้งนานแล้ว ตอนนั้นคิดว่าพิเศษ ก่อนหน้านั้นคิดว่าตัวเองพิเศษ ไม่เป็นไรหรอก... ก่อนหน้านี่เป็นคนมั่นใจว่าจะไม่เกิดอะไรขึ้นกับเรา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“แล้วนอนเนี่ยตอนเจ็บอะ ก็ไม่ได้ร้อง ไม่ได้ร้องแบบ..คือเรารู้ว่าเจ็บแต่ ร่างกายไม่ใช่ของเรา ก็เอาคำนี้มาจากสันตือโสภ เขาเอาหนังสือมาให้เราก็อ่านไป เป็นคนที่ไม่ได้บวชแต่ว่าพอเราได้มาเจอคำสอนอะไรดีก็พยายามเก็บๆ จนแม่เราหัวเราะถามไม่เจ็บหรือ เราบอกร่างกายไม่ใช่ของเรา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

5.3.2 การมีสติ ตระหนักรู้ อยู่กับปัจจุบัน การที่ผู้ให้ข้อมูลมีสติรู้ตน ตระหนักถึงความเป็นไปในชีวิตและอยู่กับปัจจุบันในสิ่งที่ตนกระทำ มีหลักศาสนาพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถผ่านพ้นความเจ็บปวด สูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7

ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ผู้ให้ข้อมูลที่มีสติ ตระหนักรู้ อยู่กับปัจจุบัน ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“กระบวนการจัดการหรือ อย่างสมมติว่าพินิจตามจิตให้ตัวเอง เอ้ย ตอนนี่ก็คิดถึงเรื่องนี้แล้วนะแต่พินิจไม่หยุดคิดนะ คิด พยายามคิดทุกเรื่อง อะไรวะในหนึ่งนาที่พินิจมันจับเลย โห คิดไปได้ 50 กว่าเรื่องอะ ... พินิจพยายามนึกถึงเนื้อหา ณ ปัจจุบันเราทำดีที่สุดแล้วเราไม่เคยเสียใจถึงจะพลาดก็เพราะตรงนี้เราเขลาเราอวิชาแต่เราคิดดีที่สุด แวดล้อมที่สุดแล้วมันได้เท่านี้ ก็เท่านี้แหละ ไซม์ยี้ เพราะเราไม่สามารถจะรังโลกทั้งโลกได้ แต่สามารถรังใจเราได้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ก็ต้องบอกว่าพระพุทธศาสนาช่วยเราเยอะ ก่อนหน้านั้นพินิจจะฟังธรรมะ ปฏิบัติธรรม มีสติก็ปฏิบัติ นอนก็หลับไปแบบไม่รู้ตัว เราก็ได้ความนิ่งระดับหนึ่งมีสติระดับหนึ่ง แต่มันไม่น่าเชื่อว่าเราสัมผัสเพียงเล็กน้อยเนี่ยเรายังมีสติที่จะควบคุมความรู้สึกที่มนุษย์ทั่วไปต้องเจ็บปวดกับการสูญเสียซึ่งผมไม่มีเลย แล้วคิดว่าพระท่านที่ปฏิบัติมานานๆ หรือคนที่เขาปฏิบัติมาเยอะเขาก็จะต้องทำได้ดียิ่งกว่านี้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“ตั้งแต่นั้นมาเขาก็เอาหนังสือพระมาให้อ่าน เรานอนอยู่เราก็อ่านไปด้วย ครั้งหนึ่งใจเราก็เหวี่ยงมาทางนี้ ทำอะไรที่ดีๆทำอะไรเพื่อสังคมมันก็ช่วยได้เยอะอย่างน้อยใจเรามันก็ไม่ฟุ้งซ่าน ใจเราก็ไม่คิดอะไรที่มันแค่อุ๊ยไปวันๆหนึ่ง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

5.3.3 สวดมนต์ไหว้พระเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจ ผู้ให้ข้อมูลสวดมนต์ไหว้ กราบไหว้ พระ สักการะพระพุทธรูปเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถผ่านพ้น ความเจ็บปวดสูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ไหว้พระไหว้เจ้าสร้างกุศลมันโอเคอะ พระเจ้าเนี่ย ให้กำลังใจเรามาก เวลาเราไปไหว้พระไหว้เจ้าที่รู้สึกสบายใจ พินิจขอไว้พระอยู่แล้ว ก็คิดว่าเราเป็นคนดีอะ พระเจ้าต้องคุ้มครองเรานะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“ใครไม่เชื่อผมเชื่อนะ เรื่องพระเจ้าเนี่ยไปไหนมาไหนผมจะสวมพระตลอด เป็นที่พึ่งทางใจ ไปไหนก็เนี่ยที่พึ่งทางใจของเราใครไม่เชื่อก็แล้วแต่แต่ผมเชื่อ”(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

5.4 ตระหนักในด้านดีของชีวิต

ผู้ให้ข้อมูลเลือกที่จะมองด้านดีในชีวิต และคิดว่าการได้รับความบาดเจ็บสูญเสีย จากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เพียงเท่าที่เป็นนับเป็นสิ่งที่ดีแล้วเมื่อเทียบกับผู้อื่นที่บาดเจ็บมากกว่า หรือมองว่าประสบการณ์จากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 แม้จะพบความสูญเสียทางร่างกายแต่ก็พบสิ่งดีๆ ผ่านเข้ามาเหมือนกัน การคิดในแง่บวก เลือкмองด้านดีในชีวิต เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถผ่านพ้นความเจ็บปวดสูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ซึ่งได้กล่าวไว้ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“ไม่พยายามจะมองว่าเราเคราะห์ร้าย กลับเป็นว่าเราโชคดีเสียอีกถ้าอ่านเล่มนั้น คนหลายคนโชคร้ายกว่าเราเยอะ ใครไม่รู้โดนยิง 3 ที่ บางคนขาขาด เราซะอีกที่เราโชคดี ถ้าเรามองว่าคนเป็นพันทำไมยิงเราคนเดียวก็จะมีความรู้สึกอีกอย่างหนึ่ง... มันต้องฝึกอะ คือเราต้องบอกตัวเองว่า มุมดีอยู่ที่ไหน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“ถ้าจังหวะนั้นผมโดนซ้ำอีกลูกผมก็แย่อาจจะโดนที่หน้าอกหรืออะไรผมก็แย่อะแต่โชคดีที่ไม่โดน แล้วพยาบาลมาช่วย คือพยาบาลเขาอยู่ในรถผมอยู่หน้ารถก็ลงมาช่วยทัน แล้วก็เอาผมขึ้นรถแล้วก็ขับไปโรงพยาบาลเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“เราต้องทำทุกอย่างอะ ไฟลท์บังคับ พี่ก็พิมพ์ข้อความ เหมือนเป็นเรื่องสั้น เรื่องสั้นของตัวเองอะ พิมพ์มือเดี๋ยวนี้แหละ มือไม่ถนัด เมื่อมือขวาปลดกระวางไป มือซ้ายเนี่ยจะเป็นมือที่โดดเด่นขึ้นมาโดยที่มันไม่ต้องมาล้างกันอย่างเดียว โดยที่ว่ามันอยากจะวาดรูปมั้ง อยากจะกินข้าวมั้ง อยากจะทำอะไรที่มันไม่เคยทำ ซึ่งอะไรๆ ก็มือขวาเหมือนโดนเอาไปใช้ในทางที่สกปรกทั้งที่มันเนี่ยสามารถเหมือนกัน แล้ววันหนึ่งมือขวาก็จากไป มันก็ตั้งใจที่ฉันได้ทำหน้าที่จับตะเกียบ ตะเกียบก็แสงอนจ้งเลยนะ จับก็ไม่อยู่ กินข้าวก็ไม่ค่อยได้ ถึงแม้ว่าฉันจะทำงานแทนมือขวาที่เธอไปแล้ว แต่ฉันก็ยังไม่ลืมหน้าที่ของฉัน คือ มองโลกบวกอะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“แต่ก่อนเปิดร้านผ้า ทำงานอยู่กับแสงสีเดี๋ยวนี้อีกอยู่กับธรรมชาติมากขึ้น ...ชีวิตเปลี่ยนจากคนไม่เอาอ่าว จากคนคิดแคบๆ คิดถึงแต่เรื่องส่วนตัวกลายเป็นคนคิดกว้างขึ้น อย่างคนแถวนี้มีอะไรเราก็ช่วยเขาหมด ยินดีจะช่วยเขากว้างขึ้นจะทำให้ใจเรากว้างขึ้น ... ก็ถึงบอกว่าบางทีในสิ่งร้ายๆก็มีสิ่งดีๆเข้ามา แต่ถ้าร้ายมาแล้วเราไปมองร้ายหมดมันก็แย่มาก ร้ายมาเราก็ต้องมองกลับมองมุมดี... แล้วมันจะช่วยให้อใจตัวเองเบิกบานขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

5.5 การมีความเข้มแข็งในตน

ผู้ให้ข้อมูลบางรายสามารถผ่านช่วงเวลาแห่งความยากลำบากมาได้ด้วยความเข้มแข็งของตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตและสิ่งต่างๆที่ได้ประสบสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลมีกำลังใจผ่านพ้นความเจ็บปวดสูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“กำลังใจก็สำคัญแต่ส่วนหนึ่งผมบอกได้เลยว่าคนป่วยเนี่ย ถ้าไม่เข้มแข็งด้วยตัวเอง กำลังใจมาเป็นร้อยเป็นหมื่นมันไม่สามารถช่วยได้ คนป่วยปางตาย แต่เข้มแข็งนะ กำลังใจอีกหนึ่งเดียวมันเหมือนกับให้ปุ๋ยอะ ... เรานะเป็นจิตแพทย์ตัวเอง... คำแนะนำดีๆที่เราจะต้องไปบำบัด แม้แต่ไปฟังธรรมะนะก็ไม่ต้องมีคนแนะนำ เราก็ทำอัตโนมัติเลย ก็คือโดนระเบิดแล้วก็ฟื้นตัวเองโดยอัตโนมัติ มันเหมือนกับว่าต้นไม้พอเราตัดใบมันก็จะมียางมาปิดเองโดยธรรมชาติ ไม่ใช่ที่เราตัดใบมันตายเลย ธรรมชาติของต้นไม้เนี่ยตัดใบ ก็ยังมีใบอื่น เหมือนพีมีมืออีกมือหนึ่งก็คิดว่าถ้าอีกมือหนึ่งขาดอาจจะต้องใช้เท้าเขียน คิดจินตนาการไปเลย ถ้าเท้าขาดจะลองเขียนด้วยปากได้มั้ยเนี่ย เหมือนเราเตรียมโดยไม่รู้ตัว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“ต้องบอกว่าได้ด้วยตัวเอง จากประสบการณ์ของตัวเองเหมือนกับว่ามันเป็นช่วงจังหวะชีวิตอะ นี้ 45 นะ ถึงบอกว่ามันกลางคน อีกไม่กี่ปีก็ 60 ประสบการณ์มันสอนให้เราต้องเรียนรู้ด้วยตัวเอง...โดยลำพังเราก็มีภูมิอยู่แล้วเราเคยอยู่ด้านลบอะ เราเห็นอะไรหลายๆมาตลอดพอวันหนึ่งเรามาเจอบวก เออบวกมันดีกว่าลบแน่นอน มันเห็นอะใช้อะ บวกมันดีกว่า มันมีด้วยอะ มันมีเยอะด้วย ถ้าอยู่สังคมอย่างเนี่ยไม่เห็น แต่ ณ ตรงนั้นมันเห็นอะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

ประเด็นหลักและประเด็นย่อยของประสบการณ์ความสะเทือนใจผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4

ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

หมวดหมู่	หมวดหมู่ย่อย	ความถี่
ประเด็นที่ 1. แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม		
1.1 ความต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์		ปานกลาง (6)
1.2 ความต้องการร่วมแสดงสิทธิ์ทางการเมืองเพื่อพลังมวลชน	1.2.1 ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริต ไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของนักการเมือง	ปานกลาง (5)
	1.2.2 ห่วงใยบ้านเมือง ต้องการให้ประเทศชาติพัฒนา	ปานกลาง (5)
1.3 ความต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุม	1.3.1 ใช้วิชาชีพมาช่วยเหลือผู้ชุมนุม	น้อย (2)
	1.3.2 ทนไม่ได้ที่เห็นผู้ชุมนุมถูกทำร้าย	น้อย (2)
1.4 ความเป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนผู้ใกล้ชิด		น้อย (3)
ประเด็นที่ 2. ความรู้สึกและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย		
2.1 ความเจ็บปวดและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย	2.1.1 การบาดเจ็บสูญเสียอวัยวะ	มาก (9)
2.2 ความรู้สึกที่มีต่ออาการบาดเจ็บ	2.2.1 ความเจ็บปวดทุกข์ทนจากบาดแผล	มาก (9)
	2.2.2 ไม่รู้สึกว่าความเจ็บปวดจากบาดแผลสร้างความสะเทือนใจแก่ตน	น้อย (4)
ประเด็นที่ 3. ความสะเทือนใจจากบาดแผลทางใจที่ยังไม่ลบเลือน		
3.1 ความรู้สึกขณะเผชิญเหตุการณ์	3.1.1 ความรู้สึกงุนงง ตกใจ ไม่คาดคิด	มาก (8)
	3.1.2 ความรู้สึกโกรธ โมโห เจ็บใจ คับแค้นใจ เกลียดชัง	ปานกลาง (6)
	3.1.3 ความรู้สึกหวาดกลัว หวาดหวั่น ห่วงกังวลใจ	น้อย (4)
3.2 การมีบาดแผลทางใจภายหลังเหตุการณ์	3.2.1 อาการเจ็บปวดสะเทือนใจจากสิ่งที่ต้องเผชิญ	ปานกลาง (6)

หมวดหมู่	หมวดหมู่ย่อย	ความถี่
	3.2.2 ความรู้สึกโกรธ คับแค้นใจ เสียใจ น้อยใจ	ปานกลาง (6)
ประเด็นที่ 4. วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป		
4.1 การมีข้อจำกัดทางร่างกายส่งผลต่อ การใช้ชีวิตประจำวัน		มาก (8)
4.2 การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป		มาก (8)
4.3 ด้านสังคม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น		มาก (9)
ประเด็นที่ 5. การเติบโตภายหลังประสบเหตุ		
5.1 การมีมิตรภาพ ความอบอุ่น ความ ห่วงใยและกำลังใจเป็นพลังช่วยเยียวยา บาดแผลทางใจ	5.1.1 มิตรภาพความช่วยเหลือจากเพื่อน ร่วมชุมนุม และประชาชนทั่วไป 5.1.2 พระมหากษัตริย์คุณของ สถาบันพระมหากษัตริย์ 5.1.3 ความรักความอบอุ่นจากคนใน ครอบครัวที่รักและญาติพี่น้อง	มาก (9) ปานกลาง (7) ปานกลาง (5)
5.2 การเห็นคุณค่าในการกระทำของตน		ปานกลาง (6)
5.3 การมีศาสนารักษาใจ	5.3.1 เข้าใจความไม่เที่ยงแท้ในชีวิต ปล่อยวาง 5.3.2 การมีสติ ตระหนักรู้ อยู่กับปัจจุบัน 5.3.3 สวดมนต์ ไหว้พระเพื่อยึดเหนี่ยว จิตใจ	ปานกลาง (5) น้อย (3) น้อย (2)
5.4 ตระหนักในด้านดีของชีวิต		ปานกลาง (5)
5.5 การมีความเข้มแข็งในตน		น้อย (4)

หมายเหตุ: มาก หมายถึง มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8-9 ราย กล่าวถึงในหมวดหมู่นั้น ปานกลาง หมายถึง มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5-7 ราย กล่าวถึงในหมวดหมู่นั้น และน้อย หมายถึง มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2-4 ราย กล่าวถึงในหมวดหมู่นั้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาถึงประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ในวันที่ 7 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 จากผู้บาดเจ็บสูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกายที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 9 คน อายุ 24-66 ปี และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน (Consensual qualitative research: CQR) ผลการวิจัยพบประเด็นหลักประสบการณ์ความสะเทือนใจสรุปได้ดังนี้

1. แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม
 - 1.1 ความต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 1.2 ความต้องการร่วมแสดงสิทธิ์ทางการเมืองเพื่อพลังมวลชน
 - 1.2.1 ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริต ไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของนักการเมือง
 - 1.2.2 ห่วงใยบ้านเมือง ต้องการให้ประเทศชาติพัฒนา
 - 1.3 ความต้องการมีส่วนร่วมช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุม
 - 1.3.1 ใช้วิชาชีพมาช่วยเหลือผู้ชุมนุม
 - 1.3.2 ทนไม่ได้ที่เห็นผู้ชุมนุมถูกทำร้าย
 - 1.4 ความเป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนผู้ใกล้ชิด
2. ความเจ็บปวดและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย
 - 2.1 การบาดเจ็บสูญเสียอวัยวะ
 - 2.2 ความรู้สึกที่มีต่ออาการบาดเจ็บ
 - 2.2.1 ความเจ็บปวดทุกข์ทรมานจากบาดแผล
 - 2.2.2 ไม่รู้สึกว่าการเจ็บปวดจากบาดแผลสร้างความสะเทือนใจแก่ตน
3. ประสบการณ์สะเทือนใจจากบาดแผลทางใจที่ยังไม่ลบเลือน
 - 3.1 ความรู้สึกขณะเผชิญเหตุการณ์
 - 3.1.1 ความรู้สึกงุนงงตกใจไม่คาดคิด
 - 3.1.2 ความรู้สึกโกรธ โมโห เจ็บใจ คับแค้นใจ เกือบตาย

- 3.1.3 ความรู้สึกกลัว หวาดหวั่น กังวลใจ
- 3.2 การมีบาดแผลทางใจภายหลังเหตุการณ์
 - 3.2.1 อาการเจ็บปวดสะเทือนใจจากสิ่งที่ต้องเผชิญ
 - 3.2.2 ความรู้สึกโกรธ คับแค้นใจ เสียใจน้อยใจ
- 4. วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป
 - 4.1 การมีข้อจำกัดทางร่างกายส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
 - 4.2 การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป
 - 4.3 ด้านสังคม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 5. การเติบโตภายหลังประสบเหตุ
 - 5.1 การมีมิตรภาพ ความอบอุ่น ความหวังใจและกำลังใจ
 - 5.1.1 มิตรภาพความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมชุมชน และประชาชนทั่วไป
 - 5.1.2 พระมหากษัตริย์คุณของสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 5.1.3 ครอบครัว ญาติสนิท มิตรสหาย เป็นกำลังใจให้ก้าวเดินต่อ
 - 5.2 การเห็นคุณค่าในการกระทำของตน
 - 5.3 การมีศาสนารักษาใจ
 - 5.3.1 เข้าใจความไม่เที่ยงแท้ในชีวิต ปล่อยวาง
 - 5.3.2 การมีสติ ตระหนักรู้ อยู่กับปัจจุบัน
 - 5.3.3 สวดมนต์ไหว้พระเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - 5.4 การตระหนักในด้านดีของชีวิต
 - 5.5 การมีความเข้มแข็งในตน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ในวันที่ 7 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ประเด็นในการอภิปรายมีดังนี้

1. ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลทุกรายมีประสบการณ์เฉียดตายและได้รับบาดเจ็บรวมทั้งมีการสูญเสียความสมบูรณ์ของร่างกายในรูปของ การสูญเสียอวัยวะ เช่น เท้าแหว่ง นิ้วเท้าและกระดูกเท้าหัก ขาขวาขาด หนึ่งศีรษะหลุดร่อน สูญเสียตาขวา มองไม่เห็นระยะหนึ่ง มีแผลเป็นตามร่างกายจากระเบิดแก๊สน้ำตา เนื้อบริเวณลำคอโดนลวก เป็นแผลเปิดที่คอ ปอดทะลุ หลอดลมฉีกขาด ถูกตัดมือข้างขวา กระดูกแขนแตก เอ็นที่ข้อศอกขาด สะเก็ดระเบิดแก๊สน้ำตาฝังอยู่ในขา เป็นรอยแผลเป็น เข่าหลุด เนื้อขาด้านในฉีกขาดทั้งสองข้าง เป็นต้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากระบุว่าการบาดเจ็บและความสูญเสียเหล่านี้ก่อให้เกิดความความสะเทือนใจจากบาดแผลอย่างมาก ประสบการณ์ความสะเทือนใจดังกล่าว สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียที่พบในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ได้แก่ ความรู้สึกสับสน งุนงง ตกใจ ไม่คาดคิดว่าต้องประสบความรุนแรงเช่นนี้ มีความกลัว หวาดหวั่น ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต และกังวลใจ เป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและคนใกล้ชิด นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่ง (6 ใน 9 ราย) รายงานว่าพวกเขามีอาการเจ็บปวดสะเทือนใจในระดับที่รุนแรง เช่น ผื่นร้าย หลีกเลี้ยงที่จะพูดถึงเหตุการณ์ดังกล่าว กลัวและวิตกกังวลลง่าย ตกใจกับเสียงดัง แม้การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้ไตร่ตรองด้วยตนเองแล้ว แต่ด้วยความไม่คาดคิดว่าตนจะต้องพบเจอเหตุการณ์รุนแรงเช่นนี้ (traumatic event) ดังนั้นเมื่อประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญและมีการสูญเสียเกิดขึ้นอย่างไม่ทันตั้งตัว ย่อมส่งผลต่อสุขภาพจิตของผู้ให้ข้อมูล

อาการที่ปรากฏมีลักษณะตรงกับอาการของความสะเทือนใจอย่างรุนแรง ตามที่สมาคมจิตแพทย์แห่งอเมริกา(2000) ระบุไว้ในกลุ่มอาการที่ 1 และกลุ่มอาการที่ 2 กล่าวคือ กลุ่มอาการที่ 1 มีมโนภาพและความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์สะเทือนใจ เช่น ผื่นร้าย และ กลุ่มที่ 2 มีการหลีกหนีสถานที่หรือเหตุการณ์ที่ทำให้หวนรำลึกถึงเหตุการณ์สะเทือนใจ แยกตัวจากสังคม และเพิกเฉยต่อการรับรู้ทางอารมณ์ เป็นต้น

ผลการวิจัยพบประเด็นที่สำคัญคือการบาดเจ็บสูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกายของผู้ให้ข้อมูลก่อให้เกิดความสะเทือนใจอย่างรุนแรง แม้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะผ่านไปเกือบ 3 ปีแล้ว แต่ความรู้สึกสะเทือนใจและเจ็บปวดกับเหตุการณ์นั้นยังคงอยู่ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ยังแสดงถึง

ความสะเทือนใจในขณะให้ข้อมูลดังนี้ “ผมก็ก้าวไม่พ้นอะ เรื่อง 7 ตุลา ทุกวันนี้ผมยัง จิตใจผมยังก้าวไม่พ้นหรอก (เสียงสั่นเครือ น้ำตาไหล) มันยังฝังอยู่ในสมองหมด...สะเทือนใจที่พวกเขาได้กระทำกับพวกเรา หมอก็บอกให้ผมไปพบจิตแพทย์ ผมบอกว่าผมไม่ใช่คนบ้านะจะต้องให้ผมมารักษา ผมไม่ใช่คนบ้า ผมรู้ทุกอย่าง เขาบอกคุณรู้แต่คุณก้าวมันไม่พ้น ก้าวไม่ข้าม (เสียงสั่นเครือ)”

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าความสะเทือนใจจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ไม่อาจอาศัยปัจจัยเรื่องระยะเวลาเพียงอย่างเดียว ในการทำให้ความทุกข์โศกจางหายไป ดังนั้นในการรักษาเยียวยาผู้ประสบเหตุการณ์ความขัดแย้ง ความรุนแรงทางการเมืองจึงไม่อาจจะระบุได้ว่าเมื่อผ่านระยะเวลา นานานานเท่าใด ผู้สูญเสียจะไม่เกิดความรู้สึกสะเทือนใจจากประสบการณ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามทฤษฎีความโศกเศร้า เสียใจ (grief and loss) ที่กล่าวว่า ภายหลังจากระยะเวลา 2 ปี จากการเกิดเหตุการณ์ความสะเทือนใจ จะเป็นช่วงเวลาที่การรักษาเยียวยาจิตใจสร้างความสะเทือนใจแก่คนไข้ได้น้อย (Bonanon & Field, 2001) ทั้งนี้ทั้งนั้นการรักษาเยียวยาอาการความสะเทือนใจขึ้นอยู่กับปัจจัยของแต่ละบุคคลบางกรณีอาจใช้ระยะเวลานานกว่า 2 ปี จึงเป็นช่วงเวลาที่ปลอดภัยในการรักษาหรือบางกรณีอาจต้องใช้เวลาทั้งชีวิตเพื่อเป็นระยะเวลาที่สามารถรักษาเยียวยาจิตใจ

1.2 ระดับความเข้มข้นของความสะเทือนใจของผู้ให้ข้อมูล จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลายรายมีความสะเทือนใจจากสถานการณ์ที่ต้องเผชิญในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลบางรายมีความสะเทือนใจมาก ในขณะที่บางรายความสะเทือนใจไม่ปรากฏชัด ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “ทุกวันนี้ผมอยากจะลืม แต่มันลืมไม่ได้หรอก(เสียงสั่น น้ำตาไหลอาบแก้ม)...เกิดมาในชีวิตผมก็เพิ่งเจอ 6 ตุลา พฤษภาผมก็ผ่าน 14 ตุลาผมก็ผ่าน ว่างอยู่แต่ก็ไม่โดน ไม่เจ็บปวดเท่าครั้งนี้” ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลบางราย แม้จะได้รับบาดเจ็บสาหัส ต้องสูญเสียอวัยวะ แต่ผู้ให้ข้อมูลไม่รู้สึกรู้ว่าความเจ็บปวดจากบาดเจ็บแผลสร้างความสะเทือนใจแก่ตน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “ผมไม่คิดอะไร เลยอะ ไม่เห็นเป็นไร แผลนิดหน่อย อาจจะไม่เหมือนคนอื่นแต่ก็ไม่ใช่ไร ผมก็ไม่ได้คิดอะไร ผมว่ามันเฉยๆ ไม่ได้รู้สึกเสียใจว่าไม่น่าไปเลย ผมไม่คิดอย่างนี้เลยนะ”

ลักษณะที่ต่างกันในการตอบสนองต่อความสะเทือนใจของผู้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับแนวคิดของการแสดงอาการความสะเทือนใจที่ว่า ขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจของแต่ละบุคคล เช่น บุคลิกภาพ กลไกทางด้านจิตใจ (defense mechanism) ที่ใช้เมื่อเผชิญกับความเครียด ความสามารถในการฟื้นคืนพลังเมื่อเผชิญกับอุปสรรค (resilience) เป็นต้น (APA,2000; มานิต ศรี

สุรภานนท์ และ จำลอง ดิษยวณิช, 2542) ผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายจึงมีการแสดงออกต่อความ สะเทือนใจไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย มีความรู้สึก สะเทือนใจต่างกัน คือ ความรุนแรงของการบาดเจ็บ และบริบทของสถานการณ์ที่ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ รายต้องเผชิญในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่แตกต่างกัน ข้อค้นพบสอดคล้องกับ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลที่กล่าวถึงระยะเวลาที่ตนต้องอยู่ในเหตุการณ์ ภายหลังจากได้รับ บาดเจ็บ เช่น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 ซึ่งได้รับบาดเจ็บที่เท้า เมื่อบาดเจ็บก็ได้รับความช่วยเหลือในทันที ทำให้ไม่พบความสะเทือนใจในผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 นัก ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 ได้รับบาดเจ็บ อย่างหนักที่ขา และถูกกดดันในสถานการณ์เป็นเวลานานเป็นเวลา 1 ชั่วโมง กว่าที่จะได้รับความ ช่วยเหลือของหน่วยแพทย์และพยาบาล ดังนั้นผลการวิจัยพบว่า อาการบาดเจ็บที่แตกต่างกัน และระยะเวลาในการอยู่ในจุดเกิดเหตุที่ไม่เท่ากันรวมทั้งบริบทแวดล้อมในสถานการณ์ที่ผู้ให้ข้อมูล แต่ละรายต้องเจอล้วนมีผลต่ออาการความสะเทือนใจ

1.3 ความรู้สึกโกรธเคือง โมโห เจ็บใจ คับแค้นใจ เกลียดชัง ลักษณะสำคัญอีก ประการหนึ่งในประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทาง การเมืองในการวิจัยครั้งนี้ คือ **ความรู้สึกโกรธเคือง โมโห เจ็บใจ คับแค้นใจ เกลียดชัง** ซึ่งเป็น ความรู้สึกที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง ทั้งในขณะที่เผชิญเหตุการณ์และภายหลังประสบเหตุการณ์ ดังเช่น คำกล่าวที่ว่า “ก็ฆ่าเหมือนกับเราไม่ใช่คนอะ ตำรวจมันทำกับประชาชนเหมือนกับเราไม่ใช่คน ไม่ใช่คนไทย ทั้งระเบิด ทั้งแก๊สน้ำตายยิง ยิงเข้ามาระดมยิงเข้ามาเป็นพันๆนัดเลย เกิดมาในชีวิตผม ก็เพิ่งเจอ 6 ตุลา พฤษภาผมก็ผ่าน 14 ตุลาผมก็ผ่าน วิ่งอยู่แต่ก็ไม่โดน ไม่เจ็บปวดเท่าครั้งนี้” ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูล รู้สึกโกรธเคือง เจ็บใจ คับแค้นใจ เกลียดชัง ในสถานการณ์ที่ต้องต้อง เผชิญในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 และกลายเป็นผู้ถูกกระทำ ความรู้สึกเหล่านี้เป็นความรู้สึกเข้ม ที่แม้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะผ่านไปเกือบ 3 ปีแล้ว แต่ยังคงปรากฏความรู้สึกโกรธได้จากผู้ให้ ข้อมูลส่วนใหญ่โดยเฉพาะผู้ให้ข้อมูลที่รายงานถึงภาวะความสะเทือนใจของตนด้วย

จากการศึกษางานวิจัยพบว่าความรู้สึกโกรธและความเกลียดชังเป็นประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่กล่าวถึงเป็นปัญหาสำคัญของผู้ที่เคยผ่านเหตุการณ์ความรุนแรง ดังเช่น งานวิจัยของ Barefoot และ Novaco (1992, 1994) ที่กล่าวว่าความโกรธ (anger) และความเกลียดชัง (hostility) มีความสัมพันธ์ต่อความสะเทือนใจอย่างรุนแรง (PTSD) และยังเป็นปัญหาสำคัญของ ผู้ที่เคยผ่านเหตุการณ์ความรุนแรงเช่นในศึกสงครามอีกด้วย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Kessler, Bromet, Hughes, & Nelson, (1995) ศึกษาความโกรธและเกลียดชังจากผู้ที่เคยผ่านเหตุการณ์

ความรุนแรงในสงครามเวียดนาม พบว่า ความโกรธมีความสำคัญต่อการพัฒนาและการรักษาอาการของความสะเทือนใจอย่างรุนแรงและเป็นลักษณะร่วมของโรคทางจิตเวช เช่น ความสะเทือนใจอย่างรุนแรง ความผิดปกติด้านบุคลิกภาพ และความหดหู่ โดยกล่าวว่าความสะเทือนใจอย่างรุนแรง พบได้บ่อยในวิกฤตการณ์จากเหตุการณ์ความสะเทือนใจในชีวิตซึ่งรวมถึงความรุนแรงระหว่างบุคคลและมวลชน ภัยพิบัติที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยข้างต้น โดยผู้ให้ข้อมูล 6 จาก 9 รายให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงสภาวะใจที่มีความโกรธหลงเหลืออยู่

นอกจากนี้ผลของการวิจัยพบว่าผู้ที่เคยผ่านเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองและรู้สึกสะเทือนใจ มีความรู้สึกโกรธเมื่อกล่าวถึงเหตุการณ์เหล่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Orth, Cahill, Foa และ Maercker, (2010) ที่เป็นการศึกษาระยะยาวในบริบทของสังคมเมื่อมีเหตุความไม่สงบทางการเมือง การก่ออาชญากรรม หรือความรุนแรงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อจิตใจโดยเฉพาะผู้ที่ได้รับความสะเทือนใจมาก โดยการจำลองกลุ่มอาการด้านอารมณ์ที่เป็นความโกรธและกลุ่มอาการที่มีความสะเทือนใจอย่างรุนแรงของผู้ที่มีอาการของความสะเทือนใจอย่างรุนแรง(PTSD) สิ่งที่น่าสนใจคือความรู้สึกโกรธมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอาการของความสะเทือนใจอย่างรุนแรงกล่าวคือ ผู้ที่สะเทือนใจมากจะยังมีภาวะอารมณ์โกรธสูง ความเชื่อมโยงในประเด็นความโกรธและความสะเทือนใจทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงสภาวะใจและการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมที่มักมีความขัดแย้งทางการเมืองกล่าวคือ ผู้ที่มีความโกรธและความสะเทือนใจเหล่านี้ส่งผลให้บุคคลมีความกดดันหรือเครียด หากเครียดมากจะส่งผลถึงความจำในส่วนการทำหน้าที่บริหารจัดการ(executive functioning: EF) ที่ลดลงดังเช่นที่ Kanagaratnam และ Asbjornsen (2007) ได้กล่าวไว้ นอกจากนี้ผลการวิจัยของ Shamai และ Kimhi (2006) จากมหาวิทยาลัย Haifa ซึ่งศึกษารูปแบบของความสัมพันธ์ของภัยคุกคาม ทัศนคติทางการเมือง และการเป็นอยู่ดีมีความสุขของวัยรุ่นในประเทศอิสราเอล ยังแสดงให้เห็นว่าการเกิดเหตุการณ์ความสะเทือนใจ (traumatic events) จากสงครามทำให้เกิดความยึดมั่นในความคิดของตน ก่อให้เกิดการไม่ประนีประนอมกันทางการเมือง และนำไปสู่การกระทำที่แสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อฝ่ายตรงข้ามมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยภายหลังการเกิดเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ที่เกิดการชุมนุมทางการเมืองในกลุ่มต่างๆ

1.4 ความรู้สึกงุนงง ตกใจ ไม่คาดคิด ว่าต้องประสบความรุนแรงเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่รู้สึก ดังคำกล่าวที่ว่า “*พีก็เฮ้ย อะไรวะ งง มั่นงมั่นมัน นี่เขาเริ่มแล้วใช้มั๊ย เขาไม่คิดจะบอกเราหน่อยเลยหรอ...ตอนนั้นทุกอย่างมองไม่เห็นมันเป็นม่านควันแล้วก็เสปตา พีก็พยายามมองนะ เฮ้ย! นี่วิฤหาย*” ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนรู้สึกงุนงงตกใจไม่คาดคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ เนื่องจากไม่มีการแจ้งเตือนให้ทราบล่วงหน้าจากเจ้าหน้าที่รัฐในการเข้าสลายการชุมนุมเมื่อถูกสลายการชุมนุมอย่างไม่ได้เตรียมตัวมาก่อนผู้ให้ข้อมูลจึงรู้สึก งุนงงและตกใจอย่างมาก

2. การเติบโตของอาการจากบาดแผลทางใจของผู้สูญเสีย

การบาดเจ็บและสูญเสียความสมบูรณ์ของร่างกายนอกจากจะก่อให้เกิดความสะเทือนใจอย่างรุนแรงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ให้ข้อมูลใน 3 ด้าน คือ เกิดข้อจำกัดทางร่างกายส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงและด้านสังคมความสัมพันธ์กับผู้อื่น เมื่อพิจารณาจากระยะเวลานับจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบันรวมระยะเวลาที่ผ่านมาเหตุการณ์นี้ล่วงเลยมาแล้ว 4 ปี ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนสามารถเยียวยาจิตใจตนเองและสามารถข้ามผ่านความสะเทือนใจจนพบความเติบโตจากเหตุการณ์ดังกล่าว โดยมีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

2.1 การเติบโตจากมิตรภาพ ความอบอุ่น ห่วงใย ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าตนได้รับกำลังใจจากครอบครัว ญาติสนิท มิตรสหาย เพื่อนร่วมชุมนุม ประชาชนทั่วไป รวมไปถึงพระมหากษัตริย์คุณในสถาบันพระมหากษัตริย์ช่วยเป็นกำลังใจให้ดำเนินชีวิตต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนมากในแง่ของการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์กับคนรอบข้างที่ทำให้ผู้สูญเสียผ่านประสบการณ์ความสะเทือนใจมาได้ ผลการวิจัยพบว่าผู้ประสบความสูญเสียจำนวนมากมีประสบการณ์ตรงกันคือ ประเด็นของการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์กับคนรอบข้างที่ทำให้ผู้สูญเสียผ่านประสบการณ์ความสะเทือนใจมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัยจำนวนมาก (เช่น Aldwin, 1994; Aldwin & Sutton, 1998; Carver, 1998; Smith & Kelly, 2001; Tedeschi et al., 1998; Updegraff & Taylor, 2002; Wheeler, 2001) ที่รายงานว่าผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดแนบแน่นของครอบครัวและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นมีความสัมพันธ์กับเพื่อนและคนใกล้ชิด ความเต็มใจที่จะแสดงออกถึงความรู้สึกของตน การเปิดเผยความรู้สึก และการยอมรับในความช่วยเหลือของผู้อื่น การรู้ว่าคนเราต้องพึ่งพากันในยามมีปัญหา

การได้รับประโยชน์จากการสนับสนุนทางสังคมและมีความมั่นใจในการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังเช่นคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า “เราไม่เคยคุยไม่เคยรู้จักแต่มาดูแลเราบางครั้งก็มานั่งเฝ้าเรา เหมือนเป็นญาติเราเลยพี่ เขาทำเหมือนเราเป็นลูกเป็นหลาน ก็ได้กำลังใจตรงนั้นเหมือนกัน จากเราเจ็บๆนอนเหงา เขามาก็ดีขึ้น มีคนห่วงเรานะ บางครั้งดูทีวีคนที่มาเยี่ยมเราก็มาพูดถึงเราว่า น้องเขาเป็นไงมั่งแล้วคนที่ฟังเขาก็ส่งสารเราอะไรอย่างนี้ ผมก็รู้สึกดีอะพี่”

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tedeschi และ Calhoun (1996) ที่ระบุว่า การเติบโตภายหลังเหตุการณ์สะเทือนใจที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (interpersonal relationships) ผู้ให้ข้อมูลหลายคนกล่าวว่าการบาดเจ็บสูญเสียเป็นสิ่งที่ตนไม่อยากจะพบเจอ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ตั้งใจที่ได้มีโอกาสรู้จักคนที่ดี เพื่อนผู้ร่วมชุมนุมที่มีความเอื้อเฟื้อจริงใจกับคนรอบข้างและให้ความช่วยเหลือห่วงใยจนตนรู้สึกถึงคุณค่าของสิ่งที่ได้รับ ดังตัวอย่างคำพูดของผู้ให้ข้อมูลว่า “ถามว่าอยากเจอมั๊ย ไม่อยากเจอนะ แต่ว่าดีใจที่ได้เจอ เมื่อก่อนเนี่ยเคยเฉียดตายหลายครั้งนะขับรถไปคว่ำ ล้มก็เคย ถ้าตอนนั้นตายได้อะไรมั๊ย ไม่ได้ แต่ตอนนี้เอ๊ย มีคนมาเยี่ยมเรารู้สึกตัวเองมีคุณค่าขึ้น”

2.2 การตระหนักถึงจุดยืนทางการเมือง การเข้าร่วมการชุมนุมของผู้ให้ข้อมูลทุกราย เป็นไปอย่างมีเหตุผลในการกระทำของตน ผู้ให้ข้อมูลได้ตัดสินใจเข้าร่วมการชุมนุมโดยผ่านการคิดไตร่ตรองและมีแรงจูงใจหลักมาจากสิ่งสำคัญในชีวิตที่พวกเขายึดถือ โดยมีแรงจูงใจอันดับแรก คือ ผู้ชุมนุมต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ต่อมาคือความต้องการร่วมแสดงสิทธิทางการเมืองเพื่อพลังมวลชน อันประกอบด้วยเหตุผลทางการเมือง 2 ประการคือ ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริตไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของนักการเมือง และห่วงใยบ้านเมืองต้องการให้ประเทศไทยพัฒนา ตามมาด้วยความต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุม ด้วยการใช้วิชาชีพมาช่วยเหลือผู้ชุมนุม เช่น การใช้วิชาชีพพยาบาลหรือใช้ความสามารถด้านศิลปะเพื่อวาดภาพแสดงออกทางการเมือง ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนต้องการช่วยเหลือผู้ชุมนุมเพราะทนไม่ได้ที่เห็นผู้ชุมนุมถูกทำร้าย และแรงจูงใจอันดับสุดท้ายคือ ความรักความห่วงใยสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนผู้ใกล้ชิดที่เข้ามาร่วมเหตุการณ์ชุมนุม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวนมากเข้าร่วมชุมนุมเพราะต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และเป็นห่วงบ้านเมือง ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า “ไม่ต้องการใครมาจบบ้างเกี่ยวกับเรื่องจบบ้างในหลวงนี่ออกเยอะมากเลย ออกทุกวัน ...คือเรารับไม่ได้ว่าจะมาแก้กฎหมาย จะมาจบบ้างในหลวง เรารับไม่ได้”

ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมชุมนุมเพราะมีความตระหนักถึงสิ่งที่ตนนับถือ ให้คุณค่า แม้ว่าการเข้าร่วมชุมนุมจะมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของตน แต่ผู้เข้าร่วมชุมนุมก็สมัครใจที่จะเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองด้วยตนเองซึ่งแตกต่างจากบริบทการเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนใจอื่นๆ เช่น การประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือการอุบัติภัย อัคคีภัยซึ่งผู้ประสบเหตุไม่อาจคาดเดาได้ว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้น ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของการศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง บางประการที่แตกต่างจากการศึกษาประสบการณ์จากภัยพิบัติอื่นๆ ในแง่ของการเข้าร่วมและการเป็นผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์อย่างมีแรงจูงใจ

2.3 ตระหนักในศาสนา เข้าใจชีวิตมากขึ้น ผู้ให้ข้อมูลยังระบุว่าเมื่อพวกเขาเผชิญกับความสูญเสียความสมบูรณ์ทางกายและผลกระทบจากการบาดเจ็บ พวกเขามีการนำแนวทางคำสั่งสอนของศาสนาปฏิบัติ หรือมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถผ่านพ้นช่วงเวลาจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มาได้ ซึ่งประกอบไปด้วย การมีความเข้าใจความไม่เที่ยงแท้ในชีวิต ความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นว่าทุกอย่างล้วนเกิดการเปลี่ยนแปลงแม้แต่ร่างกาย ไม่มีสิ่งใดคงที่ ความเข้าใจว่าสิ่งต่างๆ ล้วนไม่มีอะไรแน่นอน และการปล่อยวาง ดังเช่นตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า “เราศรัทธาในศาสนาพุทธ เราฟังเราคิดว่าเราเข้าใจว่าเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความไม่เที่ยง มันเป็นเรื่องจริงมันพิสูจน์ได้ ความไม่เที่ยงเราก็เห็นว่าคนตายแล้วมันไม่เที่ยงถ้าเที่ยงก็ต้องกลับมาได้ อันนี้เปรียบเทียบหนักรุ่นๆ นะ ที่นี้เราเจอกับตัวเองมีมันขนาดแล้วเราเข้าใจมันด้วยตัวเราว่าความไม่เที่ยง สังขารไม่เที่ยงเป็นอนัตตา มันทำให้เราฟื้นฟูจิตใจได้ง่ายขึ้น” ต่อมาเป็นการมีสติรู้ตน ตระหนักถึงความเป็นไปในชีวิตและอยู่กับปัจจุบันในสิ่งที่ตนกระทำ ดังเช่นตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า “พี่ก็พยายามนึกถึงเนื้อหา ณ ปัจจุบันเราทำดีที่สุดแล้วเราไม่เคยเสียใจถึงจะพลาดก็เพราะตรงนี้เราเขลาเราอวิชาแต่เราคิดดีที่สุดแล้วมันไม่ได้เท่านี้ก็เท่านี้แหละใช่มั๊ย เพราะเราไม่สามารถจะรังโลกทั้งโลกได้ แต่สามารถรังใจเราได้” และสุดท้ายการสวดมนต์ กราบไหว้พระ สักการะพระพุทธรูปเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลน้อยว่า “พระเจ้าเนี่ย ให้กำลังใจเรามาก เวลาเราไปไหว้พระไหว้เจ้าที่รู้สึกสบายใจ” ปัจจัยเหล่านี้นับเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเติบโตของผู้ให้ข้อมูลจากการก้าวผ่านความเจ็บปวดสูญเสียจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ประเด็นดังกล่าวที่กล่าวมาในข้างต้นนี้ Tedeschi และ Calhoun (1996) ระบุว่าเป็นการเติบโตภายหลังเหตุการณ์สะเทือนใจในด้านปรัชญาในการดำเนินชีวิต (philosophy of life) ที่

เหตุการณ์ความสะเทือนใจนับเป็นโอกาสที่ทำให้ผู้สูญเสียได้ตระหนักในแรงจูงใจในการทำสิ่งต่างๆ ที่มีคุณค่าและความหมายในชีวิต มีการตระหนักในความเชื่อทางศาสนาและปรัชญาในการดำรงชีวิตของตน

2.4 การเติบโตในด้านความเข้มแข็งภายในตน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสามารถผ่านช่วงเวลาอันยากลำบากจากเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคมได้ด้วยความเข้มแข็งได้ด้วยใจตน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า “กำลังใจก็สำคัญแต่ส่วนหนึ่งผมบอกได้เลยว่าคนป่วยเนี่ย ถ้าไม่เข้มแข็งด้วยตัวเองกำลังใจมาเป็นร้อยเป็นหมื่นมันไม่สามารถช่วยได้ คนป่วยปางตาย แต่เข้มแข็งนะ กำลังใจมาอีกหนึ่งเดียวมันเหมือนกับให้ปุ๋ยอะ ... เรานะเป็นจิตแพทย์ตัวเอง...” จากข้อค้นพบนี้ทำให้เห็นถึงกำลังใจอันสำคัญของผู้ให้ข้อมูลว่ามาจากใจของผู้ให้ข้อมูลเอง การสามารถจัดการกับสิ่งที่เข้ามากระทบใจได้ด้วยการมีจิตใจที่เข้มแข็งของตนจะช่วยให้ผ่านพ้นความเจ็บปวดสูญเสียไปได้

2.5 การตระหนักในด้านดีของชีวิต การตระหนักในด้านดีของชีวิตเห็นได้จากการที่ผู้ให้ข้อมูลบางรายเลือกที่จะมองด้านดีในชีวิต เช่น การที่ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าการได้รับความบาดเจ็บสูญเสีย จากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เพียงเท่าที่เป็นนับเป็นสิ่งที่ดีแล้วเมื่อเทียบกับผู้อื่นที่บาดเจ็บมากกว่า ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า “ไม่พยายามจะมองว่าเราเคราะห์ร้าย กลับเป็นว่าเราโชคดี คนหลายคนโชคร้ายกว่าเราเยอะ ใครไม่รู้โดนยิง 3 ที่ บางคนขาขาด เราชะอีกที่เราโชคดี” หรือมองว่าประสบการณ์จากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 แม้จะพบความสูญเสียทางร่างกายแต่ก็พบสิ่งดีๆ ผ่านเข้ามาเหมือนกันดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลว่า “แต่ก่อนเปิดร้านผ้า ทำงานอยู่กับแสงสีเดี๋ยวนี้ก็อยู่กับธรรมชาติมากขึ้น...ชีวิตเปลี่ยนจากคนไม่เอาอ่าว จากคนคิดแคบๆ คิดถึงแต่เรื่องส่วนตัวกลายเป็นคนคิดกว้างขึ้น...มองโลกในแง่ดีมากขึ้น ช่วงเวลาคนเราร้ายๆ นะจะมองในแง่ร้ายแต่เวลาเราร้ายๆ เรากลับมองในแง่ดีแล้วมันจะช่วยให้ใจตัวเองเบิกบานขึ้น” ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการเลือกมองด้านดีในชีวิตช่วยให้สามารถผ่านความเจ็บปวดสูญเสียมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Tedeschi และ Calhoun (1996) ที่ระบุว่าเป็นการเติบโตภายหลังเหตุการณ์สะเทือนใจเป็นประสบการณ์ทางจิตใจในการจัดการกับเหตุการณ์ทางด้านลบที่ก่อให้เกิดการเติบโตของบุคคลนั้น ทำให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ตนเอง (self-perception) รับรู้ตนในทางบวก เห็นคุณค่าในตนเอง เหล่านี้ทำให้พวกเขา มีความรู้สึกชื่นชมยินดีในชีวิต และมีพัฒนาการทางด้านความเข้มแข็งมั่นคงในจิตใจ

3. ความเชื่อ ความศรัทธาในสิ่งที่เป็นคุณค่าและสิ่งที่ตนได้กระทำ

ผลการวิจัยพบว่าประเด็นความเชื่อ ความศรัทธาในสิ่งที่เป็นคุณค่าและสิ่งที่ตนได้กระทำ ปรากฏในผลการวิจัยทั้งในประเด็น สาเหตุในการเข้าร่วมชุมนุมและการเติบโตภายหลังเหตุการณ์ สะเทือนใจ โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงเรื่อง ความศรัทธาในสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้ในสาเหตุในการเข้าร่วมชุมนุม ดังนี้ “เหตุผลที่เข้าร่วมอย่างที่บอก เขาดูหมิ่นในหลวงกับราชินี อย่างอื่นผมไม่สนอยู่แล้ว ถึงผมเป็นลูกคนจีนเกิดเมืองไทยผมก็รักในหลวง... เขาหัวผมขึ้นแปลผมก็ยังถือธงอยู่ ทุกวันนี้ ถึงบอกว่าใครมารังแกในหลวงราชินี ไม่ได้ พวกผมไม่ได้” และการเติบโตภายหลังเหตุการณ์สะเทือนใจ ดังนี้ “กระเช้าที่ท่านเอามาให้ ทุกวันนี้ผมก็เก็บเอาไว้บนหิ้งพระ ตระกร้าใบนั้นกับดอกไม้พวกนั้นผมเก็บไว้บูชา...เราก็ดีใจ เราเป็นคนได้รับความอุปถัมภ์ของพระราชินี ท่านไม่ทิ้งเรา...เราก็ดองผู้ ผู้เพื่อท่าน” จากข้อค้นพบดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเชื่อ ความศรัทธาในสิ่งที่เป็นคุณค่าและสิ่งที่ตนได้กระทำ กล่าวคือ ความเชื่อมั่น ความศรัทธา เคารพรักสถาบันพระมหากษัตริย์และคิดว่าการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ การเข้าร่วมการชุมนุมในครั้งนี้ จึงเป็นสิ่งที่เหมาะสม ฟังปฏิบัติ ผู้ให้ข้อมูลเชื่อว่าการกระทำเหล่านี้ เป็นสิ่งมีคุณค่า ดังนั้น เมื่อผู้ให้ข้อมูลต้องประสบเหตุการณ์ความรุนแรงจนต้องบาดเจ็บสูญเสียจากเหตุการณ์นี้ตนจึงไม่ได้รู้สึกเสียตาย เสียใจ หรือรู้สึกผิดเพราะความเชื่อและศรัทธาในสิ่งที่กระทำ ทำให้ตนรู้สึกถึงคุณค่าในสิ่งที่ได้กระทำ

ประเด็นเหล่านี้ความเชื่อ ศรัทธาเป็นความน่าสนใจสำหรับงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งอธิบายถึงผลการวิจัยในฉบับนี้ได้ว่าเหตุใด การศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้บาดเจ็บสูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จึงพบประสบการณ์ความเติบโตทางใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยของ งานวิจัยฉบับนี้ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษาหรือสำหรับบุคคลทั่วไป สามารถนำผลการวิจัยจากเรื่องประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มีดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษา หรือนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับผู้ผ่านประสบการณ์ความสูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้การปรึกษาแก่ผู้ผ่านประสบการณ์ความสูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

ก) ข้อค้นพบในงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสะเทือนใจที่พบจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกับความสะเทือนใจที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ หรือการรอดชีวิตจากอุบัติเหตุของผู้สูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกาย กล่าวคือ ความสะเทือนใจที่พบมักมีความรู้สึกโกรธร่วมอยู่ด้วย ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือในด้านจิตใจต่อผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ข้อพึงระวังของนักจิตวิทยาการปรึกษาหรือ ผู้ให้ความช่วยเหลือในวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ให้ความช่วยเหลือควรตระหนักถึงบทบาทของตนในการดูแลจิตใจของผู้สูญเสียโดยมีความเข้าใจและความเห็นใจ รับฟังผู้สูญเสียอย่างไม่ตัดสิน ตระหนักถึงสถานะใจของตนขณะที่รับฟังประสบการณ์ทางการเมืองจากผู้ประสบเหตุที่มักมีความคิดเห็นหรือความโน้มเอียงทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างเปิดกว้าง ปราศจากอคติหรือค่านิยมส่วนตัว รับฟังเรื่องราวต่างๆโดยไม่นำความคิดเห็นของตนมาตัดสินผู้ประสบเหตุ

ข) ในการรักษาเยียวยาจิตใจของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง นักจิตวิทยาการปรึกษาหรือผู้ให้ความช่วยเหลือทางใจควรสังเกตอารมณ์ความรู้สึกของผู้สูญเสียว่าในขณะการเยียวยาใจ ผู้สูญเสียว่ามีความพร้อมในการกล่าวถึงเรื่องราวจากประสบการณ์ดังกล่าว มากน้อยเพียงใด หากผู้ให้ข้อมูลมีความสะเทือนใจอย่างรุนแรงหรือไม่พร้อมที่จะกล่าวถึงเหตุการณ์ความสูญเสียดังกล่าว ควรมีการดำเนินการประสานงานกับ โรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชน สถานีนามัย หรือ หน่วยงานต่างๆ ที่ให้บริการการปรึกษาด้านจิตใจรับรองผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไว้ ตามความสะดวกใจของผู้สูญเสียไม่ควรปล่อยให้ขั้นตอนการเยียวยาใจขาดช่วง หรือกล่าวคือ ควรคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิ์หรือจรรยาบรรณในการรักษาเยียวยาจิตใจผู้สูญเสียด้วย

ค) จากข้อค้นพบ พบว่าการมีหลักธรรม คำสอนของศาสนาช่วยรักษาใจผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองได้ กล่าวคือ ในผู้สูญเสียที่ปัจจุบันสามารถก้าวผ่านความรู้สึกสะเทือนใจมาได้ หรือบางรายไม่พบความสะเทือนใจตั้งแต่แรกมักนำหลักธรรมคำสอนในศาสนาเข้ามารักษาจิตใจตน เช่นในเรื่องการมีสติ การปล่อยวาง นักจิตวิทยาการปรึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจแก่ผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ควรนำหลักธรรมศาสนา ไม่ว่าจะเป็ศาสนาใด ก็ตามนำมา นำมาประยุกต์ให้เป็นหลักในการช่วยเหลือ ผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เช่นหลักศาสนาพุทธ อันได้แก่ การ

เอื้อให้ผู้สูญเสียได้เห็นความเป็นไปของโลกตามจริงด้วยหลักศาสนาเรื่องความไม่แน่นอนของชีวิต โดยเชื่อมโยงหลักธรรมกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้สูญเสีย หลักธรรมในการพันทุข์ของพุทธ ศาสนาเช่น อริยสัจสี่ การมีสติ ดำเนินชีวิตในความไม่ประมาท เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของโลก ตามหลักไตรลักษณ์โดยนำหลักธรรมต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการรักษาเยียวยาจิตใจผู้สูญเสียจาก เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองอย่างกลมกลืน เช่น นักจิตวิทยาการปรึกษาอาจมีการ ดำเนินการแบบรายบุคคลในการให้คำปรึกษาแก่ผู้สูญเสียหรือ การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม จิตวิทยาการปรึกษาวิधिพุทธ เป็นต้น

ง) ความเข้มแข็งด้วยใจตนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้ง ทางการเมืองมีความเติบโตเข้มแข็งทางจิตใจจากความเจ็บปวดทั้งทางกายและทางใจจาก เหตุการณ์ความสูญเสียได้ นักจิตวิทยาการปรึกษาหรือ นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้ความ ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ ควรสนับสนุนให้ผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองเข้มแข็งขึ้น ด้วยจิตใจของตนเองเป็นหลัก อาจทำได้ด้วยการ เอื้อให้ผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทาง การเมืองเห็นคุณค่าในตนเอง เห็นคุณค่าในการกระทำของตนเองหรือ ตระหนักถึงการมี ความหมายในการมีชีวิตอยู่ เป็นต้น

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลทั่วไป ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ของกำลังใจและความช่วยเหลือจากสังคม จากเพื่อนผู้ใกล้ชิด ประชาชนทั่วไปเป็นปัจจัยสำคัญที่ ทำให้ผู้สูญเสียจากความขัดแย้งทางการเมืองผ่านพ้นช่วงเวลาของความสะเทือนใจมาได้ ดังนั้น ความใส่ใจดูแลความเป็นอยู่ของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองจากภาครัฐฯ ทำที่ในการแสดงออกของผู้คนในสังคมที่เป็นไปอย่างไม่ตัดสิน เข้าใจในความสูญเสียอวัยวะของผู้ สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง การแสดงออกทางความคิดเห็นทางการเมืองทำที่ ต่อผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ทางการเมืองที่เป็นไปอย่างเข้าใจ ประนีประนอม ล้วนเป็นปัจจัยที่ช่วย เอื้อให้ผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ทางการเมืองเกิดความเติบโตทางจิตใจได้

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สูญเสียจากความขัดแย้งทางการเมืองให้คุณค่าและความหมายใน เรื่องการกระทำของตนเองเป็นสิ่งที่มีความหมายเป็นสิ่งที่ได้ทำเพื่อปกป้องสถาบัน พระมหากษัตริย์และเพื่อการพัฒนาของบ้านเมืองทำให้จิตใจของผู้สูญเสียจากความขัดแย้งทาง การเมืองแม้จะเสียดายที่ต้องสูญเสียอวัยวะแต่ไม่เสียใจที่ได้ร่วมแสดงออกทางการเมือง สิ่งเหล่านี้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองฟื้นใจตนจากความ สะเทือนใจในความสูญเสียได้ ดังนั้น นอกจากการเห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนได้กระทำของผู้สูญเสียจาก

ความขัดแย้งทางการเมืองเองแล้ว ผู้คนในสังคมก็มีส่วนในการช่วยเหลือทางจิตใจของผู้สูญเสียจากความขัดแย้งทางการเมืองเช่นกัน เพียงการไม่สิ้นคิดจนคุณค่าทางจิตใจของผู้สูญเสียจากความขัดแย้งทางการเมืองด้วยคำพูด การกระทำ การเข้าใจในความแตกต่างที่แต่ละบุคคลเป็น ก็เป็นการช่วยและรักษาจิตใจของผู้สูญเสียจากความขัดแย้งทางการเมืองได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยอื่นๆต่อไป ดังนี้

2.1 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองได้ยุติไปแล้วเป็นเวลา เกือบ 3 ปี ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจมีการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในบริบททางการเมืองเดียวกัน แต่ระยะเวลาหลังจากการประสบเหตุต่างกันอาจทำให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ในแง่การ ความแตกต่างของระยะเวลาหลังจากประสบเหตุ ส่งผลต่อการรักษาเยียวยาทางจิตใจก็เป็นได้

อีกประเด็นหนึ่งคือ การวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาประสบการณ์ความสะเทือนใจทางจิตใจของผู้สูญเสียจากการชุมนุมทางเมืองในบริบทที่แตกต่างไป เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองเหตุการณ์อื่นที่เกิดขึ้นแล้วนำผลการวิจัยมาศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยขยายมุมมองและอาจพบข้อค้นพบจากประสบการณ์ทางจิตใจของผู้บาดเจ็บสูญเสียจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่แตกต่างไปแล้ว ควรขยายพื้นที่ศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่อาศัยในพื้นที่อื่นๆ นอกเหนือไปจากในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลเพียงเท่านั้น ให้ครอบคลุมไปยังภาคต่างๆ โดยอาจแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามภูมิภาค ทำให้ได้เห็นประสบการณ์การดังกล่าวในแง่มุมมองที่หลากหลายขึ้น

2.2 ผลการศึกษาครั้งนี้พบประสบการณ์การเติบโตทางจิตใจของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเกือบทุกราย การวิจัยครั้งต่อไปควรให้มีการศึกษาวิจัยที่ขยายขอบเขตไปในประเด็นความเติบโตของงานจากประสบการณ์ของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองได้จะเป็นการขยายมุมมองประสบการณ์ดังกล่าวทำให้พบผลการวิจัยที่น่าสนใจในประเด็นอื่นๆมากขึ้น ทั้งนี้อาจเพิ่มตัวแปรทดลอง ที่ผ่านการเข้ากลุ่มการปรึกษาเชิง

จิตวิทยาและตัวแปรควบคุมที่ไม่ผ่านการเข้ากลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยมีกลุ่มจิตวิทยาการปรึกษาเป็นตัวแปรหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อค้นพบในการศึกษาข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่สามารถตอบคำถามงานวิจัยของตนในแง่มุมที่แตกต่างกันไป ได้แก่ การใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded theory method) เพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของผู้ประสบเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองซึ่งอาจการลงไปเก็บข้อมูลสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) ในพื้นที่ๆต้องการศึกษา ทำให้ได้รับข้อมูลในแง่มุมที่แตกต่างออกไป (ในการศึกษาครั้งต่อไปหากเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองจนก่อให้เกิดความสูญเสีย เช่นการสูญเสียอวัยวะ การสูญเสียทรัพย์สิน ที่อยู่อาศัยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองผู้วิจัยอาจเลือกกรณีศึกษาจากชุมชนที่ได้รับผลกระทบเหล่านี้ และใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น นอกจากนี้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิจัยที่แตกต่างออกไปอาจทำให้ได้ข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่มีความแตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ เช่น การใช้วิธีวิจัยแบบการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล ที่ไม่เริ่มต้นการวิจัยจากสมมติฐานหรือทฤษฎีที่มีอยู่แต่จะทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆกันทำให้ผลการวิจัยที่พบเกิดจากข้อมูลที่ศึกษาโดยตรงและเกิดความเชื่อมโยงบางประการของข้อมูลจนสามารถรวบรวมเป็นคำอธิบายเชิงทฤษฎีที่มีลักษณะทั่วไปจากข้อมูลนั้นได้ (ชาย โพธิ์สิตา, 2550) อันจะนำไปสู่ข้อค้นพบที่อธิบายประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้สูญเสียจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในแง่มุมที่แตกต่างจากงานวิจัยฉบับนี้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกรัตน์ สุชะตุงคะ. (2538). *คู่มือจิตวิทยาคลินิก*. กรุงเทพมหานคร : เมติคัล มีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เศรษฐพัฒน์. (2551). *ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองไทย : 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519*. กรุงเทพมหานคร : แปลน พรินต์ติ้ง.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2551). *แถลงการณ์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง ขอให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบและยุติการใช้ความรุนแรงต่อผู้ชุมนุมประท้วง*. คัดมาเมื่อ 3 มีนาคม 2554, จาก [http://www.nhrc.or.th/kcontent.php?doc_id= statement.Html](http://www.nhrc.or.th/kcontent.php?doc_id=statement.Html)
- คณิศร อนุโรจน์. (2535). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์กับการปรับตัวในผู้ป่วยที่ถูกตัดขา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จินตนา ญินพันธ์. (2529). *ทฤษฎีการพยาบาล*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร ลวดทอง. (2550). *ผลการให้ข้อมูลเตรียมความพร้อมต่อความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2549). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ พรินต์ติ้ง.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2551). *ความรุนแรงกับการจัดการความจริง : ปัตตานีในรอบกึ่งศตวรรษ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไชยันต์ ไชยพร. (2553). *การเมือง ทศนะวิจารณ์*. คัดมาเมื่อ 3 มีนาคม 2554, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/chaiyan/20100405/108377/ยุบสภา-ประชามติ-และการแก้ไขรัฐธรรมนูญ.html>
- ณสรวง นเรนทรเสณี. (2553). *ประสบการณ์ทางจิตใจของผู้รอดชีวิตที่สูญเสียความสมบูรณ์ทางกายจากเหตุการณ์เพลิงไหม้ซานติก้าผับ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนิต โสรัตน์. (26 เมษายน 2553). ผลกระทบทางเศรษฐกิจภายหลัง "วิกฤติเมษาวิปโยค".

กรุงเทพธุรกิจ. ค้นมาเมื่อ 10 มีนาคม 2554, จาก <http://www.nesac.go.th/document/show12.php?did=10050033.html>

ธีรเดช เอี่ยมสำราญ (บ.ก.). (2551). *บันทึกคนข่าว 7 ตุลา ข้อเท็จจริงที่แตกต่าง*.

กรุงเทพมหานคร: สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.

ธีรจุฑา จรัสโยธินนุวัฒน์. (2547). *ประสบการณ์ความสะเทือนใจของผู้ประสบเหตุการณ์ไฟไหม้ :*

กรณีศึกษาชุมชนในเขตบางยี่ขัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภาพร จินนทุยา. (2536). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมทางสังคมของผู้สูงอายุดินแดง.*

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปริญานัฐ ชื่นตา. (2550). *แนวทางในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะวิกฤตทางอารมณ์ในหอผู้ป่วยใน*

โรงพยาบาลนครปฐม. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พัชรินทร์ อรุณเรือง. (2545). *ผลของการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มต่อความสามารถในการฟื้น*

พลังและกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2544). *พุทธธรรม (ฉบับเดิม). พิมพ์ครั้งที่ 10.*

กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.

พระไพศาล วิสาโล. (2550). *สร้างสันติด้วยมือเรา : คู่มือสันติวิธีสำหรับนักปฏิบัติการไร้ความ*

รุนแรง (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม : ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล.

พระมหายุทธนา นรเชฏฺฐ. (2553). *พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองใน*

สังคมไทย : กรณีศึกษากลุ่มเสื้อเหลืองและกลุ่มเสื้อแดง (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พริ้มเพรา ดิษยวณิช. (2544). *การวาดภาพเพื่อการประเมินและการรักษา. เชียงใหม่: เชียงใหม่โรง*

พิมพ์แสงศิลป์.

พิเชษฐ อุดมรัตน์. (2544). *ระบอบวิทยาของโรคตื่นตระหนก. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 46, 247-260.*

มานิต ศรีสุรภานนท์ และ จำลอง ดิษยวณิช (บ.ก.). (2542). *คู่มือจิตเวชศาสตร์*. เชียงใหม่ :

เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.

ลือชัย ศรีเงินยวง, กาญจนา รุ่งแสงจันทร์ และคณะ. (2552). *บาดแผล 7 ตุลา : เรื่องจริงของคน
จริงกลับจากงานศึกษาวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพมหานคร: แปลน พรินต์ติ้ง.

เวทีนี สตะเวทิน (2551). *ความสัมพันธ์ของการให้ความหมายต่อสถานการณ์กับโรคเครียด*

ภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (PTSD) เรื่องในกลุ่มเด็กผู้ประสบภัยสึนามิ ในเขตอำเภอ

ตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สมภพ เรื่องตระกูล. (2546). *คู่มือจิตเวช (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เรือนแก้ว.

สิทธิพงศ์ สิทธิขจร. (2535). *การบริหารความขัดแย้ง*. กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์.

สุขุม เฉลยทรัพย์. (15 พฤศจิกายน 2552). *โพล : ปัญหาจาก “การเมือง” “เศรษฐกิจ” “สังคม”*

ส่งผลกระทบต่อ “คนไทย” อย่างไร? สวนดุสิตโพล. คัดมาเมื่อ 3 มีนาคม 2554, จาก

http://dusitpoll.dusit.ac.th/polldata/2552/2552_126.html

สุขุม เฉลยทรัพย์. (30 พฤศจิกายน 2551). *โพล : ประชาชนคิดอย่างไร? กับเหตุการณ์ความ*

วุ่นวาย. สวนดุสิตโพล. คัดมาเมื่อ 9 มีนาคม 2554, จาก

http://dusitpoll.dusit.ac.th/polldata/2551/067_2551.html

สุขุม เฉลยทรัพย์. (19 ตุลาคม 2551). *โพล : 10 พฤติกรรมที่คนไทยเปลี่ยนไป จากผลกระทบ*

เหตุการณ์ 7 ตุลาคม 2551. สวนดุสิตโพล. คัดมาเมื่อ 9 มีนาคม 2554, จาก

http://dusitpoll.dusit.ac.th/polldata/2551/2551_064.html

สุจินดา ยิ่งรักศรีศักดิ์. (2547). *การพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลในการพยาบาลผู้ป่วยสูญเสีย*

อวัยวะแขนขาที่มีภาวะวิกฤติทางอารมณ์ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุภางค์ จันทวานิช. (2551). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 16)*. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสรัชนี โพธิแก้ว. (2553). *จากจิตวิทยาสู่พุทธธรรม*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักกฎหมายธรรมนิติ. (2552). *คดีประวัติศาสตร์ 7 ตุลา 2551 ปปช. มีมติชี้มูลความผิดทาง*

อาญา-วินัยร้ายแรงต่อ “สมชาย-บักจิว-พัชรวาท-สุชาติ”. คัดมาเมื่อ 22 พฤษภาคม 2555, จาก

<http://www.dlo.co.th/node/260>

- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. (29 ธันวาคม 2551). *คนไทยสุขเพิ่มได้จงรักภักดี* ซึ่งเหตุการณ์ 7 ตุลาฯ ทุกข์สุด. บ้านเมือง. คัดมาเมื่อ 3 มีนาคม 2554, จาก http://www.abacpoll.au.edu/in_news/2551/banmuang291251.pdf
- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. (29 ธันวาคม 2551). *ความสุขมวลรวมคนไทย*. ไทยรัฐ. คัดมาเมื่อ 3 มีนาคม 2554, จาก http://www.abacpoll.au.edu/in_news/2551/thairath291251.pdf
- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. (30 ธันวาคม 2551). *หยุดปล้นความสุขคนทั้งประเทศ*. แนวหน้า. คัดมาเมื่อ 3 มีนาคม 2554, จาก http://www.abacpoll.au.edu/in_news/2551/naewna301251.pdf
- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. (17 ตุลาคม 2551). *เอแบคโพลล์ : อารมณ์ความรู้สึกและทางออกต่อสถานการณ์การเมืองปัจจุบันหลังเกิดเหตุ*. คัดมาเมื่อ 4 มีนาคม 2554, จาก <http://www.ryt9.com/s/abcp/452963>
- หทัยทิพย์ ไชยวาที. (2551). *ประสบการณ์ด้านจิตใจของหญิงตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อร่าม ศิริพันธ์. (2525). *ความขัดแย้งในองค์กร : เครื่องมือของนักบริหาร*. วารสารสังคมศาสตร์, 19, 51-61.
- อัมพล สุอำพัน. (2536). *ตำราจิตเวชศาสตร์ สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. ในเกษม ต้นติผลาชีวะ (บ.ก.). *ความผิดปกติทางจิตใกายหลังภัยอันตราย* (หน้า 506-513). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอเอสทีวี ผู้จัดการออนไลน์. (28 ธันวาคม 2551). *คนไทยสุขเพิ่มได้จงรักภักดี* ซึ่งเหตุการณ์ 7 ตุลาฯ ทุกข์สุด. เอเอสทีวี ผู้จัดการ. คัดมาเมื่อ 3 มีนาคม 2554, จาก <http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9510000152515>

ภาษาอังกฤษ

- Aguilera, D. C., & Messick, J. M. (1978). *Crisis intervention: Theory and methology*. 3rd ed. St. Louis: The C.V. Mosby.
- Aldwin, C. M. (1994). *Stress, coping, and development*. NY: Guilford Press.
- Aldwin, C. M., & Sutton, K. J. (1998). *A developmental perspective on posttraumatic growth*. In R.G. Tedeshci, C.L. Park, & L.G. Calhoun (Eds.), *Posttraumatic growth:*

- Positive changes in the aftermath of crisis (pp. 65-98). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- American Psychological Association. (1994). *Publication manual of the American psychological association* (4th ed). Washington, DC.
- American Psychiatric Association. (2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4th ed). Text Revision. Washington, DC.
- Barefoot, J. C. (1992). *Developments in the measurement of hostility*. In H. S. Friedman (Ed.), *Hostility, coping and health* (pp. 13–31) Washington, DC: American Psychological Association.
- Bolander, V. R. (1994). *Sorensen and Luckmann's basic nursing: A psychophysiologic approach*. 3rd ed. Philadelphia: W.B. Saunder.
- Bonanno, G. A. (2004). Loss, trauma, and human resilience: Have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events?. *American Psychologist*, 59, 20-28.
- Bonanno, G. A., & Field, N. P. (2001). Examining the delayed grief hypothesis across five years of bereavement. *American Behavioral Scientist*, 44, 798–806.
- Burgess, Am Wolbert, Holmstrom, & Lytle, L. (1979). *Rape; crisis and recovery*. Bowie, Md.: Prentice – Hall.
- Calhoun, L. G., & Tedeschi, R. G. (1998). *Posttraumatic growth: Future directions*. In R. G. Tedeschi, C. L. Park & L. G. Calhoun. (Eds.). *Posttraumatic growth: Positive changes in the aftermath of crisis*. (pp. 215 - 238). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Falsetti, S. A., & Resick, P. A. (1995). Causal attributions, depression, and posttraumatic. *Journal of Applied Social Psychology*, 25, 1027-1042.
- Frazier, P. A. (1990). Victim attributions and post-rape trauma. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 298-304.
- Gump, J. P. (2010). Reality matters the shadow of trauma on African American subjectivity. *Psychoanalytic Psychology*, 27, 42–54.

- Hartman, G. H. (1995). On Traumatic Knowledge and Literary Studies. *New Literary History*, 26, 537-563.
- Hill, C. E., Knox, S., Thompson, B. J., Williams, E. N., Hess, S. A., & Ladany, N. (2005). Consensual qualitative research: An update. *Journal of Counseling Psychology*, 52, 196–205.
- Hill, C. E., Thompson, B. J., & Williams, E. N. (1997). A guide to conducting consensual qualitative research. *Counseling Psychologist*, 25, 517–572.
- Hobfoll, S. E., Canetti-Nisim, D., & Johnson, R. J. (2006). Exposure to terrorism, stress-related mental health symptoms, and defensive coping among Jews and Arabs in Israel. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 74, 207– 218.
- Kanagaratnam, P. & Asbjornsen, A. E. (2007). Executive deficits in chronic PTSD related to political violence. *Journal of Anxiety Disorders*, 21, 510–525.
- Kessler, R. B., Bromet, E., Hughes, M., & Nelson, C. B. (1995). Posttraumatic stress disorder in the national comorbidity study. *Archives of General Psychiatry*, 5, 1048–1060.
- Kozier, B. et al. (1989). *Introduction to nursing: Loss & grieving*. California: Addison-Wesley Publishing Company.
- Lambert, V. A., & Lambert, C. E. (1985). *Psychosocial care of the physically ill: what every nurse should know*. 2nd ed. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc.
- McNally, R. J., Bryant, R. A., & Ehlers, A. (2003). Does early psychological intervention promote recovery from posttraumatic stress?. *Psychological Science in the Public Interest*, 4, 45-79.
- Miller, E. D. & Omarzu, J. (1998). *New directions in loss research*. In J. H. Harvey. (Ed.) (1998). *Perspectives on Loss: A Sourcebook*. Brunner/Mazel: Philadelphia. pp. 3-20.
- Novaco, R. W. (1994). *Anger as a risk factor for violence among the mentally disordered*. In J. Monahan & H. Steadman (Eds.), *Violence and mental disorder: Developments in risk assessment* (pp. 21–56). Chicago: University of Chicago Press.

- Orth, U., Cahill, S. P., Foa, E. B., & Maercker, A. (2008). Anger and posttraumatic stress disorder symptoms in crime victims: A longitudinal analysis. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 76*, 208–218.
- Oxford University. (2005). *Oxford advance learner's dictionary*. Oxford: Oxford University Press.
- Pennock, R. J., & Smith, D. G. (1964). *Political Science*. New York: McMillan.
- Seery, M. D., Silver, R. C., Holman, E. A., Ence, W. A., & Chu, T. Q. (2008). Expressing thoughts and feelings following a collective trauma: Immediate responses to 9/11 predict negative outcomes in a national sample. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 76*, 657–667.
- Pruett, H. L., & Brown, V. B. (1990). *Crisis Intervention and Prevention*. Oxford: Jossey-Bass Inc. Publishers.
- Punamaeki, R. L. (1996). Can ideological commitment protect children's psychological well-being in situations of political violence?. *Child Development, 67*, 55–69.
- Punamaeki, R. L., Qouta, S., & Sarraj, E. (1997). Models of traumatic experiences and children's psychological adjustment: the roles of perceived parenting and the children's own resources and activity. *Child Development, 68*, 718–728.
- Raphael, B. (1984) *The anatomy of bereavement: A handbook for the caring professions*. London: Hutchinson.
- Rosenblum, Gianine, D., & Lewis Micheal. (1999) The Relation among Body Image, Physical Attractiveness, and Body Mass in Adolecence. *Child Development, 70*, 50 -64.
- Shamaia, M. & Kimhib, S. (2006). Exposure to threat of war and terror, political attitudes, stress, and life satisfaction among teenagers in Israel. *Journal of Adolescence, 29*, 165–176.
- Tedeschi, R. G. (2004). Posttraumatic Growth: A New Perspective on Psychotraumatology. *Psychiatric Times, 21*, 173-218.
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). The posttraumatic growth inventory: measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress, 9*, 455-471.

The American Heritage. (2007). *The American Heritage Medical Dictionary* (2nd ed).

Boston: Houghton Mifflin Company.

Tol, W. A., Kohrt, B. A., Jordans, M. J. D., Thapa, S. B., Pettigrew, J., Upadhaya, et al.

(2010). Political violence and mental health: A multi-disciplinary review. *Social Science & Medicine*, 70, 35–44.

Updegraff, J. A.; Silver, R. C., & Holman, E. A. (2008). Searching for and finding meaning in collective trauma: Results from a national longitudinal study of the 9/11 terrorist attacks. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95, 709–722.

Wipatayotin, A. (2006). *Political Stress Syndrome*. Retrieved March 9, 2011, from

<http://newsgroups.derkeiler.com/Archive/Soc/soc.culture.thai/2006-03/msg00943.html>

World Health Organization (WHO). (2002). *World Report on Violence and Health*.

Geneva: World Health Organization

World Health Organization (WHO). (2007). *Third Milestones of a Global Campaign for Violence Prevention Report*. Geneva: World Health Organization.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เอกสารรับรองโครงการวิจัย

AF 01-12

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชูตที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารสถาบัน 2 ชั้น 4 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: 0-2218-8147 โทรสาร: 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 114/2554

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 091.1/54 : ประสบการณ์ความสะอาดใจของผู้สูญเสียในเหตุการณ์ความขัดแย้งทาง
การเมืองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551

ผู้วิจัยหลัก : นางสาวภาณีดา บัวเพ็ชร

หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชูตที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักสนประดิษฐ)

ประธาน

ลงนาม.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)

กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 3 สิงหาคม 2554

วันหมดอายุ : 2 สิงหาคม 2555

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย

เลขที่โครงการวิจัย 091.1/54
วันที่รับรอง 03 ส.ค. 2554
วันหมดอายุ 02 ส.ค. 2555

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการคิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ย้อนกลับจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ภาคผนวก ข
แบบบันทึกการสัมภาษณ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

วันที่.....

เวลาเริ่ม..... รวมเวลา.....

สถานที่สนทนา.....

ผู้ให้ข้อมูล อายุ.....ปี เพศชาย.....หญิง

รายละเอียดที่ได้จากการสนทนา

สาเหตุการเข้าร่วมชุมนุม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

อาการบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุม

.....
.....
.....
.....
.....
.....

การรักษาตัว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อาการสะท้อนใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การดูแลจิตใจหลังประสบเหตุ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
แนวคำถามและตัวอย่างคำถามการสัมภาษณ์

ตารางที่ 5

แนวคำถามและตัวอย่างคำถามการสัมภาษณ์

ประเด็นการสัมภาษณ์	แนวคำถาม	ตัวอย่างคำถามสัมภาษณ์
1. เหตุการณ์ความสะเทือนใจ ที่ผู้สูญเสียประสบ	1.1 ขอให้ท่านเล่าถึงเหตุการณ์ ชุมนุมทางการเมือง ว่าเกิดอะไร ขึ้นบ้าง?	<ol style="list-style-type: none"> 1. พอจะเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน วันนั้นให้ฟังได้มั๊ยคะ? 2. วันที่เกิดเหตุการณ์สลายการ ชุมนุมท่านอยู่ตรงไหนคะ พอจะ เล่าให้ฟังได้ไหมคะ? 3. เหตุการณ์ในวันนั้นเริ่มต้นได้ อย่างไรคะ?
	1.2 สิ่งที่ท่านต้องเผชิญในเหตุการณ์ วันนั้นมีอะไรบ้าง? อะไรเป็นสิ่งที่ทำให้ท่านตัดสินใจ เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง?	<ol style="list-style-type: none"> 1. สิ่งที่ท่านต้องพบเจอในเหตุการณ์ วันนั้นเป็นอย่างไรบ้างคะ? 2. ไม่ทราบว่าคุณเข้าร่วมชุมนุมได้ อย่างไรคะ 3. อะไรเป็นแรงจูงใจในการเข้าร่วม ชุมนุมของเราคะ?
2. ประสบการณ์ด้านจิตใจ ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความ สะเทือนใจของผู้สูญเสีย	1.1 เหตุการณ์ความขัดแย้งทาง การเมืองมีผลต่อจิตใจของท่าน?	<ol style="list-style-type: none"> 1. ในทันทีที่รับรู้ว่าการสลายการ ชุมนุมใจของท่าน ตอนนั้นเป็น อย่างไรบ้างคะ? 2. ความรู้สึกในขณะที่เกิดเหตุท่าน รู้สึกอย่างไรคะ? 3. เมื่อรับรู้ถึงอาการบาดเจ็บของต นใจท่านเป็นอย่างไรบ้างคะ? 4. ในช่วงเวลาเฉียดตายเช่นนี้ ท่าน นึกถึงใครคะ? 5. เมื่อนึกย้อนกลับไป รู้สึกอย่างไร กับเหตุการณ์ในวันนั้นคะ? 6. หลังจากเหตุการณ์การสลายการ ชุมนุม ท่านเคยฝันถึงเหตุการณ์ นั้น/ มีอาการตกใจง่ายเมื่อได้ยิน เสียงดัง/ ไม่อยากจะรับรู้หรือพ ุดถึงเหตุการณ์เหล่านั้น บ้างมั๊ยคะ?

ประเด็นการสัมภาษณ์	แนวคำถาม	ตัวอย่างคำถามสัมภาษณ์
	2.2 มีวิธีในการดูแลจิตใจตนเองอย่างไรบ้างคะ?	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำลังใจในการรักษาตัวเกิดจากอะไรคะ? 2. อะไรที่ทำให้ท่านปรับตัวจากความบาดเจ็บสูญเสียได้ดีขึ้น? 3. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ความความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้?
	2.3 การใช้ชีวิตของท่านภายหลังเหตุการณ์เป็นเช่นไร?	<ol style="list-style-type: none"> 1. จากเหตุการณ์ในวันนั้นส่งผลกับการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้างคะ? 2. การใช้ชีวิตของท่านในทุกวันนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ?
3. สรุปปิดการสัมภาษณ์	3.1 สิ่งที่ยากจะบอกเพิ่มเติม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีอะไรที่ยากจะบอกเล่าเพิ่มเติมจากประสบการณ์ที่ได้พบครั้งนี้บ้างคะ? 2. มีอะไรอยากจะซักถามไหมคะ?

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างเอกสารประกอบ
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ CQR

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผู้วิจัยเห็นชอบร่วม (CQR)

การวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผู้วิจัยเห็นชอบร่วม มี 4 ขั้นตอน คือ

1. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการกำหนดประเด็นหลักของผู้ร่วมที่มิวิจัยแต่ละท่าน
2. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการสรุปแนวคิดสำคัญ
3. ตัวอย่างเอกสารที่เกิดขึ้น ในขั้นตอนการวิเคราะห์ภาพรวม (cross-analyses) และการจัดหมวดหมู่ (categories) ภายหลังจากที่ผู้ตรวจสอบ (auditor) ให้ความเห็นแล้ว
4. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการลงตาราง

1. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการกำหนดประเด็นหลักของผู้ร่วมที่มิวิจัยแต่ละท่าน

ขั้นตอนแรกในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบที่ผู้วิจัยเห็นชอบร่วม โดยหลังจากผู้วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละท่านเมื่อได้อ่านบทบันทึกการถอดเทปข้อมูลแล้วสรุปจัดเป็นกลุ่ม หมวดหมู่ ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6

ตัวอย่างการวิเคราะห์ประเด็นหลักของผู้วิเคราะห์ข้อมูลวิจัยแต่ละท่าน

การรวมประเด็นหลักครั้งที่ 1 (จากผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล CQR ผู้วิเคราะห์ที่ 1 ผู้วิเคราะห์ที่ 2 ผู้วิเคราะห์ที่ 3)		
ผู้วิเคราะห์ที่ 1 พบ 5 ประเด็นหลัก คือ	ผู้วิเคราะห์ที่ 2 พบ 6 ประเด็นหลัก คือ	ผู้วิเคราะห์ที่ 3 พบ 5 ประเด็นหลัก คือ
<p>1. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้าร่วม</p> <p>ชุมชนทางการเมือง</p> <p>1.1. พัททษสิทธิ์ของตน</p> <p>1.2. ต้องการเรียกร้องความยุติธรรม</p> <p>1.3. ไม่ได้เห็นด้วยกับแกนนำแต่ต้องการเรียกร้องความยุติธรรม</p> <p>1.4. ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์</p> <p>1.5. รับไม่ได้กับการคอร์รัปชั่นของนักการเมือง และควรรู้จักพอ</p>	<p>1 ผลกระทบ</p> <p>1.1 ผลกระทบทางจิตใจ ได้แก่ หวาดกลัว, นอนไม่หลับ, ผื่นร้าย, วิตกกังวล, ไม่อยากรับรู้เกี่ยวกับการบาดเจ็บของผู้อื่นอีก ฯลฯ)</p> <p>1.2 ผลกระทบทางร่างกาย ได้แก่ สูญเสียอวัยวะ, เจ็บปวดทรมาน, ต้องใช้ชีวิตผิดไปจากเดิม (เล่นกีฬาไม่ได้, ใส่รองเท้าส้นสูงไม่ได้)</p> <p>1.3 ผลกระทบทางหน้าที่ อาชีพการทำงาน การเรียน ได้แก่ ตกงาน, ขาดรายได้, เสียการเรียน</p>	<p>1. ประสบการณ์ความสะเทือนใจที่พบ</p> <p>1.1 ความรู้สึกเจ็บปวดฝังใจจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ (ผื่นร้าย จะรู้สึกร่วมมากอ่อนไหวมากเมื่อได้อ่านเรื่องราวเช่นเดียวกับเหตุการณ์ที่ตนประสบ)</p> <p>1.2 ซึ้งโกรธ คับแค้นใจ ต่อการปฏิบัติงานของตำรวจในเหตุการณ์ (การใช้ความรุนแรงอย่างมากและการโดนยึดเยียดข้อหา โดนฟ้องคดีทั้ง</p>

<u>การรวมประเด็นหลักครั้งที่1</u> (จากผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล CQR ผู้วิเคราะห์ที่ 1 ผู้วิเคราะห์ที่ 2 ผู้วิเคราะห์ที่ 3)		
<u>ผู้วิเคราะห์ที่ 1</u> พบ 5 ประเด็นหลัก คือ	<u>ผู้วิเคราะห์ที่ 2</u> พบ 6 ประเด็นหลัก คือ	<u>ผู้วิเคราะห์ที่ 3</u> พบ 5 ประเด็นหลัก คือ
		ที่ถูกเป็นผู้ถูกกระทำ)
		1.3 กังวลใจถึงความรู้สึกของคน ที่รักหรือคนในครอบครัว ที่มีต่อ การสูญเสียของตน (จะรับการ สูญเสียของคนที่เกิดขึ้นใหม่ ใหม่พยายามเยียวยาตัวเอง)
2. ผลกระทบจากการเข้าร่วม ชุมชนทางการเมือง 2.1 ร่างกาย : บาดเจ็บ , สูญเสีย อวัยวะ 2.2 ความเป็นอยู่ : ถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดี ถูกกักขัง ไม่ให้ เกียรติ 2.3 ด้านจิตใจ	2. สิ่งที่ช่วยประคับประคองจิตใจ 2.1 กำลังใจจากคนรอบข้าง => คนรัก,ญาติ, ผู้เข้าร่วม ชุมชน, เพื่อน 2.2 ข้อคิดในการดำรงชีวิต 2.3 การมองโลกในแง่ดี 2.4 การให้อภัย	ประเด็นอื่นๆที่พบ 2. มิตรภาพ ความรัก ความ อบอุ่น และกำลังใจ 2.1 จากคนในครอบครัวที่รัก (ทำให้พยายามเยียวยาและ กระตือรือร้นที่จะทำให้ตนฟื้น คืนพลัง) จากเพื่อนร่วมการ ชุมนุม 2.2 จากคนอื่นๆ จาก Queen
3. สภาวะทางจิตใจจาก เหตุการณ์การชุมนุมทาง การเมือง 3.1 โกรธ/โมโห 3.2 เกลียด 3.3 เจ็บใจ 3.4 มึน งง 3.5 หวาดกลัว 3.6 เศษๆซาบซึ้งใจ 3.7 เป็นห่วงลูก 3.8 สงสัยแคลงใจใน กระบวนการยุติธรรม	3. ความรู้สึกขณะอยู่ใน เหตุการณ์ 3.1 ไม่คาดคิดว่าจะมีการทำร้าย จากเจ้าหน้าที่ 3.2 โกรธ, โมโห, เกลียด เจ้าหน้าที่ ตำรวจที่ไม่ช่วยเหลือ, ที่ทำร้าย คน 3.3 รู้สึกกดดัน	3. ความมองอกงามจาก ประสบการณ์ ความสูญเสีย 3.1 โชคดีแล้ว (ที่ได้ประสบกับ ความสูญเสียเพียงแค่นี้ได้รับ เพราะยังมีอีกหลายคนได้รับ ความสูญเสียทั้งทางร่างกาย และจิตใจมากกว่าตน) – 3.2 บทเรียนที่ได้เรียนรู้ (ฝึก ตัวเองให้เข้มแข็ง พยายามมอง ด้านที่ดีไปกับสิ่งที่เกิดขึ้นด้วย

การรวมประเด็นหลักครั้งที่1 (จากผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล CQR ผู้วิเคราะห์ที่ 1 ผู้วิเคราะห์ที่ 2 ผู้วิเคราะห์ที่ 3)		
ผู้วิเคราะห์ที่ 1 พบ 5 ประเด็นหลัก คือ	ผู้วิเคราะห์ที่ 2 พบ 6 ประเด็นหลัก คือ	ผู้วิเคราะห์ที่ 3 พบ 5 ประเด็นหลัก คือ
<p>3.9 ความอัดอั้นใจที่ต้องเจอ</p> <p>ความไม่ยุติธรรม</p> <p>3.10 ไม่โกรธแค้น</p> <p>เพื่อนในกฎแห่งกรรม</p> <p>3.11 ไม่โกรธแค้น หันมาพัฒนาประเทศดีกว่า</p>		<p>ประมาณไป ใจร้อนเกินไป ไม่</p> <p>คาดคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์</p> <p>การสูญเสียดังกล่าวนี้กับตน)</p>
<p>4. การรักษาเยียวยาร่างกาย และจิตใจจากเหตุการณ์</p> <p>4.1 ร่างกาย : การดูแลรักษา</p> <p>4.2 จิตใจ : ได้รับความช่วยเหลือและน้ำใจจากคนไทย , พระเมตตาจากสมเด็จพระราชินี, กำลังใจจากลูกและครอบครัว , สิ่งที่ทำไปมีคุณค่าแก่สังคม ไม่สูญเสียเปล่า, พึ่งตนเองมากกว่าอาศัยยาทางจิตเวช , การมีสติรู้ทันความคิด , ความช่วยเหลือจากเพื่อน และคนรอบข้าง , พุทธศาสนา</p>	<p>4. ความรู้สึกขณะบาดเจ็บรักษาตัว</p> <p>4.1 โกรธเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่รับผิดชอบแล้วยังมาเอาผิดทำคดีความระหว่างบาดเจ็บ</p> <p>4.2 รู้สึกว่าตนเองได้รับประสบการณ์เฉียดตาย</p> <p>4.3 รู้สึกว่าสื่อไม่เป็นกลาง ไม่ให้ข้อมูลตามจริง</p> <p>4.4 รู้สึกขอบคุณผู้ร่วมชุมนุมที่มาเยี่ยมให้ความดูแล ช่วยเหลือใส่ใจ</p> <p>4.5 รู้สึกของคุณพระราชินี ฯลฯ</p>	<p>4. กังวลใจเรื่องค่าเลี้ยงชีพ ภายหลังประสบการณ์</p> <p>(ข้อมูลที่คิดว่าน่าจะใส่เป็นรายละเอียดประกอบในเบื้องต้นเป็นรายไปค่ะ(เพื่อให้คนอ่านได้เข้าใจสถานการณ์ความรู้สึกนึกคิด ในมุมมองของ caseคนนั้นได้ชัดเจนมากขึ้น)</p>
<p>อื่นๆ</p> <p>5.1 เผชิญเหตุการณ์สลายการชุมนุม</p> <p>5.2 ยังคงมีอุดมการณ์แน่วแน่แม้จะได้รับบาดเจ็บ</p> <p>5.3 ได้เห็นมิตรภาพ การคิดค่าเสียหาย</p> <p>5.4 เชื่อว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการรับข่าวสาร</p> <p>5.5 พุดถึงผลกระทบต่อเพื่อน</p>	<p>5. สาเหตุที่ไปร่วมชุมนุม</p> <p>5.1 ต้องการให้ประเทศพัฒนา</p> <p>5.2 ต้องการช่วยเหลือคนบาดเจ็บ</p> <p>5.3 ต้องการกระตุ้นให้ประชาชนรับรู้สถานการณ์บ้านเมืองมากขึ้น</p> <p>5.4 ไม่พอใจรัฐบาลสมชาย</p> <p>5.5 ไม่ชอบทักษิณ</p> <p>5.6 อยากปกป้องสถาบันกษัตริย์</p>	<p>5. จุดยืน ที่มา การให้ ความหมาย ต่อการร่วม แสดงออกทางการเมืองของตน</p> <p>(ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ใส่ใจ รักห่วงใยชาติ ทนต่อการใช้ความรุนแรง และยอมรับการกระทำโดยไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมไม่ได้)</p>

การรวมประเด็นหลักครั้งที่1 (จากผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล CQR ผู้วิเคราะห์ที่ 1 ผู้วิเคราะห์ที่ 2 ผู้วิเคราะห์ที่ 3)		
ผู้วิเคราะห์ที่ 1 พบ 5 ประเด็นหลัก คือ	ผู้วิเคราะห์ที่ 2 พบ 6 ประเด็นหลัก คือ	ผู้วิเคราะห์ที่ 3 พบ 5 ประเด็นหลัก คือ
<p>ผู้ได้รับบาดเจ็บจากการ สลายการชุมนุมด้วย ความเห็นใจ</p> <p>5.6 ข้อพึงระวังในเข้าร่วมการ ชุมนุมทางการเมือง</p> <p>5.7 การตัดสินใจบุกยึดรัฐสภา</p>		
	<p>6. อื่นๆ (รอจัดเข้ากลุ่มทีหลัง)</p> <p>6.1 ต้องการให้คนรับรู้ความรู้สึก ของผู้เข้าร่วมชุมนุมหลัง เหตุการณ์มากขึ้น</p> <p>6.2 ต้องการความยุติธรรมจาก สังคม สื่อ และรัฐบาล</p> <p>6.3 ไม่เข้าข้างฝ่ายใด สนับสนุนการ ทำงานของรัฐบาลที่ดี</p> <p>6.4 หากมีชุมนุมอีก จะดูเหตุผล ถ้า สมเหตุสมผลเพื่อกำจัดรัฐบาล ไม่ดีก็จะชุมนุมอีก</p>	

1.1 ผลการวิเคราะห์ประเด็นหลักครั้งที่ 1

ประเด็นใหม่ที่ได้หลังจากการลงความเห็นตามการวิเคราะห์แบบผู้วิจัยเห็นชอบร่วม มีดังนี้

1) ความรู้สึกสะท้อนใจที่เกิดขึ้น

1.1) ความรู้สึกสะท้อนใจที่เกิดขึ้นในระหว่างเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

1.1.1) ความรู้สึกโมโห โกรธเคือง คับแค้นใจ เกลียดชัง ที่มีต่อการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจ

1.1.2) ความกลัว หวาดหวั่น ต่อสถานการณ์ที่ถูกกดดัน พยายามรักษาชีวิต
เอาตัวรอด

1.2) ความรู้สึกสะท้อนใจที่เกิดขึ้นภายหลังการเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.

- 1.2.1) ความรู้สึกเจ็บปวดฝังใจจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ มีอาการฝันร้ายเป็น
สัปดาห์
- 1.2.2) โกรธเคือง คับแค้นใจ ชุ่นข้องใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- 1.2.3) หลีกเลียงจะรับรู้หรือกล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนั้น
- 1.2.4) กังวลใจถึงความรู้สึกของคนที่รัก หรือคนในครอบครัว ที่มีต่อครอบครัว ที่มี
ต่อการสูญเสียของตน
- 1.2.5) อัดอั้นใจกับความไม่เป็นธรรมที่ต้องเจอ
- 1.2.6) เห็นใจผู้ร่วมเหตุการณ์ฯท่านอื่นที่ได้รับบาดเจ็บและสูญเสีย

2) การสูญเสียความสมบูรณ์ทางกายและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

2.1 การสูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกาย (อาการบาดเจ็บของร่างกายและความเจ็บปวด
ที่ต้องเผชิญระหว่างรักษาตัวหลังจากการสูญเสียความสมบูรณ์ทางร่างกายจาก
เหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551)

2.1.1) อาการบาดเจ็บ สูญเสียอวัยวะ

2.1.2) ความเจ็บปวดระหว่างรักษาตัว

2.2 วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป (ผลกระทบที่มีต่อชีวิตภายหลังจากการสูญเสียความสมบูรณ์ทาง
ร่างกายจากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551)

3) มิตรภาพ ความรัก ความอบอุ่น กำลังใจ (ทำให้พยายามเยียวยาและกระตุ้นวันที่
จะทำให้ตนฟื้นคืนพลัง)

3.1) จากคนในครอบครัว ที่รัก

3.2) จากเพื่อนร่วมการชุมนุม

3.3) จากคนอื่นฯ จากสมเด็จพระราชินีฯ เป็นต้น

4) ศาสนารักษาใจ (ศาสนาช่วยให้ตนอยู่กับปัจจุบันได้อย่างเต็มใจ เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวที่ทำ
ให้ผ่านพ้นความเจ็บปวด ความเปลี่ยนแปลงที่ต้องเผชิญ)

4.1) ช่วยให้มีสติ

4.2) จิตใจสงบ

4.3) ตระหนักรู้

4.4) อยู่กับปัจจุบัน

5) ความมองงามจากประสบการณ์ความสูญเสีย

5.1) โชคดีแล้ว

5.1.1) มองโลกในแง่ดี มีสุข

- 5.1.2) โชคดีที่ได้ประสบกับความสูญเสียเพียงเท่านั้นเมื่อเทียบกับผู้อื่น
- 5.2) บทเรียนที่ได้เรียนรู้
 - 5.2.1) ฝึกตนให้เข้มแข็ง
 - 5.2.2) ระมัดระวังขึ้น
 - 5.2.3) ไม่มองโลกดีเกินไป
 - 5.2.4) อยากให้บ้านเมืองสงบไม่แบ่งฝ่าย
- 6) จุดยืน ที่มา การให้ความหมาย ต่อการเข้าร่วมการชุมนุมของตน
 - 6.1) ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ
 - 6.1.1) ใช้วิชาชีพมาช่วยรักษาผู้บาดเจ็บ
 - 6.1.2) ไม่อาทนต์การใช้ความรุนแรง
 - 6.2) เป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมชุมนุม
 - 6.3) การร่วมแสดงออกทางการเมืองของตน
 - 6.3.1) ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริตไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของนักการเมือง
 - 6.3.2) ต้องการเรียกร้องสิทธิในการแสดงออกทางการเมือง
 - 6.3.3) ทนไม่ได้ที่ถูกรังแก ไม่ได้ได้รับความยุติธรรม
 - 6.3.4) อยากกระตุ้นให้ประชาชนรับรู้สถานการณ์บ้านเมืองมากขึ้น,
 - 6.3.5) ใส่ใจ รักห่วงใยชาติ อยากให้ประเทศพัฒนา
 - 6.4) อยากปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์
- 7) ประเด็นอื่นๆ
 - 7.1) ไม่คาดคิดว่าจะมีการใช้ความรุนแรง
 - 7.2) พยายามปลอบใจตัวเอง
 - 7.3) ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน
 - 7.4) ผิดหวังกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
 - 7.5) สงสารประเทศชาติ
 - 7.6) รู้สึกว่าอาการบาดเจ็บไม่กระทบกระเทือนใจนัก
 - 7.7) รู้สึกว่าผู้ร่วมชุมนุมเป็นพวกเดียวกัน
 - 7.8) เสียหายที่ไม่ได้ป้องกันตัวให้ดีกว่าก่อนชุมนุม
 - 7.9) อยากให้สังคมเกิดการเรียนรู้
 - 7.10) ได้รับความช่วยเหลือในขณะเผชิญเหตุการณ์
 - 7.11) ยึดมั่นในอุดมการณ์แม้บาดเจ็บก็ไปร่วมชุมนุมอีก

- 7.12) มีสติรู้ตัว ในขณะที่รักษาตัว
- 7.13) เสียหายชีวิต ไม่คุ้มที่ต้องมาจบเพียงเท่านี้
- 7.14) สามารถพูดถึงแผลได้อย่างปกติ
- 7.15) ไตร่ตรองตามเหตุผลในการเข้าชุมนุมครั้งหน้า

2. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการสรุปแนวคิดสำคัญ

เมื่อผู้วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละท่านอ่านบทบันทึกการถอดเทปแล้วจับใจความมาเป็นแนวคิดสำคัญ (core ideas) จากนั้นช่วยกันอภิปรายถ้อยถึงคำเหล่านั้นที่ใช้ระบุแนวคิดสำคัญ ดังตัวอย่างการลงรหัสข้อมูลในประเด็นหลัก การใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป การประกอบอาชีพ) ต่อไปนี้

ตารางที่ 7

ตัวอย่างการลงรหัสข้อมูลในประเด็นหลัก : การใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป

ผู้ให้ข้อมูล รายชื่อ	ข้อความ	ใจความสำคัญ (Core idea)	ข้อคิดเห็น
1	ใส่เส้นสูงไม่ได้เนี่ยสำคัญ ถ้าจะร้องก็ร้อง เรื่องเนี่ย (ID1:L528)	เสียใจกับการสูญเสียทำให้ไม่สามารถใส่รองเท้าเส้นสูงได้	
2	อย่างตัวพี่เขาบอกว่าตัวพี่เป็นคนพระเปิด ถึงได้โดนระเบิดเองไง แล้วพี่โดนฟองอยู่นะ ตอนนี้คดีก็ค้างอยู่บอกว่าเป็นข้อหาก่อ ความไม่สงบเป็นกบฏ (ID2:L66-68)	ถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดี	การ เปลี่ยนแปลงใน ชีวิตหลังเข้า ร่วมเหตุการณ์
2	แฟนพี่ก็ไปเยี่ยมแฟนพี่เขาโกรธไม่คุยกับพี่ เลย ไม่คุยกับพี่จากออกจากสุวรรณภูมิมา จนหมดมือบ ไม่คุยก็คือไม่คุย ก็ไม่คุยกัน เป็นครึ่งเดือน(ID2:L458-460)	ห่างเหินกับสามี	
2	คนข้างนอกมันไม่รู้ แฟนพี่มันก็ไม่รู้ มัน บอกพี่รอนหาที่ พี่ก็ยอมรับในส่วนนี้ ไม่ เป็นไร (ID2:L487-489)	น้อยใจแฟน คนในครอบครัวทะเลาะ กัน	
2	หลังจากออกจากตรงนั้นมาพี่ก็ไม่ได้ทำงาน อีกนะเพราะในที่ทำงานเขาก็มีแดงมีอะไร อยู่ แล้วพี่ห่างหายมา 3-4 เดือนเนี่ยใครจะ รอพี่ ตำแหน่งพี่ก็มีคนมาเสียบแล้ว พี่ทุก	ตกงาน ขาดรายได้หลังประสบ เหตุการณ์ฯ	

ผู้ให้ ข้อมูล รายชื่อ	ข้อความ	ใจความสำคัญ (Core idea)	ข้อคิดเห็น
	วันนี้ก็ไม่มียานประจำอาศัยไปทำโน้นทำนี่ นิดหน่อยตอดเล็กตอดน้อย แฟนพี่ก็ให้กิน ก็หาไปเรื่อยอะ (ID2:L575-579)		
3	ก็โอเคครับ แต่ว่าช่วงนี้ไม่ค่อยได้เตะบอล แล้วครับ กระตุกมันหักแล้วก็เนื้อเยื่อข้างใน มันจะเข้ามาปิดสमानแผลแล้วมันจะเป็น เนื้อบางๆ กระทบกระทั่งแรงๆมันก็รู้สึกมัน ไม่เหมือนปกติ ผมเลยหลีกเลี่ยงกีฬาใช้ขา บ่อยๆ (ID3:L13-16)	อาการบาดเจ็บส่งผลถึงปัจจุบัน	บาดเจ็บทาง ร่างกายทำให้ เล่นกีฬาไม่ได้
3	ผมดริบไปพี่ ผมต้องดริบเรียน (ID3:L202)	ต้องขาดเรียน	อาการบาดเจ็บ ทำให้กระทบ การเรียน ต้อง ขาดเรียน
3	พอเพื่อนโทรไปบอกผมโดนระเบิด คำพูดที่ เพื่อนบอกแทนที่จะบอก เอ๊ยเป็นไงมั้งแต่ ไม่ใช่ เขาบอก “มึงจะไปทำไมวะ ให้อพวกนี้ ให้มันตายๆไปให้หมด” พูดอย่างเนี่ยกับผม ผมเสียความรู้สึกนะ พอผมได้ยินผมบอก “งั้นก็ต้องมาคุยกัน” ผมก็ไม่คุยเลย ไม่ คุยไม่ติดต่อดีแล้วเขาก็จะเป็นคนที่ออก ห่างไปเหมือนกัน (ID3:L430-435)	เสียความรู้สึกจากคำพูดของเพื่อนที่ มีความเห็นทางการเมืองต่างกัน	
2	เสียบเอาไว้ให้รู้ว่ายังมีอยู่กระดิกไม่ได้นะ นี่ คือเอาเหล็กเสียบไว้เพื่อให้มันต่อกัน พอ มันต่อกันได้เขาก็ดึงออก เพราะฉะนั้นเวลาที่ นั่งไหว้พระอะ พี่จะนั่งทาเทพพนมไม่ได้ (ID2:L769-771)	อาการบาดเจ็บกระทบต่อ ชีวิตประจำวัน นั่งทาเทพพนมไม่ได้	
2	มีพี่พยาบาลคนหนึ่งบอกไหนๆมันก็จะตาย แล้วก็ทำไปเท่าที่ได้แล้วกัน เสียบมันไว้ให้ ครบ เผื่อว่าศพมันจะไม่สวย เอาเหล็ก เสียบไว้ เห็นปะ 3เส้น นั่นคือเอ็นเอน่า เขา	อาการบาดเจ็บกระทบต่อ ชีวิตประจำวัน กระดิกนิ้วไม่ได้	

ผู้ให้ ข้อมูล รายชื่อ	ข้อความ	ใจความสำคัญ (Core idea)	ข้อคิดเห็น
	ตัดเอ็นตรงนั้นไป ฟันถึงได้กระดิกนิ้วไม่ได้ (ID2:L804-808)		
2	เดี๋ยวนี้เลย ไปห้องคลอดตอนคลอดเจ้าตัวนี้นะ (ลูกชายวัย 3 เดือน) เขาบอก “โดนอะไรมาเนี่ย” “โดนระเบิด” “ไปผ่านสนามรบที่ไหนมา?” เดิมไปหมดอะ มันเห็นเลยนะ นุ่งสั้นอย่างนี้ไม่ได้เนะ ยิ่งมันจะเป็นอย่างเนี่ย (ชี้รอยแผลเป็นจากกรดของแก๊สน้ำตา) โห...คันทู เจ็บๆ แสบๆ (ID2:L754-758)	มีอาการเจ็บบริเวณแผลเป็นมาจนถึงปัจจุบัน	

3. ตัวอย่างเอกสารที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการวิเคราะห์ภาพรวม (cross-analyses) และการจัดหมวดหมู่ (categories) ภายหลังจากที่ผู้ตรวจสอบ (auditor) ให้ความเห็นแล้ว ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเด็นย่อยได้แก่ 3.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ภาพรวม (cross-analyses) 3.2 การจัดหมวดหมู่ (categories) ภายหลังจากที่ผู้ตรวจสอบ (auditor) ให้ความเห็นแล้ว 3.2 ผลการจัดหมวดหมู่ (categories) ภายหลังจากที่ผู้ตรวจสอบ (auditor) ให้ความเห็นแล้ว

3.1 ตัวอย่างการวิเคราะห์ภาพรวม (cross-analyses) ในประเด็นหลักแรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม เสนอตัวอย่างไว้ 2 หมวดหมู่คือ ต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และต้องการร่วมแสดงสิทธิ์ทางการเมืองเพื่อพลังมวลชน

ตารางที่ 8

ตัวอย่างการวิเคราะห์ภาพรวม : แรงจูงใจในการเข้าร่วมการประชุม

ประเด็นหลักและ หมวดหมู่ย่อย	ผู้ให้ข้อมูล รายชื่อ	ตัวอย่างข้อมูลจากบทสัมภาษณ์
1.แรงจูงใจในการเข้าร่วมการประชุม		
1.1 ต้องการปกป้องสถาบัน พระมหากษัตริย์	1	-
	2	ที่รับไม่ได้ อย่างหนึ่งวันนั้นที่ตัดสินใจ 7 ตุลา! ที่ออกมาวันนั้น เขาบอกแล้วว่าเราจะล้มล้างพระมหากษัตริย์... วันนั้นเขาบอก แล้วว่ายังไงก็ต้องล้มล้างแน่นอน ทุกคนที่มาคือกลัวล้มล้าง 2.ถามได้เลยนะพันธมิตรที่ออกมาว่าสิ่งที่ออกมา เพราะ สถาบันจริงๆ ไม่ได้ออกมาเพราะเหตุอื่นจริงๆนะ เราจับไม่ได้ รับ ไม่ได้จริงๆ แต่ถามว่าพีเชิดชู 5 แกนนำหรือ ไม่ใช่อะ แค่ส่วน เดียว (ID2:L929-937)
		-
	4	ผมไปในฐานะที่ผมจะไปปกป้องพระมหากษัตริย์ ผมทำใน ฐานะที่ผมเป็นคนหนึ่งที่อยู่ใต้พระบรมโพธิสมภาร อาจจะใช้ ราชาศัพท์ไม่เหมาะ...บอกเลยนะผมเห็นในหลวงท่านเสด็จลง มาผมน้ำตาไหลทุกครั้งเลย (ID4:L455-457, L484-492)
	5	ใจเราหลังจากนั้นที่มันเจ็บมาแล้ว เราจะต้องสานต่อคิดในใจว่า เราต้องสู้ต่อ สู้ต่อราบใดที่มีลมหายใจ เราจะไม่ให้ใครมาจาบ จ้วงในหลวง เราต้องสู้ต่อ ถึงเราตายเราก็ยังมีศักดิ์ศรี ดีกว่าไป ถูกรถชนตาย...เราอยากมีส่วนร่วมปกป้องสถาบัน เพราะ สถาบันเรานี้อย่างก้าวก้าว ท่านอยู่สูงอย่าดึงฟ้าให้ลงต่ำ (ID5: L423-426, L596-597)
	6	-
	7	-
	8	ใจนะ ใจรักพ่อหลวง คิดว่าถ้าเราไปช่วยอย่างเนี่ย เรายุ่สึกดีใจ ว่าเราได้ช่วยพ่อหลวงทำให้พ่อหลวงมีความสุข ไม่ทำให้พ่อ หลวงคิดมากเกินไป ไม่อยากให้พ่อหลวงไม่สบายพระทัย ดูชาว เห็นว่ามันรุนแรงจังเลยพี่อยากจะทำไป เข้าไปตรงนั้นก็รักพ่อ หลวง ใจรักพ่อหลวงอะ รักประเทศไทย (ID8: L17-22)
	9	เขาหัวผมขึ้นแปลผมก็ยังถือธงอยู่ ทุกวันนี้ ถึงบอกว่าใครมารังแก

ประเด็นหลักและ หมวดหมู่ย่อย	ผู้ให้ข้อมูล รายที่	ตัวอย่างข้อมูลจากบทสัมภาษณ์
		ในหลวงราชินี ไม่ได้ พวกผม ไม่ได้ ...เหตุผลที่เข้าร่วมอย่าง ที่บอก เขาดูหมิ่นในหลวงกับราชินี อย่างอื่นผมไม่สนอยู่แล้ว ...ถึง ผมเป็นลูกคนจีนเกิดเมืองไทยผมก็รักในหลวง ...แต่ที่ไปนี้เพราะ ในหลวง ถ้าไม่ใช่ในหลวงผมไม่ยุ่งหรอก อยู่บ้านสบาย เพราะ เราเกิดมา ก็เพื่อในหลวง (ID9: L142-148, L431-433)
1.แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม		
1.2 ต้องการร่วมแสดงสิทธิ์ ทางการเมืองเพื่อพลัง มวลชน 1.2.1 ไม่อาจยอมรับการ กระทำที่ทุจริต ไม่คำนึงถึง หลักศีลธรรมของ นักการเมือง	1	moral มันเป็นเรื่องที่สังคมไทยยอมรับคนมีอำนาจเสมอ พอเขามี อำนาจแล้วเรา ยังไงก็ได้ ซึ่งไม่เชื่อ คือคงต้องมี ณ ระดับหนึ่ง ซึ่ง ต้องไม่ทน ...ศีลธรรมของเราเนี่ย ขอศีลห้าก็พอ อย่าง พระมหากษัตริย์ต้องมีทศพิธราชธรรม ท่านก็มีของท่านที่ต้องทำ อีก 10 ข้อ ต้องทำ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่เป็นผู้ปกครองก็ต้องมี value อีกอย่างหนึ่งที่เขาจะต้องทำที่เราอาจจะคาดหมายเขา ตรงนั้นมากไป เพราะทุกข้อเขาไม่มีศีลธรรมสักข้อ (ID1:L105- 107,L118-122)
	2	เขาไม่มีสิทธิ์มากินภาษีเราได้มากขนาดนั้น พี่มีสิทธิ์พูดไข่ม้อย เพราะพี่ก็เป็นส่วนหนึ่งแม่ที่เป็นชาวนา พ่อที่เป็นคนงาน ก่อสร้าง เสียภาษีนะ เต็มด้วยหนี้ไม่ได้ด้วยในขณะที่คุณไม่เสีย ภาษีคุณเลี้ยงได้ คุณมีสิทธิ์มีอะไรดีอะคุณรวยกว่า เพราะงั้นพี่ ขอพูดนิดนึงแต่พอพี่พูดแล้วเขาก็ตามฆ่าพี่ (ID1:L173-178)
	3	-
	4	ไปโดยอัตโนมัติเลย มันเป็นเรื่องที่รู้สึกว่า ตั้งแต่เด็กแล้วเป็นคน ที่ไม่ชอบการเอาวัดเอาเปรียบกัน เราไม่ชอบความไม่ยุติธรรมใน สังคม เราไม่ชอบ แล้วมันมีการเคลื่อนไหวอย่างนี้ รู้สึกว่าเรา เป็นส่วนหนึ่งอะ เราเป็นแรงขับเคลื่อนเขาด้วย เราไปยื่นคนหนึ่ง ตรงนั้น เท่ากับหนึ่งตารางเมตรนะ พื้นที่หนึ่ง เราต้องทำหน้าที่ ของเรา แล้วกับคนๆเดียวที่มาทำลายประเทศชาติเนี่ยซึ่งรับ ไม่ได้ (ID4: L33-37, L459-460)
	5	-
	6	-
	7	เพราะว่าเมื่อก่อนนี้ให้อ่านหนังสือไม่อ่าน ง่วง เป็นคนเป็นคน เกเรไม่ชอบอ่านหนังสือแต่พอมีอินเทอร์เน็ตทำให้เราสนใจมัน...

ประเด็นหลักและหมวดหมู่ย่อย	ผู้ให้ข้อมูลรายที่	ตัวอย่างข้อมูลจากบทสัมภาษณ์
		ชอบอ่านมากขึ้นเพราะยิ่งอ่านมันก็ยิ่งรู้มากขึ้น ยิ่งเห็นตามโลกก็ยิ่งกว้างขึ้น อ่านก็ไปเจอ นี่ไม่ได้นะ นี่ไม่ถูกต้องนะประกอบกับตัวเองโดนผลกระทบจากปี 44 (ชื่อนักการเมือง)ทำให้เรามีผลกระทบด้วย ตอนนั้นเกี่ยวกับเรื่องตลาด ตลาดหุ้น เราก็ก้าวไปเกี่ยวกับพวกนั้นเราเห็นว่าพฤติกรรมนี้มันพฤติกรรมคนซึ่งโกนนี้หว่า (ID7: L35-38, L40-45)
	8	-
	9	-

3.2 การจัดหมวดหมู่ (categories) ภายหลังจากที่ผู้ตรวจสอบ(auditor)ให้ความเห็นแล้ว

หลังจากได้ประเด็นหลักจากการลงความเห็นตามการวิเคราะห์แบบผู้วิจัยเห็นชอบ ผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่านร่วมกันลงความเห็นอีกครั้งและได้รับการตรวจสอบโดย ผู้ตรวจสอบอีก 1 ท่าน ดังนี้

ตารางที่ 9

ตัวอย่างการแสดงความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน

ประเด็นหลักที่ 1 (เดิมคือประเด็นหลักที่ 6)	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 1	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 2	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 3
<p>6. จุดยืน ที่มา การให้ความหมาย ต่อการเข้าร่วมการประชุมของตน</p> <p>6.1 ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ</p> <p>6.1.1 ใช้วิชาชีพมาช่วยรักษาผู้บาดเจ็บ</p> <p>6.1.2 ไม่อาทนต์การใช้ความรุนแรง</p> <p>6.2 เป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมชุมนุม</p> <p>6.3 การร่วมแสดงออกทางการเมืองของตน</p>	<p>6. จุดยืน ที่มา การให้ความหมาย ต่อการเข้าร่วมการประชุมของตน</p> <p>ยกประเด็นบางประเด็นที่น่าจะเป็นใจความสำคัญจริงๆ หรือมีความเข้มของเหตุการณ์มาไว้ลำดับต้น</p> <p>เช่น</p> <p>6.3 การร่วมแสดงออกทางการเมือง</p> <p>6.4 ความต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้ข้อแรกๆ</p>	<p>6. มูลเหตุ/ที่มา และความตั้งใจจุดยืน ที่มา การให้ความหมายในการร่วมแสดงออกทางการเมืองของตน</p> <p>6.1 ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ</p> <p>6.1.1 ใช้วิชาชีพมาช่วยรักษาผู้บาดเจ็บ</p> <p>6.1.2 ไม่อาทนต์การใช้ความรุนแรง</p> <p>6.2 เป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมชุมนุม</p> <p>6.3 ต้องการการร่วมแสดงออกทางการเมืองของตน</p>	<p>2 บาดแผลทางร่างกายจากประสบการณ์ชีวิตตาย</p> <p>(มีการปรับเพียงชื่อประเด็นหลัก)</p>

ประเด็นหลักที่ 1 (เดิมคือประเด็นหลักที่ 6)	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 1	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 2	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 3
<p>6.3.1 ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริตไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของนักการเมือง</p> <p>6.3.2 ต้องการเรียกร้องสิทธิในการแสดงออกทางการเมือง</p> <p>6.3.3 ทนไม่ได้ที่ถูกรังแกไม่ได้รับความยุติธรรม</p> <p>6.3.4 อยากกระตุ้นให้ประชาชนรับรู้สถานการณ์บ้านเมืองมากขึ้น,</p> <p>6.3.5 ใส่ใจ รักห่วงใยชาติ อยากให้ประเทศพัฒนา</p> <p>6.4 อยากปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์</p>		<p>ตน</p> <p>6.3.1 ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริตไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของนักการเมือง</p> <p>6.3.2 ต้องการเรียกร้องสิทธิในการแสดงออกทางการเมือง</p> <p>6.3.3 ทนไม่ได้ที่ถูกรังแกไม่ได้รับความยุติธรรม</p> <p>6.3.4 ต้องการกระตุ้นให้ประชาชนรับรู้สถานการณ์บ้านเมืองมากขึ้น,</p> <p>6.3.5 ใส่ใจ รักห่วงใยชาติ อยากให้ประเทศพัฒนา</p> <p>Sub ตรงนี้เป็นรายละเอียด ขยายความว่า ข้อมูล ประโยคนั้นๆ แสดงความต้องการไปร่วมแสดงออกทางการเมืองด้วย/เพื่อ.....</p> <p>3.6 ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ (ผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่ 2)</p> <p>6.3.6 อยากปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์</p>	

หมายเหตุ

- 1) **ปรับแก้ ประเด็นหลัก** คือ ปรับแก้ชื่อประเด็นหลักจากคำว่า “จุดยืน ที่มา การให้ความหมาย ต่อการเข้าร่วมการชุมนุมของตน” (หรือ “สาเหตุ ที่มา และความตั้งใจในการเข้าร่วมการชุมนุมของตน” ตามที่ผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่ 2 แนะนำ) แต่มีอาจปรับคำเล็กน้อย

ในการนำเสนอเรื่องราวของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน เห็นด้วยตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบและผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่ 1 ว่า ควรนำเสนอสาเหตุในการเข้าร่วมมาไว้ก่อนแล้วลำดับเหตุการณ์ตามจริงที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการนำเสนอข้อมูล คือ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ความรู้สึกในระหว่างเผชิญเหตุการณ์ ความเจ็บปวด การรักษาตัว การฟื้นฟูใจ เป็นต้น หลังจากปรับแก้ จะได้ประเด็นหลัก 6 ประเด็นดังนี้

ประเด็นหลักที่ 1 สาเหตุ ที่มาและความตั้งใจในการเข้าร่วมการชุมนุมของตน

ประเด็นหลักที่ 2 ประสบการณ์สะท้อนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน

ประเด็นหลักที่ 3 ความเจ็บปวดและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย

ประเด็นหลักที่ 4 การใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไปจากการสูญเสีย

ประเด็นหลักที่ 5 การก้าวข้าม การฟื้นฟูพลังจากบาดแผลทางใจ

ประเด็นหลักที่ 6 ประเด็นอื่นๆ (ปรับแก้ชื่อ หลังจากได้ข้อมูลเพิ่มเติมเพิ่มเติมหรือสามารถจัดข้อมูลในประเด็นนี้ ไว้ในประเด็นต่างๆได้แล้ว)

- 2) **ปรับแก้ หมวดหมู่** คือ เรียงลำดับใหม่ นำหมวดหมู่ที่มีความเข้มข้นของเหตุการณ์มาไว้ประเด็นต้นๆ ดังนี้

1.1 อยากปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ – แยกเป็นหมวดหมู่ต่างหากจาก “ต้องการการร่วมแสดงออกทางการเมืองของตน” เพราะมองว่า อยากปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ไม่ใช่เรื่องของการเมืองแต่เป็นเรื่องของความเคารพศรัทธามากกว่า

1.2 ต้องการการร่วมแสดงออกทางการเมืองของตน – เพิ่มคำว่าต้องการตามคำแนะนำของผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่ 2

1.3 ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ – คงเดิม

1.4 เป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมชุมนุม – คงเดิม (เรียงไว้ลำดับสุดท้าย เพราะมีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงเพียงรายเดียว)

- 3) **ปรับแก้ หมวดหมู่ย่อย** คือ คงเดิมไว้ทั้งหมด มีการปรับคำเล็กน้อย เปลี่ยนจากคำว่า อนาคต เป็น “ต้องการ” ในหมวดหมู่ย่อยที่ 1.3.4 เป็น **ต้องการกระตุ้นให้ประชาชนรับรู้สถานการณ์บ้านเมืองมากขึ้น**

เมื่อปรับแก้การจัดหมวดหมู่และหมวดหมู่ย่อยของข้อมูลและปรับหัวข้อให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามความคิดเห็นของ ผู้ตรวจสอบและผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่านจะได้ประเด็นหลักที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 10

ตัวอย่างผลการการจัดหมวดหมู่ภายหลังจากการร่วมอภิปรายของผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน
และการลงความเห็นของผู้ตรวจสอบ : ประเด็นหลักที่ 1

ประเด็นหลัก (Domain)	หมวดหมู่ (Category)	หมวดหมู่ย่อย (Subcategory)
1. สาเหตุ ที่มาและความ ตั้งใจในการเข้าร่วมการ ชุมนุมของตน	1.1 อายากปกป้องสถาบัน พระมหากษัตริย์	
	1.2 ต้องการการร่วมแสดงออก ทางการเมืองของตน	1.2.1 ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริต ไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของนักการเมือง 1.2.2 ต้องการเรียกร้องสิทธิในการ แสดงออกทางการเมือง 1.2.3 ทนไม่ได้ที่ถูกรังแก ไม่ได้รับความ ยุติธรรม 1.2.4 ต้องการกระตุ้นให้ประชาชนรับรู้ สถานการณ์บ้านเมืองมากขึ้น 1.2.5 ใส่ใจ ห่วงใยบ้านเมือง อยากให้ ประเทศไทยพัฒนา
	1.3 ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับ บาดเจ็บ	1.3.1 ให้ความช่วยเหลือผู้ชุมนุม 1.3.2 ไม่อาจทนดูการใช้ความรุนแรงได้
	1.4 เป็นห่วงสมาชิกใน ครอบครัวที่เข้าร่วมชุมนุม	

ตารางที่ 11

การลงความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน

ประเด็นหลักที่ 2 (เดิมคือประเด็นที่ 1)	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 1	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 2	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 3
1. ความรู้สึกสะเทือนใจที่เกิดขึ้น	1. ความรู้สึกสะเทือนใจที่ เกิดขึ้น ความรู้สึกโกรธไม่ใช้ ความรู้สึกสะเทือนใจไร้เปล่า ไม่จำเป็นอาจชื่อประเด็นให้ สอดคล้องกับประเด็นย่อย	4. ประสพการณ์ความ สะเทือนใจ ความรู้สึกสะเทือนใจที่ เกิดขึ้น เปลี่ยนเป็น ประสพการณ์ความ สะเทือนใจแทนดีไหมคะ	1. ประสพการณ์ความ สะเทือนใจจาก บาดแผลที่ยังไม่ลบ เลือน (แก้ไขจากคำว่า "ความรู้สึกสะเทือนใจ" เป็น "ประสพการณ์

ประเด็นหลักที่ 2 (เดิมคือประเด็นที่ 1.)	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 1	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 2	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 3
<p>1.1 ความรู้สึกสะเทือนใจที่เกิดขึ้นในระหว่างเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551</p> <p>1.1.1 ความรู้สึกโมโห โกรธเคือง คับแค้นใจ เกล็ดขัดขัง ที่มีต่อการต่อกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>1.1.2 ความกลัว หวาดหวั่น ต่อสถานการณ์ที่ถูกกดดัน พยายามรักษาชีวิต เอาตัวรอด</p> <p>1.2 ความรู้สึกสะเทือนใจที่เกิดขึ้นภายหลังการเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551</p> <p>1.2.1 ความรู้สึกเจ็บปวดฝังใจจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ (PTSD) มีอาการฝันร้ายเป็นสัปดาห์</p> <p>1.2.2 โกรธเคือง คับแค้นใจ ขุ่นข้องใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>1.2.3 หลีกเลี้ยงจะรับรู้หรือกล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนั้น</p> <p>1.2.4 กังวลใจถึงความรู้สึกของคนที่รัก หรือคนในครอบครัว ที่มีต่อครอบครัว ที่มีต่อการสูญเสียของตน</p> <p>1.2.5 อึดอั้นใจกับความไม่เป็นธรรมที่ต้องเจอ</p> <p>1.2.6 เห็นใจผู้ร่วมเหตุการณ์ฯ ท่านอื่นที่ได้รับบาดเจ็บและสูญเสีย</p>	<p>- อาจจะไม่สามารถแยกความรู้สึกในช่วงเผชิญเหตุการณ์และหลังเผชิญเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจน เวลาเรียบเรียงอาจรวมความรู้สึกเกี่ยวกับอารมณ์โกรธ โมโหของสองประเด็นย่อยเข้าด้วยกัน)</p> <p>- น่าจะสลับประเด็นที่สอง เรื่องการสูญเสียขึ้นมาก่อนความรู้สึก แล้วเอาประเด็นที่หกเรื่องจุดยืนไว้ก่อนแรก (ตามที่อ.กระแตแนะนำ)</p> <p>เพราะคนดูจะได้ลำดับเหตุการณ์ที่เข้มข้นเรื่อยๆ ลำดับที่ที่เสนอตอนนี้คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> จุดยืน การสูญเสีย ความรู้สึก <p>1.2.6 ไม่ใช่ประสบการณ์ความสะเทือนใจนะ อาจจัดอยู่ในประเด็นความงอกงามมากกว่า</p>	<p>(เพราะในชุดข้อมูลมีทั้งที่เป็นความรู้สึก และเป็นประสบการณ์ อย่างเช่น การที่เขาพยายามกระเสือกกระสนที่จะเอาชีวิตรอด</p> <p>1.1.3 มันสะเทือนใจเขา แต่เนื้อความมันเป็นเรื่องราวว่าเขาตื่นนอนเอาชีวิตรอดด้วยสติตอนนั้น</p> <p>อย่างไร เลยอาจแยกออกจากคำว่าความรู้สึกใหม่คะ อย่างไรก็ตามดี มีคนหนึ่งบอกชัดเจนว่า ตอนนั้นขอแค่ให้รอด ก็เลยเสนอให้มี</p> <p>1.1.4 เอาไว้แล้วดูว่าจะมีใครกล่าวถึงไหมกันต่อคะ</p> <p>1.1 ประสบการณ์สะเทือนใจที่เกิดขึ้นในระหว่างเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551</p> <p>1.1.1 ความรู้สึกโมโห โกรธเคือง คับแค้นใจ เกล็ดขัดขัง ที่มีต่อการต่อกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>1.1.2 ความกลัว หวาดหวั่น ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต</p> <p>1.1.3 ความพยายามกระเสือกกระสนที่จะเอาชีวิตรอดในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต</p> <p>1.1.4 ความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่</p> <p>1.2 ความรู้สึกสะเทือนใจที่</p>	<p>สะเทือนใจ” เห็นด้วยว่าคำว่าความรู้สึกสะเทือนใจ ไม่ครอบคลุมกับข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลพูดคะ</p> <p>1.1 ความรู้สึกขังโกรธ คับข้องใจ หวาดหวั่น และหวาดกลัวในขณะเผชิญหน้ากับเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551</p> <p>1.1.2 ความกลัว หวาดหวั่น ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต</p> <p>1.1.3 ความพยายาม กระเสือกกระสนที่จะเอาชีวิตรอดในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต</p> <p>1.2.1 ความรู้สึกเจ็บปวด สะเทือนใจที่ไม่ลบเลือนจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ มีอาการฝันร้าย รู้สึกเหมือนอยู่ในเหตุการณ์ หลีกเลี้ยงที่จะรับรู้เหตุการณ์ครั้งนั้น</p> <p>1.1.3 หลีกเลี้ยงจะรับรู้หรือกล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนั้น ตามคำแนะนำ</p>

ประเด็นหลักที่ 2 (เดิมคือประเด็นที่ 1.)	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 1	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 2	ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ท่านที่ 3
		<p>เกิดขึ้นภายหลังการเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551</p> <p>1.2.1 ความรู้สึกเจ็บปวดฝังใจจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ (PTSD) มีอาการฝันร้าย หลีกเลียงที่จะรับรู้เหตุการณ์ครั้งนั้น</p> <p>1.2.2 โกรธเคือง คับแค้นใจ ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>1.2.3 กังวลใจถึงความรู้สึกของคนที่รัก หรือคนในครอบครัวที่มีต่อการสูญเสียของตน</p> <p>1.2.4 อึดอัดใจกับความไม่เป็นธรรมที่ต้องเจอ</p> <p>1.2.6 เห็นใจผู้ร่วมเหตุการณ์ท่านอื่น</p>	<p>ของผู้วิเคราะห์ข้อมูล 2 ขอไม่ใช้คำว่า PTSD นะคะ ผู้ให้ข้อมูลมีอาการคล้ายอาการ PTSD เท่านั้น เราไม่อาจจะระบุได้</p> <p>1.2.2 โกรธเคือง คับแค้นใจ อึดอัดใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>1.2.3 กังวลใจถึงความรู้สึกของคนที่รัก หรือคนในครอบครัวที่มีต่อการสูญเสียของตน</p> <p>1.2.5 ย้ายมาไว้ใน 1.2.2 โกรธเคือง คับแค้นใจ อึดอัดใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>1.2.6 ย้ายไปในประเด็นความองงาม</p>

หมายเหตุ

- 1) **ปรับแก้ ประเด็นหลัก** ผู้วิจัยแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบ(คำว่า ความรู้สึกสะท้อนใจ จากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน) และของ ผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่2 (คำว่า ประสบการณ์สะท้อนใจ) เป็น “**ประสบการณ์สะท้อนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน**” เพราะเห็นด้วยว่า คำว่า “ความรู้สึกสะท้อนใจ”มันไม่ครอบคลุมกับสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลเล่ามา ซึ่งเป็นลักษณะประสบการณ์ เช่นในหัวข้อย่อย.1.3 ความพยายามกระเสือกกระสนที่จะรักษาชีวิตในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต เลยเห็นว่าควรเปลี่ยนจาก ความรู้สึกเป็นประสบการณ์จะได้ครอบคลุมเนื้อหา

- 2) **ปรับแก้ หมวดหมู่** คือ 1.1 ความรู้สึกสะเทือนใจที่เกิดขึ้นในระหว่างเผชิญเหตุการณ์ และ 1.2 ความรู้สึกสะเทือนใจที่เกิดขึ้นเผชิญเหตุการณ์ 1 (จากตารางเดิม) ปรับแก้ตามแนะนำของผู้ตรวจสอบเป็น

2.1. **ความรู้สึกซึ่งโกรธ โมโห คับข้องใจ หวาดหวั่นหวาดกลัวและพยายามรักษาชีวิตในขณะที่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 และ**

2.2. **บาดแผลทางใจภายหลังการเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551**

เพราะจากเดิมแบ่งตามช่วงเวลาระหว่างเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ เวลานำเสนอ

ผู้วิจัยคิดว่ามันทำให้เน้นลำดับเวลามากกว่าความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละช่วง

- 3) **ปรับแก้ หมวดหมู่ย่อย** คือ

หมวดหมู่ 2.1 ปรับชื่อ 1.1.1 (จากตารางเดิม) เล็กน้อยแต่เนื้อความยังคงเดิม เป็น

2.1.1 **ความรู้สึกซึ่งโกรธ โมโห คับแค้นใจ เกลียดชัง ที่มีต่อการต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ**

2.1.2 **ความกลัว หวาดหวั่น ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต (แก้ไขตามคำแนะนำของผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่2)** นอกจากนี้ได้เพิ่มหมวดหมู่ย่อย

2.1.3 **ความพยายามกระเสือกกระสนที่จะรักษาชีวิตในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต** ตามคำแนะนำของผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่2เช่นกัน เนื่องจากเมื่อ Coding พบประเด็นการพยายามเอาชีวิตรอดแต่อยู่ในหมวดหมู่ ความกลัว ซึ่งไม่ตรงหมวดหมู่ จึงเพิ่ม 2.1.3 จะได้ครอบคลุมประเด็นใหม่ที่เกิดขึ้น

ส่วน 1.1.4 ความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ (จากการวิเคราะห์ประเด็นหลักครั้งที่1) ที่ผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่2แนะนำมา ขออนุญาตเก็บไว้ก่อนนะคะ ผู้วิจัยคิดว่า 1.1.3 และ 1.1.4 มีความคล้ายกันอาจปรับชื่อใหม่แล้วรวมประเด็นกันได้

หมวดหมู่ 2.2 ตัดหมวดหมู่ย่อย 1.2.3 **หลีกเลี่ยงจะรับรู้หรือกล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนั้น** (จากการวิเคราะห์ประเด็นหลักครั้งที่1)

1.2.5 **อึดอั้นใจกับความไม่เป็นธรรมที่ต้องเจอ และ** (จากการวิเคราะห์ประเด็นหลักครั้งที่1)

1.2.6 **เห็นใจผู้ร่วมเหตุการณ์ฯท่านอื่นที่ได้รับบาดเจ็บ และสูญเสีย** (จากการวิเคราะห์ประเด็นหลักครั้งที่1)

ออก

ย้ายข้อความจาก 1.2.3 หลีกเลี้ยงจะรับรู้หรือกล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนั้น → มาไว้ใน 2.2.1ตามคำแนะนำของผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่2 (ซึ่งปรับชื่อเป็น) **ความรู้สึกเจ็บปวด สะเทือนใจที่ไม่ลบเลือนจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ มีอาการฝันร้าย รู้สึกเหมือนอยู่ในเหตุการณ์ หลีกเลี้ยงที่จะรับรู้เหตุการณ์ครั้งนั้น** ซึ่งถ้าดูข้อมูลเพิ่มแล้วพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีอาการดังกล่าวมากกว่า 1 เดือนจะใช้คำว่า PTSD ในหมวดหมู่นี้

ปรับชื่อ 2.2.2 เป็น **โกรธเคือง คับแค้นใจ อึดอั้นใจ ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตำรวจ**

ย้ายข้อความจาก 1.2.5 อึดอั้นใจกับความไม่เป็นธรรมที่ต้องเจอ (จากตารางเดิม) มาไว้ใน 2.2.2 **โกรธเคือง คับแค้นใจ อึดอั้นใจ ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ ย้ายข้อความใน 1.2.6 เห็นใจผู้ร่วมเหตุการณ์ท่านอื่นที่ได้รับบาดเจ็บและสูญเสีย(จากการวิเคราะห์ประเด็นหลักครั้งที่1)ไปอยู่ประเด็นความงอกงามตามคำแนะนำของผู้วิเคราะห์ข้อมูลท่านที่1**

เมื่อปรับแก้การจัดหมวดหมู่และหมวดหมู่ย่อยของข้อมูลและปรับหัวข้อให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามความคิดเห็นของ ผู้ตรวจสอบและผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่านจะได้ประเด็นหลักที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 12

ตัวอย่างผลการจัดหมวดหมู่ภายหลังการร่วมอภิปรายของผู้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ท่านและการลงความเห็นของผู้ตรวจสอบ : **ประสบการณ์สะเทือนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน**

ประเด็นหลัก (Domain)	หมวดหมู่ (Category)	หมวดหมู่ย่อย (Subcategory)
2. ประสบการณ์สะเทือนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน	2.1 ความรู้สึกซึ่งโกรธ โมโห คับข้องใจ หวาดหวั่นหวาดกลัวและพยายามรักษาชีวิตในขณะที่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์ วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551	2.1.1 ความรู้สึกซึ่งโกรธ โมโห คับแค้นใจเกลียดชัง ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 2.1.2 ความกลัว หวาดหวั่น ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต 2.1.3 ความพยายามกระเสือกกระสนที่จะรักษาชีวิตในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต

	2.2 บาดแผลทางใจภายหลังการเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551	2.2.1 ความรู้สึกเจ็บปวดสะเทือนใจที่ไม่ปลดปล่อยจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ มีอาการฝันร้าย รู้สึกเหมือนอยู่ในเหตุการณ์ หลึกเลี้ยงที่จะรับรู้เหตุการณ์ครั้งนั้น 2.2.2 โกรธเคือง คับแค้นใจ อัดอั้นใจ ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 2.2.3 กังวลใจถึงความรู้สึกของคนที่รักหรือคนในครอบครัวที่มีต่อการสูญเสียของตน
--	--	---

3.3 ผลการจัดหมวดหมู่ภายหลังผู้ตรวจสอบลงความเห็นแล้วในทุกประเด็นมีดังนี้

ตารางที่ 13

ตัวอย่างผลการจัดหมวดหมู่ภายหลังผู้ตรวจสอบให้ความเห็นทุกประเด็น

ประเด็นหลัก (Domain)	หมวดหมู่ (Category)	หมวดหมู่ย่อย (Subcategory)
1. แรงจูงใจในการเข้าร่วมการชุมนุม	1.1 ความต้องการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ 1.2 ความต้องการร่วมแสดงสิทธิ์ทางการเมืองเพื่อพลังมวลชน 1.3 ความต้องการช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุม 1.4 ความเป็นห่วงสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนผู้ใกล้ชิด	1.2.1 ไม่อาจยอมรับการกระทำที่ทุจริตไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรมของนักการเมือง 1.2.2 ห่วงใยบ้านเมือง ต้องการให้ประเทศชาติพัฒนา 1.3.1 ใช้วิชาชีพมาช่วยเหลือผู้ชุมนุม 1.3.2 ทนไม่ได้ที่เห็นผู้ชุมนุมถูกทำร้าย
2. ความรู้สึกและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย	2.1 ความเจ็บปวดและบาดแผลทางกายจากประสบการณ์เฉียดตาย 2.2 ความรู้สึกที่มีต่ออาการบาดเจ็บ	2.1.1 การบาดเจ็บสูญเสียอวัยวะ 2.2.1 ความเจ็บปวดทุกข์ทรมานจากบาดแผล

ประเด็นหลัก (Domain)	หมวดหมู่ (Category)	หมวดหมู่ย่อย (Subcategory)
		2.2.2 ไม่รู้สึกถึงความเจ็บปวดจากบาดแผล สร้างความสะเทือนใจแก่ตน
3. ความสะเทือนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน	3.1 ความรู้สึกขณะเผชิญเหตุการณ์ 3.2 การมีบาดแผลทางใจภายหลังเหตุการณ์	3.1.1 งุนงง ตกใจ ไม่คาดคิดว่าต้องประสบความรุนแรงเช่นนี้ 3.1.2 ความรู้สึกโกรธ โมโห เจ็บใจ คับแค้นใจ เกลียดชัง ที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สลายการชุมนุม 3.1.3 ความกลัว หวาดหวั่น ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต 3.1.4 กังวลใจ เป็นห่วงครอบครัว และคนใกล้ชิด 3.2.1 อาการเจ็บปวดสะเทือนใจที่ไม่ลบเลือนจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ 3.2.2 ความรู้สึกโกรธเคือง คับแค้นใจผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสลายการชุมนุม 3.2.3 ความรู้สึกน้อยใจ เสียใจในสิ่งที่ต้องเผชิญ 3.2.4 ความรู้สึกสะเทือนใจ เจ็บปวดใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
4. วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป	4.1 การมีเกิดข้อจำกัดทางร่างกายส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน 4.2 การประกอบอาชีพ การเรียน ความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป 4.3 ด้านสังคม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น	
5. การฟื้นฟูหลังจากบาดแผลทางใจ	5.1 การมีมิตรภาพ ความอบอุ่น	5.1.1 มิตรภาพความช่วยเหลือจาก

ประเด็นหลัก (Domain)	หมวดหมู่ (Category)	หมวดหมู่ย่อย (Subcategory)
	ความห่วงใยและกำลังใจเป็นพลังช่วยเยียวยาบาดแผลทางใจ	เพื่อนร่วมชุมนุม และประชาชนทั่วไป 5.1.2 พระมหากษัตริย์และสถาบันพระมหากษัตริย์ 5.1.3 ความรักความอบอุ่นจากคนในครอบครัวที่รัก ญาติ มิตรสหาย
	5.2 การเห็นคุณค่าในการกระทำของตน	
	5.3 การมีศาสนารักษาใจ	5.3.1 เข้าใจความไม่เที่ยงแท้ในชีวิตปล่อยวาง 5.3.2 การมีสติ ตระหนักรู้ อยู่กับปัจจุบัน 5.3.3 สวดมนต์ ไหว้พระเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจ
	5.4 เลือкмองด้านดีในชีวิต	
	5.5 การมีความเข้มแข็งในตน	

4. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการลงตาราง มีดังต่อไปนี้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเด็นย่อยได้แก่ 4.1 ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการลงตารางของประเด็นหลักที่ 2 และ 4.2 ตัวอย่างข้อความและใจความสำคัญที่อยู่ของประเด็นหลักที่ 2 หมวดหมู่ที่ 2.2 หมวดหมู่ย่อย 2.2.1

4.1. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการลงตารางของประเด็นหลักที่ 2 มีดังนี้

ประเด็นหลักที่ 2 ประสบการณ์สะท้อนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน

คำอธิบาย : ประสบการณ์สะท้อนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก ความนึกคิด ของผู้ให้ข้อมูลที่เกิดจากภาวะจิตใจหวนไหวอย่างแรงที่เกิดจากการเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้แก่ การผ่านประสบการณ์เฉียดตาย จนบาดเจ็บสูญเสียทางร่างกาย การได้รับความกดดันทางจิตใจจากสถานการณ์ความรุนแรงนี้จากเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ความรู้สึกดังกล่าวเกิดขึ้นในขณะที่เกิดเหตุการณ์ชุมนุมและภายหลังการเข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง ซึ่งประกอบไปด้วยหมวดหมู่หลัก และหมวดหมู่ย่อยดังนี้

ตารางที่ 14

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการลงตาราง

ประเด็นหลัก (Domain)	หมวดหมู่ (Category)	หมวดหมู่ย่อย (Subcategory)	ความถี่ (Frequency)
2. ประสบการณ์ สะท้อนใจจาก บาดแผลที่ยังไม่ ลบเลือน	2.1 ความรู้สึกขณะที่ เผชิญหน้ากับเหตุการณ์	2.1.1 จุนงง ตกใจไม่คาดคิดว่าต้องประสบ ความรุนแรงเช่นนี้	8/9 Variant
		2.1.2 ความรู้สึกโกรธ โมโห เจ็บใจ คับแค้น ใจ เกลียดชัง ที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้ สลายการชุมนุม	6/9 Variant
		2.1.3 ความกลัว หวาดหวั่น ในสถานการณ์ ที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิต	3/9 Variant
		2.1.4 กังวลใจถึงความรู้สึกของคนที่รักหรือ คนในครอบครัวที่มีต่อการสูญเสียของตน	3/9 Variant
	2.2 บาดแผลทางใจภายหลัง เหตุการณ์	2.2.1 อาการเจ็บปวดสะท้อนใจที่ไม่ลบ เลือนจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ	6/9 Variant
		2.2.2 รู้สึกโกรธเคือง คับแค้นใจผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการสลายการชุมนุม	5/9 Variant
		2.2.4 รู้สึกน้อยใจ เสียใจในสิ่งที่ต้องเผชิญ	3/9 Variant
		2.2.3 รู้สึกสะท้อนใจ เจ็บปวดใจกับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	2/9 Variant

หมายเหตุ: General (มาก)

หมายถึง มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8-9 คน กล่าวถึงในหมวดหมู่นั้น

Typical (ปานกลาง)

หมายถึง มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 6-7 คน กล่าวถึงในหมวดหมู่นั้น และ

Variant (น้อย)

หมายถึง มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2-5 คน กล่าวถึงในหมวดหมู่นั้น

4.2 ตัวอย่างข้อความและใจความสำคัญที่อยู่ของประเด็นหลักที่ 2 หมวดหมู่ที่ 2.2

หมวดหมู่ย่อย 2.2.1 มีดังนี้

ประเด็นหลักที่ 2 : ประสบการณ์สะท้อนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน

หมวดหมู่ 2.2 บาดแผลทางใจภายหลังการเผชิญเหตุการณ์ ความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล

มีต่อเหตุการณ์ ประกอบด้วย 4 หมวดหมู่ย่อย ได้แก่

หมวดหมู่ 2.2.1 อาการเจ็บปวดสะเทือนใจที่ไม่ลบเลือนจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบ
 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีอาการของความรู้สึกสะเทือนใจอย่างรุนแรง ที่เกิดขึ้นภายหลังการเผชิญเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้แก่ มีอาการเหมือนเผชิญเหตุการณ์นั้นอีก (re-experiencing) เช่น ฝันร้ายถึงเหตุการณ์ดังกล่าว หวนนึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าวซ้ำๆ มีอาการเสมือนตนอยู่ในเหตุการณ์นั้นเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น หลีกเลียงที่จะรับรู้เรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นๆ (avoidance) ตกใจง่าย กลัววิตกกังวลเหตุการณ์ดังกล่าว (hyperarousal)

ตารางที่ 15

ตัวอย่างข้อความและใจความสำคัญ : ประสบการณ์สะเทือนใจจากบาดแผลที่ยังไม่ลบเลือน
 หมวดหมู่อาการเจ็บปวดสะเทือนใจ

ผู้ให้ข้อมูล รายที่	ข้อความ	ใจความสำคัญ (Core idea)
1	จริงๆคือยังไม่ได้อ่านสักคน อาจจะเป็น trauma อย่างไม่ชนะคะ คือไม่อยากกลับไป คือคุณใจัก(นาม สมมติ) คนนี้เนี่ยป่วยอยู่ด้วยกัน แล้วคนที่สมองเสียไป นั้นก็ป่วยอยู่ด้วยกัน แล้วก็มีคุณพยาบาลของ โรงพยาบาล(ชื่อโรงพยาบาล)ที่ป่วยอยู่ด้วยกันทำให้ เรา รู้สึกว่าไม่จำเป็น คือเข้าใจว่าแต่ละคนต้องผ่าน อะไรมาบ้าง ไม่รู้บอกไม่ถูก ถ้าไปอ่านอะไรอย่างนี้ อาจจะทำให้เลยเส้นได้ อ่านแค่ของน้องผู้หญิงที่สิ้นแท้ หายไปแค่นั้นก็ไม่ไหวแล้ว(ID1:L878-884)	ไม่อยากรับรู้เกี่ยวกับผู้สูญเสียใน เหตุการณ์อีก รู้สึกไม่ไหว ทนไม่ได้ที่จะ รับรู้เกี่ยวกับผู้สูญเสียในเหตุการณ์
2	ก็มีนักจิตวิทยา อาจารย์ที่มาถามว่าเป็นยังไงมั้ง วัน แรกๆที่พี่ฝัน พี่จะฝันร้าย (ID2:L580-581) มันคงมีอะ คือตัวที่บอกพี่ไม่มีนะ พี่พยายามหาสิ่งดีหาสิ่งชดเชย แต่มันคือ subconscious ใจ เหนือ subconscious ขึ้นมา กลบเกลื่อนได้อะไรได้ทางด้านจิตวิทยาพอได้ นะ มันช่วยได้เหมือนกันนะแต่ได้ไม่ทั้งหมด ลึกๆเขา น้ำแข็งข้างใต้มันก็ยังมึ เชื้อมัยที่บอกพี่ไม่มี นั่นๆคิด ทบทวนตัวเอง มันไม่มีวะ ไม่มีแต่มันฟ้องโดยตอมนอน พี่ฝันร้าย ตะโกนเสียงดังออกมาอย่างเนี่ยแล้วพยาบาล ก็ออกมา เป็นไรๆ “ไม่รู้ อ้าวหรือ ฝันหรือ ละเมอหรือ”	มีอาการสะเทือนใจอย่างรุนแรง ฝันร้าย ฝันเป็นสัปดาห์ แต่ตนรับรู้ว่ามีใน ช่วงแรก

ผู้ให้ข้อมูล รายที่	ข้อความ	ใจความสำคัญ (Core idea)
	พี่เป็นอยู่เป็นอาทิตย์ เขาก็เลยว่าพี่กำลังหลอกตัวเอง แต่พี่ไม่ได้หลอกนะ (ID2: L580-581, L583-593)	
2	พี่ไม่ได้หลอกตัวเองเขาก็ส่งพี่ไปหาอาจารย์จิตวิทยาของพี่เนอะ อาจารย์ก็บอกว่ามันเป็นพยาบาลทำข้อสอบอะไรก็ได้เต็มหมด พี่ก็ทำๆเต็มหมดอะ แต่เราคิดอย่างนั้นจริงๆนะ แต่ลึกๆพี่ไม่รู้เนะ ได้ลึกๆพี่คงมีอาการอยู่อะ (ID2:L595-600)	แม้ผลการตรวจทางจิตวิทยาจะบอกว่างood แต่ตนเชื่อว่าลึกลงไปจิตใจแล้วตนมีอาการที่เกิดจากความรู้สึกสะเทือนใจอยู่
5	เราอยู่ในเหตุการณ์ที่มีรุนแรงอะ บางคืนเราก็ได้ยินเสียงตุ้มตุ้มแบบนั้นเหมือนกับว่ามันยังวนเข้ามาในสมองของเรา เป็นภาพเหตุการณ์ที่เราจำได้เห็นได้จำถึง บอกว่าผมมันก้าวไม่พ้น มันเกิดขึ้นบ่อยๆหมอเลยบอกว่าจะให้ผมกินยาแล้วนอนหลับให้สบายเลย (ID5: L435-441)	มีอาการสะเทือนใจ ได้ยินเสียงที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์
5	มันฝันเหมือนแต่ถูกระเบิดมันลงตุ้ม ตุ้ม ตุ้ม เหมือนอย่างงั้นอะ ...เป็นอยู่อย่างนั้นประมาณเดือนหนึ่ง แล้วหลังจากนั้นมาก็ค่อยๆหายไป คือค่อยๆปรับสภาพไปมันเข้ากับสิ่งแวดล้อม (ID5: L444-445,449-450)	มีอาการฝันร้ายอยู่ประมาณหนึ่งเดือน
5	ไม่มี(อาการผวา) แต่ว่าอย่าพูดถึง 7 ตุลา ถ้าใครพูดถึง 7 ตุลาหรือว่ายังไงคือมันสะเทือนใจเรา (เสียงสั้น) ... ถ้าเขาไม่พูดถึง 7 ตุลา เขาพูดถึงเลข 7 เฉยๆ ผมไม่รู้สิ ถ้าจะให้ผมเล่าโน่นเล่านี้ น้ำตาผมจะร่วง หมอเขาก็พยายามถามเรื่อย ผมบอกหมอ ผมไม่บ้านะ เขาบอกคุณไม่บ้าแต่คุณจิตใจคุณยังก้าวไม่พ้น คุณยังมีสิ่งที่ฝังหัวคุณอยู่ เขาให้ยาผมกิน ผมไม่กิน (ID5:L478-479, L532-539)	หลีกเลี่ยงที่จะพูดถึง ยังคงสะเทือนใจไม่สามารถข้ามผ่านเหตุการณ์นี้ได้ ไม่ต้องการถูกมองว่าหาเป็นคนบ้า ไม่ต้องการเข้ารับการรักษา
5	น้ำตาผมจะออก ผมเจ็บใจ...ไม่ได้โกรธ คือก้าวไม่พ้น หมายถึงว่า คือ พูดปุ๊บเราจะเข้าไปในเหตุการณ์ (ID5: L500, L502-503)	เจ็บใจ ไม่โกรธ แต่มีอาการของความรู้สึกสะเทือนใจ
6	ช่วงเดือนแรกผมได้ยินเสียงตุ้มตุ้มแบบนี้ไม่ได้และ มันจะหลอน มันจะมีความรู้สึก หลังจากนั้นก็ปกติ แต่เราก็จะ	ไม่อยากพบเจอหรืออยู่ในเหตุการณ์ หลีกเลี่ยงที่จะพูดถึงเหตุการณ์นี้

ผู้ให้ข้อมูล รายที่	ข้อความ	ใจความสำคัญ (Core idea)
	เจอเรื่องอื่นมาเรื่อยๆนะที่มากกระทบใจ... ก็รู้สึก วันที่จัดงานรำลึกผมก็จะไม่ค่อยจะไอนั้นเพราะผมทำใจไม่ได้ เดินก็หวิวๆอะ ก็บอกตรงๆว่าอยากจะร้องไห้ ...ก็ยังมีอินนะ ยังสะเทือนใจ คือไปลงรายละเอียดเราก็เศร้า บอกตรงๆอยากจะลืมๆไป (ID6: L323-325,L327-328, L492-493)	
7	เสียงระเบิด ยังอินนะ ยังก้อง ตอนนอนโรงพยาบาลนี้ ยังก้องอยู่นะ... จำได้แต่ไม่เคยฝัน อาจจะมีฝันแต่จำไม่ได้ แต่ว่าเสียงระเบิดอะยังติดอยู่ในหู (ID7: L442-443, L445-446)	ช่วงรักษาตัวยังได้ยินเสียงระเบิด
7	ถามว่าฝันมั๊ย จำไม่ได้ว่าฝันมั๊ยแต่ไม่ถึงกับผวา แล้วก็ไม่ได้หลอน แต่ว่าเสียอย่างเดียว มันยังมีความรู้สึกว่ามันก้องในหู ตอนนั้นนะ เหมือนกับได้ยินอะคือนี่ก็ออกเลย นึกภาพออกเลย ทุกวันนี้ยัง นี่ๆ พอพูดเหมือนเห็นภาพอะ ภาพเสียงเข้ามาเลย บังๆๆ คือเป็นภาพที่จำจนวันตายเลยดีกว่า (ID7: L450-455)	ยังได้ยินเสียงเหมือนอยู่ในเหตุการณ์ เสียชีวิตตายนั้น
7	ภาพมันยังอยู่นิดๆ แต่ว่ามันก็ไม่ได้หลอนได้หลอนเรานะ ไม่ได้ทำอะไรให้เราวณนะ แต่นี่ๆ ยังเห็นนะพูดถึงก็ยังไม่เห็นนะ แต่มันไม่ถึงว่าเรานอนแล้วเราฝัน... ไม่มีอะไม่ใช่ เพียงแต่ว่าเราจำได้ครั้งนั้นจำจนวันตายเลยอะใช่อะไรอย่างนี้ (ID7: L459-462)	ภาพเหตุการณ์ยังคงชัดเจนในความรู้สึก
8	ตอนนั้นไปสนามหลวงที่เขายิงปืนวันเฉลิมอะไรเนี่ยนะ ให้อีโ ได้ยินเสียงปืนแล้วกลัว กลัวมากๆ พอดีไปอยู่ใกล้ๆพอดี เขายิงให้งานพระพี่นางเราไปอยู่ใกล้ๆพอดี เดินไปใกล้ๆช่วงนั้นพอดี เรากลัว ใจเราสั่น บิงๆๆ เราไปกับลูกชายใช้มั๊ย บอกกลัวมากๆเลย ตอนหลังไปอีก ครั้งหนึ่งวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระเจ้าอยู่หัว ...แต่รู้สึกจะปี 51 หรือไงเนี่ย (ID8: L218-222, L226)	มีอาการ ตกใจ กลัว เสียงดังที่คล้ายระเบิดหลังจากเกิดเหตุการณ์
8	พี่ก็กลัวแต่พี่ก็เดินไป แต่บอกลูกชายว่าอย่าไปเข้าไปใกล้ที่เขายิงปืนมากนะ บอกแม่กลัว โห มันยังมาแบบบอกไม่ถูกเลยอะ หูเรานะ ใจเราอะ เหมือนกลองตี บุ่มๆๆๆ	มีอาการ ตกใจ กลัว เสียงดังที่คล้ายระเบิดหลังจากเกิดเหตุการณ์ฯ

ผู้ให้ข้อมูล รายที่	ข้อความ	ใจความสำคัญ (Core idea)
	(ID8: L232-234)	
8	<p>มันก็ต้องมีเจ็บปวดอยู่แล้วแหละ แต่ตอนนี้พี่ก็รู้สึกว่ พี่แบบว่ามันก็ยังสะเทือนใจอยู่ตลอดเวลาแต่ว่ามัน จางอะ มันจางไปแล้ว เพราะว่าพี่ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ นั้นตั้งนานแล้วแล้วตอนที่เขาประชุมพี่ก็ไปมั้งไม่ไปมั้ง เพราะว่าลูกสาวมันไม่ยอมให้ไปแต่บางครั้งเราก็แอบ ไป เราก็อยากไปอยู่ตลอด (ID8: L304-308)</p>	<p>ยังรู้สึกเจ็บปวดกับเหตุการณ์แต่ชาลง ไปด้วยกาลเวลา</p>

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวภาณิดา บัวเพชร เกิดเมื่อวันอังคารที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2529 สำเร็จการศึกษา ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากโรงเรียนราชินีบน และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2552

ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับเนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถติดต่อกับผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้ที่
e-mail: da_dormidary@hotmail.com